

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

Journal of Legal Entity Management and Local Innovation

กำหนดการเผยแพร่

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 12 ฉบับ

วัตถุประสงค์

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักการบริหารจัดการนิติบุคคล รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา พัฒนาสังคม การศึกษา และสหวิทยาการทางสังคมศาสตร์ที่เชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN (Print): 2697-6161 มีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 12 ฉบับ ตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นไป

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผศ.ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

เลขานุการ: นายสมยศ พันโคคา ศิลปกรรม: นายสุรัชย์ บุญพิทักษ์, นายคมสัน จันทร์แจ่ม
พิสูจน์อักษร: นายวิชัย ชัยบำรุง, นายไพศาล วิเศษชาติ, นางสาวณิชาภัทร เกิดฤทธิ์

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

เครือข่ายส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์

99/173 ม. 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา 31170

โทรศัพท์ : 08-4147-6164 e-mail: selaphum.academic@gmail.com

จัดพิมพ์โดย: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดนครราชสีมา 31170 โทร. 035-248-000 ต่อ 8555. แฟกซ์. 035-248-000 ต่อ 8545

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

รศ.ดร.ธงชัย สิงอุดม

รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช

รศ.ดร.รัตนะ ปัญญาภา

รศ.ดร.สมชัย ศรีนोक

รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร

รศ.ดร.กัญญาณทน กาญจนาทวีกุล

รศ.ดร.ธงชัย สิงอุดม

รศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือตอง

รศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล

รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนี

รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น

รศ.ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

รศ.ดร.ศิวัช ศรีโสภากุล

รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

รศ.ดร.พิเชฐ ทังโต

รศ.ดร.ศักรินทร์ วรวิวัฒนะปริญญา

ผศ.ดร.วาสิตา เกิดผล ประสบศักดิ์

ผศ.ดร.วิษุกร นาครชน

ผศ.ดร.ไพศาล เครือแสง

ผศ.ดร.นงศ์ลักษณ์ ใจฉลาด

ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรรณ

ผศ.ดร.วรรณธร วรวิวัฒน

ผศ.ดร.สุภาพ ผู้รุ่งเรือง

ผศ.ดร.เดชาพล กีบโก

ผศ.ดร.สามารถ บุญรัตน์

ผศ.ดร.นพดล ดีไทยสงค์

ผศ.ดร.ธิดา หมั่นมี

ผศ.ดร.เสกสรร สนวา

ผศ.ดร.อนันต์ อุปสอด

ผศ.ดร.อภิรักษ์ ศรีพันธ์

ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ

ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review) (ต่อ)

ผศ.ดร.ประทีป พิฆทองกลาง

ผศ.ดร.ธีรภัทร กิจจารักษ์

ผศ.ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม

ผศ.ดร.ญาณัญญา ศิริภัทรธาดา

ผศ.ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์

ผศ.ดร.นิกร นิยมพันธ์

ผศ.ดร.ฐิติพร อุ่นใจ

ผศ.ดร.กมลวิช ลอยมา

ผศ.ดร.อัจฉราภรณ์ จันทร์ทา

ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร

ผศ.ดร.เสริมศักดิ์ พวงทอง

ผศ.ดร.นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์

ผศ.ดร.เอกอนงค์ ศรีสำอางค์

ผศ.ดร.อิศรเดช มั่นคง

ผศ.ดร.สุภชัย ตริตศ

ผศ.ดร.บงกช นิมิตรทะกุล

ผศ.ดร.ภัทรพล ทรัพย์สิน

ผศ.ดร.อนุกร จันทรเกษม

ผศ.ดร.อาจารย์ ประจวบเหมาะ

ผศ.ดร.สุรสิทธิ์ อุดมธนวังค์

ผศ.ดร.วิชา นาทา

ผศ.ดร.พิชัย แทงโพ

ผศ.ดร.สมชาย ศรีโพธิ์

ผศ.ดร.ปรธูมาศ พลิชฐ์ภักกุล

ผศ.ดร.จิรายุทธ พลเยี่ยม

ผศ.ดร.นพพร บัวอินทร์

ผศ.ดร.ดุจฤดี คงสุวรรณ

ผศ.ดร.ธิดา หมั่นเขตรกรณ์

ผศ.ว่าที่ร้อยตรี ดร.ไชยะ เทพา

ผศ.ว่าที่ร้อยตรีพงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์

ผศ.ดร.ธงชัย สิงห์เดช

ผศ.มานิตย์ อรรถชาติ

ผศ.ดร.จักรวาล สุขไมตรี

ผศ.ดร.สิริภัทร ศรีทอง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.อำนวย มีราคา
อ.ดร.ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร
อ.ดร.ทศพร มะหะหมัด
อ.ดร.เพ็ญพิมพ์ พวงสุวรรณ
อ.ดร.มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา
อ.ดร.กรกต ชาบัณทิต
อ.ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี
อ.ดร.อาภรณ์รัตน์ เลิศไผ่รอด
อ.ดร.สาลิณี ชัยวัฒนพร
อ.ดร.ณัฐพัชร มณีโรจน์
อ.ดร.พกามาศ ชัยรัตน์
Dr.Kajornatthapol Pongwiritthon

วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
วิทยาลัยนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยแสงมฟอร์ม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยพะเยา
IQRA Business School
University of Geomatika, Malaysia

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ฉบับนี้เป็นปีที่ 9 ฉบับที่ 5 ประจำเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ที่ได้รับรองคุณภาพวารสารจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) เพื่อรักษาคุณภาพของบทความให้เป็นไปตามเงื่อนไขและกติกาสากล กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด เพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

สำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้น ประกอบไปด้วยจำนวนบทความทั้ง 29 บทความ โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถาม และการสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้มีพหุวัฒนธรรมในลักษณะที่ทำงาน ทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน มีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจ ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ ในวารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถ้อยแถลงบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ กระสังข์

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Reviewers)	(2)
บทบรรณาธิการ (Editorial)	(4)
การประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน.....	1
สมหญิง กัลป์เจริญศรี	
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี.....	11
ปยุตนุช ลิ้มหะสุวรรณ, เสรี วงษ์มณฑา, ผกามาศ ชัยรัตน์ กาญจน์นภา พงศ์พนรัตน์	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2.....	25
สุพัตรา แซ่ซุ่น, นวรัตน์ ไชยมภู	
การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของกองทัพบก.....	38
พทิตา ทาเกตุ, วิจิตรา ศรีสอน	
การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.....	50
ภัทรพร รอดบุญเกิด, วรวิทย์ จินดาพล	
แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูป ที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	63
วรรณวรา ปิ่นทอง, กมลวรรณ วรรณธำ	
การศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ กรณีศึกษา บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน).....	78
มรุพงษ์ กิจกสิกร, อดิชา สิงห์ลำพอง	
การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	88
พุดิเมธ ประสิทธิ์วัฒนะกุล, อดิชา สิงห์ลำพอง	
ปัญหาความรับผิดชอบแล้วขับแห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศญี่ปุ่น.....	101
ตรีเพชร จิตรมहिมา, พัชมา จิตรมहिมา, ณัฐภณ อันชั้น	

สารบัญ (Content)

หน้า

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร.....	115
อุษา อิตะจारी, มณีกัญญา นากามัทลี	
แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหาร การวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร.....	128
ศักดิ์ดา เกิดการ, พรรณทิมา วรรณสุทธิ, เตชะธร สุขชัยศรี, วันชัย ชันประสิทธิ์	
ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	141
นารีนารถ อุทัยธรรม, วันทนา เนาว์วัน	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	154
ศุภโชค นาเจริญ, เสาวนีย์ สมันต์ศิริพร	
การพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับ กระบวนการ PLC สำหรับนักเรียนโรงเรียนสหวิทยาคม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร.....	167
ธิดารัตน์ ทวีทรัพย์, วิวัฒน์ ทวีทรัพย์	
สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้าง สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กรณีศึกษาโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกแห่งหนึ่ง....	176
สุธาสินี สุนทรชัย, ปรัชนันท์ เจริญอารมณ์วัฒนา, เขมณู คินิมา	
การแก้ไขปัญหาที่ทำทนายและยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านสังคมและความ มั่นคงในด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์.....	191
ลัณฐาณ ชยนนท์, วิจิตรา ศรีสอน, ทิฆัมพร พันลึกเดช	
การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของทุก Gen ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.....	200
วิจิตรา ศรีสอน, ลัณฐาณ ชยนนท์, ทิฆัมพร พันลึกเดช	
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ กรณีศึกษาสายการบินไทยเวียตเจ็ท.....	212
พรพิมล คิตดี, วิชากร เสงฆ์กุล, ฉัตรพล มณีกุล	
ปัจจัยที่มีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครนายก.....	224
ปานตะวัน รัตนพันธ์, เสรี วงษ์มณฑา, ผกามาศ ชัยรัตน์	

สารบัญ (Content)

	หน้า
อิทธิพลของความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร.....	239
อานนท์ แยมโซติ, ธัญนันท์ บุญอยู่	
จักรวาลวิทยาในวรรณกรรมไทยสาขาศาสนา: ภูมิวิลาสินี.....	252
กฤติมา จรรยาเพศ, ชนันพร โนชัย, พัชรพงษ์ ภูเบศพิริวัตร	
ฐานรากถึงการสำรวจจนวัฒนธรรมวิจัยชะลาลในกลุ่มประเทศอาเซียนปี 2022 ส่งผลในการพัฒนาเชิงวิชาการและประยุกต์ใช้ผู้ประกอบการธุรกิจ.....	262
มีลินท์ ห่วนทิ, ทศพร มะหะหมัด	
รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19).....	274
ศุภลักษณ์ ธนาโรจน์	
แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี.....	294
ธนากร คำวิมาบุตร, อภิชาติ พานสุวรรณ	
การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	306
บัณฑิต สวนขวัญ, นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์	
ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดเชียงราย.....	320
ศิริพรรณ จินะบุญเรือง	
การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.....	337
เจตนา ศาสตร์ประเสริฐ, วรวิทย์ จินดาพล	
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน.....	348
สมาน งามสนิท	
การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.....	361
เจตนา ศาสตร์ประเสริฐ, วรวิทย์ จินดาพล	

สารบัญ (Content)	หน้า
การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.....	372
ธวัธิดา สุวรรณรัตน์	
ภาคผนวก	
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์.....	380

การประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน

The Application of Virtual Online Classroom to Chinese Language Learning Management

สมหญิง กัลป์เจริญศรี¹
Somying Kalcharoensri

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการเรียนการสอนภาษาจีน 2. ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เหมาะสมกับปัจจุบันและอนาคต กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีเพื่อการสอนภาษาจีน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า จากสถิติ ร้อยละ 96 เห็นตรงกันว่าห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงมีส่วนช่วยในการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาจีน และมีส่วนช่วยในการส่งเสริม กระตุ้นการเรียนรู้เป็นอย่างมากเหมาะสมต่อการนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาจีน และจากการสัมภาษณ์ พบว่า สามารถนำห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงไปประยุกต์กับการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหา ด้าน การออกเสียง ไวยากรณ์ รวมไปถึงศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง

คำสำคัญ (Keywords): การประยุกต์; ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง; การจัดการเรียนรู้ภาษาจีน

Abstract

This research aims to 1. to study the application of online virtual classroom for Chinese learning 2. to study students' attitudes toward the application of online virtual classroom for Chinese learning 3. to study Create teaching guidelines to develop Chinese teaching to be suitable for the present and the future. The sample

Received: 2023-02-05 Revised: 2023-02-21 Accepted: 2023-03-20

¹ โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร Chinese Language Program of Faculty of Education Kamphaeng Phet Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: Somying2023@gmail.com

consisted of 4th year students in the Chinese Language of Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University. There were 25 students enrolled in Computer and Technology for Teaching Chinese, Semester 2, Academic Year 2021. Data were collected by online questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and interview. The results showed that 96% of the students surveyed agreed that virtual online classroom is fully beneficial and appropriate for learning Chinese and help them stay motivated in learning Chinese. The online virtual classroom is very useful for learning Chinese. From student interviews It shows that virtual online classroom is especially useful for Chinese specific courses, such as Chinese Phonetics. Chinese grammar Including Chinese art and culture. In addition, most students have a more positive attitude towards the online virtual classroom.

Keywords application; virtual online classroom; Chinese language learning management

บทนำ (Introduction)

สังคมในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ รวมไปถึงในด้านการศึกษา ส่งผลทำให้การศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบดั้งเดิม กล่าวคือ เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในด้านการศึกษามากขึ้น จากเดิมที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะในห้องเรียน แต่ในปัจจุบันได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนอีกต่อไป การจัดการเรียนการสอนออนไลน์จัดได้ว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้มีการพัฒนาเพื่อให้ทันยุคสมัยอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนาเว็บไซต์ แอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับภาคการศึกษาได้นำไปใช้เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน (ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์, ภัทรพล เสริมทรง, สุขชัย วงษ์จันทร์และสุทิน เลิศสงุง, 2563) ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น แต่ทว่าการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ยังเป็นที่ถือว่าเป็นเรื่องที่ใหม่สำหรับผู้สอนในส่วนใหญ่ และหากพิจารณาจากการนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบโลกเสมือนน่าจะมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการนำเทคโนโลยีโลกเสมือนจริงมาใช้นั้นจะทำให้ผู้สอนนำเสนอกิจกรรมที่เอื้อต่อผู้เรียนที่มีความแตกต่างในการรับรู้และเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีศักยภาพตามสภาพแวดล้อมของการนำเสนอที่แตกต่างกัน (ธนิดา หนูแป้น, 2552)

นวัตกรรมโลกเสมือน (Virtual World) เป็นนวัตกรรมที่ได้รับความนิยมในสังคมของโลกออนไลน์อย่างมากในปัจจุบัน เปรียบเสมือนโลกที่สองเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมและการมี

ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านตัวแทนที่เรียกว่า ตัวตนเสมือน (Avatar) การสร้างตัวตนเสมือนจึงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องสร้างก่อนเริ่มต้นใช้งานเพื่อเป็นตัวแทนที่ใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น และระบบห้องเรียนเสมือนจริง จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เข้าใจกระบวนการเรียนในเชิงรุกและสามารถทำงานร่วมกันผ่านสื่อออนไลน์จนสามารถเข้าร่วมเป็นชุมชนการเรียนรู้เสมือนจริง (Virtual learning community) ดังนั้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาบูรณาการกับการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยจากผลของงานวิจัยต่างๆ พบว่าการจัดการเรียนรู้นบนสภาพแวดล้อมเสมือนจริง (Virtual world) ผสานรวมกับการใช้ระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning management system: LMS) ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกแพลตฟอร์มผ่านสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านอุปกรณ์ของตนเองจะส่งเสริมให้ผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในด้านของทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี (จินตวิรัชคล้ายสังข์ และ เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม)

จากสถานการณ์ที่ผ่านมา การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้มีการใช้ระบบออนไลน์มาเป็นตัวช่วยในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เนื่องด้วยในสถานการณ์ปัจจุบันเทคโนโลยีค่อนข้างที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และยังสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้เรียนไม่ควรเรียนรู้เพียงเฉพาะในศาสตร์เนื้อหาของตนเอง ดังนั้นการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีเพิ่มเติมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง การศึกษาศูนย์ใหม่จำเป็นต้องพึ่งพาองค์ความรู้ของหลายสาขาวิชาและมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างคุณภาพที่ครอบคลุมสหวิทยาการต่างๆ การบูรณาการความรู้ข้ามพรมแดนเพื่อให้การสอนกลายเป็นการทำงานร่วมกันของสหวิชา ซึ่งมีความจำเป็นในระดับนโยบายเพื่อผลักดันการพัฒนาผู้สอนภาษาจีนให้มีศักยภาพพอในการสอนออนไลน์และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนใน

จากสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะนำแนวคิดการใช้ห้องเรียนออนไลน์ผ่านโลกเสมือน มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และสามารถให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในด้านของทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีและผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปเป็นแนวทางและแนวปฏิบัติในการออกแบบในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการเรียนการสอนภาษาจีน
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เหมาะสมกับปัจจุบันและอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีเพื่อการสอนภาษาจีน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน และเป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

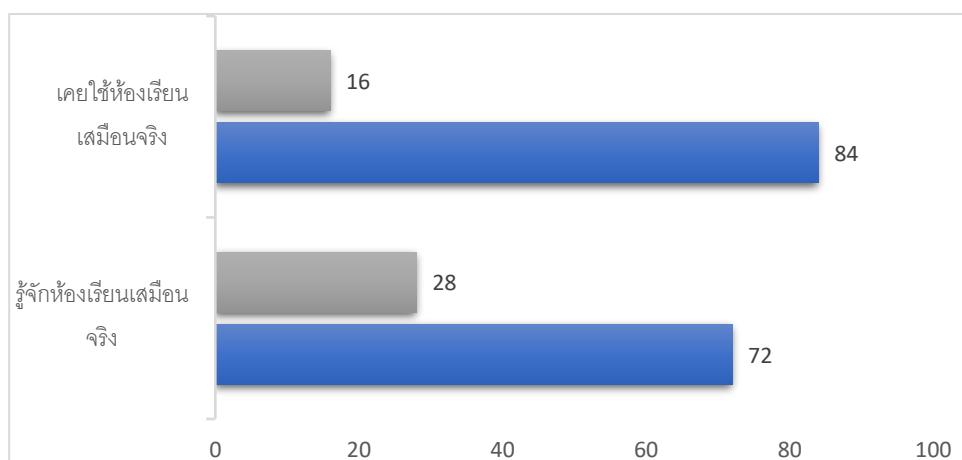
1. ห้องเรียนออนไลน์ผ่านโลกเสมือนจริง ที่สร้างในเว็บไซต์ <https://spatial.io/> ในรายวิชา คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีเพื่อการสอนภาษาจีน
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่
 - 1) ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสื่อออนไลน์โลกเสมือนจริง (virtual world)
 - 2) ทักษะการคิดของนักศึกษาการประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงต่อการจัดการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน
 - 3) ความพึงพอใจต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง
 - 4) การสัมภาษณ์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตำราเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียนเสมือนจริง การสร้างและการใช้ห้องเรียนเสมือนจริง รวมไปถึงการนำห้องเรียนเสมือนจริงมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาจีน
2. ออกแบบและดำเนินการสร้างห้องเรียนเสมือนจริงโดยผ่านแพลตฟอร์มสังคมออนไลน์ 3 มิติ ในเว็บไซต์ <https://spatial.io/> โดยกำหนดประเด็นการเรียนรู้ไว้ดังนี้
 - 2.1 การเตรียมความพร้อม และกำหนดประเด็นหัวข้อในการศึกษา กฎกติกาการอยู่ร่วมกัน
 - 2.2 การศึกษาข้อมูล การสร้างชิ้นงาน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกัน
 - 2.3 การประเมินผล และการนำเสนอผลงาน
3. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงผ่านเว็บไซต์ โดยเครื่องมือแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ด้านข้อมูลความรู้เกี่ยวกับห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง
 - 2) ทักษะการคิดต่อการประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาจีน
 - 3) ความพึงพอใจต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง

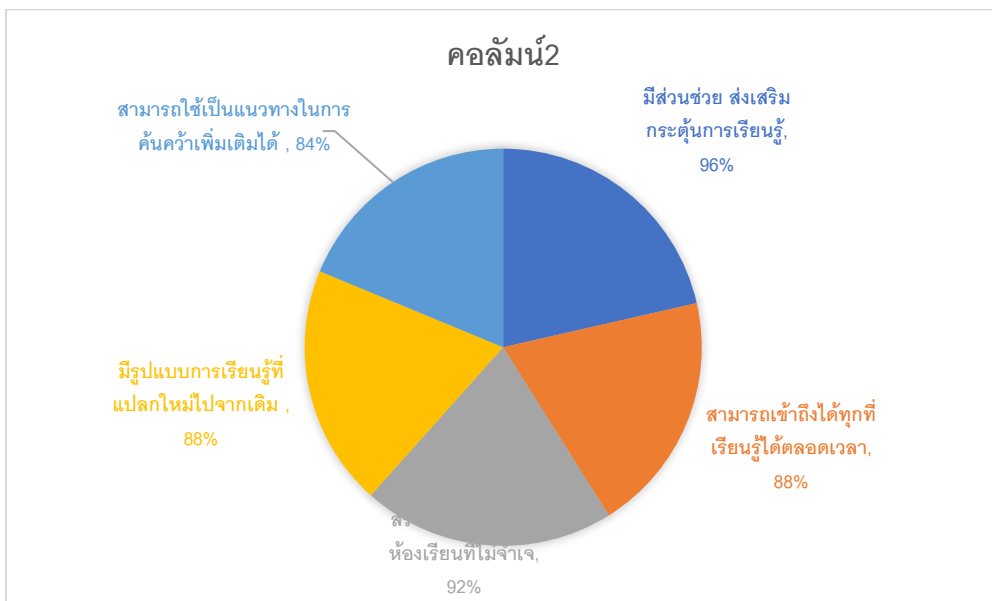
ผลการวิจัย (Research Results)

ด้านข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสื่อออนไลน์เสมือนจริง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถาม ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสื่อออนไลน์เสมือนจริงและการประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีเพื่อการสอนภาษาจีน ภาคเรียนที่ 2/2564 จำนวน 25 คน พบว่า ร้อยละ 72 ไม่รู้จักห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง มีเพียงร้อยละ 28 เท่านั้นที่รู้จักห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง และนักศึกษากว่าร้อยละ 84 ไม่เคยใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง มีเพียงร้อยละ 16 เท่านั้นที่เคยใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง และจากการสัมภาษณ์นักศึกษาเพิ่มเติมพบว่า ผู้ที่เคยใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงส่วนใหญ่ยังไม่เคยใช้กับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และได้ใช้จากการอบรมจากหน่วยงานภายนอกเป็นส่วนใหญ่ จากข้อมูลจะพบว่า เทคโนโลยีสื่อออนไลน์เสมือนจริง ยังเป็นเรื่องที่ยังแปลกใหม่สำหรับนักศึกษา และเป็นสื่อที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ภาษาจีนได้ในหลาย ๆ ด้าน

ด้านทัศนคติของนักศึกษาต่อการประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง

แผนภาพที่ 2 ทักษะคตินักศึกษาต่อการประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง

ทัศนคติของนักศึกษาต่อการประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนในรายวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีเพื่อการสอนภาษาจีนนั้น พบว่า นักศึกษาร้อยละ 96 เห็นตรงกันว่า ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง มีส่วนช่วยในการส่งเสริม กระตุ้นการเรียนรู้ และทำให้รายวิชามีความน่าสนใจจากเดิมมากขึ้น กว่าร้อยละ 92 เห็นด้วยว่า สามารถสร้างบรรยากาศและประสบการณ์ในห้องเรียนที่แปลกใหม่ไปจากเดิม กว่าร้อยละ 88 เห็นว่า ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ และสามารถเข้าถึงได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา แม้จะไม่ได้อยู่ในห้องเรียนก็ตาม และร้อยละ 84 เห็นว่าสามารถใช้ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ทัศนคติของนักศึกษาต่อการประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงส่งผลทางบวกต่อนักศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง เกี่ยวกับประยุกต์ห้องเรียนเสมือนจริงกับการเรียนรู้ทักษะในด้านต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าสามารถนำไปใช้กับการจัดการเรียนการสอนในด้านที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนภาษาจีนได้ และมีบางส่วนเห็นด้วยว่าสามารถนำไปใช้กับการเรียนรู้ทางด้านสัทอักษรจีน ด้านไวยากรณ์จีน และการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมจีนได้

ด้านความพึงพอใจต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง

ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน พบว่า

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน ด้านรูปแบบการใช้งาน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความพึงพอใจ
ด้านรูปแบบการใช้งาน			
ความเหมาะสมของ รูปภาพที่ สีสันตัวอักษร และเสียง มีเดียที่ใช้	4.28	0.61	พอใจ
ระยะเวลาในการเรียนรู้ด้วยโปรแกรม	4.36	0.48	พอใจ
ความลื่นไหลของการเชื่อมต่อของโปรแกรม	4.24	0.59	พอใจ
ความสะดวกในการเข้าถึงและใช้งานโปรแกรม	4.20	0.64	พอใจ
การจัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นระบบ	4.28	0.54	พอใจ
มีรูปแบบที่แปลกใหม่	4.52	0.50	พอใจมาก
รวม	4.31	0.11	พอใจ

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน ด้านรูปแบบการใช้งาน โดยรวมอยู่ในระดับ พอใจ ค่าเฉลี่ย 4.31 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจเป็นรายข้อพบว่า มีรูปแบบที่แปลกใหม่ ค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับพอใจมาก รองลงมาคือ ระยะเวลาในการเรียนรู้ด้วยโปรแกรม ค่าเฉลี่ย 4.36 ความเหมาะสมของ รูปภาพที่ สีสันตัวอักษร และเสียงมีเดียที่ใช้ และ การจัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ย 4.28 ความลื่นไหลของการเชื่อมต่อของโปรแกรม ค่าเฉลี่ย 4.24 และ ความสะดวกในการเข้าถึงและใช้งานโปรแกรม ค่าเฉลี่ย 4.20 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
เนื้อหาที่มีความเหมาะสม	4.32	0.55	พอใจ
เนื้อหาที่มีความทันสมัยและถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.28	0.54	พอใจ
เนื้อหาสาระครบถ้วนสอดคล้องตามวัตถุประสงค์	4.52	0.50	พอใจมาก
เนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย	4.48	0.50	พอใจ
รวม	4.40	0.11	พอใจ

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน ด้านเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับ พอใจ ค่าเฉลี่ย 4.40 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาสาระครบถ้วนสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับพอใจมาก รองลงมาคือ เนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย ค่าเฉลี่ย 4.48 เนื้อหาที่มีความ

เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.32 และเนื้อหาที่มีความทันสมัยและถูกต้องตามหลักวิชาการ ค่าเฉลี่ย 4.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความพึงพอใจ
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์			
เข้าใจการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง	4.44	0.50	พอใจ
เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	4.32	0.47	พอใจ
สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ด้วยตนเองตลอดเวลา	4.24	0.52	พอใจ
สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.2	0.5	พอใจ
สามารถความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.56	0.50	พอใจมาก
รวม	4.35	0.14	พอใจ

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับ พอใจ ค่าเฉลี่ย 4.35 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจเป็นรายข้อพบว่า สามารถความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย 4.56 อยู่ในระดับพอใจมาก รองลงมา เข้าใจการใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริง ค่าเฉลี่ย 4.44 เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ค่าเฉลี่ย 4.32 สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ด้วยตนเองตลอดเวลา ค่าเฉลี่ย 4.24 และ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ค่าเฉลี่ย 4.20 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน เทคโนโลยีห้องเรียนเสมือนจริงเป็นเทคโนโลยีที่น่าสนใจ เป็นการผสมผสานระหว่างโลกจริงและโลกเสมือนจริง สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ที่เกิดขึ้นระหว่างโลกจริงและโลกเสมือนจริง ผู้เรียนสามารถเกิดกระบวนการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีห้องเรียนออนไลน์เสมือนจริงกับการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน เป็นสิ่งที่แปลกใหม่และท้าทายทั้งผู้สอนและผู้เรียน ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีห้องเรียนเสมือนจริงมีผลในเชิงบวกกับการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาจีน โดยผู้เรียนเห็นด้วยว่าการใช้ห้องเรียนเสมือนจริงกับการเรียนรู้สามารถมีส่วนช่วยกระตุ้นความอยากเรียนรู้ของผู้เรียนได้ถึงร้อยละ 96 นอกจากนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์กับการเรียนรู้

ภาษาจีนในด้านอื่น ๆ ได้ รวมไปถึง ผู้เรียนให้ความสนใจและใส่ใจในการทำกิจกรรมในห้องเรียนเสมือนจริง

จากการสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้เรียนไม่รู้จักห้องเรียนเสมือนจริง ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและใส่ใจกับการใช้ห้องเรียนเสมือนจริง นอกจากนี้การใช้ห้องเรียนเสมือนทำกิจกรรมทำให้การเรียนไม่น่าเบื่อ มีความสนุกในจัดกิจกรรมเรียนการสอน สามารถเข้าใจในเนื้อหาวิชา และมีอิสระในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ด้านผู้สอน เพื่อให้การจัดการรู้มีการพัฒนา จะต้องมีการปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยี หากความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคโนโลยี มีการทดลองปรับปรุงสื่อที่นำไปใช้ และควรมีการบูรณาการข้ามศาสตร์ การเลือกสื่อการสอนจะต้องคัดสรรโดยรอบคอบเพื่อให้ประโยชน์สูงสุดในการใช้สื่อนั้น ๆ และต้องติดตามผลการสอนอย่างสม่ำเสมอ

ด้านผู้เรียน ควรใส่ใจเรียนรู้การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี มีการกระทำซ้ำเพื่อให้เกิดความชำนาญ และควรมีทัศนคติที่ดีต่อเทคโนโลยี

การวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการนำเอาห้องเรียนออนไลน์ไปประยุกต์กับรายวิชาอื่น ๆ เพื่อเพิ่มสีสันในการจัดการเรียนรู้ เช่นรายวิชาสัมมนาการจัดการเรียนสอนภาษาจีน ผู้สอนสามารถใช้ห้องเรียนเสมือนจริงในการจัดสัมมนาให้กับผู้เรียนเพื่อดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ได้ และรายวิชาระบบเสียงภาษาจีนกลาง ซึ่งลักษณะของรายวิชาเป็นรายวิชาที่ต้องออกเสียงตามเจ้าของภาษา ผู้สอนอาจใช้ห้องเรียนเสมือนจริงให้ผู้เรียนเข้าไปใช้เพื่อเลียนแบบการออกเสียงที่ถูกต้องให้เหมือนกับเจ้าของภาษาได้

เอกสารอ้างอิง (References)

- วิวัฒน์ มีสุวรรณ. (2554). การเรียนรู้ด้วยการสร้างโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 8(2), 124-132.
- พิชัย แก้วบุตร. (2562). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม(Augmented Reality : AR) กับการเรียนภาษาจีน: กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่3 สาขาภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี. *วารสารจีนศึกษา*. 9(4), 113-139.
- จินตวีร์ คล้ายสังข์ เขมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม. (2562). รู้รอบวัฒนธรรมจากห้องเรียนเสมือนจริง: การออกแบบระบบจากงานวิจัยสู่แนวปฏิบัติ. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 47(1), 42-62.
- ภวิสาณัช ศรีศิริวงศ์. (2563). ห้องเรียนเสมือนจริง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 19(2), 81-91

- ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์,ภัทรพล เสริมทรง, สุขชัย วงษ์จันทร์และสุทิน เลิศสพุง. (2563). การพัฒนา
รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์โดยใช้ Microsoft Teams.
Journal of Modern Learning Development. 5(6), 261-273
- ธนิดา หนูแป้น. (2552). การสร้างห้องเรียนเสมือนจริงสำหรับการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก เรื่อง
การใช้ Microsoft Excel เพื่อการคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุ
ราษฎร์พิทยา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- Charoenwong, Z., Keskomon, T. and Tamsat, A. (2018). Virtual Classroom in
Teaching and Learning for Nursing Students in Digital Age. *Journal of The
Royal Thai Amy Nurses*. 19(2), 120-128.
- SuwannawongN. (2016). The Development of Creative Problem Solving Learning
Management in “Instructional Model and Lesson Plans” by Using a Virtual
Classroom on Cloud Computing.. Master of Science in Industrial Education
Thesis Program inIndustrial Education and Technology Education King
Mongkut’s University of Technology Thonburi University.

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

Marketing Mix Factors Affecting Cultural Tourism
in Nonthaburi Province

ปุณยนุช ลิ้มพะสุวรรณ¹ เสรี วงษ์มณฑา² ผกามาศ ชัยรัตน์³ กาญจนันภา พงศ์พนรัตน์⁴

Poonyanuch Leelhasuwan, Seri Wongmontha, Pakamas Chairatana,

Kannapa Pongponrat

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี และ 2. ศึกษาการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ด้วยการวิเคราะห์ไคสแควร์ การทดสอบค่าที และการทดสอบความแปรปรวน แบบจำแนกทางเดียว ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.5 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวด้านกระบวนการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีในภาพรวมแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวด้านอายุ ระดับการศึกษา

Received: 2022-10-19 Revised: 2022-12-12 Accepted: 2022-12-12

¹ วิทยาลัยการจัดการกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยพะเยา College of Management University of Phayao. Corresponding Author e-mail: poonyanuch.le@gmail.com

² วิทยาลัยการจัดการกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยพะเยา College of Management University of Phayao

³ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

⁴ วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ College of Innovation Thammasat University

อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพมีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords): ส่วนประสมทางการตลาด; การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม; จังหวัดนนทบุรี

Abstract

The objectives of this study were 1) to study behavior of tourists visiting cultural tourism in Nonthaburi province, and 2) to study decision making of tourists on visiting cultural tourism in Nonthaburi Province. The research model is quantitative research. The questionnaires were used to collect the data from 400 Thai tourists visiting cultural tourism in Nonthaburi Province. The data was analyzed with descriptive statistics to gain frequency, percentage, mean, and standard deviation, and inferential statistics by Chi-Square Test, t-test, One-way analysis of variance or f-test at the statistical level of 0.5. The results of the research revealed that overall examples was affected by process element of the marketing mix at the highest level; and the results of hypothesis testing showed that personal factors, including occupation and monthly income was related to behavior of tourists in cultural tourism in Nonthaburi Province, and found that tourists with different age, education, and monthly income had different decisions on visiting cultural tourism in Nonthaburi Province, and also revealed that tourists' personal factors such as age, education, occupation, monthly income, and status related to marketing mix of cultural tourism in Nonthaburi Province, respectively.

Keywords: Marketing Mix; Cultural Tourism; Nonthaburi Province

บทนำ (Introduction)

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว (Tourism segment trends) เนื่องด้วยปัจจัยและแนวโน้มที่กำลังเปลี่ยนไปในทุกมิติส่งผลให้กลุ่มนักท่องเที่ยวในอนาคตมีจุดประสงค์ในการท่องเที่ยวที่แปรเปลี่ยนจากเดิม อีกทั้งวิวัฒนาการดังกล่าวยังจะส่งผลกระทบต่อตลาดการท่องเที่ยวโลก อย่างไรก็ตามแนวโน้มในระยะ 10 ปีข้างหน้า นักท่องเที่ยวที่ยังคงเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของโลก ได้แก่ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และนักท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีส่วนแบ่งทางตลาดเชิงมูลค่าอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และทางทะเลและชายหาด ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งมาจากความแพร่หลายของข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ผ่านกระแสโลกสังคมออนไลน์หรือสื่อสังคมดิจิทัล และความต้องการสัมผัสแหล่งวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม

นอกจากนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเริ่มมีแนวโน้มเติบโตอย่างชัดเจน เช่นเดียวกันกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ รวมไปถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่คาดว่าจะมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณเช่นเดียวกัน ทั้งหมดนี้เป็นผลสืบเนื่องจากรายได้ของนักท่องเที่ยวที่เติบโตขึ้นและความต้องการในบริการแบบครบวงจรที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้บ่งชี้ถึงนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

ท่ามกลางการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวที่สูงขึ้น กระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จึงได้รับความสนใจที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวและมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทย มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมสืบเนื่องมาเป็นเวลานาน (กาญจนา แสงลิ้มสุวรรณ และศรัณยา แสงลิ้มสุวรรณ, 2555) ซึ่งจังหวัดนนทบุรีถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความสนใจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากจังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นและมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมและเชื้อชาติที่อาศัยอยู่ร่วมกันของจังหวัดนนทบุรี และเป็นเมืองที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์สืบเนื่องมาจากหลายยุคหลายสมัย รวมทั้งยังรักษาเอกลักษณ์การเป็นเมืองเกษตรกรรมที่มีชื่อเสียง ทำให้แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรีโดยส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถาน อาทิ วัดและโบราณสถาน รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะวิถีชีวิตสองฝั่งคลอง และริมแม่น้ำเจ้าพระยา อาทิ วัดเฉลิมพระเกียรติ วัดชมพูเวก อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก วัดปรมัยยิกาวาส คลองอ้อมนนท์ ฯลฯ และสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักมากที่สุด คือ “เกาะเกร็ด” ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลทำให้จังหวัดนนทบุรีมีรายได้จากการท่องเที่ยวปีละประมาณ 3,178 ล้านบาท (สำนักงานจังหวัดนนทบุรี, 2563)

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า จังหวัดนนทบุรีมีทรัพยากรที่โดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมที่สามารถนำไปสู่แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเพื่อเสนอขายให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการพัฒนาที่เกิดขึ้นภายใต้การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำมาใช้เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนนทบุรี ให้มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งผลการศึกษายังเป็นประโยชน์ต่อการก่อให้เกิดการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

- เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
- เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนนทบุรีใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย และอำเภอบางศรี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์นำมาใช้อย่างเป็นขั้นตอนเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 1 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 2 การตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนนทบุรี โดยกำหนดจำนวนการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว (รายละเอียดตามตารางที่ 1) โดยผู้วิจัยจะดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ทั้งนี้การแจกแบบสอบถามในพื้นที่การวิจัยในแต่ละอำเภอมียุทธวิธีแบบสอบถามแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะจำนวนความหนาแน่นของกลุ่มประชากรตัวอย่างในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้อธิบายความหมายของข้อมูลในลักษณะการบรรยายทั่วไป 2) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การทดสอบความตรงของเนื้อหา (A test of validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of item

objective congruence: IOC) และการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) 3) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งได้แก่ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวน (Analysis of variance) แบบจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA or f-test)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ด้วยการศึกษาลักษณะและส่วนประสมทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความถี่ในการเดินทาง		
1.1 จำนวน 1 ครั้ง	73	18.25
1.2 จำนวน 2 ครั้ง	58	14.50
1.3 จำนวน 3 ครั้ง	32	8.00
1.4 มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป	237	59.25
รวม	400	100.00
2. ลักษณะในการเดินทาง		
2.1 ครอบครัว	174	43.50
2.2 หน่วยงาน	18	4.50
2.3 เพื่อน/กลุ่มเพื่อน	158	39.50
2.4 บริษัทนำเที่ยว	50	12.50
พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รวม	400	100.00
3. จำนวนสมาชิกในการเดินทาง		
3.1 1-5 คน	359	89.75
3.2 6-10 คน	32	8.00
3.3 11-15 คน	9	2.25
รวม	400	100.00

4. การพักผ่อนหรือนอนค้างคืน		
4.1 พักแรม	82	20.50
4.2 ไม่ได้พักแรม	318	79.50
รวม	400	100.00
5. ค่าใช้จ่ายรวมในการเดินทาง		
5.1 ต่ำกว่า 1,000 บาท	123	30.75
5.2 1,001-2,000 บาท	161	40.25
5.3 2,001-3,000 บาท	67	16.75
5.4 มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป	49	12.25
รวม	400	100.00
6. การเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ		
6.1 กลับมา	325	81.25
6.2 ไม่แน่ใจ	75	18.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเดินทางมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 59.25 ส่วนใหญ่มีลักษณะในการเดินทางเป็นครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 43.50 จำนวนสมาชิกในการเดินทางระหว่าง 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 89.75 และไม่ได้พักผ่อนหรือนอนค้างคืน คิดเป็นร้อยละ 79.50 มีค่าใช้จ่ายรวมในการเดินทางระหว่าง 1,001-2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.25 และจะเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 81.25

ตารางที่ 2 | แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ			
1.1 แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์ความน่าสนใจเฉพาะตัว	3.87	0.90	มาก
1.2 แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	3.80	0.89	มาก
1.3 สิ่งอำนวยความสะดวกมีอย่างเพียงพอ	3.90	0.85	มาก
1.4 คุณภาพของการให้บริการที่น่าประทับใจ	3.81	0.89	มาก
1.5 กิจกรรมมีความหลากหลาย	3.85	0.95	มาก

รวม	3.84	0.78	มาก
2. ด้านราคา			
2.1 ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม	3.84	0.79	มาก
2.2 ราคาของฝาก ของที่ระลึกมีความเหมาะสม	3.80	0.85	มาก
2.3 ป้ายบอกราคาสินค้ามีความชัดเจน	3.75	0.86	มาก
2.4 ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.86	0.86	มาก
2.5 ราคาสินค้าและบริการไม่แตกต่างจากที่อื่นๆ	3.86	0.83	มาก
รวม	3.82	0.75	มาก

3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

3.1 แหล่งท่องเที่ยวมีช่องทางการจัดจำหน่ายแบบออนไลน์ที่เข้าถึงได้อย่างหลากหลาย เช่น Facebook YouTube Instagram เป็นต้น	3.76	0.91	มาก
3.2 แหล่งท่องเที่ยวมีจุดบริการจัดจำหน่ายที่สะดวกและรวดเร็ว	3.72	0.90	มาก
3.3 แหล่งท่องเที่ยวมีข้อมูลการจัดจำหน่ายที่อัปเดตถูกต้องและชัดเจน	3.72	0.93	มาก
3.4 แหล่งท่องเที่ยวมีจุดบริการจัดจำหน่ายที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย	3.77	0.88	มาก
3.5 โปรแกรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมมีความเหมาะสมกับช่องทางการจัดจำหน่าย	3.74	0.94	มาก
รวม	3.74	0.83	มาก

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด

4.1 ภาครัฐมีการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีการประชาสัมพันธ์ มีการจัดกิจกรรมตามเทศกาล เป็นต้น	3.64	1.02	มาก
4.2 ภาคเอกชนมีการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีการประชาสัมพันธ์ มีการจัดจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น เป็นต้น	3.66	1.01	มาก
4.3 มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างทั่วถึง	3.58	1.02	มาก

4.4 มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเชิญชวนให้มาท่องเที่ยว เช่น งานสงกรานต์ของชาวมอญ ประเพณีทำบุญตักบาตรพระร้อยแปด การปฏิบัติธรรม บรรพชา-อุปสมบทหมู่ เป็นต้น	3.59	1.00	มาก
4.5 มีป้ายบอกทางหรือสัญลักษณ์บอกเส้นทางในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	3.74	0.91	มาก
รวม	3.64	0.92	มาก
5. ด้านบุคลากร			
5.1 ผู้ให้บริการมีเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว	3.63	0.93	มาก
5.2 ผู้ให้บริการมีความรู้ สามารถตอบคำถามนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง	3.71	0.93	มาก
5.3 ผู้ให้บริการมีความกระตือรือร้น และเอาใจใส่ต่อนักท่องเที่ยว	3.70	0.94	มาก
5.4 ผู้ให้บริการสามารถให้คำแนะนำนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว	3.75	0.95	มาก
5.5 ผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	3.79	0.89	มาก
รวม	3.71	0.87	มาก
6. ด้านลักษณะกายภาพ			
6.1 แหล่งท่องเที่ยวมีความโดดเด่นและสวยงาม	3.80	0.92	มาก
6.2 แหล่งท่องเที่ยวมีบรรยากาศที่ดี เหมาะแก่การท่องเที่ยว	3.83	0.92	มาก
6.3 ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.85	0.97	มาก
6.4 ในบริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีที่พักรับรองอย่างเพียงพอ	3.73	0.99	มาก
6.5 มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำที่สะอาด สิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ เป็นต้น	3.62	0.98	มาก
6.6 พื้นที่จอดรถมีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.66	1.01	มาก

6.7 มีการดูแลรักษาความสะอาดและการจัดระบบ ระเบียบที่ดี	3.62	0.98	มาก
รวม	3.73	0.87	มาก
7. ด้านกระบวนการให้บริการ			
7.1 ขั้นตอนเข้าชม และทำกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว มีความง่าย สะดวก และไม่ซับซ้อน	3.78	0.90	มาก
7.2 มีกระบวนการในการรักษาความปลอดภัยที่ เหมาะสม	3.83	0.92	มาก
7.3 กระบวนการให้บริการเป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยว	3.83	0.89	มาก
7.4 มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ได้แก่ ทาง ลาด รววจับ รถเข็นวีลแชร์ เป็นต้น	3.84	0.96	มาก
รวม	3.82	0.85	มาก
ภาพรวม	3.76	0.77	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วน
ประสมทางการตลาดของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดลพบุรี พบว่า
กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ในจังหวัดลพบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า

ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก
มีอยู่อย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์ความน่าสนใจเฉพาะตัว
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 กิจกรรมมีความหลากหลาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 คุณภาพของการให้บริการที่
น่าประทับใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และแหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80
ตามลำดับ

ด้านราคา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรม
มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ราคาสินค้าและบริการไม่แตกต่างจากที่อื่นๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.86 ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ราคาของฝาก ของที่ระลึกมี
ความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และป้ายบอกราคาสินค้ามีความชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75
ตามลำดับ

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ แหล่ง

ท่องเที่ยวมีช่องทางการจัดจำหน่ายแบบออนไลน์ที่เข้าถึงได้อย่างหลากหลาย เช่น Facebook YouTube Instagram เป็นต้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 แหล่งท่องเที่ยวมีข้อมูลการจัดจำหน่ายที่อัปเดต ถูกต้องและชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 แหล่งท่องเที่ยวมีจุดบริการจัดจำหน่ายที่สะดวกและรวดเร็ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 แหล่งท่องเที่ยวมีจุดบริการจัดจำหน่ายที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และโปรแกรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมมีความเหมาะสมกับช่องทางการจัดจำหน่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมการตลาด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ มีป้ายบอกทางหรือสัญลักษณ์บอกเส้นทางในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ภาคเอกชนมีการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีการประชาสัมพันธ์ มีการจัดจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น เป็นต้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ภาครัฐมีการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีการประชาสัมพันธ์ มีการจัดกิจกรรมตามเทศกาล เป็นต้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเชิญชวนให้มาท่องเที่ยว เช่น งานสงกรานต์ของชาวมอญ ประเพณีทำบุญตักบาตรพระร้อยแปด การปฏิบัติธรรม บรรพชา-อุปสมบทหมู่ เป็นต้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างทั่วถึง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ตามลำดับ

ด้านบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ผู้ให้บริการสามารถให้คำแนะนำนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ผู้ให้บริการมีความรู้ สามารถตอบคำถามนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ผู้ให้บริการมีความกระตือรือร้น และเอาใจใส่ต่อนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และผู้ให้บริการมีเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ตามลำดับ

ด้านลักษณะกายภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 แหล่งท่องเที่ยวมีบรรยากาศที่ดี เหมาะแก่การท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 แหล่งท่องเที่ยวมีความโดดเด่นและสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ในบริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีที่พักรับรองอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 พื้นที่จอดรถมีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และมีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำที่สะอาด สิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ เป็นต้น และมีการดูแลรักษาความสะอาดและการจัดระบบระเบียบที่ดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.62 ตามลำดับ

ด้านกระบวนการให้บริการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ได้แก่ ทางลาด ราวจับ รถเข็นวีลแชร์ เป็นต้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 มีกระบวนการในการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 กระบวนการให้บริการเป็นมิตรต่อ

นักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และขั้นตอนเข้าชม และทำกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวมีความง่าย สะดวก และไม่ซับซ้อน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนนทบุรี มากกว่าครึ่งความถี่ในการเดินทางมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป ส่วนใหญ่มีลักษณะในการเดินทางเป็นครอบครัว มากกว่าครึ่งมีจำนวนสมาชิกในการเดินทางระหว่าง 1-5 คน และมากกว่าครึ่งพักแรมหรือนอนค้างคืน ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายรวมในการเดินทางระหว่าง 1,001-2,000 บาท และมากกว่าครึ่งเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ นอกจากนี้ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดนนทบุรีถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ปฏิบัติงานทั้งในรูปแบบราชการและรูปแบบเอกชนอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้จังหวัดนนทบุรีมีโอกาสในการต้อนรับผู้มาติดต่อราชการและติดต่อธุรกิจกับผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบการในจังหวัดนนทบุรี เหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีในภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา พวงสนธิ และประสพชัย พสุนนท์ (2564) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดฉะเชิงเทราแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การศึกษาการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านความพร้อมของจุดหมายปลายทาง ด้านคำบอกเล่าจากบุคคลอื่น ด้านสื่อและแคมเปญส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านแรงจูงใจส่วนบุคคล และด้านทัศนคติ นอกจากนี้ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวกับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ยังพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าจังหวัดนนทบุรีเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่น่าเลื่อมใสและศรัทธา มีคุณค่าและชื่อเสียงด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีชื่อเสียงด้านอาหารท้องถิ่น มีสถานที่ที่สำคัญที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ มีชื่อเสียงด้านวิถีชีวิตชาวมอญ และมีชื่อเสียงด้านงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ของที่ระลึก ซึ่ง

นักท่องเที่ยวจะตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรีเพื่อใช้เวลาร่วมกับเพื่อนหรือครอบครัว เพื่อให้พระและทำบุญตามวัดต่างๆ และเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศในการเดินทางท่องเที่ยว รวมทั้งการแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ จึงทำให้เกิดการรวมพลของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในการตอบสนองความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วยการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชมน ภมรานนท์ (2563) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ระดับการศึกษา และรายได้ของนักท่องเที่ยวส่งผลต่อการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธการ ดวงศรี และ ประภัสสร วิเศษประภา (2564) ที่ได้ทำการศึกษากการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จังหวัดนครพนม ของประชากรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า เพศอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จังหวัดนครพนม ของประชากรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถให้ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนนทบุรี ได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการหรือผู้เกี่ยวข้องของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดนนทบุรี จะต้องดำเนินการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอและมีการให้บริการที่เหมาะสม เช่น บริการเช่าจักรยาน บริการเช่าเรือเที่ยวรอบเกาะ ทดลองปั้นเครื่องปั้นดินเผา การแจกคู่มือให้พระ เป็นต้น
2. ผู้ประกอบการหรือผู้เกี่ยวข้องของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดนนทบุรีควรมีการใช้พื้นที่สังคมออนไลน์ เช่น Facebook YouTube Instagram เป็นต้น เพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดรูปแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว หรือเพื่อน และการกำหนดรูปแบบกิจกรรมเพื่อการแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และเครื่องปั้นดินเผา
3. ผู้ประกอบการหรือผู้เกี่ยวข้องของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดนนทบุรีควรนำเสนอจุดเด่นของจังหวัดนนทบุรี ในด้านการเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่น่าเลื่อมใสและศรัทธา การเป็นสถานที่ที่มีคุณค่าและชื่อเสียงด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงด้านอาหารท้องถิ่น การเป็นสถานที่ที่สำคัญ และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ การเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงด้านวิถีชีวิตชาวมอญ การเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงด้านงานหัตถกรรมพื้นบ้าน และการเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงด้านของที่ระลึก

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564, จาก https://www.mots.go.th/ewtadmin/ewt/mots_web57/download/article/article_20170320150102.pdf.
- กาญจนา แสงลัมสุวรรณ และศรinya แสงลัมสุวรรณ. (2555). การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม อย่างยั่งยืน. *วารสารนักบริหาร*, 32(4), 136-146.
- จิรวรรณ ดีประเสริฐ. (2559). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวด้าน ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของจังหวัดนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัย นครพนม*, 6(3), 41 – 49.
- ชวัลนุช อุทยาน. (2551). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว*. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564, จาก <https://touristbehaviour.wordpress.com>.
- ธนรัตน์ รัตนพงศ์ธระ และคณะ. (2561). การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*, 10(1).
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวธุรกิจที่ไม่วันตายของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: ซี.พี.บุ๊ค สแตนดาร์ด.
- บุพชาติ ดวงดี. (2560). *แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนใน จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตย์, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว, กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปราโมชน์ รอดจำรัส. (2557). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัทธมน ภมรานนท์. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ยุทธการ ดวงศรี และ ประภัสสร วิเศษประภา. (2564). *การตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ จังหวัดนครพนม ของประชากรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564, จาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-2/6114993208.pdf>.
- วลัยพร รวีตระกูลไพบูลย์. (2558). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สำนักงานจังหวัดนนทบุรี. (2563). *แผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ.2564*. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564, จาก <http://nonthaburi.go.th/61654.html>.

- สุกัญญา พวกสนธิ และประสพชัย พสุนนท์. (2564). พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี*, 12(2), 203 – 215.
- Kantanen, T. and Tikkanen, I. (2005). *Advertising in Low and High Involvement Cultural Tourism Attractions: Four Cases*. Finland: University of Kuopio Press.
- Swarbrooke, J. and Homer, S. (1999). *Consumer behavior in tourism concepts and analysis*. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Wang, Y J., Wu, C. and Yuan, J. (2009). The Role of Integrated Marketing Communications (IMC) on Heritage Destination Visitations. *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 10(3), 218-231.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

Factors Affected towards Internal Quality Assurance of Excellent
Schools, Phattalung Primary Educational Service Area Office 2

สุพัตรา แซ่ซิ้น¹ นวรัตน์ ไชยมภู²

Supattra Saesin, Navarat Waichompu

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านครู และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม 2) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู กำหนดขนาดจากตารางเครชีเมอร์แกนได้กลุ่มตัวอย่าง 186 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยการจับสลากแบบไม่มีการแทนที่ เครื่องมือ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ระดับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านครูและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ (Keywords): ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน; ประกันคุณภาพภายใน; โรงเรียนระดับยอดเยี่ยม

Received: 2023-03-13 Revised: 2023-03-21 Accepted: 2023-03-21

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ Faculty of Educational Administration, Hatyai University. Corresponding Author e-mail: supattra.sae053@hu.ac.th

² อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ Lecturer in Education, Faculty of Educational Administration, Hatyai University. e-mail: pr@hu.ac.th

Abstract

The objectives of this research study were 1) To study about the factors as following aspects, administrators, communication, teachers and also community participation of Excellent schools. 2) To study the results of internal quality assurance performance of excellent schools. 3) To study factors affected towards internal quality assurance of excellent schools, Phattalung Educational Service Area Office 2. The sample was 186 administrators and teachers determined the size using the finished table of Krejcie and Morgan randomized sampling without replacement. This research was collected the data by a questionnaire. The statistics were used for data analysis using frequency, percentage, mean, standard deviation as well as multiple linear regression analysis. It was found that 1) The factors of excellent schools of Phattalung Educational Service Area Office 2 on the whole were in high levels considered each aspect, teachers were in high level. 2) The internal quality assurance of excellent schools of Phattalung Educational Service Area Office 2 on the whole were in high levels considered each aspect, administration and management were in high level of mean. 3) Factors affected towards internal quality assurance of excellent schools, Phattalung Educational Service Area Office 2 were teachers and community participation significantly at the level of 0.01

Keywords: Factors affected towards internal quality assurance; internal quality assurance; excellent schools

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คนที่ได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสมคือผู้ที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้อง สามารถเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการศึกษาไทยมุ่งพัฒนาทุกคนให้เป็นกำลังของชาติ มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้ความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรมสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง ซึ่งในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย เพื่อผลิตคนที่มีคุณภาพและสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สมใจ ยอดปราง, 2561; กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การพัฒนาการศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น ต้องอาศัยเครื่องมือในการขับเคลื่อน ซึ่งเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันคือ การนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ เพราะเป็นการทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมาย หลักการจัดการศึกษา และความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการตรวจสอบ ตรวจสอบ และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ สถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องคุณภาพ การที่สถานศึกษาต้องให้ความเชื่อมั่นต่อสังคมว่าจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้กลายเป็นหลักประกันว่า ผู้รับบริการจะได้รับสิ่งที่ดีที่สุดในมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งก็คือ การประกันคุณภาพและมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ กระบวนการพัฒนาคุณภาพต้องอาศัยระบบประกันคุณภาพเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษานั้นเอง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563) โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษานั้นมีปัจจัยที่หลากหลายภายใต้เครื่องมือที่ใช้ในการขับเคลื่อนที่ชัดเจนเหมาะสม ซึ่งคุณภาพการศึกษาสามารถสะท้อนผ่านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานั้น ๆ

การประเมินคุณภาพสถานศึกษาเป็นการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าอยู่ในคุณภาพระดับใด ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษา (2561) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และได้กำหนดระดับคุณภาพไว้ทั้งหมด 5 ระดับได้แก่ กำลังพัฒนา ปานกลาง ดี ดีเลิศ ยอดเยี่ยม จากการสำรวจข้อมูลรายงานการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ปีการศึกษา 2564 พบว่า โรงเรียนทั้งหมด 114 แห่ง มีโรงเรียนที่มีคุณภาพระดับยอดเยี่ยมทั้งหมด 36 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.58 ระดับดีเลิศจำนวน 73 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 64.04 และระดับดีจำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 4.38 จะเห็นได้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเลิศ รองลงมาคือระดับยอดเยี่ยม และสุดท้ายคือระดับดี ซึ่งเป็นข้อสังเกตในการนำมาศึกษาว่าโรงเรียนที่ผ่านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับ ยอดเยี่ยม มีปัจจัยด้านใดที่ขับเคลื่อน เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 มีคุณภาพระดับยอดเยี่ยมตามมาตรฐานที่กำหนดเพิ่มมากขึ้น และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งลูกหลานเข้าศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านครู และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับยอดเยี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 36 โรง โดยมีผู้บริหารและครูจำนวนรวมทั้งสิ้น 361 คน

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนที่ได้รับผลการประเมินระดับยอดเยี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 จำนวน 36 แห่ง จำนวน 186 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ ใช้สอบถามผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม แบ่งเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านครู และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

3.1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

3.1.4 ข้อเสนอแนะ

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงก์ (IOC : index of item objective congruence) โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลปรากฏว่า การวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ

3.2.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับ ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ลวันสายยศ และอังคณา สายยศ, 2538) โดยค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงถือว่าแบบทดสอบมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้และนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงและจัดทำแบบสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .823

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้บริหารหลักสูตรการผู้อำนวยการหลักสูตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ออกหนังสือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4.2 ขอหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เพื่อแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form)

4.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ส่งผ่านระบบ My Office ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผล ตามขั้นตอนของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนกลับและสมบูรณ์จำนวน 186 คิดเป็นร้อยละ 100

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงก์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC)

5.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศ หญิง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 66.77 มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 97 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.15 มีตำแหน่งครูผู้สอน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 84.95 และประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 55.37

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านครู และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านครู และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$, $SD = .47$) รองลงมาด้านการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, $SD = .52$) ด้านผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, $SD = .58$) และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, $SD = .49$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า

1) ปัจจัยด้านผู้บริหารของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, $SD = .58$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ในการ จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = .61$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีแนวคิดในการ พัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.50$, $SD = .70$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ การศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, $SD = .71$)

2) ปัจจัยด้านการสื่อสารของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, $SD = .52$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการสื่อสารกับคณะครูอย่างกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = .65$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการประชุมกับคณะครูเพื่อมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องกับประกัน

คุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.51$, $SD = .64$) มีช่องทางรับข้อเสนอแนะจากชุมชนเพื่อนำมาพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.51$, $SD = .64$) และผู้บริหารมีการสื่อสารที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.51$, $SD = .61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารใช้การสื่อสารแบบสองทางในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, $SD = .65$) ตามลำดับ

3) ปัจจัยด้านครูของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = .47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความรัก ศรัทธา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.67$, $SD = .54$) รองลงมาคือ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, $SD = .60$) และมีความสามารถในการทำงานเป็นทีมเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, $SD = .60$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, $SD = .68$) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, $SD = .49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการในการจัดโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.53$, $SD = .63$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, $SD = .63$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

ผลการวิเคราะห์ระดับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.57$, $SD = .42$) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.56$, $SD = .42$) และด้านคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.45$, $SD = .43$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1) ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, $SD = .43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = .51$) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ($\bar{X} = 4.53$, $SD = .52$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} =$

4.33, SD = .64) และมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X}$ = 4.33, SD = .62) ตามลำดับ

2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57, SD = .42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, SD = .50) รองลงมาคือ มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.59, SD = .52) และจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ ($\bar{X}$ = 4.59, SD = .53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่ เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}$ = 4.52, SD = .57) ตามลำดับ

3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56, SD = .42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ($\bar{X}$ = 4.60, SD = .51) และมีการบริหารจัดการ ชั้นเรียนเชิงบวก ($\bar{X}$ = 4.60, SD = .51) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้สื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.57, SD = .55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.50, SD = .56)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการ ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านครูและด้านการมี ส่วนร่วมของชุมชน โดยด้านครูส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมมาก ที่สุด (Beta = .260) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ระดับยอดเยี่ยมมากที่สุด (Beta = .220) ส่วนด้านผู้บริหาร และด้านการสื่อสารไม่ส่งผลต่อการ ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 17.90 (R^2 = .179, p < .001) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความคลาดเคลื่อน มาตรฐานในการทำนาย .32000 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ปัจจัยด้านครูส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน และด้านการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยปัจจัยด้านครูส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอด เยี่ยมมากที่สุด คือด้านคุณภาพผู้เรียน (Beta = .258) รองลงมา ด้านการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ (Beta = .195) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการประกันคุณภาพภายในได้ร้อยละ

14.40 ($R^2 = .144$, $p=.009$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย .43513

2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ($Beta = .427$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการประกันคุณภาพภายในได้ร้อยละ 18.20 ($R^2 = .182$, $p = <.001$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย .44378

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัจจัยด้านครูอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นส่งผลให้ครูทัศนคติที่ดีและมีแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้มีความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูยังมีความเข้าใจในบริบทต่างๆ ของชุมชน ทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและนักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และได้รับความร่วมมือจากชุมชน จึงส่งผลให้ครูปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี ถิ่นโชคดี (2560) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสามรอบของ สมศ. พบว่า มีปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครู ประกอบด้วย ความรักศรัทธาในอาชีพครู เจตคติต่อการปฏิบัติงานของครู ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และขวัญกำลังใจ สอดคล้องกับสมใจ ยอดปราง (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านครู ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการแนะแนว และสอดคล้องกับสุปวีณ์ ชูศรีมีและอัจฉรา วัฒนานรงค์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานประกันประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านคุณภาพของผู้เรียนตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก มีการบริหารและการจัดการจากผู้บริหารที่มีความความรู้ความสามารถ มีการกำหนดมาตรฐาน วางแผนและดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ส่งผลให้มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งสภาพแวดล้อมและสังคม อีกทั้งยังเน้นเรื่องการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระรัตน์ คันธวิงศ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทฐยา พิพัฒน์นราธร และนิษฐ์วดี จิรโรจน์ ภิญโญ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมได้ให้ความสำคัญกับครู เพราะครูคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ซึ่งส่งผลไปสู่คุณภาพผู้เรียนโดยตรง อีกทั้งครูมีความรู้ความสามารถ อีกทั้งความรัก ศรัทธา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ เบาสงเนิน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีเพียงระดับความรับผิดชอบในหน้าที่ของครูตัวแปรเดียวที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร กันหาจันทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการจัดการชั้นเรียน และการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเสนอ และร่วมกันดำเนินการในการจัดการศึกษา ตลอดจนร่วมการประชุมเพื่อรับฟังรายงานผลการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งร่วมระดมทุนเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 กำหนดไว้ 3 ประการ คือ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการศึกษา และ 3) พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กฎหมายยังได้กำหนดให้มีการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ในหลักการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาตามมาตรา 9 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ โนจิตร(2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 3 ปัจจัยได้แก่ การมีส่วนร่วมของครอบครัว ผู้ปกครอง และชุมชน การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน และจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูง ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของกันตพัฒน์ มณฑา (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า คุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความพึงพอใจของผู้ปกครอง รองลงมาคือความพึงพอใจของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา (2564) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจุดแข็งในการดำเนินงานของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม ซึ่งเขตพื้นที่และโรงเรียนอื่นควรให้การสนับสนุนครูผู้สอนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยม ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญกับชุมชน โดยการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

เอกสารอ้างอิง (References)

- กันตพัฒน์ มณฑา. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*. 8(2), 289-296.
- ทิพวรรณ ลำเนาแก้ว. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ธีระรัตน์ คันฉิมวงศ์. (2561). การศึกษาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นัฐยา พิพัฒน์นารธ และนิษฐ์วดี จิโรจน์ภิญโญ. (2561). การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*. 5(1), 223 – 240.

- พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. *วารสารบัณฑิตวิจัย*. 12(1), 107-121.
- พรทิพย์ เบาสูงเนิน. (2560). ตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*. 11(3), 32-41.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิเชียร กันหาจันทร์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*. 12(1), 197 – 206.
- ศิริรัตน์ โนจิตร. (2562). ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 6(23), 149-159.
- สมใจ ยอดปราง. (2561). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารราชชนรินทร์*. 15(34), 187-195.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทตติ้ง.
- สุปวีณ์ ชูรัมย์ และอัจฉรา วัฒนานรงค์. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการจัดดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนปู้เจ้าสมิงพราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 8(10), 157-169.

การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของกองทัพบก

Performance Based on Strategic Development Plans of Army

พทิตา ทาเกต¹ วิจิตรา ศรีสอน²

Patita Thaket, Wijitra Srisorn

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของกองทัพบก กรณีศึกษา กรมข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย บุคลากรของกรมข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก จำนวน 18 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กรณีศึกษา กรมข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก ควรจัดกิจกรรม หรือสนับสนุนที่เป็นการสร้างการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึก สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และจัดสื่อต่าง ๆ ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความมั่นคงของประเทศ อีกทั้งสร้างความร่วมมือกับต่างชาติ และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อให้กองทัพได้บริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ (Keywords): แผนยุทธศาสตร์; การพัฒนา

Abstract

This research aims to study the opinions on the Performance based on strategic development plans of Army : case study of Directorate of Intelligence of Royal Thai Army Headquarters. It was the qualitative research. The sample was 18 is Personnel of Directorate of Intelligence of Royal Thai Army Headquarters. Tool for collected data was a set of interview form. The results found that Propose guidelines of Study the Performance based on strategic development plans : case

Received: 2022-08-01 **Revised:** 2023-04-24 **Accepted:** 2023-05-11

¹นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Master of Political Science students Department of Politics and Governance Suan Sunandha Rajabhat University.

²อาจารย์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Lecturer, Master of Political Science Program Department of Politics and Governance Suan Sunandha Rajabhat University

study of Directorate of Intelligence of Royal Thai Army Headquarters of the event or support that create learning, create consciousness, understanding of the monarchy and organizing various media to disseminate information for people to realize the importance and the stability of the country as well as create cooperation with foreign countries and the use of modern technology. To allow the army to manage resources in the country's defense effectively.

Keywords: strategic development plans, development

บทนำ (Introduction)

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 กำหนดให้ ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า โดยมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ ให้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผน 5 ปี ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในวาระเริ่มแรกให้จัดทำเป็นแผน 3 ปี โดยมีห้วงระยะเวลาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2563 ถึงปีงบประมาณ 2565 เพื่อกำหนดทิศทางของส่วนราชการ และใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมาย (สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก, 2563)

กองทัพบก ได้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกองทัพบก โดยนำข้อมูลกิจกรรม/โครงการตามคำของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2563 และ (ร่าง) ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. 2560 - 2579 มาเป็นกรอบความคิดในการเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง แห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก, 2563)

การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของ กองทัพบก ได้ยึดถือแนวทางการ เสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ซึ่งสอดคล้องกับ แผนระดับที่ 1 ได้แก่ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนระดับที่ 2 ได้แก่ 1) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 2) แผนการปฏิรูปประเทศ 3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 และ 4) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) รวมทั้งคำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี และแผนระดับที่ 3

ได้แก่ 1) แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของ กระทรวงกลาโหม 2) (ร่าง) ยุทธศาสตร์กองทัพบก (พ.ศ. 2560 - 2579) รวมถึงอำนาจหน้าที่ของกองทัพบกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 19 ที่กำหนดให้ “กองทัพบกมีหน้าที่ เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจ หน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ” และรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 52 ระบุไว้ว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความ มั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย”(สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก, 2563)

จากความเป็นมาและเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของกองทัพบก เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของบุคลากรที่จะสะท้อนถึงการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของกองทัพบก และกองทัพบกสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นข้อมูลและประโยชน์ในการวางแผนพัฒนา และให้ความช่วยเหลือประชาชนให้ตรงกับความต้องการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของกองทัพบก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของกองทัพบก กรณีศึกษา กรมข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก โดยประยุกต์ใช้จากแผนยุทธศาสตร์กองทัพบก 3 ปี (พ.ศ.2563-2565) (สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก, 2563)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ บุคลากรของกรมข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 18 คน (กรมข่าวกองทัพบก, 2564)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคคลที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กรณีศึกษา กรมข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก ประกอบด้วยบุคลากรของกรมข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก หน่วยงานกรมข่าวหน่วยงานละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน (ดังตารางที่ 1) โดยสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face to Face) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Selection Interview) โดยทำการสัมภาษณ์ วิธีการเลือกตัวอย่างแบบมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มี

คุณสมบัติของการศึกษาวิจัย และทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากบุคลากรในหน่วยงาน กรมข้าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก

กลุ่มตัวอย่างนี้ได้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กรณีศึกษา กรมข้าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางการสุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	หน่วยงานกรมข้าว	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1	สำนักงานเจ้ากรมข้าว	1
2	กองข้าว สำนักข้าวกรอง	1
3	กองการต่างประเทศ สำนักวิเทศสัมพันธ์	1
4	กองการทูตฝ่ายทหารบก สำนักวิเทศสัมพันธ์	1
5	กองแผนและฝึก	1
6	กองโครงการและงบประมาณ	1
7	กองสารสนเทศ	1
8	กองข้าวกรองทางการภาพ สำนักข้าวกรอง	1
9	กองรักษาความปลอดภัย กรมข้าวทหารบก	1
10	กองธุรการ	1
11	แผนการเงิน	1
12	แผนกแผนงาน/อำนวยการ ส่วนอำนวยการและรวบรวมข่าวสาร	1
13	แผนกรวบรวมข่าวสารและประสานการปฏิบัติ	1
14	แผนกประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้าน	1
15	แผนกปฏิบัติการข้าวยาเสพติด ส่วนปฏิบัติการ	1
16	แผนกปฏิบัติการข้าว ด้านความมั่นคงภายใน	1
17	ส่วนปฏิบัติการข้าว สำนักข้าวกรอง กรมข้าวทหารบก	1
18	โรงเรียนข้าวทหารบก	1
		18

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กรณีศึกษา กรมข้าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

ได้แก่ การแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกัน (สฤงศ์ จันทวานิช, 2547) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ดังนี้

2.1 ด้านข้อมูล (Data) ได้แก่ ด้านเอกสาร โดยรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันที่มาจากแหล่งต่างกัน ด้านบุคคล โดยรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันจากบุคคลหลายคน ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการศึกษา

2.2 ด้านทฤษฎี ได้แก่ การศึกษาทฤษฎีตามที่กล่าวอ้างอิงไว้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ

2.3 ด้านผู้วิจัย ได้แก่ การใช้ข้อมูลจากผู้วิจัยหลายคนที่วิจัยเรื่องเดียวกันมาตรวจสอบ ว่าได้ข้อมูลผลการวิจัยตรงกันหรือไม่โดยศึกษาจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคคลที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กรณีศึกษา กรมข้าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก ประกอบด้วย บุคลากรของกรมข้าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสาร เพื่อเป็นการศึกษาทบทวนเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษาโดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี บทความ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กรณีศึกษา กรมข้าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้อย่างประกอบด้วย

2.1. การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) เป็นกระบวนการรวบรวมวิธีการใช้ผู้สังเกต (Observer) ทฤษฎี (Theory) วิธีการ (Methods) และ ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Material) ที่ ข้ำซ้อนกัน เพื่อขจัดจุดด้อย หรือความลำเอียงภายในและปัญหาที่เกิดจากการใช้วิธีการอย่างเดียวและ การใช้ทฤษฎีเดียวในการศึกษา

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย การวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) ด้วยการตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ ที่มองเห็นที่เก็บรวบรวมมาได้จากข้อมูล ที่ได้ จากการสัมภาษณ์ซึ่งทำการวิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูล ที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นข้อความ

บรรยายเหมือนกัน แต่เป็นการกระทำกับข้อมูลที่ได้จากเอกสาร จะกระทำโดยการพยายามทำให้ข้อมูลนั้นเป็นจำนวนที่นับได้ มักใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารในการวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของกองทัพบก
สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ
กรณีศึกษา กรมข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก เป็นการนำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 คน โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับท่านมี แนวทางการ
ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ อย่างไร ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1. ด้านการ
พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ 2. ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อม
ของกองทัพเพื่อการป้องกันประเทศ 3. ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการรักษาความมั่นคง
ภายใน 4. ด้านการสนับสนุนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน 5. ด้านการเสริมสร้าง
ความร่วมมือด้านการทหารกับต่างประเทศ 6. ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรในการ
ป้องกันประเทศ สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ด้านการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้ดังนี้ เนื่องด้วยประชาชนยัง
ขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ควรจัดกิจกรรม
หรือสนับสนุนกิจกรรม ๆ ที่เป็นการสร้างการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึก สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ
สถาบันฯ และจัดสื่อต่าง ๆ ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนัก และ
ปกป้องสถาบันฯ

ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพเพื่อการป้องกันประเทศ ได้ดังนี้
มีการเสริมสร้างศักยภาพ และโครงสร้างหน่วยงานให้มีความกะทัดรัด และทันสมัยแบบสากล และ
ต้องเป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการพัฒนา ปรับปรุง และเตรียมความพร้อมของกำลังพล ให้มีการใช้
เครื่องมือ อุปกรณ์ และยุทธโธปกรณ์ที่ทันสมัย คุ่มค่ากึ่งงบประมาณที่มีข้อจำกัด และปฏิบัติงานตาม
นโยบายการเตรียมความพร้อมแห่งชาติ เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจการรักษาความมั่นคงภายใน ได้ดังนี้ ควรให้การ
สนับสนุน การแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ป้องกันภัยคุกคามต่อความ
มั่นคงภายใน และความสงบเรียบร้อยของประเทศ การปราบปราม และการบังคับใช้กฎหมายต่อภัย
คุกคามที่ส่งผลต่อความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยของประเทศ และมีการจัดกิจกรรม
โครงการสำคัญต่าง ๆ เพื่อธรรงค์ ป้องกัน รักษาความปลอดภัย ส่งเสริม และเผยแพร่ความจริงที่
ถูกต้อง และป้องกัน ปราบปราม และมีการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ด้านการสนับสนุนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ได้ดังนี้ สามารถช่วยเหลือ
สนับสนุน ส่งเสริม ให้ภาครัฐ และภาคเอกชนร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น
โดยเฉพาะประชาชนที่ยากจน และด้อยโอกาสในพื้นที่ทุรกันดาร และห่างไกลความเจริญ ให้พึ่งพา

ตนเองได้อย่างยั่งยืน และให้ประชาชนพ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ และขับเคลื่อนโดยการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยเหลือให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการทหารกับต่างประเทศ ได้ดังนี้ ส่งเสริมให้มีบทบาทในอาเซียน และสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และให้ประเทศเพื่อนบ้านไว้วางใจ เชื่อใจ ร่วมมือกันเพื่อลดปัญหาในกลุ่มสมาชิก และทำให้ประเทศเป็นที่ยอมรับในกลุ่มสมาชิก และสามารถเข้าร่วมประชุมหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศ และในกลุ่มสมาชิก

ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศ ได้ดังนี้ ในการบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศ คือ การบริหารบุคลากร หรือกำลังพลของกองทัพ และประชาชน ให้มีประสิทธิภาพ และต้องยึดหลักการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม และยึดถือแนวทางดำเนินงานตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 อีกทั้งกองทัพต้องสร้างความน่าเชื่อถือ เชื่อมมั่น ให้กับประชาชนที่เดือดร้อน และเพื่อให้กำลังพลมีสวัสดิการที่ดี มีความมั่นคง และก้าวหน้าในอาชีพ ด้วยการบริหารจัดการด้วยระบบคุณธรรม

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กรณีศึกษากลุ่มข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่สอดคล้องและสนับสนุนกัน และเพื่อให้เป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ควรส่งเสริม สนับสนุนประชาชนที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ควรจัดกิจกรรม หรือสนับสนุนกิจกรรม ๆ ที่เป็นการสร้างการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึก สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันฯ และจัดสื่อต่าง ๆ ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนัก และปกป้องสถาบันฯ อีกทั้งสามารถช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ให้ภาครัฐ และภาคเอกชนร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยเฉพาะประชาชนที่ยากจน และด้อยโอกาสในพื้นที่ทุรกันดาร และห่างไกลความเจริญ ให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และให้ประชาชนพ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ และขับเคลื่อนโดยการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยเหลือให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเพื่อให้กองทัพได้บริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของ กองทัพบก สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กรณีสึกษา กรมข้าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก

ด้านการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เนื่องด้วยประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ควรจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนกิจกรรม ๆ ที่เป็นการสร้างการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึก สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบัน ๆ และจัดสื่อต่าง ๆ ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนัก และปกป้องสถาบันฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธยา สว่างงาม และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารห้องสมุดกองทัพบกเพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ.2560-2579 พบว่า การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์เป็น ภารกิจหลักของกองทัพบกที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นสถาบันสูงสุดที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะการเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ และการ เป็นมรดกอันล้ำค่าอย่างหนึ่งที่อยู่คู่กับแผ่นดินไทยมาช้านาน หล่อหลอมให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าในทุกพื้นที่ของประเทศ เกิดความรักความสามัคคีระหว่างกัน โดยจะสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 – 2579 และยุทธศาสตร์ทหารกองทัพบกไทย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) จึงทำให้การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ งานวิจัยของ วรณา ปรารค์ปรุ (2560) ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของพนักงานเมืองพัทยาที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2559-2563 พบว่า ข้อเสนอแนะให้กำหนดเป็นนโยบายในการมุ่งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของพนักงานในองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพเพื่อการป้องกันประเทศ มีการเสริมสร้างศักยภาพ และโครงสร้างหน่วยงานให้มีความกะทัดรัด และทันสมัยแบบสากล และต้องเป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการพัฒนา ปรับปรุง และเตรียมความพร้อมของกำลังพล ให้มีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และยุทธโธปกรณ์ที่ทันสมัย คำนึงกับงบประมาณที่มีข้อจำกัด และปฏิบัติงานตามนโยบายการเตรียมความพร้อมแห่งชาติ เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์ชนก แสงอ่วม และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า การส่งเสริมการจัดให้มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยของประชาชน การให้ความสำคัญด้านสิทธิ และโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ

ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจการรักษาความมั่นคงภายใน ควรให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ป้องกันภัยคุกคามต่อความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยของประเทศ การปราบปราม และการบังคับใช้กฎหมายต่อภัยคุกคามที่ส่งผลต่อความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยของประเทศ และมีการจัดกิจกรรม โครงการสำคัญต่าง ๆ เพื่อธรรงค์ ป้องกัน รักษาความปลอดภัย ส่งเสริม และเผยแพร่ความจริงที่ถูกต้อง

และป้องกัน ปรามปราม และมีการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา สว่างงาม และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารห้องสมุดกองทัพบกเพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ.2560-2579 พบว่า ความเข้าใจในภัยคุกคามต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศและมีภูมิคุ้มกัน รวมทั้งร่วมมือกับส่วนราชการในการแจ้งเตือนถึงภัยคุกคามต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศไทย โดยมีการบูรณาการงาน ด้านการข่าวกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้รับการแจ้งเตือนถึงภัยคุกคามต่อความมั่นคงภายใน และความสงบเรียบร้อยของประเทศแต่เนิ่น ซึ่งการกระทำผิดที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อย ผู้ดำเนินการถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายได้

ด้านการสนับสนุนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน สามารถช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริม ให้ภาครัฐ และภาคเอกชนร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยเฉพาะประชาชนที่ยากจน และด้วยโอกาสในพื้นที่ทุรกันดาร และห่างไกลความเจริญ ให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และให้ประชาชนพ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ และขับเคลื่อนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยเหลือให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์ชนก แสงอ่วม และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง และการจัดให้มีการจัดฝึกอบรมสัมมนา หรือการจัดกิจกรรม เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี และมีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพและพัฒนาความรู้ให้กับประชาชน การให้ ความสำคัญในเรื่องของน้ำที่สะอาด เพื่อใช้ทั้งการอุปโภคและบริโภค การจัดกิจกรรมการสร้างเสริม สุขภาพให้ประชาชน รักการออกกำลังกายและสนใจดูแลสุขภาพของตนเอง และการส่งเสริมให้ ประชาชนในชุมชนปลูกพืชผักสวนครัวที่ปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคที่ปลอดภัย

ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการทหารกับต่างประเทศ ส่งเสริมให้มีบทบาทในอาเซียน และสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และให้ประเทศเพื่อนบ้านไว้ใจ เชื่อใจ ร่วมมือกันเพื่อลดปัญหาในกลุ่มสมาชิก และทำให้ประเทศเป็นที่ยอมรับในกลุ่มสมาชิก และสามารถเข้าร่วมประชุมหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศและในกลุ่มสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา สว่างงาม และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารห้องสมุดกองทัพบกเพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ.2560-2579 พบว่า การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการทหารกับต่างประเทศ ซึ่งไม่แตกต่างกับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารฯ ในภาพรวมที่น้อยที่สุดในด้านงานบริหารและงานเทคนิค คือ การเสริมสร้าง ความร่วมมือด้านการทหารกับต่างประเทศด้วยเช่นกัน ส่วนในด้านงานบริการ คือ การสนับสนุนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน และในด้านการประชาสัมพันธ์ คือ การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรใน การป้องกันประเทศ งานวิจัยของ รัตน์ชนก แสงอ่วม และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า การเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเสริมสร้างภาคีเครือข่าย มีการจัดโครงสร้างการทำงานร่วมกันและมีเป้าหมายร่วมกันสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสภาพปัญหา ใกล้เคียงกัน มีความพร้อมในด้านงบประมาณ สถานที่ และบุคลากร โดยเน้นการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายหรือการสนับสนุนของรัฐบาล รวมไปถึงศักยภาพขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการแสวงหาและรักษาภาคีความร่วมมือในการสนับสนุนงานต่าง ๆ

ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศ ในการบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศ คือการบริหารบุคลากร หรือกำลังพลของกองทัพ และประชาชนให้มีประสิทธิภาพ และต้องยึดหลักการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม และยึดถือแนวทางดำเนินงานตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 อีกทั้งกองทัพต้องสร้างความน่าเชื่อถือ เชื่อมั่น ให้กับประชาชนที่เดือดร้อน และเพื่อให้กำลังพลมีสวัสดิการที่ดี มีความมั่นคง และก้าวหน้าในอาชีพ ด้วยการบริหารจัดการด้วยระบบคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์ชนก แสงอ่วม และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า แนวทางการนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจะเกิดผลสัมฤทธิ์ได้จะต้องเริ่มมาจากแนวคิดในการบริหารของผู้บริหารการประเมินสภาพแวดล้อมสภาพแวดล้อมในทุก ๆ ด้าน ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา สามารถวิเคราะห์ศักยภาพของหน่วยงานโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบ SWOT Analysis จะต้องดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ระดมความคิดเห็น ระดมสมอง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน ต้องร่วมแรงร่วมใจช่วยกันดำเนินการ ก็จะเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของคนในองค์กร และต้องมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเป็นแกนหลักในการดำเนินการทุกเรื่องโดยให้ภาครัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น มุ่งเน้นประชาชนเป็นหลัก โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืน การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กรณีศึกษากลุ่มข่าวทหารบก กองบัญชาการกองทัพบก ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่สอดคล้องและสนับสนุนกัน และเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ควรส่งเสริม สนับสนุนประชาชนที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการพิทักษ์

รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ควรจัดกิจกรรม หรือสนับสนุนกิจกรรม ๆ ที่เป็นการสร้างการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึก สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันฯ และจัดสื่อต่าง ๆ ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนัก และปกป้องสถาบันฯ อีกทั้งสามารถช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริม ให้ภาครัฐ และภาคเอกชนร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยเฉพาะประชาชนที่ยากจน และด้อยโอกาสในพื้นที่ทุรกันดาร และห่างไกลความเจริญ ให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และให้ประชาชนพ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ และขับเคลื่อนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยเหลือให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเพื่อให้กองทัพได้บริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษากองทัพควรนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลับไปปฏิบัติ และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือการจัดสรร และป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุก ๆ ด้านที่ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และให้ประชาชนพ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ และขับเคลื่อนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยเหลือให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเพื่อให้กองทัพได้บริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาและสามารถนำไปปฏิบัติกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป
2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับประชาชนกลุ่มนั้น ๆ โดยการให้ประชาชนร่วมเสนอความคิดเห็น เพื่อเป็นการพัฒนาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมข่าวทหารบก. (2564). *ข้อมูลพื้นฐานกรมข่าวทหารบก*. สืบค้น 5 พฤษภาคม 2564, จาก <https://dint.rta.mi.th>.
- รัตน์ชนก แสงอ่วม และคณะ. (2562). การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลับไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารวามันของแตรกพุทธศาสตร์ปริทรรศน์*. 6(1), 1.
- วรรณา ปรารค์ปรุ. (2560). *ความรู้ความเข้าใจของพนักงานเมืองพัทยาที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนา พ.ศ. 2559-2563*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก. (2563). *แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกองทัพบก*. กองทัพบก.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2547). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 12)ช. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กฤษฎา สว่างงาม และคณะ. (2562). การศึกษาสภาพการบริหารห้องสมุดกองทัพบกเพื่อ
ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ.2560-2579. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. 6(2562). น. 138-174.

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

People's Participation in Organization Administration of Songkhla
Municipality, Muang District, Songkhla Province

ภัทรพร รอดบุญเกิด¹ วรวิทย์ จินดาพล²

Pattraporn Rodbunkerd, Worawit Chindapol

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะจำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา มีขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้สถิติแบบพรรณนา (Descriptive statistic) โดยการวิเคราะห์แจกแจงความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) สรุปได้ว่า

Received: 2022-08-13 Revised: 2022-09-15 Accepted: 2022-09-19

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program in Public Policy, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: kannika.th@ssru.ac.th

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program in Public Policy, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University

ข้อเสนอแนะของประชาชนคือเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วมของประชาชน; นโยบายสาธารณะ; การบริหารองค์การ

Abstract

The objectives of this research were) to study the level of people's participation in the public policy process of Songkhla Municipality, Muang District, Songkhla Province; 2) to compare the people's participation in the public policy process of Songkhla Municipality, Muang District, Songkhla Province by gender, age, religion, occupation, income, education level, and length of stay in the community; and 3) to study the problems and recommendations of the people on the public policy process of Songkhla Municipality Muang District, Songkhla Province. The population used in this research was the voters residing in Songkhla Municipality, Muang District, Songkhla Province. The sample size was 394 people. The research instrument was a statistical questionnaire used in the research using descriptive statistic by analyzing the distribution of frequency, percentage, mean and standard deviation. Analysis to test the hypothesis was done by using t-test and One-way ANOVA by comparing the pairwise mean by LSD method. The results showed that people's opinions on people's participation in the public policy process of Songkhla Municipality, Muang District, Songkhla Province included 5 aspects, namely, participation in planning, participation in decision making, operational participation, benefit participation, and participation in the assessment were moderate-level. The different sexes of people had no different opinions on the level of participation in public policy processes of Songkhla Municipality, Muang District, Songkhla Province overall and in each aspect ($p > .05$). It could be concluded that the recommendation of the people was to increase the level of people's participation in the public policy process of Songkhla Municipality.

Keywords: public participation; public policy; organization administration

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ได้เสนอความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้กว้าง คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะนำมาซึ่งโอกาสที่จะทำให้สมาชิกของชุมชนและสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมและมีอิทธิพลในกระบวนการพัฒนาและในการแบ่งสรรผล

ของการพัฒนาอย่างเป็นธรรม ซึ่งหมายถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน นโยบายสาธารณะคืออะไร ถูกกำหนดขึ้นอย่างไรและการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร ล้วนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสนใจของประชาชนในฐานะสมาชิกของสังคมทั้งสิ้น เพราะประชาชนทุกคนจะได้รับผลกระทบไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่งจากนโยบายสาธารณะของรัฐเสมอ (วารสารวิจัยวิชาการ, 2562)

อย่างไรก็ตามนโยบายสาธารณะมีรากฐานมาจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคม และเป็นปัญหาที่ประชาชนคาดหวังว่ารัฐจะต้องรับผิดชอบในการแก้ไข ทำให้ปัญหานี้ต้องเข้าสู่กระบวนการทางการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างประชาชน (Public) พรรคการเมือง (Political parties) รัฐสภา (Congress) ศาลาการ (Courts) ระบบราชการ (Bureaucracy) ระบบบริหาร (Executive) และราชการส่วนท้องถิ่น (Local governments) เป็นต้น สิ่งที่จะต้องพิจารณาก็คือ บุคคลหรือองค์การต่าง ๆ ดังกล่าวมีบทบาท หรือมีส่วนร่วมต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างไรและมากน้อยเพียงใด (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2562)

การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยสร้างประชาธิปไตยที่ยั่งยืน การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสได้ร่วมแสดงทัศนคติร่วมแสดงความคิดเห็น ที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และนำเอาทัศนคติและความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารแบบเปิดทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยจะมีการแบ่งปันข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการทำให้เกิดความสามัคคีในสังคม เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ ลดค่าใช้จ่ายเป็นการสร้างฉันทามติช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง เป็นการง่ายในการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ สามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพนโยบายสาธารณะของเทศบาลมีความสำคัญ และประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากเทศบาลเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มีตัวแทนที่มาจากประชาชนในพื้นที่และใกล้ชิดกับประชาชนทำให้สามารถรับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชน ทำให้เทศบาลสามารถออกนโยบายสาธารณะที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากกว่า นโยบายสาธารณะของรัฐบาลซึ่งไม่สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ทุกพื้นที่ นอกจากนี้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลได้ง่ายกว่านโยบายสาธารณะของรัฐบาล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560)

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดขนาดเล็กที่อยู่ใต้สุดด้านฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีเนื้อที่ประมาณ 2807.522 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งสิ้น 309,793 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 74.1 ศาสนาพุทธร้อยละ 25.81 ศาสนาคริสต์และอื่น ๆ ร้อยละ 0.09 เทศบาลเมืองสงขลา มีประชากรทั้งสิ้น 23,624 คน แบ่งออกเป็นเพศชาย 11,468 คน เพศหญิง 12,156 คน และในเขต

เทศบาลเมืองสงขลามีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา และภาษา เนื่องจากเป็นจังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศมาเลเซีย จึงทำให้เกิดความหลากหลายโดยมีประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามอาศัยอยู่ร่วมกัน และประชาชนในพื้นที่ได้มีการใช้ภาษาไทยและภาษา มาลายูในการสื่อสาร (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา, 2565)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะเลือกพื้นที่เทศบาลเมืองสงขลาในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลาในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน, การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ, การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน, การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองสงขลาอยู่เป็นจำนวนมากและคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองสงขลาได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลและนโยบายของเทศบาลได้สนองความต้องการและเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ อายุ ศาสนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน
3. เพื่อแสวงหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา มีจำนวนประชากร 23,624 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรของ (Taro Yamane, 1973, หน้า 125) มีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 394 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้พิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการบริหารองค์การของเทศบาลและรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะของเทศบาล ซึ่งลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในสมมติฐานต่าง ๆ โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

2.1 ใช้สถิติทดสอบความแตกต่างของค่าที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA) สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป

2.2 กรณีตัวแปรที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบจำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least-significant different

ผลการวิจัย (Research Results)

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.2 มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.4 ศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 54.8 ระดับการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 32.0 อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 28.9 รายได้ 5,001-10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 25.4 และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 10 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 64.0

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือเทศบาลได้สำรวจปัญหาและความต้องการในชุมชนของท่านเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการของเทศบาลมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดประชาคมในการกำหนดวันเวลาและสถานที่ที่ประชาชนสะดวกเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อพิจารณาปัญหาความต้องการของชุมชนมีส่วนร่วมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชนส่วนราชการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายเพื่อจัดทำโครงการต่อที่ประชุมประชาคม

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมที่เทศบาลขึ้น เช่น งานสงกรานต์ งานปีใหม่ งานฮารีรายอ งานตรุษจีน เป็นต้น ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามโครงการ / กิจกรรมของเทศบาลนำไปดำเนินการมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครในโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายของเทศบาลกำหนดมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินนโยบายตามโครงการของเทศบาลส่วนราชการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมให้การสนับสนุนเงินวัสดุ อุปกรณ์และแรงงานแก่เทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ มีความพึงพอใจจากการที่เทศบาลน่านโยบายที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนไปปฏิบัติการดำเนินงานของเทศบาลสอดคล้องกับความต้องการเทศบาลได้ให้เงินจ่ายค่าตอบแทนมอบของรางวัลให้แก่ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรม / โครงการกับเทศบาลส่วนราชการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้รับผลประโยชน์จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาลเช่นมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแนะนำอาชีพเสริม

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ เทศบาลได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณะของเทศบาลมีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการปัญหาและอุปสรรคของการน่านโยบายสาธารณะไปปฏิบัติของเทศบาลได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมสรุปผลการดำเนินงานของการประเมินผลงานตามแผนการบริหารงานของเทศบาลมีส่วนร่วมในผลักดันให้องค์กรอื่น ๆ เข้ามาประเมินผลติดตามควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงานของเทศบาลส่วนราชการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของเทศบาล

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อด้านการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา จำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพรายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนสรุปได้ดังนี้

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.2 ประชาชนที่มีศาสนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.3 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p > .05$)

3.6 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.7 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารองค์การของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จากการศึกษาวิจัยสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนมีความคิดเห็นว่าประชาชนบางกลุ่มยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์การจึงทำให้ไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมและไม่ทราบว่าการเข้ามามีส่วนร่วมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างไร จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเท่าที่ควร

4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประชาชนมีความคิดเห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนอาสาสมัครชุมชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมิใช่หน้าที่ของ

ตนและการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะทำให้เสียเวลาในการทำงานของตน จึงทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเท่าที่ควร

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยส่วนใหญ่ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากนโยบายสาธารณะในระดับที่น่าพอใจ แต่ก็มียุทธศาสตร์อีกหลายนโยบายที่ไม่ได้รับผลประโยชน์หรือมีผลประโยชน์ให้กับประชาชนบางกลุ่ม ซึ่งทำให้ประชาชนกว่านโยบายสาธารณะบางอย่างคนไม่ได้มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลประชาชนมีความคิดเห็นว่าการประเมินผลเป็นโอกาสและความรู้ในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่งทำให้ประชาชนคิดว่าการประเมินผลเป็นหน้าที่ของตัวแทนของประชาชน อาทิเช่น ผู้นำชุมชน อาสาสมัครชุมชน จึงทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลเท่าที่ควร

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายดังนี้

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาเท่าที่ควร ทั้งนี้เกิดจากประชาชนยังไม่ทราบถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะว่ามีผลประโยชน์และผลกระทบต่อตัวประชาชนอย่างไร ประชาชนคิดว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะเป็นเรื่องไกลตัว ประชาชนคิดว่านโยบายสาธารณะเป็นหน้าที่ของภาครัฐและภาครัฐต้องเป็นผู้กระทำทุกกระบวนการ จึงทำให้ประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากนัก และประชาชนคิดว่าการมีส่วนร่วมในการบวนการสาธารณะจะทำให้เสียเวลาในการทำมาหากินของประชาชน จึงมิได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะเท่าที่ควรโดยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ระบุไว้ในมาตรา 76 "รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองรวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ" และมาตรา 78 "รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้นจาก

รัฐธรรมนูญระบุไว้ชัดเจนว่ารัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนการส่งเสริมและการสนับสนุนการมีส่วนร่วมต้องริเริ่มจากการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องกระบวนการนโยบายสาธารณะว่ามีขั้นตอนและกระบวนการอย่างไรให้ประชาชนได้รับรู้ถึงความสำคัญของกระบวนการนโยบายสาธารณะว่าจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิเชษฐ์ โพคาพล (2553) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระนกแก้ว อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระนกแก้ว อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าประชาชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระนกแก้ว อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการประเมินผล ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการตัดสินใจ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรให้ชาวบ้านได้มีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาคมหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้นควรให้ตัวแทนชาวบ้านที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น เรื่องงานก่อสร้างทางเป็นต้น เป็นคณะกรรมการในการตรวจรับหรือตัดสินใจในเรื่องที่ต้องการควรมีการตั้งปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะประเพณีท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกพื้นที่

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา พบว่า

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) อาจเกิดจากในปัจจุบันมีความเท่าเทียมทางเพศสภาพมากกว่าในอดีต เห็นได้จากการที่ผู้หญิงได้เข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้น เช่น ผู้หญิงได้เข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญในภาครัฐและที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา นั้น เทศบาลได้จัดตั้งอสม. ซึ่งอสม. ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จึงทำให้ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาณิสรา เตชนันท์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี จากการศึกษาพบว่า เพศ อายุ และอาชีพแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีศาสนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา ถึงแม้จะมีความแตกต่างทางศาสนา แต่ประชาชนทุกคนในเขตเทศบาลเมืองสงขลาสามารถใช้ชีวิตร่วมกัน โดยปราศจากความขัดแย้งโดยประชาชนแต่ละศาสนาที่ให้เกียรติกันและรู้ถึงวิถีในการอยู่ร่วมกันอย่าง

ผาสุก จึงทำให้ประชาชนที่มีศาสนาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาไม่แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะเปิดกว้างให้กับประชาชนที่มีช่วงอายุต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะจึงทำให้ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิลัยวัลย์ ศิริภักดิ์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลศรีวิไล อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย จากการศึกษา พบว่า เพศ อายุ และอาชีพแตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลศรีวิไล อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคายไม่แตกต่างกัน

2.4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษาของประชาชนไม่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมเนื่องจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะได้เปิดกว้างให้กับผู้ที่มีระดับการศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วม ตัวอย่างเช่น การเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ ของชุมชนให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมจึงทำให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสยาม หนองโอง (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเทศบาลตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p > .05$) อาจเป็นเพราะว่าอาชีพแต่ละอาชีพมีความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะที่แตกต่างกันเพราะแต่ละอาชีพได้รับผลจากกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวอาชีพค้าขายธุรกิจส่วนตัวจะมีบทบาทการเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพอื่น เพราะส่งผลกระทบต่อตนเองโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรนุช ป้อมเป็น (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จากการศึกษา พบว่า อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนและอาชีพที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาเปิดโอกาสให้กับประชาชนที่มีรายได้ทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา จึงทำให้ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอภินันท์ชัย แกระหัน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสถานะ / ตำแหน่งในชุมชนและการติดตามข่าวสารการเมืองมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะที่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.7 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) อาจเป็นเพราะการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะเปิดโอกาสให้กับประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกันสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) จากการศึกษาสรุปได้ ว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ประชาชนได้ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเทศบาล ประชาชนได้ร่วมค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาความจำเป็นและความต้องการที่ต้องให้มีโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล และประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อโครงการหรือกิจกรรมหรือผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจของเทศบาลจะได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประชาชนในแต่ละชุมชนควรตระหนักถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละชุมชน และร่วมกันในการเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนในที่ประชุมประชาคมและเมื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนประชาชน

ในแต่ละชุมชนควรร่วมกันคิดและเสนอแนะนโยบายสาธารณะเพื่อที่จะได้นำนโยบายสาธารณะไปดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประชาชนควรคิดว่าเทศบาลเมืองสงขลาเป็นของประชาชนทุกคนประชาชนทุกคนมีสิทธิและความรับผิดชอบต่อเทศบาลเมืองสงขลา มิใช่เป็นหน้าที่ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ดังนั้นประชาชนควรให้ความสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ที่ตนมีความสามารถที่จะกระทำได้เพื่อให้การดำเนินงานของนโยบายสาธารณะของเทศบาลประสบผลสำเร็จ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองสงขลาควรจะทำให้ประชาชนทุกคนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลาทุกคนได้รับผลประโยชน์เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนและเมื่อประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นก็จะเป็นการเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลให้มากขึ้น

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลและการดำเนินงานของนโยบายสาธารณะเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงานต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาล

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อจะหาพบสาเหตุและปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อที่จะใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาลต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). *คู่มือการมีส่วนร่วมภาคประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามแยกชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- ปาณิสรา เตชนันท์. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาล ตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี*. การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิเชษฐ์ โพดาพล. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระนกแก้ว อำเภอยะโฮนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พิลัยวัลย์ ศิริภักดิ์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาล ตำบลศรีวิไล อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สยาม หนองภูโอง. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาล ตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภินันท์ชัย แกะหั่น. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการปกครอง, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- อรนุช ป้อมเป็น. (2550). บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.

แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูป ที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Guidelines to Enhance an Efficiency in a Service Delivery of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Land Reform Office

วรรณวรา ปิ่นทอง¹ กมลวรรณ วรรณนัง²

Wanwara Pinthong, Kamolwan Wantanang

บทคัดย่อ (Abstract)

ศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยเชิงปริมาณ คือ ประชาชนที่มารับบริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 308 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้นำชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน อาสาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อสปก.) และหน่วยงานอื่นที่มารับบริการ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าเอฟ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1.ประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการการให้บริการ และด้านความถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก 2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้ 1) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการจัดโครงการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถให้บริการประชาชนได้รวดเร็วขึ้น 2) ด้านกระบวนการการให้บริการมีระบบบัตรคิวการให้บริการตามลำดับ

Received: 2022-08-26 Revised: 2022-09-23 Accepted: 2022-09-28

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: wanvara32@gmail.com

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

ก่อนหลัง และมีป้ายประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการติดต่อราชการ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาการให้บริการผ่านระบบออนไลน์ และ 4) ด้านความถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการ ปรับปรุงงาน อุปกรณ์ และอบรมการใช้เครื่องมือด้านรังวัดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

คำสำคัญ (Keywords): แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพ; การให้บริการประชาชน

Abstract

This research has objectives to 1) study the efficiency in service delivery of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Land Reform Office, 2) compare the service delivery efficiency of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Land Reform Office using individual factors and 3) study guidelines to enhance an Efficiency in a Service Delivery of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Land Reform Office. A group sample of quantitative research includes 308 people who used the service of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Land Reform Office. For qualitative research, the number of group samples is ten, including community leaders in the land reform area, volunteers for agricultural land reform, and other organizations who avail the office's services. Tools used in the study were surveys and interviews. Regarding data analysis, frequency, percentage, average, standard deviation, T value, and F value at the significance level of 0.05 were utilized in the quantitative analysis. Meanwhile, content analysis was leveraged in the qualitative analysis. The research found that 1. an efficiency in service delivery of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Land Reform Office is at the highest level. Considering each perspective, it was revealed that the service process perspective and accuracy and responsiveness perspective received the highest-level scores. Meanwhile, the staff perspective and facilities perspective received high-level scores. 2. Publics of different genders, ages, education levels, occupations, and monthly income do not have a significant difference in terms of opinions for the efficiency in service delivery of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Land Reform Office 3. Ways to enhance Efficiency in a Service Delivery of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Land Reform Office include 1) For staff, organize a training program to enhance knowledge and work experience so that staff can accommodate people more efficiently, 2) For service process, there should be a queue system established and signages to inform service processes to the public, 3) For facilities, online service system should be developed, and 4) For accuracy and responsiveness, work and equipment should be enhanced, and there should also be training on surveyor tools usage.

Keywords: Guidelines to Enhance Efficiency; public service delivery

บทนำ (Introduction)

การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มุ่งเน้นการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการภาครัฐให้มีความทันสมัย ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสามารถแก้ไขปัญหาที่มีอยู่อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพของภาครัฐให้เกิดความเชื่อมโยงและบูรณาการเป้าหมายยุทธศาสตร์ผ่านการกำหนด โดยบุคลากรภาครัฐต้องมีความมุ่งมั่น มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะสูง มีระบบค่าตอบแทนที่เป็นระบบมีมาตรฐาน และสอดคล้องกับภาระงาน โดยมีความนิยมและวัฒนธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐเพื่อประชาชน มีความมุ่งมั่นและมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์โดยในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา คือ 1) พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนผู้ประกอบการ และภาคธุรกิจ 2) พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ และ 3) ปรับวิธีการทำงาน จากการทำงานตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด เป็นการให้บริการที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, หน้า 2)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการเกษตรกรและสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมไปถึงการให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือในด้านกฎหมายการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งภารกิจค่อนข้างหลากหลายและมีเกษตรกรที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแลกว่า 2,500 ราย พื้นที่ปฏิรูปที่ดินกว่า 30,000 ไร่ ซึ่งมีพื้นที่ดำเนินการอยู่ใน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเสนา บางไทร ลาดบัวหลวง พระนครศรีอยุธยา อุทัย วังน้อย บางบาล และบางปะอิน ทำให้บุคลากรของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้รับบริการ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจขั้นตอนและกระบวนการทำงานต่าง ๆ ส่งผลให้ประชาชนนั้นเกิดความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ โดยให้มีการออกแบบการบริการที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เน้นการบริการเชิงรุกที่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างหน่วยงานกับประชาชน มีการพัฒนาระบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยการมีศูนย์บริการประชาชนที่มีการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จเป็นระบบอย่างแท้จริง ซึ่งการให้บริการประชาชนด้วยศูนย์บริการประชาชนนั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยายังมิได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน ทำให้ไม่ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการให้บริการที่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาที่มีอยู่อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เป็นไปตามแนว

ทางการพัฒนาการบริการประชาชนและประสิทธิภาพของภาครัฐในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ดังนั้น ผู้ศึกษาในฐานะบุคลากรของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้เล็งเห็นความสำคัญและต้องการศึกษาถึงประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาว่ามีประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพียงใด ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อให้หน่วยงานราชการอื่นๆ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนให้มีคุณภาพและเกิดความพึงพอใจต่อผู้ใช้บริการมากที่สุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ประชาชนผู้รับบริการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มารับบริการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี 2564 จำนวน 1,328 คน (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2564) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 308 คน โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) กรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และได้

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n คือ จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

N คือ กลุ่มประชาชนที่รับบริการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวน 3 คน อาสาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อสปก.) จำนวน 3 คน และหน่วยงานอื่นที่มารับบริการ จำนวน 4 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้คำถามแบบมีโครงสร้างเพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือทั้ง 2 ประเภทดังนี้

3.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากตำรา แนวคิด ทฤษฎี หนังสือหรือเอกสารทางวิชาการวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยต่างๆ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตในการศึกษา และเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และรวบรวมเนื้อหาและสาระต่างๆ ที่ได้จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามกำหนดโครงสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้าน

กระบวนการให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านความถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการ ด้านละ 5 ข้อ รวม 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นคำถามปลายเปิด

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำ ถ้ามีข้อแก้ไข ดำเนินการตามคำแนะนำ จากนั้นดำเนินการจัดทำเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

3.1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป โดยถามในประเด็นต่อไปนี้ คือ ชื่อผู้ให้ สถานที่สัมภาษณ์ วันเดือนปีที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านความถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการ ด้านละ 2 ข้อ รวม 8 ข้อ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและการทดลองใช้

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อใช้ในการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนี้

1. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ โดยวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และปรับปรุงแก้ไข การใช้ภาษาเพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีความชัดเจน เข้าใจตรงกันสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร โดยใช้เกณฑ์

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 มีค่าเที่ยงตรงใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุงใช้ไม่ได้

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.96 จึงถือว่าใช้ได้

$$\text{สูตรการคำนวณค่า IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรกลุ่มตัวอย่างจริง ได้แก่ ผู้รับบริการจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของคอนบราซ (Cronbach) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.95 ซึ่งมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน (0.7) แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยได้จริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย แนวทางการพัฒนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยในการขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ถึงปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตให้เก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้รับบริการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มารับบริการในสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วยตนเอง จนครบจำนวน 308 คน

3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ นำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยในการขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ถึงปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตให้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รับบริการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนผู้รับบริการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยตรงด้วยตนเอง จำนวน 10 คน ในเดือนมีนาคม 2565

3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ของคำสัมภาษณ์

4. ผู้วิจัยนำคำสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ นำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยทดสอบด้วยค่าที (Independent Sample t - test) ทดสอบความแตกต่าง ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การทดสอบแบบวิเคราะห์ความแปรปรวน 1 ตัวแปร (Oneway ANOVA) หรือค่าเอฟ (F - test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แบบสอบถามตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นแบบบรรยาย

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41 - 50 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีอาชีพเกษตรกร และมีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,001 ถึง 20,000 บาท/เดือน

2. ประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการการให้บริการ และด้านความถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการการให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านความถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.1 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ เป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากล้าวัตรปริมาณงานโดยเฉลี่ยต่อคนในปัจจุบันถือว่ามีความเหมาะสม แนวทางการแก้ไข คือ ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของ

เจ้าหน้าที่แทนการเพิ่มจำนวนคน โดยจัดโครงการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติงานเนื่องจากขาดประสบการณ์ จะสามารถให้บริการประชาชนได้รวดเร็วขึ้น

4.2 ด้านกระบวนการการให้บริการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีระบบการบริการค่อนข้างดี แต่ใช้เวลานาน มีปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการซักถามข้อมูลของเจ้าหน้าที่ที่ใช้ระยะเวลานาน และความล่าช้าของขั้นตอนในการให้บริการ

4.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจอย่างสูงสุดต่อการให้บริการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงควรจัดให้มีเครื่องถ่ายเอกสารไว้บริการสำหรับผู้มารับบริการ และมีเอกสารหรือแผ่นพับแนะนำรายละเอียดการติดต่อรับบริการ อีกทั้งมีเครื่องคอมพิวเตอร์แนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับการบริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.4 ด้านความถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประชาชนมีความคิดเห็นว่าจะต้องมีความถูกต้องของเอกสารเพื่อให้ตรงกับความต้องการมากกว่านี้ มีการพูดคุยกันของเจ้าหน้าที่เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ มีความชัดเจน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีความคิดเห็นในระดับมาก ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ ให้คำแนะนำ/ตอบข้อซักถามได้ตรงตามประเด็นที่ต้องการ เนื่องจากการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบข้อกฎหมาย และวิชาการงานที่ดิน เพราะมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานให้ผู้รับบริการมีความรู้สึกพึงพอใจ ผู้บริหารควรวางนโยบายด้านการบริการ โดยคำนึงถึงความสำคัญของผู้ใช้ บริการเป็นหลัก ย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้เกิดความพึงพอใจได้ง่าย พึงตระหนักถึงประชาชนเป็นสำคัญ แสดงพฤติกรรมบริการและสนองการบริการ ผู้ใช้บริการอย่างเต็มที่ ด้วยจิตสำนึกของการบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพรวลัย รัตนมา (2560) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการศาลยุติธรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการศาลยุติธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของตระกูล อมรนาถ (2559) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของส่วนโยธางค์การบริหารส่วนตำบลหนอง

ไม้ซุง อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของส่วนโยธางค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ซุง อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความเสมอภาคและเป็นธรรมด้านความทั่วถึง

1.2 ด้านกระบวนการการให้บริการ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลถูกต้อง ให้บริการอย่างเป็นระบบ เนื่องจากกระบวนการให้บริการเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ประสิทธิภาพของการจัดการระบบบริการส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ประชาชนมีความคล่องตัว และสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหญิง เปี่ยมฤทธิ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ตราด สาขาเมืองตราด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนผู้มาขอรับบริการเห็นด้วยมาก ในการให้บริการในด้านต่างๆ ด้านระบบสารสนเทศ ได้แก่ ความเพียงพอของจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการในเวลาปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ ตีมัน (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คือ การให้บริการอย่างเสมอภาค การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างก้าวหน้า

1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นในระดับมาก ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความสะดวกในการเข้าถึงบริการ มีความชัดเจนของป้ายสัญลักษณ์ประชาสัมพันธ์บอกจุดบริการ เนื่องจากการจัดอาคารสถานที่เพียงพอ มีความสะดวกในการเดินทาง บริเวณตึกหรือห้องพักหรือที่นั่งรอของประชาชนจะต้องมีเพียงพอ มีเครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ต่างๆ ไว้บริการ เช่น โทรทัศน์ หนังสือนิตยสาร น้ำดื่ม นอกจากนี้ยังต้องจัดทำป้ายแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนเพื่อความสะดวกในการเข้ารับบริการของประชาชน สิ่งสำคัญภายในและภายนอกสำนักงาน การปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะต้องมีความสะดวก มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีห้องสุขา ไว้บริการประชาชน หรือผู้มาติดต่องาน สุดท้ายคือจะต้องมีบริเวณสำหรับที่นั่งด้านนอกสำหรับบุคคล ที่ต้องการสูบบุหรี่ และสถานที่จอดรถที่เป็นระเบียบเรียบร้อยแก่ผู้ที่มาใช้บริการ โดยการจัดตกแต่ง ภูมิทัศน์โดยรอบสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้สวยงาม ด้วยการจัดสวนหย่อม ปลูกดอกไม้และไม้ประดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชิษฐา ชาญณรงค์ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 11 สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 11 สุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหญิง เปี่ยมฤทธิ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ตราด สาขาเมืองตราด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนผู้มาขอรับบริการเห็นด้วยมาก ในการ

ให้บริการในด้านต่างๆ ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในด้านสรรพสามิตทันตามความต้องการ

1.4 ด้านความถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการให้บริการมีความถูกต้อง การให้บริการที่ได้รับตรงกับความต้องการเนื่องจากมีขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เพราะเป็นหัวใจสำคัญของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพราะการบริการเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่น และก่อให้เกิดความพึงพอใจจากผลกระทบนั่น ซึ่งการบริการที่ดีจะเป็น การกระทำที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่แสดงเจตจำนงให้ได้ตรงกับสิ่งที่บุคคลนั้นคาดหวังไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพรวัลย์ รัตนมา (2560) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการศาลยุติธรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการศาลยุติธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเท่าเทียมกัน ส่วนด้านความพอเพียงของการบริการ และด้านความสะดวก รวดเร็ว อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหญิง เปี่ยมฤทัย (2556) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ตราด สาขาเมืองตราด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนผู้มาขอรับบริการเห็นด้วยมาก ในการให้บริการในด้านต่างๆ ด้านสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน ได้แก่ การจัดสำนักงานมีความเป็นระเบียบและคล่องตัวในการติดต่อ

2. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน โดยประชาชนจะมีระดับความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกัน และไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรนำหลักการบริการหรือการบริหารงานใหม่ๆ เช่น การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริการประชาชน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกขณะ อีกทั้งเป็นการปรับตัวการบริการที่มุ่งประโยชน์ต่อผู้รับบริการสูงสุด ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของไพรวัลย์ รัตนมา (2560) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการศาลยุติธรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า จำแนกตามสถานะผู้มาใช้บริการ และศาลที่มาใช้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหญิง เปี่ยมฤทัย (2556) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ตราด สาขาเมืองตราด ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มารับบริการที่มีต่อประสิทธิภาพในการให้บริการของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ตราด สาขาเมืองตราด จำแนกตามลักษณะประชากรเป็นดังนี้ผู้รับบริการที่มีเพศ

อายุ และระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการให้บริการของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ตราด สาขาเมืองตราดไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิวา เฝ้าวิช และพินัย วิถีสวัสดิ์ (2562) ได้ศึกษาคุณภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพการให้บริการประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ระดับอายุการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้พบว่า ระดับอายุการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ที่แตกต่างกันมีระดับคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

เป้าหมายสำคัญของการบริการ คือ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างรวดเร็ว โปร่งใส โดยการปฏิบัติหน้าที่ที่มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์ข้อมูล และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และตรวจสอบได้ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีระบบการบริการที่ดี แต่ขั้นตอนการให้บริการมีระยะเวลานาน จึงต้องมีการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวต่อการให้บริการประชาชน

2. พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ยังขาดอุปกรณ์ในการให้บริการประชาชน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนเกิดความสะดวกและรวดเร็วในการรับบริการ และควรพัฒนาระบบงานบริการและระบบฐานข้อมูลที่ดินในรูปแบบออนไลน์ เพื่อเป็นการลดระยะเวลาการรับบริการ เช่น การยื่นความประสงค์ขอรังวัดในรูปแบบออนไลน์ การตรวจสอบสิทธิผ่านระบบ เป็นต้น

3. ปรับวิธีการทำงาน จากการทำงานตามภารกิจที่กำหนด เป็นการให้บริการที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีระบบการบริการที่สามารถตอบสนองประชาชน แต่อย่างไรก็ตามจำนวนบุคลากรเป็นปัญหาสำคัญ เนื่องจากปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีการศึกษาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็วในการรับบริการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปปรับใช้กับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. ควรพัฒนาระบบงานบริการและระบบฐานข้อมูลที่ดินให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก รวดเร็ว และมีความถูกต้อง และควรปรับปรุงโครงสร้างการจัดองค์กรและกระบวนการบริหารจัดการภายในองค์กรใหม่ เพื่อเกิดความคล่องตัวควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ

2. ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นนักบริหารมืออาชีพ และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่มีวิสัยทัศน์ ทันยุคสมัย เป็นแบบอย่างให้เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและเป็นที่พึ่งของประชาชนผู้มาขอรับบริการ และควรสนับสนุนการเรียนรู้เพิ่มเติมและจัดหาทุนการศึกษาอบรม ทุนค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติและแนวคิดการให้บริการทันกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน

3. ควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ให้มีการทำงานเป็นทีมเพื่อระดมแนวคิดและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานการให้บริการการถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และควรจัดให้มีการทำกิจกรรมพิเศษร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีของเจ้าหน้าที่ทุกคนในสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นครั้งคราวและอย่างต่อเนื่อง

4. ควรสนับสนุนให้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้มาขอรับบริการและนำมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมสอดคล้องตามข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่ดี และควรสนับสนุนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนและประเภทของเอกสารที่จะต้องนำมาเมื่อจะขอรับบริการ โดยควรจัดให้มีการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องขั้นตอนและประเภทงานบริการต่างๆ ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามสื่อที่เหมาะสม เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หรือสิ่งพิมพ์ ตลอดจนควรจะขอความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เพื่อทำการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ดังกล่าวให้กับประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ควรมีการเพิ่มจำนวนบุคลากรในสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อที่จะช่วยในการบริการประชาชนที่มาขอรับบริการจะได้ไม่ต้องนั่งรอคอยนานในการมาขอรับบริการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในแต่ละครั้ง และควรที่จะมีการอบรมเพิ่มความรู้ให้กับบุคลากรในการทำงานสามารถที่จะหมุนเวียนในการทำงานในสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้อย่างถูกต้อง

2. ด้านกระบวนการการให้บริการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรปรับปรุงระยะเวลาในการรอสอบสวนของเจ้าหน้าที่ให้มีความเหมาะสม และควรปรับปรุงขั้นตอนใน

การให้บริการให้ง่าย ไม่ซับซ้อน ควรนำรูปแบบทางการบริหารมาปรับใช้กับการบริการประชาชน เพื่อลดขั้นตอนการให้บริการที่รวดเร็ว เช่น บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) เป็นต้น

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการเพิ่มอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริการประชาชนในสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการทำงานให้บริการประชาชนที่มาขอรับบริการ อีกทั้งควรที่จะเพิ่มเอกสารที่ให้ความรู้กับประชาชนที่มาขอรับบริการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันเหตุการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ควรอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มารับบริการอย่างเต็มที่ เช่น การจัดสถานที่จอดรถอย่างเพียงพอ จัดให้มีเครื่องถ่ายเอกสารเพื่อบริการประชาชน รวมถึงมีเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับประชาชนผู้มารับบริการ

4. ด้านความถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการ ควรให้ความสำคัญในงานบริการเป็นอย่างยิ่ง การให้บริการอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนที่เหมาะสม ติดประกาศข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการ เช่น ขั้นตอนการให้บริการให้ชัดเจน เข้าใจง่าย เพราะถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพราะการบริการเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่น และก่อให้เกิดความพึงพอใจจากผลการกระทำนั้น ซึ่งการบริการที่ดีจะเป็นการกระทำที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่แสดงเจตจำนงให้ได้ตรงกับสิ่งที่บุคคลนั้นคาดหวังไว้ ดังนั้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ระเบียบวิธีปฏิบัติ เมื่อผู้ใช้บริการมาติดต่องานในแต่ละครั้ง การให้บริการมีความชัดเจน ไม่ซับซ้อน ไม่ยุ่งยาก เข้าใจง่ายในการปฏิบัติ จัดให้มีลำดับก่อนหลังในการเข้ารับบริการ ความสะดวกในการติดต่องาน จัดบริการให้ตรงตามเวลาที่กำหนด และมีความเหมาะสม สิ่งดังกล่าวถ้าหน่วยงานใดสามารถปฏิบัติได้หน่วยงานนั้นก็จะได้รับความไว้วางใจ เชื่อถือ และผู้เข้ามาใช้บริการเกิดเป็นความพึงพอใจในที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงประเภทของงานที่ให้บริการแก่ประชาชนว่ามีประเภทของงานใดที่สามารถให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนในการดำเนินงานแทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเพิ่มความรวดเร็ว ถูกต้อง ในการปฏิบัติงาน และช่วยลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานลงได้

2. ควรศึกษาถึงอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องใช้สำนักงาน ประเภทใดบ้างที่สามารถนำเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานได้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและเพื่อลดระยะเวลาในการให้บริการ อีกทั้งเพื่อเพิ่มความสะดวกแก่ประชาชนที่มาติดต่องานลงได้

3. ควรศึกษาหาวิธีแนวทางในการจัดเก็บเอกสารเพื่อลดปริมาณเอกสารที่ใช้ในงานบริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และลดขั้นตอนการปฏิบัติงานลงเพื่อลดระยะเวลาการรอคอยของผู้ใช้บริการงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. ควรศึกษาหาวิธีการจัดแบ่งสายงานให้มีความสอดคล้อง เหมาะสม และมีความชัดเจน กับหน้าที่ความรับผิดชอบ สายการบังคับบัญชา และขนาดขององค์กร

เอกสารอ้างอิง (References)

- ตระกูล อมรนาถ (2559). *ประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของส่วนโยธางค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ซุง อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าแบบอิสระ* รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ไพบรวัลย์ รัตนมา (2560). *แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนของข้าราชการศาลยุติธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี. สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*
- รุ่งทิวา เฝ่าวณิช และพินัย วิถีสวัสดิ์. (2562). *คุณภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.*
- สมหญิง เปี่ยมฤทัย. (2556). *ประสิทธิภาพการให้บริการของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ตราด สาขาเมืองตราด. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (พ.ศ. 2561 - 2580).*
- เสาวลักษณ์ ตีมัน. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.*
- อัญชิษฐา ชาญณรงค์. (2561). *แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 11 สุราษฎร์ธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.*

**การศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์
กรณีศึกษา บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน)
Study of Marketing Communications Strategy for Branding of
Asset wise PCL.**

มรุพงษ์ กิจกสิกร¹ องอาจ สิงห์ลำพอง²

Marupong Kitkasikorn, Ongart Singlumpong

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ของ บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด ตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ การวิเคราะห์และประเมินผลการสื่อสาร รวมถึงแนวทางการปรับปรุงกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ประกอบกับอาศัยแนวคิดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ เช่น แนวคิดด้านธุรกิจสังหาริมทรัพย์ แนวคิดด้านการสื่อสารการตลาด แนวคิดด้านแบรนด์และการสร้างแบรนด์ รวมถึงการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ภายในบริษัท และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจากผลการศึกษาพบว่า กระบวนการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วย 3 กระบวนการสำคัญ คือ การวิเคราะห์ภาพรวมของธุรกิจเพื่อกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารการตลาด การดำเนินการด้านการสื่อสารการตลาดและการประเมินผลการดำเนินการ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์นั้น บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) ได้เลือกเครื่องมือเพื่อการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์คือ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การทำกิจกรรมเพื่อสังคม และการเป็นผู้สนับสนุน หลังจากการกำหนดเครื่องมือแล้ว ก็ได้มีการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ที่ได้วางแผนไว้ตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารการตลาด และมีการวัดผลการดำเนินการ โดยวัดจากผลสำรวจการรับรู้ในแบรนด์ (Brand Awareness) โดยนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ต่อไป

คำสำคัญ (Keywords): แบรนด์; การสร้างแบรนด์; การสื่อสารการตลาด

Received: 2022-09-13 **Revised:** 2022-12-14 **Accepted:** 2022-12-14

¹ ปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมบัณฑิต สาขาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Master of Communications Arts Strategic Communication Bangkok University.

Corresponding Author e-mail: Marupong.kitk@bumail.net

² สาขาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ Master of Communications Arts Strategic Communication Bangkok University

Abstract

The purpose of this investigation aims to study the marketing communication strategy for branding of Asset Wise Public Company Limited, with strategy formulation, communicative analysis and evaluation, and marketing communication strategy enhancement for branding. This qualitative research data has been collected using interviews as a research instrument. The participants in this study were chief executive officers and company representatives relevant to marketing communication strategy in brands. Moreover, additional aspects were considered when analyzing the data, such as the concepts in real estate business, marketing communication, branding and branding, general information about the company, and several related studies. The finding found that the marketing communication strategy for branding Asset Wise Public Company Limited was composed of 3 main processes: business analysis to formulate the marketing communication strategy, marketing communication implementation, and implementation evaluation. According to the analysis, broadcasting, public relations, social activities, and being a sponsor were selected as instruments for marketing communication in branding. After the instruments were specified, the marketing communication strategy evaluated the performance using brand awareness. To receive that outcome, it was used to improve the process of marketing communication development in branding.

Keyword: brand; branding; marketing communication

บทนำ (Introduction)

ในการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้น ปัจจัยสี่ คือปัจจัยสำคัญที่สุด ซึ่งประกอบด้วย อาหาร ที่อยู่ อาศัย เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค (Phothithammanusas, al th 2020) ซึ่งจากการที่ที่อยู่อาศัยถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญส่งผลให้ธุรกิจด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เติบโตและมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยในปี พ.ศ. 2563 (Sunanta,2020) ภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีมูลค่าตลาดคิดเป็นสัดส่วน 8% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) โดยสัดส่วนมูลค่าตลาดของอสังหาริมทรัพย์ของไทยประเภทที่อยู่อาศัยมีสัดส่วนสูงสุด 2 ใน 3 เมื่อเทียบกับอสังหาริมทรัพย์ประเภท พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม ซึ่งถือเป็นธุรกิจต้นน้ำของห่วงโซ่อุปทาน ที่ให้ก่อเกิดการจ้างงานและการเติบโตในธุรกิจอื่นๆตามมา ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจการออกแบบตกแต่ง การผลิตและขายเฟอร์นิเจอร์ ธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้า ธุรกิจการขายวัสดุและการก่อสร้าง รวมถึงธนาคารและสถาบันทางการเงิน เป็นต้น (Petcharit, Sornsaruht, & Pimdee, 2020)

จากการสรุปข้อมูลของศูนย์ข้อมูลสังหาริมทรัพย์พบว่าในพ.ศ. 2563 ประเทศไทยจำนวนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกขายทั้งสิ้น 358,496 หน่วย คิดเป็นมูลค่า มูลค่า 928,376 ล้านบาท ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ธุรกิจผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เป็นธุรกิจที่สร้างเม็ดเงินให้กับระบบเศรษฐกิจอย่างมาก และเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศและด้วยธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เป็นการผลิตสินค้าที่มีความเกี่ยวพันสูง (High Involvement) ซึ่งผู้ซื้อมักหาข้อมูลและใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจนานเนื่องจากมีความเสี่ยงจากการตัดสินใจค่อนข้างสูง (พรณภัทร มีศรีดี, 2558) ภาพลักษณ์และความเชื่อถือของแบรนด์จึงเป็นเรื่องสำคัญในการตัดสินใจซื้อ การสร้างแบรนด์และการสื่อสารทางการตลาดเพื่อสร้างแบรนด์จึงเป็นเรื่องสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน นอกจากกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น ยังมีการใช้เครื่องมือการตลาดอื่นๆเพื่อการสร้างแบรนด์อย่างหลากหลายเช่น การเป็นผู้สนับสนุนการประกวดมิสยูนิเวิร์ส ไทยแลนด์ การทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร จะเห็นได้ว่า บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) มีการให้ความสำคัญกับการสื่อสารการตลาดมากยิ่งขึ้นเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับกลุ่มนักลงทุน อีกทั้งเพื่อการสร้างภาพลักษณ์และจดจำแบรนด์ที่ดีแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในธุรกิจ ประกอบกับในปัจจุบัน แบรนด์มีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจสินค้าและบริการขององค์กรจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้ทางผู้วิจัยสนใจศึกษากระบวนการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ของ บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงกระบวนการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ขององค์กร เพื่อให้เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและแนวทางในการทำงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน)
2. เพื่อศึกษาการดำเนินการด้านการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ กรณีศึกษาของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ และนำข้อมูลที่ได้จากทั้งสองส่วน มาทำการวิเคราะห์และอธิบายตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในกรศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารรวมถึงผู้ปฏิบัติการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้านการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ของ บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) โดยคุณสมบัติของผู้ที่ให้สัมภาษณ์ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) จะต้องเป็นผู้กำหนดนโยบาย ในด้านการสร้างแบรนด์ไปจนถึงการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อการสื่อสารการตลาดของบริษัท โดยแบ่งกลุ่ม ผู้ถูกสัมภาษณ์ออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหาร ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้กำหนดนโยบายขององค์กร กลุ่มที่ 2 ระดับจัดการ มีหน้าที่วางแผนในการดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหาร มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ทำงานในองค์กรมา ไม่น้อยกว่า 6 ปี
2. ทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์

ซึ่งจากที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกตรงตามหลักเกณฑ์จะมีกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตรงกับคุณสมบัติดังกล่าว จำนวน 2 ท่าน ได้แก่

1.คุณกรมเชษฐ์ วิพันธ์พงษ์ ตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ประสบการณ์การทำงานในองค์กร 17 ปี

2.คุณปณิดา มาลัยวงศ์ ตำแหน่ง รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ประสบการณ์การทำงานในองค์กร 8 ปี

กลุ่มที่ 2 กลุ่มระดับจัดการ มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ทำงานในองค์กรมา ไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. ทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์

ซึ่งจากที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกตรงตามหลักเกณฑ์จะมีกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตรงกับคุณสมบัติดังกล่าว จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1.คุณพิสุทธิ์ เลิศจรรยา ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายแบรนด์และภาพลักษณ์องค์กร ประสบการณ์ทำงานในองค์กร 3 ปี

2.คุณเปรมฤดี เอี่ยมศรีใส ตำแหน่ง ผช.ผจ.ฝ่ายประชาสัมพันธ์ประสบการณ์ทำงานในองค์กร 3 ปี

3.คุณวลัยรัตน์ ทัดคำ ตำแหน่ง ผู้จัดการแผนกการสื่อสารการตลาด

ประสบการณ์ทำงานในองค์กร 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ แนวคำถามในการสัมภาษณ์ (Interview Guide) โดยมีการกำหนดกรอบของการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่อยู่ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ในการศึกษาการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) หลักทั้ง 3 ขั้นตอน

แนวคำถามหลักขั้นตอน 1 : คำถามเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน)

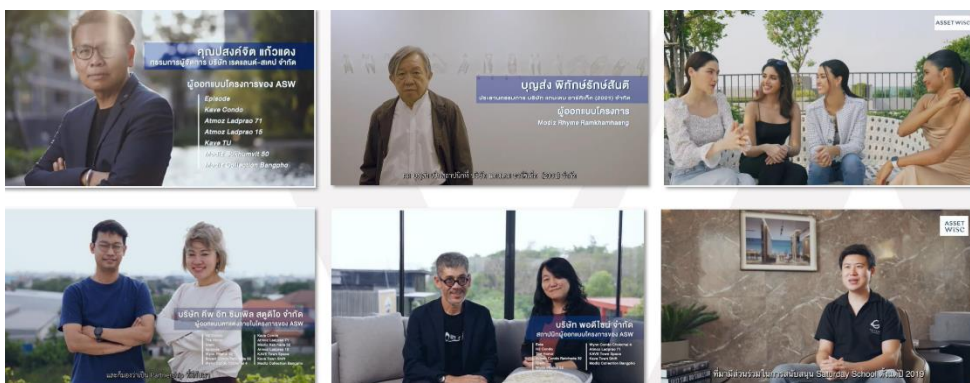
แนวคำถามหลักขั้นตอน 2 : คำถามเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน)

แนวคำถามหลักขั้นตอน 3 : คำถามเกี่ยวกับวิเคราะห์และประเมินผลการสื่อสารและแนวทางการปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน)

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2565 จนถึงเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2565 เท่านั้น ในส่วนของข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ประเภททุติยภูมิจากแหล่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงระหว่างปี พ.ศ.2563 – 2564

การสื่อสารผ่านผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดโดยสื่อสารผ่านเพจ แอสเซทไวส์

ฐานข้อมูลของ บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน)

การทำกิจกรรมเพื่อสังคม

การทำกิจกรรมเพื่อสังคมเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ในแง่ของการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีโดยกิจกรรมที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่การส่งข่าวและการประชาสัมพันธ์ออกไป เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการรับรู้และเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อแบรนด์ไปในด้านที่ดีขึ้น

การทำกิจกรรมเพื่อสังคม

ฐานข้อมูลของ บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน)

การเป็นผู้สนับสนุน

บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) เลือกเครื่องมือการเป็นผู้สนับสนุน เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จักเป็นวงกว้างมากยิ่งขึ้น โดยในปี 2564 นั้นทางบริษัทฯ ได้เข้าร่วมเป็นผู้สนับสนุนการจัดการประกวด มิสยูนิเวิร์สไทยแลนด์ 2021 ซึ่งเป็นการสนับสนุนต่อเนื่องมาจากปี 2021

ผลการวิจัย (Research Results)

ในการศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ กรณีศึกษา บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ รวมไปถึง การดำเนินการด้านการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ และการวิเคราะห์และประเมินผลการสื่อสารและแนวทางการปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) โดยเป็นเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับ การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ประกอบด้วย ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ตลอดจนการค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารต่างๆในฐานข้อมูลของบริษัท (Document Analysis) และเลือกใช้วิธีการวิจัยด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัยการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์จะต้องมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายจึงจะสามารถทำให้

การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์นั้น จะประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยการใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลาย ประกอบกับการวางแผนกลยุทธ์ด้านแบรนด์ที่ดี

จากผลการศึกษา การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ทั้งในส่วนของการวางแผนเพื่อดำเนินการ กระบวนการดำเนินงานเรื่องการสร้างแบรนด์ รวมถึงการวิเคราะห์และประเมินผลในบทที่ 4 และการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ได้พบกรอบแนวคิดที่สะท้อนเรื่องการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) ที่ประสบความสำเร็จ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ในธุรกิจผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จ

เพื่อศึกษาการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) ที่ประสบความสำเร็จ จากผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของแผนการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ คือ การเลือกเครื่องมือการสื่อสารการตลาดที่เหมาะสม และตรงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเครื่องมือที่บริษัทผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ รวมถึง บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) ใช้ในช่วงที่ทำการศึกษาคือ การโฆษณา การให้ข่าวและการประชาสัมพันธ์ การทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ และการเป็นผู้สนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแววลี วรสุนทรารมย์ (2559) การสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการรับรู้ของลูกค้าที่มีต่อ

ผลิตภัณฑ์อาคารชุดพักอาศัยระดับกลางถึงระดับบนในเขตกรุงเทพมหานคร. นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของแววลี วรสุนทรารมย์ (2559) ที่กล่าวว่า การสื่อสารการตลาดนั้นมีความสำคัญต่อการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย โดยบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) ได้มีการใช้จัดทำภาพยนตร์โฆษณา เพื่อออกอากาศทางโทรทัศน์รวมถึงช่องทางออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นทางเฟซบุ๊ก ยูทูบ และกระจายต่อไปยังกลุ่มผู้นำทางความคิด (influencer) รวมถึงการทำสื่อโฆษณาออฟไลน์ เพื่อขยายการรับรู้ของแบรนด์ให้เป็นวงกว้างมากยิ่งขึ้น ซึ่งนอกจากการโฆษณาแล้วในช่วงปี พ.ศ. 2564 ทางบริษัทฯ ได้มีการเผยแพร่ข่าวออกไปอย่างต่อเนื่อง ไปจนถึงการเข้าไปเป็นผู้สนับสนุนการประกวดมิสยูนิเวิร์สไทยแลนด์ 2021 และการทำกิจกรรมทางด้านสาธารณะประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการการใช้เครื่องมือการสื่อสารการตลาดทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้บริษัทฯ สามารถสร้างการรับรู้ได้เป็นวงกว้างมากยิ่งขึ้น

เพื่อศึกษาการวิเคราะห์และประเมินผลการสื่อสารและแนวทางการปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ของบริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) ที่ประสบความสำเร็จ

จะเน้นไปที่การเตรียมความพร้อมของการปรับแผนเพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์จริงและสภาวะตลาดที่เกิดขึ้นในในช่วงเวลานั้นๆ รวมถึงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่ โดยการวัดผลในแง่ของการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์สามารถทำได้ด้วยการวัดจาก ปริมาณกลุ่มเป้าหมายที่เกิดการรับรู้แบรนด์ รวมถึงการใช้บริษัทวิจัยภายนอกเพื่อวัดค่า Brand Awareness ของแบรนด์เมื่อเปรียบเทียบกับ

กับคู่แข่งในตลาด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ให้สามารถแข่งขันในตลาดได้

และมีการรายงานผลการดำเนินงานให้ทางผู้บริหารระดับสูงรับทราบเป็นระยะ รวมถึงมีหน่วยงานตรวจสอบทั้งภายในและภายนอก ที่เข้ามาร่วมตรวจสอบแผนการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่ได้นำเสนอแผนไว้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ที่ดี ต้องเริ่มจากการศึกษาภาพรวมของธุรกิจ การศึกษาคู่แข่งในตลาด การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์การสื่อสารที่ชัดเจน เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มากำหนดเป็นแผนกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถกำหนดงบประมาณได้อย่างเหมาะสม

จากการศึกษาพบว่า ในการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ จะประสบความสำเร็จได้นั้น ขึ้นอยู่กับทางเลือกเครื่องมือการสื่อสารที่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ โดยเครื่องมือการสื่อสารการตลาดที่ประสบความสำเร็จคือ การโฆษณา การให้ข่าวและการประชาสัมพันธ์ การทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ และการเป็นผู้สนับสนุน อย่างไรก็ตามการใช้เครื่องมือการสื่อสารการตลาดควรใช้ในรูปแบบของการบูรณาการกล่าวคือ มีการวางแผนการใช้เครื่องมือที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ และกำหนดช่วงเวลาชัดเจน ทั้งนี้อีกส่วนที่มีความสำคัญคือการตั้งวัตถุประสงค์ที่มีความชัดเจนและสามารถดำเนินการได้รวมถึงวัดผลได้จริง

จากการศึกษาพบว่า การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ควรทำทั้งในช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ เนื่องจากการสร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างนั้น มีหลายกลุ่มเป้าหมายที่แบรนด์จะต้องทำการสื่อสาร และแต่ละกลุ่มเป้าหมายนั้นก็จะมีรูปแบบการใช้ชีวิตและการบริโภคสื่อที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ จึงควรใช้สื่อทั้งในรูปแบบออนไลน์ และออฟไลน์

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ และทิศทางในการสื่อสารที่ดีและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายการสื่อสารจากผู้บริหารสูงสุดที่ชัดเจน เพื่อส่งต่อให้เกิดการจัดทำแผนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดแนวคิดแบรนด์ อัตลักษณ์ ที่แตกต่างจากคู่แข่งเพื่อให้เกิดการจดจำแบรนด์เมื่อทำการสื่อสารออกไป และงานวิจัยสามารถเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ในธุรกิจผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์

การกำหนดสาร (Message) ที่ใช้ในการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ควรเป็นข้อความเดียวกันไม่ว่าจะใช้เครื่องมือไหนในการสื่อสารก็ตาม เพื่อให้การสื่อสารนั้นไม่สร้างความสับสนในกลุ่มเป้าหมายและเกิดการรับรู้ถึงภาพลักษณ์แบรนด์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการกำหนดการสื่อสาร ต่างๆที่ต้องการสื่อสารออกไปนั้น จะต้องมาจากแก่นแท้ของแบรนด์ (Brand Essence)

บุคลิกภาพของแบรนด์ (Brand Personality) และสิ่งแบรนด์กระทำ (Brand Doing) จนกลายเป็นสิ่งที่สะท้อนความเป็นแบรนด์ เพื่อสารที่ต้องการจะสื่อออกไปนั้นมันน่าหนักและน่าเชื่อถือ

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญอีกข้อหนึ่งที่จะส่งผลให้การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์นั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ นั่นคือ การใช้งบประมาณที่มีความเหมาะสม กล่าวคือ การกำหนดงบประมาณในทุกกิจกรรมการสื่อสารการตลาดนั้นจะต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับแผนการดำเนินงานและต้องพิจารณาให้รอบด้าน เช่น หากมีการลงทุนเพื่อสร้างภาพยนตร์โฆษณา นั้นนอกจากงบประมาณในการผลิตแล้ว ยังต้องมีการพิจารณาถึงงบประมาณในการซื้อช่องทาง การปล่อยภาพยนตร์โฆษณาด้วย เพราะหากไม่คำนึงถึงงบประมาณในส่วนนี้ หรือมีการใช้ งบประมาณไม่เหมาะสมอาจทำให้การโฆษณา ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างที่มีการตั้ง วัตถุประสงค์ไว้

จากการศึกษาพบว่าจากการศึกษาพบว่า การประเมินผลการสื่อสารเป็นส่วนส่วนสำคัญที่จะ ทำให้การสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์นั้นประสบความสำเร็จ เนื่องจากในการติดตามผล ของการสื่อสารการตลาดนั้นทำให้แบรนด์สามารถทราบได้ถึงประสิทธิภาพของการทำการสื่อสาร รวมถึงตรวจสอบว่าการสื่อสารนั้นมีความคุ้มค่าในแง่การใช้งบประมาณที่มีความเหมาะสมหรือไม่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นนำเสนอเฉพาะด้านที่มาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ บริษัท แอสเซทไวส์ จำกัด (มหาชน) เพียง มุมมองเดียว เพื่อให้การวิจัยในด้านนี้มีความสมบูรณ์ขึ้นจึงขอเสนอให้มีการเก็บข้อมูลจากทางด้าน ผู้รับสาร ถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ด้านสื่อสารเพื่อการสร้างแบรนด์หรือไม่ เพื่อการวิจัยในด้านนี้มีความสมบูรณ์ขึ้นควรมีการจัดเก็บ ข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อนำมาประกอบการจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพให้วิจัยเรื่องการสื่อสารการตลาดเพื่อ การสร้างแบรนด์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นควรมีการนำข้อมูลการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบ รนด์ของบริษัทอื่นๆที่อยู่ในธุรกิจผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการวางแผนวิธีการ หรือแนวทางในการสื่อสารการตลาดเพื่อการสร้างแบรนด์ว่ามีความเหมือนหรือความแตกต่างกัน อย่างไร

เอกสารอ้างอิง (References)

- พรณภัทร มีศรีดี. (2558). การวางแผนการสื่อสารตราสินค้าระหว่างสินค้าที่มีความเกี่ยวพันสูง และสินค้าที่มีความเกี่ยวพันต่ำ. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- แววลี วรสุนทรธรมณ. (2559). การสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการรับรู้ของลูกค้าที่มีต่อ ผลิตภัณฑ์อาคารชุดพักอาศัยระดับกลางถึงระดับบนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- Petcharit, A., Sornsaruht, P., & Pimdee, P. (2020). *An Analysis of Total Quality Management (TQM) within the Thai Auto Parts Sector*. International Journal of Online & Biomedical Engineering, 16(2).
- Phothithammanusas, P., Soponphattanabundit, P., Sudhikhambhirayan, P., & Saññato, P. S. (2020). แนวทาง การ ปรับ ตัว การ บริโภค ปัจจัย 4 ของ พระ สงฆ์ เขต อำเภอ เมือง มหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม. *Journal of Modern Learning Development*. 5(6), 199-213.
- Sunanta, S. (2020). Globalising the Thai 'high-touch' industry: Exports of care and body work and gendered mobilities to and from Thailand. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 46(8), 1543-1561.

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
A Study of Factors Affecting Beer Event Participation of Bangkok
and Urban Consumers

พุฒิเมธ ประสิทธิ์วัฒนกุล¹ องอาจ สิงห์ลำพอง²
Putimet Prasitvatanakul, Ongart Singlumpong

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการจัดทำเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 ชุด ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยจำแนกตามตามอายุพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 25-30 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 และพักอาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะประชากรไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ในด้านพฤติกรรมผู้บริโภคด้านช่วงเวลาพบว่าผู้บริโภคนิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลาที่นิยมมากที่สุดคือ ช่วงเวลา 21.01-23.00 น. ด้านการเลือกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับบุคคลพบว่ายินดีดื่มกับเพื่อนมากที่สุด ด้านสาเหตุการเลือกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันดับแรกคือดื่มเพื่อเพิ่มความสุขสนุกสนาน ด้านประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เลือกดื่มมากที่สุดคือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ และด้านความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่าไม่น้อยกว่า 3 วันต่อสัปดาห์ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พฤติกรรมผู้บริโภคมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ในด้านส่วนประสมทางการตลาดพบว่า ภาพรวมในทุกด้านของปัจจัยส่วนประสมทางส่วนประสม

Received: 2022-09-13 Revised: 2022-12-14 Accepted: 2022-12-14

¹ ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
Master of Communications Arts (Strategic Communication) Bangkok University. Corresponding
Author e-mail: putimet.bu@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์) มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ Research Advisor Master of Communications Arts (Strategic Communication) Bangkok
University. e-mail: Ongart.s@bu.ac.th

ทางการตลาดมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำสำคัญ (Keywords): กิจกรรมอีเวนต์; เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์

Abstract

A study of the characteristics that influence participation in alcoholic beverage events. This research contains quantitative research targeted at researching factors impacting participation in beverage events and beer alcohol in Bangkok and its surroundings. The questionnaire was administered to 138 different sets. The majority of the samples were female. According to age, most respondents were between the ages of 25 and 30, with a bachelor's degree being the most common educational level and working as a private corporate employee with a monthly salary ranging from 20,000 to 30,000 and residing in Bangkok and the nearby provinces. According to the findings of the hypothesis testing, the demographic component was not connected with participation. Beer alcoholic beverage event activities for customers in Bangkok and its surroundings showed that people tended to drink alcoholic drinks at specific periods 21.01-23.00 is the most preferred period, and people prefer to drink with their friends. Regarding the reasons behind the decision to drink alcoholic beverages, the first is to have fun. The type of alcoholic beverage that was chosen most often was beer. The frequency of alcohol consumption was found to be less than 3 days per week. Consumer behavior affects how much people participate in beer-drinking events. It was found that all aspects of the marketing mix are essential in determining how much people participate in an event. Beer is a popular alcoholic drink in Bangkok and the surrounding areas.

Keywords: event activities beer alcoholic beverages

บทนำ (Introduction)

งานอีเวนต์เชิงธุรกิจ (Business Event)(รัตติยา บัวสอน,2553) เป็นกิจกรรมทางการตลาดประเภทหนึ่งในยุคปัจจุบันนี้ ที่หน่วยงานต่างๆให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างตรงจุดและเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่มีประสิทธิผลมากกว่าเครื่องมืออื่นๆ โดยรูปแบบของการจัดงานอีเวนต์เชิงธุรกิจอาจมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการจัดงาน โดยธุรกิจอีเวนต์เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่สามารถสร้างประสบการณ์ตรงให้กับกลุ่มเป้าหมาย ยกตัวอย่างเช่นการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับชมโฆษณาสินค้าผ่านช่องทางโทรทัศน์ ลูกค้าเองไม่สามารถเข้ามาสัมผัสประสบการณ์เพื่อทดลองสินค้านั้นๆได้ด้วยตนเอง ซึ่งหากกล่าวถึงลักษณะนิสัยโดยส่วนใหญ่

ของคนไทยโดยพื้นฐานชอบมีการสังสรรค์ ชอบความสนุกสนานและชอบพบปะผู้คนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมามีปี พ.ศ.2562 งานอีเวนต์ในประเทศไทยกลับมาเติบโตอย่างต่อเนื่องโดยมีมูลค่าตลาดสูงถึง 13,000 ล้านบาท แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทยที่ประสบปัญหาตั้งแต่ช่วงต้นปีพ.ศ. 2563 ที่ผ่านมามีทำให้ตลาดธุรกิจอีเวนต์ลดลง 5% และในภาพรวมยังคงติดลบไปจนถึงปลายปีพ.ศ. 2564 เนื่องด้วยเศรษฐกิจโลกเกิดการชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง (เกรียงไกร กาญจนะโกคิน, 2564)

โดยในปัจจุบันลานเปียร์เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์การตลาดของบริษัทฯ ใหญ่ในประเทศไทยที่ถูกนำมาใช้กันอย่างเป็นที่นิยมในปัจจุบัน (ศิริพร สุภโตชะ, 2560) ซึ่งแต่ละบริษัทก็มีการลงทุนอย่างมหาศาลและได้ให้ความสำคัญกับการทำลานเปียร์เป็นอย่างมาก โดยจัดหาเช่าพื้นที่ทั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งเป็นพื้นที่กลยุทธ์ตามกลุ่มเป้าหมายที่ได้วางไว้ มีการจัดทำโครงสร้างเวทีด้วยดีไซน์ที่สวยงาม การตกแต่งพื้นที่เพื่อสร้างบรรยากาศในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จัดทำบุธอาหารและเครื่องดื่ม และจัดวางคิวศิลปินชื่อดังสลับเปลี่ยนมาในทุกๆวันที่จัดกิจกรรมซึ่งจะเห็นได้ว่าในแต่ละพื้นที่มีการแข่งขันที่ค่อนข้างสูงและเพื่อเป็นการโฆษณาแบรนด์ทางอ้อม เพื่อแย่งชิงกลุ่มเป้าหมายและเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การรับรู้ผลิตภัณฑ์ให้กับผู้บริโภค รวมไปถึงเพื่อสร้างยอดขายในแต่ละวันให้ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ให้มากที่สุดอีกด้วย

แต่ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาสถานการณ์ในประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาสถานะเศรษฐกิจที่ถดถอยประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงต้นปี 2563 จวบจนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดความท้าทายครั้งใหญ่ที่ต้องหาทางรอดให้กับหลายธุรกิจที่ได้รับผลกระทบ ถึงแม้ในบางช่วงเวลาอาจมีมาตรการผ่อนคลายมาตรการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถอนุญาตให้ดำเนินการจัดงานอีเวนต์ได้ แต่ยอดขายและผลลัพธ์อาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าในหลายปีที่ผ่านมาจะได้รับการตอบรับอย่างดีแต่หากมองย้อนไป 1-2 ปีที่ผ่านมาจะเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงกับธุรกิจลานเปียร์อย่างเห็นได้ชัดเจน (เสริมคุณ คุณาวงศ์, 2563)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

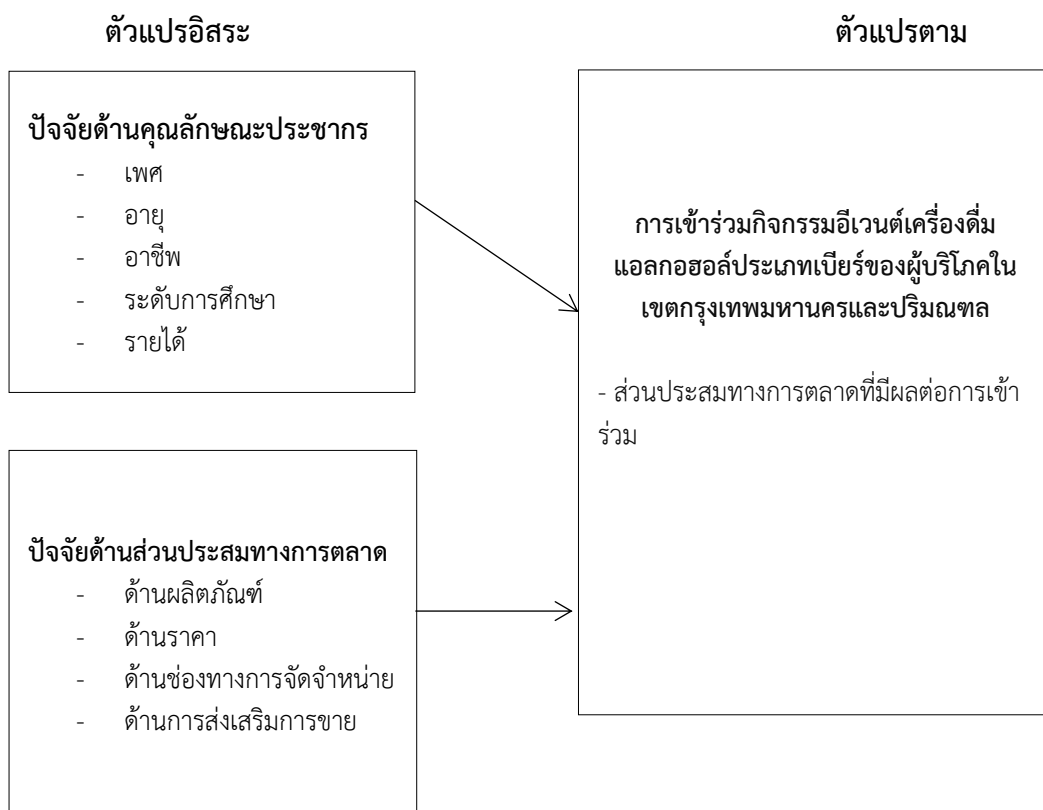
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเปียร์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเปียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนอย่างน้อย 138 คน โดยระบุประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือคนที่เคยมีประสบการณ์เข้าร่วมธุรกิจอีเวนต์ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตัวแปรอิสระได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ พฤติกรรมผู้บริโภคและส่วนประสมทางการตลาด (4 Ps) ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์

(Product) ปัจจัยด้านราคา (Price) ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) และปัจจัยด้านการส่งเสริมทางการตลาด (Promotion) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา (โสภิตา รัตนสมโชค, 2558)

กรอบแนวคิดทฤษฎี

การวิจัยเรื่องการการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้คือ กลุ่มคนวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 25-45 ปี ทั้งชายและหญิงที่อาศัยหรือทำงานอยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยอ้างอิงตามข้อมูลสถิติสำนักงานสถิติแห่งชาติตามหลักการทะเบียนราษฎร ของกรมการปกครอง จำนวนประชากรช่วงอายุ 25-45 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 2,599,052 ล้านคน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เงื่อนไขในการคำนวณ Sample size เป็นเงื่อนไขที่นิยมใช้โดยทั่วไปในโปรแกรม G*Power คือ ขนาดของผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง (Effect size $f^2 = 0.15$) ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้คือ 0.05 (α err prob = 0.05) พลังของการทดสอบคือ 0.95 [Power (1- β err prob) = 0.95] จำนวนของ

ตัวแปรอิสระหรือ จำนวนของตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์ (Number of predictors) เท่ากับ 7 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคือ 138

เลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มเลือกตัวอย่างตามสะดวก และทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Online) จนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 คน

วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยนี้ได้มีการเก็บและรวบรวมข้อมูลแบ่ง 2 ประเภท ดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (Online) ผ่านช่องทางออนไลน์ไปยังกลุ่มหมายโดยแบบสอบถามได้กลับคืนมาและมีความสมบูรณ์จำนวน 138 ชุด ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม - 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 เป็นระยะเวลา 1 เดือน ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยค้นคว้าและรวบรวมเอกสารหนังสือ วารสารและสิ่งพิมพ์ทางวิชาการทั้งในระบบเอกสารและในระบบออนไลน์ จากแหล่งที่มาที่สามารถอ้างอิงได้และมีความน่าเชื่อถือ

ส่วนประสมทางการตลาด

แสดงให้เห็นถึงการนำเสนอค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความระดับความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านผลิตภัณฑ์			
1. รสชาติของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นที่ ชื่นชอบ	4.20	0.937	มาก
2. ปริมาณแอลกอฮอล์อยู่ในระดับที่ ต้องการ	3.75	1.158	มาก
3. บรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สวยงาม โดดเด่นเป็นที่น่าสนใจ	3.69	1.119	มาก
4. ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี ความหลากหลาย	3.85	1.087	มาก
5. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์บรรจุภัณฑ์ ประเภทใดที่ท่านนิยมเลือกซื้อมากที่สุด			
5.1 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์บรรจุภัณฑ์ ประเภทที่ท่านนิยมเลือกซื้อ แยก	3.27	1.276	ปานกลาง

5.2 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์บรรจุภัณฑ์ ประเภทที่นิยมเลือกซื้อ ทาวเวอร์	3.21	1.442	ปานกลาง
รวม	3.6857	0.80532	มาก

พบว่า ความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บรรจุภัณฑ์ประเภทที่นิยมเลือกซื้อ ทาวเวอร์ มีการกระจายตัวของข้อมูลมากที่สุด โดยส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 1.442) และมีการกระจายตัวของข้อมูลน้อยที่สุดคือรสชาติของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นที่ชื่นชอบ โดยส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ (S.D. = 0.937)

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านราคา			
1. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีคุณภาพที่เหมาะสมกับราคาที่จ่าย	4.14	0.917	มาก
2. ราคาที่จัดจำหน่ายมีมาตรฐานไม่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไป	4.07	0.968	มาก
3. ราคาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับปริมาณ	4.07	0.949	มาก
4. การตั้งราคาจำหน่ายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในกิจกรรมลานเปียร์มีความเหมาะสม	4.07	0.925	มาก
รวม	4.0888	0.84943	มาก

จากตารางนี้พบว่า ความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคา เกี่ยวกับราคาที่จัดจำหน่ายมีมาตรฐานไม่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไป มีการกระจายตัวของข้อมูลมากที่สุด โดยส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.968) และมีการกระจายตัวของข้อมูลน้อยที่สุดคือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีคุณภาพที่เหมาะสมกับราคาที่จ่าย โดยส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ (S.D. = 0.917)

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย			

1. สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสะดวกต่อ การเดินทาง	4.30	0.907	มาก
2. สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีที่จอดรถมาก เพียงพอ	4.09	1.036	มาก
3. สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก ในวงกว้าง	4.09	0.978	มาก
4. สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการตกแต่งสวยงาม น่าสนใจและดึงดูดลูกค้า	4.16	0.890	มาก
5. ขั้นตอนการจำหน่ายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในสถานที่จัดกิจกรรมมี ความสะดวกและง่ายดาย	4.31	0.827	มาก
6. มีช่องทางให้เลือกชำระเงินหลาย ช่องทาง , Wallet, Prompt	4.40	0.859	มาก

จากตารางนี้พบว่า ความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เกี่ยวกับสถานที่จัดกิจกรรมมีการจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำสม่ำเสมอ มีการกระจายตัวของข้อมูลมากที่สุด โดยส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 1.045) และมีการกระจายตัวของข้อมูลน้อยที่สุดคือ ขั้นตอนการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่จัดกิจกรรมมีความสะดวกและง่ายดาย โดยส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ (S.D. = 0.827)

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการส่งเสริมการตลาด			
1. มีการจัดโปรโมชั่นลดราคาเป็นที่ น่าสนใจมากกว่าการซื้อผ่านช่องทางปกติ	4.14	1.000	มาก
2. มีการจัดโปรโมชั่นแจกของสมนาคุณ เป็นที่น่าสนใจมากกว่าการซื้อผ่านช่องทาง ปกติ	3.88	1.114	มาก

3. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายโดยใช้ กลยุทธ์ Music Marketing เช่น การมี ศิลปินมาเล่นคอนเสิร์ตภายในงาน	4.32	0.904	มาก
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายโดยใช้ กลยุทธ์ Sports Marketing เช่น การฉาย ฟุตบอล Premiere League ภายในงาน	3.67	1.258	มาก
5. มีการใช้ PG (Pretty Girl) สำหรับ แนะนำโปรโมชั่นหรือเชียร์ขายเพื่อกระตุ้น ยอดขายให้เพิ่มมากขึ้น	3.57	1.289	มาก
7. มีการใช้ฟรีเซ็นเตอร์ที่มีชื่อเสียง น่าสนใจ	3.88	1.054	มาก
8. มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงเพื่อให้ รับรู้ถึงการจัดกิจกรรมก่อนวันเริ่มกิจกรรม	4.10	0.998	มาก
รวม	3.8841	0.87201	มาก

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” โดยมุ่ง
ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวนตัวอย่าง 138 คน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอี
เวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด

ด้านผลิตภัณฑ์

โดยรวมต่อส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์เป็นรายชื่อแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ
คิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุดอันดับแรก คือ รสชาติของเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์เป็นที่ชื่นชอบ รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความหลากหลาย อันดับ
สาม ปริมาณแอลกอฮอล์อยู่ในระดับที่ต้องการ อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ บรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ สวยงาม โดดเด่นเป็นที่น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก อันดับห้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์
บรรจุภัณฑ์ประเภทที่นิยมเลือกซื้อ เขียว อยู่ในระดับปานกลาง และน้อยที่สุด คือ เครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์บรรจุภัณฑ์ประเภทที่นิยมเลือกซื้อ ทาวเวอร์ ตามลำดับ

ด้านราคา

โดยรวมต่อส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคา มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในระดับมาก เมื่อพิจารณาส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคาเป็นรายข้อแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคามากที่สุดอันดับแรก คือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีคุณภาพที่เหมาะสมกับราคาที่จ่าย รองลงมา คือ ราคาที่จัดจำหน่ายมีมาตรฐานไม่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไป อยู่ในระดับมาก อันดับสาม ราคาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับปริมาณ อยู่ในระดับมาก และการตั้งราคาจำหน่ายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในกิจกรรมลานเบียร์มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

โดยรวมต่อส่วนประสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในระดับมาก เมื่อพิจารณาส่วนประสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นรายข้อแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายมากที่สุดอันดับแรก คือ มีช่องทางให้เลือกชำระเงินหลายช่องทาง เช่น เงินสด, Wallet, Prompt Pay รองลงมา คือ ขั้นตอนการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ยกกิจกรรมมีความสะดวกและง่ายดาย อยู่ในระดับมาก อันดับสาม สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสะดวกต่อการเดินทาง อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการตกแต่งสวยงาม น่าสนใจและดึงดูดลูกค้า อยู่ในระดับมาก อันดับห้า สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีที่จอดรถมากเพียงพอ อยู่ในระดับมาก อันดับหกสถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักในวงกว้าง อยู่ในระดับมาก และสถานที่จัดกิจกรรมมีการจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำสม่ำเสมอ ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมการตลาด

โดยรวมต่อส่วนประสมทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการตลาด มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในระดับมาก เมื่อพิจารณาส่วนประสมทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการตลาดเป็นรายข้อแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการตลาดมากที่สุด อันดับแรก คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายโดยใช้กลยุทธ์ Music Marketing เช่น การมีศิลปินมาเล่นคอนเสิร์ตภายในงาน รองลงมา คือ มีการจัดโปรโมชั่นลดราคาเป็นที่น่าสนใจมากกว่าการซื้อผ่านช่องทางปกติ อยู่ในระดับมาก อันดับสาม มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงเพื่อให้รับรู้ถึงการจัดกิจกรรมก่อนวันเริ่มกิจกรรม อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ มีการจัดโปรโมชั่นแจกของสมนาคุณเป็นที่น่าสนใจมากกว่าการซื้อผ่านช่องทางปกติ อยู่ในระดับมาก อันดับห้า มีการใช้ฟรีเซ็นเตอร์ที่มีชื่อเสียง น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก อันดับหก การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายโดยใช้กลยุทธ์

Sports Marketing เช่น การขายฟุตบอล Premiere League ภายในงาน อยู่ในระดับมาก อันดับเจ็ด มีการใช้ PG (Pretty Girl) สำหรับแนะนำโปรโมชันหรือเชียร์ขายเพื่อกระตุ้นยอดขายให้เพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมาก และมีการโฆษณา สื่อประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ ป้ายโฆษณาตามทาง เป็นต้น ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อพิจารณาผลการวิจัยและการทดสอบสมมติฐาน ประกอบกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ คืออายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 25 - 30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท มีที่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับ วศิริพร สุภโตชะ (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 25 - 30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน เป็นการใช้นำปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดเข้ามาเพื่อเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีช่วงเวลาที่นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ช่วงเวลา 21.01 - 23.00 น. มีสถานที่ที่นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ผับ/บาร์ เลือกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับเพื่อน เลือกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพราะดื่มเพื่อเพิ่มความสนุกสนาน ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เลือกดื่ม คือ เบียร์ มีความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสัปดาห์ น้อยกว่า 3 วัน มีความสอดคล้องกับ (กานต์พิชชา เก่งการช่าง และ ปัญญา ศรีสิงห์, 2562) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคและส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อคราฟต์เบียร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของผู้บริโภค ได้แก่ ความถี่ในการดื่มคราฟต์เบียร์ โดยเฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการบริโภคคราฟต์เบียร์ต่อครั้ง สถานที่ที่ดื่มคราฟต์เบียร์บ่อยที่สุด เหตุผลในการดื่มคราฟต์เบียร์ เหมือนกัน

ด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านราคา มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาส่วนประสมทางการตลาดด้านราคาเป็นรายข้อแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาดด้านราคามากที่สุดอันดับแรก คือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีคุณภาพที่เหมาะสมกับราคาที่จ่าย รองลงมา คือ ราคาที่จัดจำหน่ายมีมาตรฐานไม่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไป อยู่ในระดับมาก อันดับสามราคาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับปริมาณ อยู่ในระดับมากและการตั้งราคาจำหน่ายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในกิจกรรมลานเปียร์มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ส่วนประสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในระดับมาก เมื่อพิจารณาส่วนประสมทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นรายข้อแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายมากที่สุดอันดับแรก คือ มีช่องทางให้เลือกชำระเงินหลายช่องทาง เช่น เงินสด, Wallet, Prompt Pay รองลงมา คือ ขั้นตอนการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่จัดกิจกรรมมีความสะดวกและง่ายดายอยู่ในระดับมาก อันดับสาม สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสะดวกต่อการเดินทางอยู่ในระดับมาก อันดับสี่ สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการตกแต่งสวยงามน่าสนใจและดึงดูดลูกค้า อยู่ในระดับมาก อันดับห้า สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีที่จอดรถมากเพียงพอ อยู่ในระดับมาก อันดับหก สถานที่จัดกิจกรรมสำหรับจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในวงกว้าง อยู่ในระดับมาก และสถานที่จัดกิจกรรมมีการจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำสม่ำเสมอ ตามลำดับ โดยรวมต่อส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาด มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในระดับมาก เมื่อพิจารณาส่วนประสมทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการตลาดเป็นรายข้อแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการตลาดมากที่สุด อันดับแรก คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายโดยใช้กลยุทธ์ Music Marketing เช่น การมีศิลปินมาเล่นคอนเสิร์ตภายในงาน รองลงมา คือ มีการจัดโปรโมชั่นลดราคาเป็นที่น่าสนใจมากกว่าการซื้อผ่านช่องทางปกติ อยู่ในระดับมาก อันดับสาม มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงเพื่อให้รับรู้ถึงการจัดกิจกรรมก่อนวันเริ่มกิจกรรม อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ มีการจัดโปรโมชั่นแจกของสมนาคุณเป็นที่น่าสนใจมากกว่าการซื้อผ่านช่องทางปกติ อยู่ในระดับมาก อันดับห้า มีการใช้ฟรีเซ็นเตอร์ที่มีชื่อเสียง น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก อันดับหก การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายโดยใช้กลยุทธ์ Sports Marketing เช่น การฉายฟุตบอล Premiere League ภายในงานอยู่ในระดับมาก อันดับเจ็ด มีการใช้ PG (Pretty Girl) สำหรับแนะนำโปรโมชั่นหรือเชียร์ขายเพื่อกระตุ้นยอดขายให้เพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมากและมีการโฆษณาสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ บ้ายโฆษณาตามทาง เป็นต้น ตามลำดับซึ่งมีความสอดคล้องกับ (กานต์พิชชา เก่งการช่าง และปัญญา ศรีสิงห์, 2562) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคและส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อคราฟต์เบียร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ในส่วนของปัจจัยส่วน

ประสมการตลาดในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาดมีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อคราฟต์เบียร์ของผู้บริโภค ยกเว้นปัจจัยส่วนประสมการตลาดในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อคราฟต์เบียร์ของผู้บริโภค ซึ่งตรงกันกับสมมติฐานผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่าภาพรวมในทุกด้านของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีค่า Sig. < .001 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 นั่นคือ นั่นคือ ปฏิเสธ H0 และยอมรับ H1 หมายความว่าส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด จากผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการขายเป็นพิเศษ เนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญในด้านนี้มากที่สุด มีการจัดทำโปรโมชั่นให้เหมาะสมกับช่วงเวลาเทศกาลต่างๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค สืบเนื่องจากผลการศึกษาพบว่าในการส่งเสริมการตลาดนั้น สิ่งที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกไม่ใช่การลดราคาพิเศษหรือการแจกของสมนาคุณ แต่เป็นการนำเอา Music Marketing มาเป็นกลยุทธ์หลักที่จะสามารถทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ผู้ประกอบการธุรกิจประเภทนี้หากต้องการเสริมความแข็งแกร่งให้กับกิจกรรมลานเบียร์ควรที่จะเสริมทัพศิลปินที่แข็งแกร่ง มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักในวงกว้างอีกด้วย และในภาพรวมทุกๆ ด้านของส่วนประสมทางการตลาดทั้งด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการขาย จากผลการศึกษาพบว่าส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น ทั้งนี้ผู้ประกอบการควรเลือกจัดลำดับความสำคัญตามกลยุทธ์ที่วางไว้ภายใต้งบประมาณที่กำหนด ซึ่งจากการผลศึกษาในทุกๆ ปัจจัยจะเป็นข้อมูลที่สามารถช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถรับรู้ข้อมูลและนำข้อมูลในครั้งนี้ไปใช้ในการพิจารณาและปรับปรุงกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและส่วนแบ่งทางการตลาดได้สัดส่วนที่มากขึ้น และยังสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถพัฒนากลยุทธ์ต่างๆ เพื่อตอบสนองผู้บริโภคได้อย่างตรงจุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้ ควรมีการศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางต่อปัจจัยการตลาดอื่นๆเพิ่มเติม อาทิ ปัจจัยการตลาดแบบผสมผสาน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการตลาด เป็นต้น ซึ่งจะมีส่งผลต่อพฤติกรรมการตอบรับของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีต่อกิจกรรมอีเวนต์ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกัน รวมไปถึงด้านความสัมพันธ์ของปัจจัยที่แตกต่างกันอีกด้วย และ ในปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอีเวนต์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อาจใช้วิธีการศึกษาวิจัยประเภท

คุณภาพ มาประกอบ เพื่อทำความเข้าใจและสามารถพูดคุยกับผู้บริโภคแบบมีการตอบโต้ได้ในทันที เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกมากขึ้นและมีความเฉพาะเจาะจงถึงกลุ่มผู้บริโภคมากขึ้น และการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคควรนำเอาการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interview) เข้ามาร่วมด้วย เพื่อที่จะได้รับข้อมูลเชิงลึกในหลายๆมุมของผู้บริโภคซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษามากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กานต์พิชชา เก่งการช่าง และ ปัญญา ศรีสิงห์. (2562). พฤติกรรมผู้บริโภคและส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อคราฟต์เบียร์ในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- โสภิตา รัตนสมโชค (2558). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ ในการใช้บริการรถไฟฟ้าเฉลิมพระเกียรติ (บีทีเอส) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปวีศรีพร สุกโตชะ (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปวีศรีพร สุกโตชะ (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รัตติยา บัวสอน (2553). พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวิทยาลัยมหิดล.

ปัญหาความรับผิดมาแล้วขับแห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
เปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศญี่ปุ่น
Drunk Driving Liability Issues of The Road Traffic Act, B.E. 2522
Comparison With Japanese Law

ตรีเพชร จิตรมहिมา¹ พัชมา จิตรมहिมา² ณัฐภณ อ้นชัน³

Tripecth Jitmahuema, Patcha Jitmahuema, Natthaphon Anchan

บทคัดย่อ (Abstract)

วิจัยปัญหาความรับผิดมาแล้วขับของประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาของสภาพปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดในการดื่มสุรามาแล้วขับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก หลักเกณฑ์ ทฤษฎี และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดในการดื่มสุรามาแล้วขับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ซึ่งห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่ความสามารถในอันที่จะขับขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น ในลักษณะที่ผิดปรกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายญี่ปุ่นในการดื่มสุรามาแล้วขับตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นบทลงโทษผู้ดื่มสุรามาแล้วขับ เพื่อคุ้มครองสิทธิประชาชนในการดำเนินชีวิตประจำวัน งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งศึกษาตามประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตำรา หนังสือ บทความวิชาการกฎหมาย และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และประชาชนผู้ที่ไม่ดื่มสุราเพื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายญี่ปุ่น ในกรณีดื่มสุรามาแล้วขับของประเทศไทยในการใช้บังคับกฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ซึ่งกฎหมายแม้ยังไม่มีกำหนดโทษผู้ที่ให้ยานพาหนะหรือให้ใช้ยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่น่าจะขับในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้वानให้ไปส่งตนเองหรือร่วม

Received: 2022-07-11 Revised: 2022-08-08 Accepted: 2022-08-09

¹ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม Faculty of Law Sripatum University. Corresponding Author e-mail: tripetch1919@gmail.com

² ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์และคดีปกครอง กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และอาจารย์พิเศษคณะนิติศาสตร์ หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร Director Administrative Law Case and Analysis Section, Administrative Law Division, Office of the Council of State and Special Lecturer of Faculty of Law, Master of Laws Program, Sripatum University (SPU), Bangkok. e-mail: patcha1919@hotmail.com

³ สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม Faculty of Law, Nakhon Phanom University. e-mail: saknuntapon@gmail.com

นั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่รู้ว่าผู้ขับขี่มาแล้วผู้ขับขี่ ให้ได้รับโทษตามกฎหมาย ข้อเสนอแนะ เห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 โดยการกำหนดให้ผู้ที่ยืมยานพาหนะหรือให้ยืมยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้वानให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่รู้ว่าผู้ขับขี่มาแล้วผู้ขับขี่ ให้ได้รับโทษตามกฎหมาย

คำสำคัญ (Keywords): มาแล้วขับ; ความรับผิดชอบทางอาญา; คุ้มครองสิทธิผู้ไม่ดื่มสุรา

Abstract

This research on the problem of drunk driving liability in Thailand aims to study the origin of the problem of drunk driving liability under the Road Traffic Act, the rules, theories and legal measures related to the liability for drunk driving. and drive according to the Road Traffic Act, B.E. 2522, Section 43, which prohibits the driver from driving while the inability to drive while intoxicated with alcohol or other intoxicants in a way that obstructs traffic by negligence or terror that may cause harm to persons or property In an unusual way of driving normally By comparing the Japanese law on drinking, drunk driving under the Penal Code. which is a penalty for drunk driving to protect people's rights in daily life. This research is a qualitative research study under the Criminal Code. Civil and Commercial Code, textbooks, books, legal academic articles and interviews with specialists and people who do not drink alcohol to compare Japanese law In the case of drunk driving in Thailand in the enforcement of the Road Traffic Act BE 2522, Section 43, which the master law does not impose a penalty for those who borrow vehicles or use vehicles or who provide machines. Alcohol provides or encourages drivers to drink alcoholic beverages. while the driver is likely to drive in a condition with an alcohol content in the body, or the person requesting a passenger in a vehicle pays homage to him or herself or joins in the ride In the case of knowing that the driver is drunk, the driver to be punished by law. Recommendations: It is advisable to amend the Road Traffic Act, B.E. 2522, Section 43 by requiring those who lend vehicles or use vehicles or those who provide alcoholic beverages or encourage drivers. drink alcohol while the driver is likely to drive in a condition with an alcohol content in the body, or the person requesting a passenger in a vehicle pays homage to him or herself or joins in the ride In the case of knowing that the driver is drunk, the driver to be punished by law

Keywords: Drunk driving; Criminal liability and fine; Protect the rights of non-alcoholic drinkers

บทนำ (Introduction)

การเกิดอุบัติเหตุด้านจราจรเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองที่มีการจราจรหนาแน่น เนื่องจากการเพิ่มปริมาณของยานพาหนะ สภาพถนน สภาพของยานพาหนะ และที่สำคัญ คือ ผู้ที่ขับรถหรือใช้รถบนท้องถนนมีการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ในการตรวจพิสูจน์ศพที่ภาคนิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พบว่า ประมาณ 33% ของคนที่ตายจากอุบัติเหตุจราจรมีแอลกอฮอล์ในเลือด (เสียงชัย จัตูรัส, แอลกอฮอล์, 2561) จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (WHO) ประเทศไทยมีสถิติการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นอันดับ 1 ของเอเชีย และเป็นอันดับ 2 ของโลก ด้วยตัวเลขอัตราการเสียชีวิต 36.2 ต่อประชากร 100,000 คน เป็นรองเพียงประเทศลิเบีย ที่มีอัตราการเสียชีวิต 73.4 ต่อประชากร 100,000 คน ส่วนประเทศที่ตามมาได้แก่ ประเทศมาลาวี ไลบีเรีย และคองโก ที่มีอัตราการเสียชีวิต 35.0 33.7 และ 33.2 ต่อประชากร 100,000 คน ตามลำดับกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ได้เปิดเผยข้อมูลสถิติดื่มแล้วขับ ในช่วงปีใหม่ที่ผ่านมานี้ (30 ธันวาคม 2559 - 5 มกราคม 2560) มีทั้งสิ้น 4,342 คดี เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 871 คดี เพิ่มขึ้น 25.9% และจากสถิติของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตัวเลขผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตในช่วง 7 วันอันตรายเทศกาลปีใหม่ 5 ปีย้อนหลัง (2556 - 2560) มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยมีผู้บาดเจ็บรวมทั้งสิ้น 3,329 3,345 3,117 3,505 และ 4,128 คน ตามลำดับ และตัวเลขผู้เสียชีวิตทั้งหมด 365 366 341 380 และ 478 คน ตามลำดับ โดยปีล่าสุดอุบัติเหตุที่เกิดจากการดื่มแล้วขับคิดเป็นร้อยละ 36.59 ซึ่งเป็นสาเหตุอันดับ 1 ของการเกิดอุบัติเหตุในช่วงปีใหม่ ((World Health Organization-WHO. 2018) กรมคุมประพฤติ แอลกอฮอล์รวม เมมาแล้วขับ ช่วงปีใหม่ 2561ยอดสูง 6,030 คดี เกิดอุบัติเหตุ จำนวน 3,841 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 423 ราย และ บาดเจ็บ 4,005 ราย ปี พ.ศ. 2562 กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เผยสถิติคดีที่เข้าสู่กระบวนการคุมความประพฤติทั่วประเทศคดีขับรถขณะเมาสุรา จำนวน 4,452 คดี ปี พ.ศ. 2563 พบผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน 799,009 คน เข้ารักษาตัวในโรงพยาบาล 227,194 คน ในจำนวนนี้อาจกลายเป็นผู้พิการถึง 10,450 คน ซึ่งคำนวณจากผลการศึกษาอุบัติเหตุของสถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ และปี พ.ศ. 2564 - 2565 พบว่า กลุ่มศาลอาญา และศาลจังหวัด-ศาลแขวงจำนวน คดี พ.ร.บ.จราจรทางบก ฯ ที่ขึ้นสู่การพิจารณา รวม 15,854 คดี พิพากษาเสร็จทั้งสิ้น 15,024 คดี คิดเป็น 94.76 % โดยจังหวัดที่มีปริมาณคดีขึ้นสู่การพิจารณาสูงสุด 5 อันดับ ได้แก่ จ.อุบลราชธานี 2,249 คดี, นครราชสีมา 1,735 คดี, สุรินทร์ 767 คดี, สกลนคร 705 คดี, ร้อยเอ็ด 635 คดี ได้แก่ ขับรถขณะเมาสุรา จำนวน 15,280 คน, ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต จำนวน 1,186 คน, ขับรถขณะเสพยาเสพติด จำนวน 666 คน, ขับรถโดยประมาท จำนวน 29 คน โดยลักษณะของจำเลยที่มีคดีขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาเป็นเพศชาย 16,731 คน เพศหญิง 430 คน ขณะที่จำเลยส่วนใหญ่เป็นสัญชาติไทย คือ 16,400 คน

จากข้อมูลข้างต้นตามที่กล่าวมานั้น ข้อมูลจากศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน พบว่า แอลกอฮอล์เป็นสาเหตุหลักสำคัญของอุบัติเหตุจราจร หากผู้ขับขี่มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูงขึ้นทำให้มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุสูงขึ้น โดยระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 80 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ จะเพิ่มโอกาสเกิดอุบัติเหตุมากกว่าผู้ไม่ดื่มถึง 3 เท่า ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 100 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ จะเพิ่มโอกาสเกิดอุบัติเหตุมากกว่าผู้ไม่ดื่ม 8 เท่า และถ้ามีระดับแอลกอฮอล์ 180 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ จะเพิ่มขึ้น เป็น 40 เท่า ที่สำคัญ คือ มีการตอบสนองที่ช้าลงถึง 1-1.5 วินาที นอกจากนี้ ถ้าขับขี่ด้วยความเร็ว 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมง การตอบสนองที่ช้าลงจะเพิ่มระยะการหยุดรถขึ้นอีก 35 เมตรดังนี้ (สิริชัย พงษ์วิชัย, 2553)

ตารางระดับแอลกอฮอล์ในร่างกายและการตอบสนอง การตัดสินใจ กรณีขับขี่ด้วยความเร็ว 100 กม./ชม. ถ้าถูกตำรวจให้เป่าวัดค่าได้เกิน 50 มก.% คือมาถึงแม้สติจะยังดีอยู่ ตารางระดับ Alcohol ในเลือด (มก.%)

ระดับ Alcohol ในเลือด (มก.%)	อาการ	โอกาสเกิดอุบัติเหตุเมื่อเทียบกับคนไม่ดื่ม	การตอบสนองตัดสินใจเหยียบเบรกช้าลง (วินาที) และระยะเวลาหยุดรถที่เพิ่มขึ้น กรณีขับขี่ด้วยความเร็ว 100 กม./ชม.
20	ใกล้เคียงกับคนที่ไม่ดื่มสุรา	ใกล้เคียงกับคนที่ไม่ดื่มสุรา	
30-50	ไม่สามารถควบคุมการขับขี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น รถส่าย	50 mg%= 2 เท่า	
51-100	มีอาการเมา พูดมาก หัวเราะ ไม่มีเหตุผล ตะโกนเอะอะโวยวาย	80 mg%= 3 เท่า	ประมาณ 0.5 sec (ระยะหยุดเพิ่ม 15 ม.)
100-150	พูดจาอ้อแอ้ ฟังไม่ได้ ศัพท์ เดินไม่ตรง	100 mg%= 8 เท่า	ประมาณ 0.7-1 sec (ระยะหยุดเพิ่ม 25 ม.)
151-200	อาการเมาชัดเจน คลื่นไส้	150 mg%= 40 เท่า	ประมาณ 1-1.5 sec (ระยะหยุดเพิ่ม 35 ม.)
	สติสัมปชัญญะสับสน อาเจียน บางครั้งไม่รู้สีกตัวไม่สามารถวัดได้	ไม่สามารถตรวจวัดได้ (ควบคุมการทดลองไม่ได้)	

201-300	เนื่องจาก ควบคุมการ ทดลองไม่ได้		
301-350	หมดสติไม่รู้สีกตัว		
มากกว่า 350	อันตรายต่อชีวิต เนื่องจาก สมองไม่ ทำงาน ศูนย์ควบคุม การหายใจเป็นอัมพาต		

ดังนั้น องค์การสหประชาชาติจะต้องร่วมมือกันลดความ สูญเสียจากอุบัติเหตุบนถนนให้ได้ อย่างน้อย ร้อยละ 50 (กรณีศึกษาผู้พิการจากอุบัติเหตุ 30 มกราคม, 2550) ในการใช้บังคับกฎหมาย เป็นส่วนหนึ่งที่รัฐได้นำมาใช้ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผู้ดื่มสุรามาแล้วขับในการแสดงออกทาง พฤติกรรมการขับขี่ ปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามท้องถนนส่วนใหญ่เกิดจากผู้ขับขี่ไม่มีความพร้อมที่ จะขับขี่เป็นพฤติกรรมที่มีความเสี่ยง การใช้บังคับกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยลดการ เสียชีวิตลงได้ถึงร้อยละ 40 และการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพต้องทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ เลือกปฏิบัติ ที่สำคัญคือให้ผู้ขับขี่รับรู้ถึงโอกาสถูกเรียกตรวจเมื่อกระทำความผิด อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะสำคัญจาก Global Status Report on Road Safety 2015 พบว่า ประเทศไทยมี กฎหมายดี ๆ เทียบเท่าสากล แต่มีปัญหาเรื่องการบังคับกฎหมาย โดยเชื่อว่ามาตรการใช้บังคับ กฎหมายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมถึงความตระหนักของประชาชนจะช่วยให้ผู้ใช้รถใช้ถนน เปลี่ยนไปในเชิงบวกได้มากที่สุด สำหรับประเทศไทยได้พัฒนาออกกฎหมายใช้บังคับในการควบคุม ปัญหาการดื่มสุรา เช่น พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีเนื้อหาควบคุม การห้ามจำหน่ายและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อ ส่งเสริมให้มีมาตรการลงโทษที่รุนแรงขึ้น สำหรับความผิดในการแอลกอฮอล์ในขณะขับขี่ยานพาหนะ เช่น พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจร ทางบก (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติเพิ่มโทษที่ลงแก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะในขณะเมาสุราหรือเมาอย่างอื่น ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ นอกจากนั้นตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2557 ยังเพิ่มบทบัญญัติกำหนดข้อสันนิษฐานกรณีผู้ขับขี่เมาสุราหรือของเมาอย่าง อื่นไม่ยอมทดสอบโดยไม่มีเหตุอันควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้ขับขี่ขณะเมาสุรา อันจะเป็น มาตรการในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ขับขี่ขณะเมาสุราหรือเมาอย่างอื่น

ที่ผ่านมา รัฐมีความพยายามในทุกรูปแบบที่จะยกระดับเรื่อง “เมาแล้วขับ” (Drunk driving) ให้เป็นปัญหาสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องเร่งดำเนินการตั้งแต่การณรงค์สร้างกระแส การผลักดัน การแก้ไขกฎหมาย พ.ร.บ.จราจรทางบก กรณีตรวจพบระดับแอลกอฮอล์เกิน 50 mg/dl จากโทษ

ปรับ 2,000 พันบาท เป็นปรับ 5,000 - 20,000 บาท เพิ่มโทษจำ และสามารถระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ รวมไปถึงการส่งคุมประพฤติ นอกจากนี้ ยังได้ผลักดันกฎหมายพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่เข้มงวดเรื่องช่วงเวลาในการขายสถานที่ที่ห้ามขายเหล้า รวมถึงการห้ามขายเหล้าแก่ผู้ซื้อที่อายุต่ำกว่า 20 ปี แม้จะพยายามผลักดันมาอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาตัวเลขผู้เสียชีวิตจากการเมาแล้วขับยังไม่ลดลงอย่างน่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากสภากาชาดที่ผ่านมาโดยข้อมูลศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน ระบุว่า ร้อยละ 39.9 ของผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเกี่ยวข้องกับการดื่มแล้วขับ (คงที่มาตลอด 5 ปีที่ผ่านมา) และเมื่อเจาะลึกเฉพาะผู้ที่เสียชีวิต ข้อมูลจากศูนย์เฝ้าระวังทางสาธารณสุข ระบุว่า กว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 58.6) ของผู้เสียชีวิตเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา โดยเฉพาะวันที่ 13-15 เมษายน จะมีสัดส่วนสูงขึ้นมาถึงร้อยละ 67-69 หรือเทียบได้ว่า ในผู้เสียชีวิต 3 คน จะมี 2 คนที่สัมพันธ์กับการดื่มสุรา และตัวเลขนี้จะสูงกว่าช่วงเทศกาลปีใหม่หรือที่พบร้อยละ 46.7 (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2553)

ปัญหาการเมาแล้วขับเป็นสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับไม่ได้ลดลง เนื่องจากผู้ดื่มสุรามีพฤติกรรม (1) ปัญหาตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เติบโตมากขึ้น (2) ปัญหาการใช้บังคับกฎหมายไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล (3) ปัญหาคนไทยยังมีความเชื่อว่าการเมาแล้วขับไม่ใช่เรื่องอันตรายอะไร (4) ปัญหาเมาแล้วยังขับได้ และ (5) ปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ได้ขับชี้ แต่ต้องมีส่วนรับผิดชอบด้วย เช่น ให้คนที่ต้องขับชี้ดื่มแอลกอฮอล์ หรือนั่งรถในฐานะผู้โดยสารไปกับผู้ขับชี้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าผู้ขับชี้ถูกตรวจพบว่า DUI: ผู้ที่ให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับชี้ หรือ ผู้โดยสาร หรือผู้ที่ให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับชี้ หรือผู้โดยสาร หรือเอารถให้คนที่ดื่มแอลกอฮอล์มาแล้วไปขับ หรือผู้ที่เอารถให้คนที่ดื่ม ๆ เมาแล้วไปขับ หรือผู้ที่เอารถให้คนที่ดื่มมาแล้วไปขับ ยังไม่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดกำหนดโทษไว้อย่างชัดเจน (อุษา บิ๊กกันส์, 2555)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้ที่ให้ยานพาหนะหรือให้ใช้ยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับชี้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับชี้จะขับชี้ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้อ่านให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่ว่าผู้ขับชี้เมาแล้วผู้ขับชี้
2. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญาและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับความผิดผู้ที่มีส่วนร่วมในกรณีที่ว่าผู้ขับชี้เมาแล้วผู้ขับชี้
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับกฎหมายประเทศไทยในเรื่องการคุ้มครองสิทธิประชาชนหรือผู้สัญจรไปมาด้วยการใช้ยานพาหนะในการดำรงชีวิต จากการกระทำของผู้ที่มีส่วนร่วม ในกรณีที่ว่าผู้ขับชี้เมาแล้วผู้ขับชี้
4. เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 โดยให้มีการกำหนดโทษผู้ที่ให้ยานพาหนะหรือให้ใช้ยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหา

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้वानให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่รู้ว่าผู้ขับขี่มาแล้วผู้ขับขี่ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่โดยสารยานพาหนะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ศึกษาข้อมูลประชากรตัวอย่างตามหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้รับผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการดื่มสุรามาแล้วของผู้ที่ให้อยานพาหนะหรือให้โดยสารยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้วานให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่รู้ว่าผู้ขับขี่มาแล้วผู้ขับขี่

2. สัมภาษณ์ ประชาชนผู้สัญจรไปมาด้วยรถยนต์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับผู้ที่ให้อยานพาหนะหรือให้โดยสารยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้วานให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่รู้ว่าผู้ขับขี่มาแล้วผู้ขับขี่

3. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ สัมภาษณ์ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิจัยเอกสาร และศึกษาทฤษฎี หนังสือ หลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติ กฎฎีกา ตำรา เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลของการสำรวจมาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 206 ซึ่งมีได้กำหนดโทษผู้ที่ให้อยานพาหนะหรือให้โดยสารยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้วานให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่รู้ว่าผู้ขับขี่มาแล้วผู้ขับขี่

4. นำผลจากการสัมภาษณ์ประชาชนหรือผู้ที่โดยสารยานพาหนะของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อศึกษาในการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เกี่ยวกับผู้ที่ให้อยานพาหนะหรือให้โดยสารยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้วานให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่รู้ว่าผู้ขับขี่มาแล้วผู้ขับขี่

ผลการวิจัย (Research Results)

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ประชาชนหรือผู้ที่สัญจรไปมาด้วยยานพาหนะได้รับความเดือดร้อนจากผู้ดื่มสุราหรือดื่มอย่าง

อื่นมาแล้วซึ่งก่อความเสียหายบนท้องถนนจากการประมาทเลินเล่อของผู้มาแล้วซึ่งและผู้สมัครใจเข้าร่วมมาแล้วซึ่งเป็นอย่างมาก ซึ่งก่ออุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บบนท้องถนน อันทำให้ประชาชนหรือบุคคลได้บาดเจ็บหรือความพิการหรือเสียชีวิต ทุกข์ผลาผลของผู้ขับขี่ ผู้โดยสาร คนเดินเท้าบนท้องถนนส่วนมากเกี่ยวข้องกับผู้ที่ดื่มสุรามาแล้วซึ่งที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ รัฐบาลต้องยกเป็นปัญหาวาระแห่งชาติ โดยกำหนดเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2554 - 2563 2563 - 2565 ให้ทุกภาคส่วนกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันไม่เกิดอุบัติเหตุ เช่น โครงการความปลอดภัยทางถนน โดยทั่วโลกได้ดำเนินการรณรงค์ ออกกฎหมายใช้บังคับกับผู้ดื่มสุรามาแล้วซึ่งให้เหมือน สหรัฐอเมริกา อังกฤษ สวีเดน ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น เป็นต้น โดยกฎหมายในแต่ละประเทศได้มีเนื้อหาสาระที่มีการกำหนดความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดแตกต่างกันออกไป และประเทศไทย จึงกำหนดความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดแห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ไว้ในมาตรา 43 แต่ยังไม่เมาะตามนโยบายของรัฐบาลที่วางไว้เท่าที่ควร (เชมณัฐ สีนสายอ, 2548)

การมาแล้วซึ่งไม่ว่าจะเป็นเยาวชนหรือผู้ใหญ่มีผลที่ตามมาหลังจากเกิดเหตุมาแล้วซึ่งนั้นก่อความรุนแรงตามมาหลายเท่า ซึ่งการมาแล้วซึ่งสร้างความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน ร่างกาย ออนามัยและจิตใจอีกมากมาย อีกทั้ง ถ้ามีการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตเพราะการกระทำมกง่ายจากคนที่ดื่มสุราหรือดื่มอย่างอื่นมาแล้วซึ่งถือเป็นความสูญเสียที่ประเมินค่ามิได้ (มาตรฐาน น่วมคุณสิน, 2554) ดังนั้น พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 จึงกำหนดปริมาณแอลกอฮอล์สำหรับผู้ดื่มสุรามาแล้วซึ่งไว้ ดังนี้

1. ทำให้เผลอตัวง่ายไม่มีสมาธิที่จะระมัดระวังในการขับรถ คนดื่มสุราที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดตั้งแต่ 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ขึ้นไป มักจะขาดความระมัดระวังในการขับรถ เช่น คุยเพลิน มองเพลิน สำหรับคนที่มแอลกอฮอล์ในเลือด 80 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ จะมีผลต่อการสังเกตการณ์ที่อยู่ข้างหน้า จอดอยู่หรือกำลังแล่น อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

2. การตัดสินใจผิดพลาด ตามธรรมชาติการขับรถต้องการตัดสินใจทันทีเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น กรณีมีรถจอดขวางหน้าในระยะกระชั้นชิดต้องตัดสินใจว่าหลบพ้นหรือไม่ ถ้าห้ามล้อทันทีห้ามล้อ คนที่เมาสุรานั้มนักตัดสินใจผิดพลาด

3. มีผลต่อระยะเวลาการตัดสินใจ ซึ่งระยะเวลาการตัดสินใจ (reaction time) หมายถึง ระยะเวลาสมองสั่งงานจนถึงเวลาที่ร่างกายทำตามทีสมองสั่ง เช่น เวลาขับรถผ่านไฟ เมื่อตาเห็นไฟแดงแล้วสมองสั่งงานให้เท้าเหยียบเบรค ระยะเวลาที่สมองสั่งจนถึงเวลาที่เท้าแตะเบรคเป็นระยะเวลาตัดสินใจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 0.75 วินาที สำหรับคนที่เมาสุราจะมีระยะเวลาการตัดสินใจนานกว่าคนปกติ

4. การเคลื่อนไหวของร่างกายเป็นไปในทางที่ไม่ดี ผู้ดื่มสุราที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดตั้งแต่ 90 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ การควบคุมการเคลื่อนไหวของแขนและขาเป็นไปไม่ได้ตามปกติ

5. การได้ยินและการเห็นมีความผิดปกติ คือ (1) การปรับม่านตาในความมืดจะกินเวลานานกว่าปกติ (2) การปรับภาพจากลูกตาทั้งสองถูกรบกวนเมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดตั้งแต่ 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ขึ้นไป ซึ่งหมายถึง อาจทำให้เห็นภาพเป็นสองภาพหรือเป็นภาพเดียวแต่ไม่ชัด

(3) การกระหะระความลึกลิดไป เมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดตั้งแต่ 30 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ขึ้นไป (4) การเห็นแสงไฟที่เคลื่อนไหวน้อยลง พบได้เมื่อปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดตั้งแต่ 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ (5) ความรู้สึกสัมผัสของผิวหนังช้า เมื่อขับรถเร็วก็ไม่ค่อยรู้ถึงการเสียดสีของลมที่ผิวหนัง (6) หูอื้อ คนเมาจึงต้องพูดเสียงดัง ขณะขับรถการได้ยินเสียงรถคันอื่นจึงไม่ดี แรงจูงใจในผู้กระทำความผิดทั่วไป และผู้กระทำความผิดมาแล้วขับสถานการณ์การบาดเจ็บและการเสียชีวิตจากการจราจรทางถนน (Mary M.M, 2009) เขตสุขภาพที่ 9 ข้อมูลปี 2554-2557 มีผู้บาดเจ็บจำนวน 1,509 คน พิจารณาเป็นรายเขตสุขภาพทั้ง 13 ทัวประเทศปี 2554-2557 เขตสุขภาพที่ 9 มีผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุจราจรสูงเป็นอันดับ 3 ของประเทศ (เปรมปรีดี ชวนะนเรศเรษฐ์, 2559)

ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43 วางหลักว่า ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 160 ตรี วางหลักว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาท ถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาต ขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 10) พ.ศ. 2557 วางหลักว่า มาตรา 142 เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ (1) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 43 (2) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถ ในอันที่จะ ขับหรือเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่ ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณี เพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืน มาตรา 43 (1) หรือ (2) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หากผู้นั้น ยังไม่ ยอมให้ทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) การทดสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ไม่ได้มีบทกำหนดโทษเกี่ยวกับ

ผู้ที่ให้ยืมยานพาหนะหรือให้ใช้ยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่นั้นจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้ไว้วานให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่ว่าผู้ขับขี่เมาแล้วผู้ขับขี่ไว้แต่อย่างใด

พระราชบัญญัติเมาแล้วขับของประเทศญี่ปุ่นมาตรา 65 เกี่ยวกับการจราจรของญี่ปุ่น ถูกยกร่างขึ้นใหม่ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2007 วางหลักว่า “ห้ามขับขี่ยานพาหนะในขณะที่มีแอลกอฮอล์ในร่างกาย” “ห้ามให้ยืมหรือให้ใช้ยานพาหนะแก่ผู้ที่นำวิตกกว่าจะกระทำผิด” “ห้ามให้สุราหรือสนับสนุนการดื่มสุราแก่ผู้ที่นำวิตกกว่าจะกระทำผิด” “ห้ามร้องขอหรือให้ไว้วานให้ผู้อื่นขับขี่ยานพาหนะไปส่งตนเอง โดยที่รู้อยู่แล้วว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีแอลกอฮอล์ในร่างกาย” “ห้ามร่วมโดยสารไปในยานพาหนะที่ขับขี่โดยบุคคลที่กระทำผิด” บทลงโทษของผู้ขับขี่เมาแล้วขับตามกฎหมายญี่ปุ่นจึงพอสรุปได้ ดังนี้

1) **เมาแล้วขับ** (Driving While Intoxicated: DW) ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (Blood Alcohol Content/Concentration: BAC) 0.08 ขึ้นไป จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 1 ล้านเยน (8,800 ดอลลาร์สหรัฐฯ (เยน ต่อ ดอลลาร์สหรัฐฯ ช่วงเดือน ก.ย.2007) ขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (GDP per Capita) ของคนญี่ปุ่นในปี 2007 อยู่ที่ 43,882.8\$ นั้นเท่ากับ ประมาณ 1 ใน 5 ของรายได้ทั้งปี หรือรายได้ 2.4 เดือน ส่วนกฎหมายเดิม จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 5 แสนเยน (4,400\$)

2) **ขับขี่ภายใต้อิทธิพลของแอลกอฮอล์** (Driving Under the Influence: DUI) คือ ระดับแอลกอฮอล์ในลมหายใจ 0.15 มิลลิกรัม/ลิตร หรือระดับแอลกอฮอล์ในเลือดระหว่าง 0.03 ถึง 0.07999 จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 5 แสนเยน (4,400\$) ส่วนกฎหมายเดิม จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 3 แสนเยน (2,650\$)

3) บทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ได้ขับขี่ แต่ต้องมีส่วนรับผิดชอบด้วย คือ

3.1 ให้คนที่ต้องขับขี่ดื่มแอลกอฮอล์ หรือนั่งรถในฐานะ “ผู้โดยสาร” ไปกับผู้ขับขี่ที่ดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าผู้ขับขี่ถูกตรวจพบว่า DUI: ผู้ที่ให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับขี่ หรือผู้โดยสาร อาจถูกจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือถูกปรับไม่เกิน 3 แสนเยน (2,650\$) DW: ผู้ที่ให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับขี่ หรือผู้โดยสาร อาจถูกจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือถูกปรับไม่เกิน 5 แสนเยน (4,400\$) และ

3.2 เอารถให้คนที่ดื่มแอลกอฮอล์มาแล้วไปขับ โทษก็เหมือนตัวเอง คือ หากผู้ขับขี่ถูกตรวจพบว่า DUI: ผู้ที่เอารถให้คนที่ดื่ม ๆ เมาแล้วไปขับ อาจถูกจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือถูกปรับไม่เกิน 5 แสนเยน (9,400\$) DW: ผู้ที่เอารถให้คนที่ดื่มมาแล้วไปขับ อาจถูกจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือถูกปรับไม่เกิน 1 ล้านเยน! (8,800\$)

4) ปฏิเสธการเป่าแอลกอฮอล์ จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 3 แสนเยน (4,400\$)

5) ชนแล้วหนี จำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 1 ล้านเยน (8,800\$)

6) กรณีผู้ขับขี่มีแอลกอฮอล์ในร่างกาย โทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 3 แสนบาท หากอุบัติเหตุทำให้มีผู้เสียชีวิต จะมีความผิดในโทษฐานขับขี่อันตรายอันเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต ต้องโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี ซึ่งเป็นโทษที่หนักกว่าการขับขี่โดยประมาททั่วไป

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

อุบัติเหตุจากการจราจรผู้ดื่มสุรามาแล้วขับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันของประเทศไทยยังแก้ไขไม่ได้ซึ่งสาเหตุปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุมี คือ (1) ความประมาท ความประมาทเป็นสาเหตุหลักสำคัญที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้โดยง่ายและบ่อยที่สุด เพราะผู้ที่ใช้การจราจรมักไม่ตระหนักถึงภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ทำให้ขาดความระมัดระวัง ประมาทเลินเล่อ ส่งผลให้เกิดความสูญเสียอย่างไม่คาดฝันจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น (2) เพิกเฉยต่อพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ความหายนะในชีวิตและทรัพย์สินไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ถ้าเกิดอุบัติเหตุ ดังนั้น กฎจราจรจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยควบคุม และลดอัตราเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ หากบุคคลที่จำเป็นต้องใช้เส้นทางสัญจรไม่เคารพกฎจราจรจะทำให้ประสบอุบัติเหตุได้ กลไกของกฎจราจรที่ต้องระลึกถึงอยู่เสมอ คือ พึงใช้กฎจราจรอย่างถูกวิธีและถูกต้อง เพียงเท่านี้สามารถลดความเสี่ยงของอุบัติเหตุ (3) สภาพแวดล้อมประกอบด้วยสภาวะแวดล้อม มีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดอันตรายจากการจราจรได้ง่ายมาก เช่น ระบบการจราจร สภาพการจราจรคับคั่ง แออัด และไร้ระเบียบ เนื่องจาก สภาพการจราจรสร้างอุปสรรคการเคลื่อนตัวของยานพาหนะ ทำให้ผู้เดินทางขาดความระมัดระวัง สภาพภูมิประเทศ พื้นผิว เส้นทางจราจร อุบัติเหตุจราจรสามารถเกิดขึ้นได้ ถ้าหากมีการเดินทางเข้าไปในลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ ที่ไม่คุ้นเคย รวมถึง ลักษณะของเส้นทางคมนาคมที่มีสภาพไม่เอื้ออำนวยความสะดวกสบาย เส้นทาง เปียก ลื่น หรือมีสภาพขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือมีสิ่งกีดขวางบนเส้นทางจราจรและระบบแสงไฟสำหรับการจราจร (4) สภาพทางจิตใจ ความไม่สมบูรณ์หรือความบกพร่องของจิตใจ ช่วยส่งเสริมให้เกิดอุบัติเหตุจราจรได้เช่นกัน ถ้าบุคคลนั้นมีภาวะจิตใจที่ไม่ปกติ หรือไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแก้ไขเหตุการณ์ ปัญหาเฉพาะหน้าให้รอดพ้นภาวะวิกฤตจากอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา คือ บุคคลที่เป็นโรคทางจิตเภท เด็ก คนชรา และบุคคลผู้ที่อยู่ในสภาพดื่มสุรามึนเมาหรือสิ่งเสพติดมาแล้วขับ

เปรียบเทียบรับผิดชอบแล้วขับตามกฎหมายไทยและกฎหมายญี่ปุ่น

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 142 เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ (1) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 43 (2) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นเกี่ยวกับรถนั้น ๆ ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถ ในอันที่จะ ขับหรือเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่ ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณี เพื่อให้

การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืน มาตรา 43 (1) หรือ (2) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ขับรถ ในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หากผู้นั้น ยังไม่ ยอมให้ทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอัน สมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) การทดสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎหมายประเทศญี่ปุ่น คือ (1) เมาแล้วขับ ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด (Blood Alcohol Content/Concentration: BAC) 0.08 ขึ้นไป จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท (8,800 ดอลลาร์สหรัฐ) (2) ขับขี่ภายใต้อิทธิพลของแอลกอฮอล์ (Driving Under the Influence: DUI) คือ ระดับแอลกอฮอล์ในลมหายใจ 0.15 มิลลิกรัม/ลิตร หรือระดับแอลกอฮอล์ในเลือดระหว่าง 0.03 ถึง 0.07999 จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 5 แสนเยน (4,400\$) (3) ให้คนที่ต้องขับขี่ดื่ม แอลกอฮอล์ หรือนั่งรถในฐานะ “ผู้โดยสาร” ไปกับผู้ขับขี่ที่ดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าผู้ขับขี่ถูกตรวจพบว่า DUI: ผู้ที่ให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับขี่ หรือ ผู้โดยสาร อาจถูกจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือ ถูกปรับไม่ เกิน 3 แสนเยน (2.650\$) DW: ผู้ที่ให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับขี่ หรือผู้โดยสาร อาจถูกจำคุกไม่ เกิน 3 ปี หรือถูกปรับไม่เกิน 5 แสนเยน (4,400\$) และเอารถให้คนที่ดื่มแอลกอฮอล์มาแล้วไปขับ โทะงก็เหมือนดื่มเอง คือ หากผู้ขับขี่ถูกตรวจพบว่า DUI: ผู้ที่เอารถให้คนที่ดื่ม ๆ มาแล้วไปขับ อาจ ถูกจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ ถูกปรับไม่เกิน 5 แสนเยน (9,400\$) DW: ผู้ที่เอารถให้คนที่ดื่มมาแล้วไป ขับ อาจถูกจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ถูกปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท! (8,800\$) (4) ปฏิเสธการเป่า แอลกอฮอล์ จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือ ปรับไม่เกิน 3 แสนเยน (4,400\$) (5) ชนแล้วหนี จำคุกไม่ เกิน 10 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท (8,800\$)

ดังนั้น ผู้ดื่มสุราหากขับขี่ยานพาหนะในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกาย โดยมีระดับ แอลกอฮอล์ในลมหายใจเกินกว่า 0.15 มก./ลิตร หรือในกรณีของผู้ที่ให้ดื่มหรือให้ใช้รถหากผู้ขับขี่ น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกาย หรือกรณีผู้จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หากผู้ขับขี่น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ ในร่างกาย หรือในกรณีผู้ขอโดยสารรถหรือให้वानให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น หรือ กรณีที่รู้ว่าผู้ขับขี่เมาแล้วผู้ขับขี่เมาแล้วขับ ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หากมีอุบัติเหตุทำ ให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายมีโทษจำคุก 20 ปี จึงมีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ซึ่งไม่ได้กำหนดโทษผู้ให้ดื่มหรือให้ใช้รถผู้จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึง ผู้ ขอโดยสารรถหรือให้वानให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยในกรณีผู้ดื่มสุรามาแล้วขับซึ่งมีการ เกิดอุบัติเหตุได้ วางหลักควบคุมเฉพาะผู้ดื่มสุรามาแล้วขับเท่านั้น ประเทศไทยจึงเกิดอุบัติเหตุเป็น จำนวนมากในแต่ละปีตามสถิติที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงสร้างความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผู้ที่มีได้ดื่มสุรมาแล้วขับ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ผู้วิจัยเห็นว่าตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43 วางหลักห้ามเฉพาะผู้ดื่มสุรามาแล้วไม่ให้ขับขี่เท่านั้น มิได้วางหลักเกี่ยวกับการควบคุมของผู้ที่ให้ยืมยานพาหนะหรือให้ใช้ยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้ไว้วานให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่ว่าผู้ขับขี่มาแล้วผู้ขับขี่ จึงควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 โดยการกำหนดให้ผู้ที่ให้ยืมยานพาหนะหรือให้ใช้ยานพาหนะหรือผู้ที่จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผู้ขับขี่น่าจะขับขี่ในสภาพที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายหรือผู้ขอโดยสารยานพาหนะให้ไว้วานให้ไปส่งตนเองหรือร่วมนั่งรถไปด้วยนั้น ในกรณีที่ว่าผู้ขับขี่มาแล้วผู้ขับขี่ ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุในประเทศไทยให้น้อยลงอย่างเช่นประเทศญี่ปุ่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการที่เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจขอตรวจประชาชนผู้ที่มีส่วนร่วม ในกรณีดื่มสุราแล้วขับในขณะตั้งด่าน หรือพบผู้ต้องสงสัยที่อาจดื่มสุราหรือของมีเมาแล้วขับ สามารถใช้มาตรการบังคับทางกฎหมายได้ทั้งทางแพ่งและอาญา โดยการใช้ประมวลกฎหมายอาญามาเป็นบทบังคับ หากประชาชนหรือผู้ต้องสงสัยไม่ปฏิบัติตามเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจในขณะปฏิบัติหน้าที่ก็ต้องรับโทษทางอาญา ที่ผ่านมายังใช้บังคับพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก่ประชาชนหรือผู้ต้องสงสัยที่ดื่มสุราแล้วขับ จึงทำให้การควบคุมอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนท้องถนนจากการเมาแล้วขับของไทยไม่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กฎกระทรวงฉบับที่ 21 พ.ศ. 2560. *ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522* ให้ไว้ ณ วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2560
- กฎกระทรวงฉบับที่ 16 พ.ศ. 2537 *ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522* ให้ไว้ ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 จากกฎกระทรวงฉบับนี้ก็สรุปได้ว่าความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือดที่ยินยอมให้ขับขี่ยานพาหนะได้ต้องไม่เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ เชนณัฐ สีนสายอ (2548). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดี เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศหญิง หมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ทวี วิสาระพันธ์ (2551). *การบำบัดเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรมเนื่องจากแอลกอฮอล์*. การศึกษาอิสระปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปรับพฤติกรรม ดื่มแล้วขับ ไม่ทาช้ำลดอุบัติเหตุ สืบค้น 18 มกราคม 2561, จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/40074>

- เปรมปรีดิ์ ชวนะนรเศรษฐ์. (2559). รายงานสรุปผลการส่งเสริมการตั้งศูนย์สร้างเมาในด้านชุมชน
ช่วงเทศกาลสงกรานต์ พื้นที่เขตสุขภาพที่ 9. กลุ่มโรคไม่ติดต่อ บาดเจ็บและปัจจัยเสี่ยง
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 นครราชสีมา. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตสาธารณสุขศาสตร์
วิชาเอก สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ พยาบาลศาสตร์.
- มาตรฐาน น่วมคุณสิน. (2554). ความต้องการของพนักงานคุมประพฤติต่อแนวทางการพัฒนา
บุคลากรของกรมคุมประพฤติ. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิริชัย พงษ์วิชัย. (2553). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. (พิมพ์ครั้งที่ 21) กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษา ปักกิ่งส์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเมาแล้วขับของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในเขต
กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- World Health Organizatio - WHO 2018: อุบัติเหตุบนท้องถนนทำให้คนหนุ่มสาวเสียชีวิตมาก
ที่สุด ส่วนไทยครองแชมป์อัตราการตายบนถนนสูงสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. เข้าถึงได้
จาก :<https://www.bbc.com/thai/international>
- Clark M.D., Walters.S., Gingerich R., Meltzer M.(2017). *Federal Probation. a journal of
correctional philosophy and practice*. Volume 70 Number 1.
- Esser.M.B.,Wadhvaniya S.,Gupta S.,Tetali S. Gururaj G.,Stevens.K.A.,HyderA.A.(2016).
*Characteristics associated with alcohol consumption among emergency
department patients presenting with road traffic injuries in Hyderabad,
India*. Retrieved June 25, 2018,
[https://www.injuryjournal.com/article/S0020-1383\(15\)00434-9/abstract](https://www.injuryjournal.com/article/S0020-1383(15)00434-9/abstract)

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร

Marketing Mix Factors Affecting Purchase Decisions glasses within around Bangkok

อุษา ธิตะจारी¹ มณีกัญญา นากามัทสึ²
Usa Thitajaree, Maneekanya Nagamatsu

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจซื้อ 2) เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อ แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจซื้อ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตัดสินใจซื้อแว่นตาภายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 402 คน ตามแนวคิดของ Cochran et al., (1953) ด้วยวิธีไม่อาศัยความน่าจะเป็น และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์โดยวิธีของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ส่วนประสมทางการตลาด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$, S.D.=.788) และการตัดสินใจซื้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$, S.D.=.768) 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานะรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ความถี่ต่อการเลือกซื้อแว่นตาต่อปี การเลือกซื้อแว่นตาในราคาเฉลี่ยต่อครั้ง เลือกใช้บริการซื้อแว่นตาจากร้านใดมากที่สุด ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร และ 3) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคคล กระบวนการ และลักษณะทางกายภาพ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร โดยมีค่า R^2 เท่ากับ .796, .838, .826, .886, .855, .867, .866, .915 ตามลำดับ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ (Keywords): ส่วนประสมทางการตลาด; การตัดสินใจซื้อ; แว่นตา

Received: 2022-08-25 Revised: 2022-12-06 Accepted: 2022-12-06

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Graduate Student in Master of Business Administration, Southeast Asia University. Corresponding Author e-mail: mapingloving@hotmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Lecturer, Master of Business Administration Program, Graduate School, Southeast Asia University

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) levels of marketing mix and purchase decisions; 2) to compare purchase decisions, classified by personnel factors; and 3) to present relations between marketing mix and purchase decisions. The research employs a quantitative method by using a close-ended questionnaire for survey research. Data were collected from 402 people who purchased glasses within around Bangkok under the concept of Cochran et al., (1953) by nonprobability sampling and purposive sampling. The research was conceptualized to analyze the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA F-test, and Pearson's correlation by using statistical software. The research finding revealed that; 1) the overall marketing mix was at a high level ($\bar{X}=3.84$, S.D.=.788), and purchase decision was at a high level ($\bar{X}=3.83$, S.D.=.768); 2) personnel factors by age, status, incomes, education, frequency to purchase per year, average price per time, and which shop did you choose to purchase glasses from the most, had an influence on purchase decision at statistically significant level of .05, while personnel factors by sex were not influenced to purchase decision glasses within around Bangkok; and 3) marketing mix factors such as product, price, place, promotion, people, process, physical evidence have been linked to purchase decision glasses within Bangkok, with $R^2= .796, .838, .826, .886, .855, .867, .866, .915$ respectively. They were related in a high level.

Keywords: Marketing Mix; Purchase Decision; Glasses

บทนำ (Introduction)

พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตาในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ส่งผลให้ผู้ผลิตแว่นตาได้นำนวัตกรรมเข้ามาพัฒนาตัวแว่นตลอดเวลา ทำให้การแข่งขันด้านการตลาดที่ออกมามีความสอดคล้องกับกระแสของผู้บริโภค โดยในปัจจุบันนี้แว่นตาไม่ได้เป็นเพียงแค่ใส่เพื่อค่าทางสายตา หรือที่เรียกกันว่าแว่นประกอบสายตาเพียงอย่างเดียว แต่แว่นตายังมีรูปแบบกรอบทรงใหม่ ๆ ออกมาเรื่อย ๆ เพื่อให้ดูมีความเป็นแฟชั่นที่มากขึ้น เมื่อสวมใส่แล้วไม่ตกเทรนต์ ตัวเลนส์ที่ไม่นอกเหนือจากค่าสายตา อย่างเลนส์บลูคัท (Blue Cut) (ปรัชญา ดอนจินดา, 2562) เพื่อกรองแสงสีฟ้าจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ช่วยถนอมสายตา เลนส์เปลี่ยนสีเมื่อโดนแสงอาทิตย์ให้สามารถกันแดดได้โดยไม่ต้องเลือกซื้อแว่นกันแดดเพิ่ม เป็นต้น นอกเหนือจากตัวผลิตภัณฑ์แล้ว อีกสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตาของผู้บริโภคนั้นคือเรื่องของราคา ส่งผลให้ร้านค้าแว่นตาหลาย ๆ ร้านมีการทำการตลาดโดยนอกจากจุดเด่นในเรื่องของผลิตภัณฑ์แล้ว ยังต้องมีการนำเสนอโปรโมชั่นด้านราคาออกมาเพื่อส่งเสริมการขายของตนให้ลูกค้าซื้อสินค้าในที่สุด (พัชรพล รัตนะ, 2564)

ปัจจุบันร้านค้าแว่นตามีการแข่งขันอยู่ในระดับสูงมากพอ ๆ กับการแข่งขันตลาดอื่น โดยเมื่อศึกษาพบว่าตลาดแว่นตาในปี พ.ศ. 2564 มีมูลค่าประมาณซื้อขายอยู่ระหว่าง 6,000-7,000 ล้านบาท เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 8-10 ต่อปีเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2562 และ 2563 โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การบริการตรวจค่าสายตาประกอบการเลนส์แว่นตา ให้คำปรึกษาในการตัดแว่น และ 2) จำหน่ายสินค้าที่เป็นแว่นตาระดับ Luxury Brand ที่ร้อยละ 30-35 ในราคาตั้งแต่ 12,000 บาทขึ้นไป ระดับกลาง Hi-Streets Brand ที่ร้อยละ 50 ในราคาตั้งแต่ 5,000-12,000 บาท และแว่นตาระดับล่าง ซึ่งมีการเติบโตอยู่ระหว่างร้อยละ 10 (สยามธุรกิจ, 2565) เมื่อมองในส่วนของการใช้ส่วนประสมทางการตลาดจากร้านค้าแว่นตาจะสามารถแยกรายละเอียดต่าง ๆ โดยเริ่มจากด้านผลิตภัณฑ์ ร้านค้าแว่นตามีการรับแว่นตาจากผู้ผลิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ด้านต่อมา คือ เรื่องของราคา สามารถเข้าถึง จำต้องได้ และมีให้เลือกหลากหลาย ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายด้วยการเปิดช่องสาขาที่มากที่สุด ใกล้แหล่งชุมชนและย่านการค้า สะดวกในการติดต่อ และเข้าใช้บริการ (ปรัชญา ดอนจินดา, 2562) รวมถึงบางร้านมีการเปิดบริการซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ ด้านการส่งเสริมการตลาด มีการใช้โปรโมชั่นประจำเดือน และตามเทศกาลตลอดเวลาเพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการซื้อแว่นตาโดยผูกกับสมาชิกร้านค้า บัตรเครดิต หรือการเป็นสมาชิกใหม่ ด้านบุคคลด้วยการมีพนักงานที่มีความรู้ในเรื่องของการประกอบแว่นเป็นอย่างดี มีเจ้าหน้าที่แพทย์ทางด้านสายตาคอยให้คำแนะนำในการวัดสายตาประกอบเลนส์ ด้านกระบวนการจากระยะเวลาในการตรวจแว่นตาก่อนส่งมอบ การทำความสะอาดแว่นตาให้หลังบริการขายโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม หรือการบริการซ่อมแว่นตา และเรื่องของลักษณะทางกายภาพ ที่มาจากสภาพของร้านค้า ระยะการจัดวางพื้นที่ของแว่นในร้าน (Lay-out) การตกแต่งร้านค้า และความน่าเชื่อถือของร้านค้า สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าอย่างไม่สามารถปฏิเสธได้ (บ้านเมือง, 2565)

เมื่อมองมาในผู้ประกอบการร้านค้าแว่นตาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีร้านค้าแว่นตาเจ้าใหญ่ ๆ อยู่ 5 ราย อันได้แก่ หอแว่น แว่นท็อปเจริญ Optical 88 KT Optic และ OWNDAYS โดยนอกเหนือจาก 5 เจ้ายักษ์ใหญ่นี้แล้วยังมีผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าได้นำแว่นตาเคาน์เตอร์แบรนด์แว่นตานำมาลงขายเองด้วยเช่นกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแว่นกันแดด หรือแว่นแฟชั่น ซึ่งแบ่งส่วนแบ่งทางการตลาดไปสูงถึงร้อยละ 8 สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ทุกเกมส์การตลาดของแว่นตาเป็นที่น่าสนใจและหาวิธีแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดให้มากที่สุด เพื่อให้ตนเองขึ้นเป็นที่ 1 ของวงการแว่นตา (สยามธุรกิจ, 2565) ดังของร้านค้าแว่นท็อปเจริญ ที่ใช้กลยุทธ์ทางการตลาดแบบปาล้อมเมือง มีการขยายสาขาเพื่อจับกลุ่มผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด โดยในปัจจุบันมีสาขามากถึง 1,937 สาขา เน้นการจับโปรโมชั่นด้านราคาที่ถูกในกลุ่มตลาดแมส (Mass Market) ในส่วนของ KT Optic จะเน้นการเป็นมิตร จับกลุ่มลูกค้าระดับกลาง ๆ เน้นเปิดตามห้างสรรพสินค้า ที่ปัจจุบันมีสาขา 200 สาขา เน้นเรื่องคุณภาพของสินค้าในด้านผลิตภัณฑ์ และในส่วนของการแว่น เน้นจับกลุ่มบุคคลด้านแว่นประกอบสายตา ที่ปัจจุบันมีสาขา 117 สาขา เน้นเรื่องบุคคลและด้านราคา (Marketeer, 2019) และในส่วนจากร้านแว่นตา OWNDAYS จะเน้นการตกแต่งร้านแบบมินิมอลจากด้านลักษณะทางกายภาพ ระบบด้านราคาที่สามารถเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่น ดีไซน์แว่นตาที่ไม่ซ้ำใคร และ

กระบวนการบริการที่รวดเร็วสร้างความน่าประทับใจ และนวัตกรรมการตัดเลนส์ประกอบสายตาด้วยเทคโนโลยี VISION-S700 ที่ใหม่ล่าสุดครั้งแรกในเอเชียแปซิฟิก (Marketeer, 2022) และร้าน Optical 88 ร้านค้าแว่นตาจากประเทศฮ่องกงที่ปัจจุบันมี 20 สาขาในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ด้วยการใช้ตลาดที่ดึงดูดเด่นด้านผลิตภัณฑ์ที่ไม่เหมือนใคร มีเลนส์พิเศษแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายมากกว่าร้านอื่น ๆ พร้อมผู้เชี่ยวชาญในการดูแลเรื่องดวงตอย่างมืออาชีพ (Optical88, 2022)

กล่าวได้ว่าปัจจุบันร้านแว่นตาหลาย ๆ ร้านเลือกใช้ส่วนประสมทางการตลาดในด้านราคาต้นทุนของแว่นที่มีราคาถูกกว่าราคาที่ร้านตั้งขายมาก ๆ เพราะร้านจะต้องซื้อแว่นตาแต่ละแบบมาสต็อกไว้จำนวนเยอะพอสมควร ทำให้ได้ต้นทุนที่ต่ำมาก เมื่อหักต้นทุน ค่าพนักงาน และค่าเช่าพื้นที่ร้านแล้วทำให้ร้านยังเหลือกำไร และสามารถขายสินค้าได้จากความน่าเชื่อถือ แปรนดิ่ง และคุณภาพ กล่าวได้ว่าไม่ว่าจะธุรกิจไหนเรื่องของความน่าเชื่อถือ และคุณภาพคือตัวเลือกอันดับต้น ๆ ของผู้บริโภคที่จะเลือกใช้บริการแบรนด์นั้น ๆ มองว่าแบรนด์แว่นตาทั้ง 5 เจ้า ถึงแม้จะเป็นคู่แข่งทางธุรกิจกัน แต่ก็ยังมีความต่างในการจับกลุ่มtargetเกิดลูกค้าของตนเอง (Marketeer, 2019)

จากข้อความข้างต้น ส่งผลให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดของแว่นตาที่จะทำให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการซื้อแว่นตามากที่สุด เพื่อที่จะพัฒนาส่วนประสมทางการตลาดให้ถูกจุด ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด และเป็นแนวทางเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาร้านค้าแว่นตาให้ทันสมัยการตลาดกับคู่แข่งรายอื่น จึงได้จัดทำงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร” ขึ้น โดยจะนำเสนอรายละเอียดและข้อมูลต่าง ๆ พร้อมวรรณกรรมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย (Research Objectives)

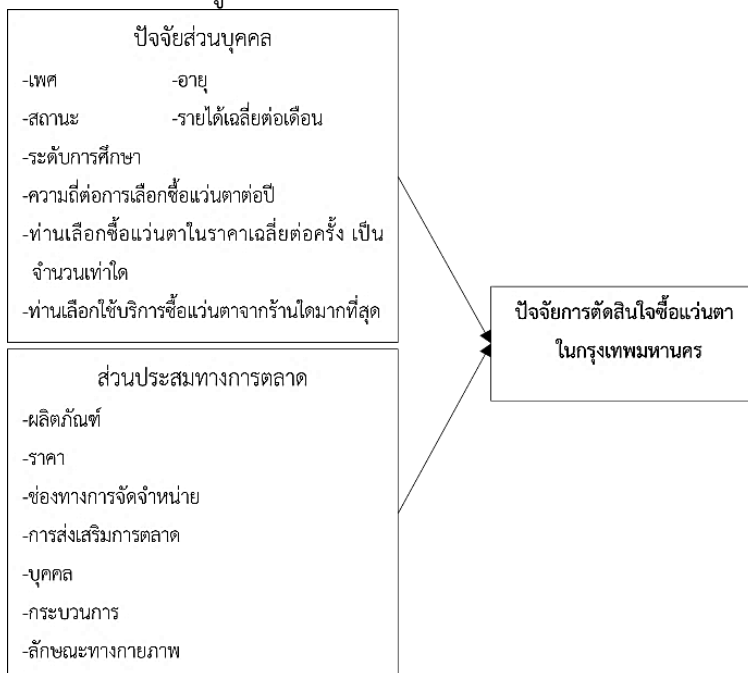
1. เพื่อศึกษาระดับส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจซื้อแว่นตาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจซื้อแว่นตาในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของงานวิจัย (Research Hypothesis)

1. ผู้ตัดสินใจซื้อแว่นตาในกรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจเลือกซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา “ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร” โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนากลอบแนวความคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยที่มีขอบเขตและรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ตัดสินใจเลือกซื้อแว่นตาภายในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนได้

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เคยตัดสินใจเลือกซื้อแว่นตาภายในกรุงเทพมหานครระหว่างปี 2563-2565 จำนวน 400 คน ภายใต้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Cochran et al., (1953) สามารถแสดงได้ดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

เมื่อ n แทนค่าของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

P แทนค่าสัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม (0.5)

Z แทนค่าความมั่นใจระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ Z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95% (0.05)

$$d \quad \text{แทนค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้น} = 0.05$$

$$\text{แทนค่า } n = \frac{0.5(1-0.5)(1.96)^2}{(0.05)^2}$$

$$= 384.16$$

จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ผู้วิจัยได้ทำการปิดเศษส่วนขึ้นเป็นจำนวน 385 คน และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่จำนวน 400 คน ด้วยวิธีไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ทำการสร้างและพัฒนาขึ้นเองจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple Choice)

ส่วนที่ 2-3 เป็นแบบสอบถามระดับส่วนประสมทางการตลาด และการตัดสินใจซื้อแว่นตา มีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ ระดับตามแบบของ Likert' Scale (1932)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในระหว่างเดือน พฤษภาคม-กรกฎาคม 2565 ด้วยระบบ google form ได้แบบสอบถามเกินจากที่กำหนดเป็นจำนวน 402 ฉบับ อัตราการตอบกลับอยู่ที่ 100.5%

2. หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตัดสินใจซื้อแว่นตาภายในกรุงเทพมหานครเรียบร้อยแล้ว นำมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จะทำการลงรหัสเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ประกอบด้วย ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และ ปัจจัยการตัดสินใจซื้อแว่นตา

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ประกอบด้วย การวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างกันของตัวแปร t-test การวิเคราะห์การเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยการหาค่าเฉลี่ย F-test ทดสอบแบบรายคู่โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference

(LSD) ในกรณีที่มีความแตกต่างรายคู่เกิดขึ้น และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 246 คน (ร้อยละ 61.20) อายุระหว่าง 26-30 ปี จำนวน 114 คน (ร้อยละ 28.40) สถานะสมรส จำนวน 231 คน (ร้อยละ 57.50) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 18,000-25,000 บาท จำนวน 132 คน (ร้อยละ 32.80) มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จำนวน 249 คน (ร้อยละ 61.90) ความถี่ต่อการเลือกซื้อแว่นตาอยู่ระหว่าง 1 อัน/ปี จำนวน 174 คน (ร้อยละ 43.30) เลือกซื้อแว่นตาในราคาเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 171 คน (ร้อยละ 42.50) เลือกใช้บริการซื้อแว่นตาจากแว่นที่อปเจริญ จำนวน 129 คน (ร้อยละ 32.10)

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามระดับส่วนประสมทางการตลาด สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับส่วนประสมทางการตลาด โดยรวม

ระดับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรในภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านผลิตภัณฑ์	3.88	.793	มาก
ด้านราคา	3.84	.855	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.81	.825	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.82	.881	มาก
ด้านบุคคล	3.83	.884	มาก
ด้านกระบวนการ	3.85	.860	มาก
ด้านลักษณะทางกายภาพ	3.85	.845	มาก
รวม	3.84	.788	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับส่วนประสมทางการตลาด โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ =3.84, S.D.=.788) เมื่อพิจารณาตามรายด้านโดยเรียงลำดับตามเกณฑ์จากมากไปหาน้อย สามารถกล่าวได้ว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ =3.88, S.D.=.793) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ =3.85, S.D.=.860) รองลงมา คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ =3.84, S.D.=.845) รองลงมา คือ ด้านราคา โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ =3.84, S.D.=.855) รองลงมา คือ ด้านบุคคล โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ =3.83, S.D.=.884) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยมี

ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.82$, S.D.=.881) รองลงมา คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.81$, S.D.=.825) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามระดับการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยรวม

ระดับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรในภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การตัดสินใจซื้อ	3.83	.768	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการตัดสินใจซื้อแว่นตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.83$, S.D.=.768)

ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ตัดสินใจซื้อแว่นตาในกรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจเลือกซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร โดยรวม

ปัจจัยส่วนบุคคล	การตัดสินใจซื้อแว่นตา
เพศ	.613
อายุ	.000*
สถานะ	.000*
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.001*
ระดับการศึกษา	.017*
ความถี่ต่อการเลือกซื้อแว่นตาต่อปี	.000*
เลือกซื้อแว่นตาในราคาเฉลี่ยต่อครั้ง	.000*
เลือกใช้บริการซื้อแว่นตาจากร้านใดมากที่สุด	.000*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานะ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ความถี่ต่อการเลือกซื้อแว่นตาต่อปี การเลือกซื้อแว่นตาในราคาเฉลี่ยต่อครั้ง เลือกใช้บริการซื้อแว่นตาจากร้านใดมากที่สุด ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐาน ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สันของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	การตัดสินใจซื้อ
ผลิตภัณฑ์	.796**
ราคา	.838**
ช่องทางการจัดจำหน่าย	.826**
การส่งเสริมการตลาด	.886**
บุคคล	.855**
กระบวนการ	.867**
ลักษณะทางกายภาพ	.866**
รวมส่วนประสมทางการตลาด	.915**
การตัดสินใจซื้อ	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมทางการตลาด บุคคล กระบวนการ และลักษณะทางกายภาพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R^2 = .796^{**}, .838^{**}, .826^{**}, .886^{**}, .855^{**}, .867^{**}, .866^{**}, .915^{**}$) ซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย (Discussions)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยและตีความข้อมูลต่าง ๆ ได้เป็น 2 ส่วน คือ (1) ปัจจัยส่วนบุคคล (2) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร

1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานะ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ความถี่ต่อการเลือกซื้อแว่นตาต่อปี การเลือกซื้อแว่นตาในราคาเฉลี่ยต่อครั้ง เลือกใช้บริการซื้อแว่นตาจากร้านใดมากที่สุด ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐาน ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร เป็นผลมาจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นแว่นตาเป็นสิ่งที่ผู้คนปัจจุบันนิยมเลือกซื้อมาใส่ทั้งความ

จำเป็นในด้านค่าสายตา กันแดด หรือแฟชั่น ดังนั้นผู้ที่ตัดสินใจในด้านเพศทั้งชายและหญิงที่ตัดสินใจซื้อล้วนมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้งานทั้งหมด ดังนั้นเพศจึงไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเมื่อเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติณภัทร ศิรินรกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อแว่นตาในร้านแว่นตาทั่วไปของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพฯ กล่าวว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยจากปัจจัยส่วนบุคคล ส่งผลต่อการรับข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตด้วยช่องทางการจัดจำหน่ายสู่การตัดสินใจซื้อแว่นตา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิติพัฒน์ ฉัตรเจริญชัยกุล (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านแว่นสายตาในเขตสาทร ได้กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อแว่นตาภายในเขตสาทร กรุงเทพมหานครอย่างน้อย 1 อันต่อปี และเลือกซื้อแว่นตาจากค่าสายตา และเพื่อกันแดด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ทั้ง 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคคล กระบวนการ และลักษณะทางกายภาพ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตา ในกรุงเทพมหานครในภาพรวม อยู่ในระดับสูง เนื่องจากร้านค้ามีการทำโปรโมชั่นอย่างสม่ำเสมอในการแข่งขันจากคู่แข่งทุกราย และภายในร้านค้ามีแว่นตาให้เลือกมากมาย มีคุณภาพ มีแบรนด์ให้เลือกตามกรอบหน้าของผู้ตัดสินใจซื้อ ที่นอกจากการใช้งานและยังเพื่อความสวยงาม และร้านค้ายังมีหลากหลายให้เข้าใช้บริการตัดแว่น ซ่อมแซมแว่น พนักงานมีความรู้เรื่องแว่นตาเป็นอย่างดี ทำให้ส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรพล รัตนะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตาของผู้บริโภคที่ร้านแว่นที่อปเจริญในศูนย์การค้าเมกาบางนา ได้กล่าวว่า ด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการ ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ โดยมีระดับการตัดสินใจซื้อแว่นตาอยู่ในระดับตัดสินใจอาจจะซื้อ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตาของผู้บริโภคที่ร้านแว่นที่อปเจริญในศูนย์การค้าเมกาบางนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาธิยา อ่อนศรี และชินนิสร์ วิสิฐนิจิกร (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นสายตาของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ได้กล่าวว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดอยู่ในระดับความสำคัญมาก การตัดสินใจซื้อแว่นตาอยู่ในระดับความสำคัญมาก โดยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านราคา และด้านบุคลากร ภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อแว่นสายตาของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ในทิศทางเดียวกัน โดยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทาง

การจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาดและด้านลักษณะทางกายภาพ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นสายตาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรัชญา ดอนจินดา (2562) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการซื้อแว่นตาของผู้บริโภค ในจังหวัดปทุมธานี ได้กล่าวว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ตามลำดับ และความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการซื้อแว่นตาของผู้บริโภคในด้านผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตา ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล และด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestion)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลของตัวชี้วัดของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด เมื่อพิจารณาผลการวิจัย พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ในข้อ ร้านแว่นตามีบริการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ อยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในลำดับท้ายสุด ดังนั้น ร้านค้าแว่นตาควรมีการปรับปรุงแบบการขายผ่านช่องทางออนไลน์ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ควรมีระบบ AI ในการจัดการวัดค่าประเมินค่าสายตาสำหรับการตัดแว่นสายตา และระบบเทียบแว่นตากับโครงหน้าผู้ใช้งาน เพื่อให้เห็นถึงรูปหน้ากับกรอบแว่นว่ามีความเหมาะสมกันหรือไม่

2. จากผลการศึกษาของตัวชี้วัดของปัจจัยการตัดสินใจซื้อแว่นตา เมื่อพิจารณาผลการวิจัยพบว่า ท่านจะแนะนำให้ครอบครัว เพื่อน หรือคนรอบข้างซื้อแว่นตาในร้านที่ท่านเคยใช้บริการ อยู่ในระดับมาก แต่อยู่ลำดับท้ายสุด ดังนั้น ร้านค้าควรคำนึงถึงรูปแบบการบริการ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ แว่นตา และราคาให้มากที่สุด เพราะผู้ตัดสินใจซื้อแว่นตามีการเปรียบเทียบราคา คุณภาพ และบริการจากร้านค้าต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจซื้อแว่นตาจากร้านใดร้านหนึ่ง โดยหากทางร้านค้ามีการบริการที่เป็นมาตรฐาน มีสินค้าที่มีคุณภาพให้เลือกหลากหลายราคา จะส่งผลให้ผู้ตัดสินใจซื้อเลือกซื้อสินค้ากับทางร้านค้ามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะส่วนประสมทางการตลาด และการตัดสินใจซื้อเท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยที่ได้อาจยังไม่ครอบคลุมในเรื่องของปัจจัยที่จะทำให้ผู้บริโภคเกิดพฤติกรรมในการเลือกซื้อได้อย่างแท้จริง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรนำตัวแปรความภักดีตราสินค้า ความพึงพอใจ และพฤติกรรมผู้บริโภคเข้ามาศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงที่เป็นประโยชน์ต่อร้านค้าแว่นตาที่ต้องการนำงานวิจัยไปพัฒนาและใช้งานต่อไปในอนาคต

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรใช้แบบสอบถามในเชิงสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลกับผู้ตัดสินใจซื้อแว่นตาในกรุงเทพมหานคร และควรเลือกร้านค้าร้านใดร้านหนึ่งในการศึกษาเฉพาะเพื่อค้นหาถึงปัญหาและข้อที่ควรแก้ไขได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (Reference)

- กฤติณภัทร ศิรินรกุล. (2560). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อแว่นตาในร้านแว่นตาทั่วไปของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพฯ. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บ้านเมือง. (2565). อายลิงค์ วิชั่น ฝ่าวิกฤต โควิด 19 ฟันกำไรพุ่ง ทะยานสู่ผู้นำยอดขาย. สืบค้น 31 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.banmuang.co.th/news/social/282917>.
- ปรัชญา ดอนจินดา. (2562). พฤติกรรมการซื้อแว่นตาของผู้บริโภค ในจังหวัดปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปิติพัฒน์ ฉัตรเจริญชัยกุล. (2559). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านแว่นสายตาในเขตสาทร. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม.
- พัชรพล รัตนะ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นตาของผู้บริโภคที่ร้านแว่นที่อปเจริญในศูนย์การค้าเมกาบางนา. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สาขาการจัดการ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สยามธุรกิจ. (2565). เปิดศึกแว่นตา 7,000 ล้าน สองยักษ์ประชันคุณภาพ. สืบค้น 20 สิงหาคม 2565, จาก <https://siamturakij.com/news>.
- สาธิตา อ่อนศรี และชินโสณ วิสิฐนิจิกิจา. (2563). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแว่นสายตาของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารเพื่อการวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 12(2), 181-192.
- Cochran, W. G., Mosteller, F., & Tukey, J. W. (1953). Statistical problems of the Kinsey report. *Journal of the American Statistical Association*. 48(264), 673-716.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of psychology*. 22(140), 1-55.
- Marketeer. (2019). ตลาดแว่นตา เห็นเงียบ ๆ แต่กำไรเพียบนะ. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2565, จาก <https://marketeeronline.co/archives/111318>.
- Marketeer. (2022). ล้ำไปอีก OWNDAYS เปิดประสบการณ์วัดสายตาระบบทางไกลครั้งแรกในไทย ด้วยเครื่อง VISION-S700 นวัตกรรมจาก ESSILOR Instruments. สืบค้น 9 มิถุนายน 2565, จาก <https://marketeeronline.co/archives/261311>.

Optical88. (2022). ประวัติและวิสัยทัศน์ของบริษัท. สืบค้น 21 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.optical88.co.th/about-company>.

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหาร
การวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร
Solutions to Safety Issues in the Workplace Engineering Management
Maintenance Ajinomoto Co., (Thailand) Ltd.

ศักดิ์ดา เกิดการ¹ พรณทิมา วรณสุทธิ์² เตชะธร สุขชัยศรี³ วันชัย ชันประสิทธิ์⁴
Sakda Kadkran, Phantima Wannasut, Tachatoun Sukchaisri, Wanchai Sanprasit

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงานของฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงานของฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุงบริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ พนักงานฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง 30 คน ผู้จัดการโรงงาน 1 คน ฝ่ายแรงงานและสวัสดิการสังคม 1 คน และเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน 1 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อายุงาน ความรู้ ความปลอดภัย โดยตัวแปรอายุงาน เป็นความสัมพันธ์ในทางลบ ($Beta = -0.240$) ตัวแปร ความรู้ ($Beta = 0.48$) ความปลอดภัย ($Beta = .183$) เป็นความสัมพันธ์ทางบวก ตัวแปรอิสระทั้งหมดรวมกันทำนายตัวแปรตามได้ถูกต้องร้อยละ 14.2 ($R^2 = 0.142$)

คำสำคัญ (Keywords): ปัญหาด้านความปลอดภัย; สถานที่ทำงาน; แผนกช่างซ่อมบำรุง

Received: 2022-07-22 Revised: 2022-08-09 Accepted: 2022-08-11

¹ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Business Administration Northern College.

Corresponding Author e-mail: buaphan.k1128@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Business Administration Northern College

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Business Administration Northern College

⁴ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี Faculty of Engineering and Technology Phetchaburi Rajabhat University

Abstract

This research is qualitative research 1) To study the situation of safety issues in the workplace Engineering Management Maintenance Ajinomoto Co., (Thailand) Ltd 2) To learn about solutions for on-site safety problems of safety issues in the workplace Engineering Management Maintenance Ajinomoto Co., (Thailand) The sample group used was 30 employees of the Engineering Management Department. One factory manager, one labor and social welfare department, and one operational safety officer. Data collection tools. It is an interview form and the statistics used in the research. One-way ANOVA and multiple regression analysis. The results showed that safety behavior in work, age of work, knowledge, and safety by age of employment variables is a negative relationship (Beta = -0.240) variable knowledge (Beta= 0.48) safety (Beta= .183) positive relationship All independent variables together predicted the dependent variable with percentage accuracy.14.2 ($R^2 = 0.142$)

Keywords:. Safety issues; workplace; maintenance department

บทนำ (Introduction)

การปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในโรงงานคือความปลอดภัย โดยเฉพาะการผลิตในภาคอุตสาหกรรมซึ่งมีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากการทำงานสูง หากป้องกันไม่รัดกุมไม่เพียงพออาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งผู้ปฏิบัติงาน วัตถุดิบและเครื่องจักรในการผลิต อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และความประมาทของผู้ปฏิบัติงานเอง นอกจากนี้แล้วสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น การวางผังโรงงาน เครื่องจักร อากาศ แสงสว่าง หรือเสียงก็อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ หากสิ่งเหล่านั้นมีความบกพร่องและผิดจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ก็อาจเกิดอุบัติเหตุได้ทุกเมื่อ ดังนั้นความปลอดภัยในการทำงานจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการทำงาน เมื่อมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องแล้วนั้น โอกาสที่จะประสบอันตรายในขณะที่ทำงานย่อมลดน้อยลงตามไปด้วยความปลอดภัยในการทำงาน คือ การมีสภาพการณ์ที่ปลอดภัยพนักงานที่ทำงานปราศจากการอุบัติเหตุต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดการบาดเจ็บต่อร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สินในขณะที่ปฏิบัติงานอุบัติเหตุ คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดมาก่อน และ เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ทำให้ทรัพย์สินเสียหายหรือ บุคคลได้รับบาดเจ็บ การป้องกันอุบัติเหตุ ตามหลักการของ safety มีด้วยกัน 3 วิธีคือ การป้องกันหรือแก้ไขที่แหล่งกำเนิดอันตราย source เป็นแก้ไขแก้ที่ดีที่สุด ตามหลักวิศวกรรม Engineering เพราะได้ทำการจัดการที่ต้นเหตุของปัญหาด้วยการออกแบบให้เครื่องจักรหรือสถานที่เกิดความปลอดภัยมากขึ้น แต่การแก้ไขด้วยวิธีนี้มักใช้งบประมาณและต้นทุนมาก เสียเวลา และ ทรัพยากรค่าใช้จ่ายสูง หรือ การแก้ไขทำได้ยาก จึงไม่เป็นที่นิยมมากนัก ส่วนใหญ่เราจะเห็นบริษัทหรือโรงงานใหญ่ ๆ ที่ให้ความสำคัญด้าน safety จริงๆ จึงจะยอมลงทุนแก้ไขด้วยวิธีการนี้ การป้องกันที่ทางผ่าน Path เป็นการตัดแยกให้แหล่งอันตรายกับ

คนทำงานแยกออกจากกันอย่างสิ้นเชิง ยกตัวอย่างเช่น การทำงานกับเครื่องจักรที่มีจุดหนีบ การแก้ไขคือให้ทำการเอาเครื่องกำบังมาครอบเอาไว้เพื่อป้องกันไม่ให้มือของพนักงานสามารถเข้าไปอยู่ในบริเวณจุดหนีบได้ เป็นต้น

ดังนั้นการที่จะทำให้องค์กรและผู้ประกอบการจะต้องมีการจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันมาตรการกีดกันทางการค้าที่นำมาตราฐานความปลอดภัยในการทำงานมาเป็นเงื่อนไขทางการค้า มีการความแข็งแกร่งที่จะแข่งขันในเวทีการค้าโลกได้อย่างยั่งยืน และเพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของลูกจ้างในองค์กร จึงควรที่จะดำเนินงานทางด้านการบริหารงานความปลอดภัยในองค์กร ในรูปแบบของการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพเพิ่มมากขึ้น มีการก่อตั้งองค์กรในกำกับของรัฐที่สามารถผลักดันให้เกิดการปฏิรูประบบสุขภาพได้อย่างอิสระ แต่ละองค์กรจะมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิรูประบบสุขภาพแตกต่างกัน สิ่งที่เป็นรูปธรรมอีกประการคือการประกาศวาระแห่งชาติ "เมืองไทยแข็งแรง" เพื่อสุขภาพดีของคนไทยทั้งมวล ภายในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น จะต้องเริ่มสร้างจากระดับครอบครัวและชุมชนก่อน (สุรัชย์ ตริยศีลนันท์, 2552) บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นอีกหนึ่งสถานประกอบการที่มีการส่งเสริมให้มีความปลอดภัยในการทำงาน โดยบริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร จะส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานได้รับความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในการทำงาน โดยการดำเนินงานดังกล่าว บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร ได้เชิญผู้ที่มีความรู้ในด้านการดูแลความปลอดภัยในการทำงาน มาให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าว จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการตนเองด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงานของช่างบริการกรณีศึกษา

จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้ทราบถึงข้อควรปฏิบัติในการทำงานของพนักงาน ด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติของพนักงาน เพื่อปราศจากการอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการบาดเจ็บต่อร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สินในขณะที่ปฏิบัติงานอุบัติเหตุ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงานของแผนกช่างซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในแผนกซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มเป้าหมายคือ พนักงานแผนกซ่อมบำรุง บริษัทอายิโนะโมะโต๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

2. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา คือ พนักงานแผนกซ่อมบำรุง บริษัทอายิโนะโมะโต๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 33 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานแผนกซ่อมบำรุง จำนวน 30 ผู้จัดการจำนวน 1 คน ฝ่ายแรงงานและสวัสดิการสังคม จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน จำนวน 1 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัทอายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งหาแนวทางดำเนินกิจกรรมเพื่อลดอุบัติเหตุในโรงงาน ตัวแปการศึกษาประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

2.3 ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ ฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชร โดยเนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุงาน
- ส่วนที่ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม ได้แก่ ปัจจัยจากสภาพแวดล้อม ทั้งด้านการปฏิบัติงาน ด้านเครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการความปลอดภัยในโรงงาน
- ส่วนที่ 3. ทศนคติด้านความปลอดภัยของพนักงาน
- ส่วนที่ 4. ความรู้ด้านความปลอดภัยของพนักงาน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเองทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และข้อมูลสภาพปัญหาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

- 1) แจกแบบสอบถามให้ผู้ตอบกรอกเอง เก็บกลับทันทีเมื่อผู้ตอบทำเสร็จ จากนั้นนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เตรียมวิเคราะห์ต่อไป
- 2) ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ บันทึกข้อมูลนำมาวิเคราะห์สรุปประเด็น
- 3) สังเกตลักษณะสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมของพนักงาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) ข้อมูลบุคคล ใช้สถิติพรรณนา ความถี่ ร้อยละ เพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มประชากร และใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อบรรยายลักษณะการกระจายของตัวแปรต่าง ๆ

2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามใช้ การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติ (Multiple Regression, Enter Method) การเตรียมข้อมูลเพื่อเข้าสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติ ตัวแปรช่วงที่ วัดเป็นระดับกลุ่ม (Nominal, Ordinal) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุงาน

3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์หัวหน้างานและเขียนเป็นความเรียง

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง จำนวน 33 คนพบว่าประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 51.51 มีระดับการศึกษาสูงสุด ปวส./อนุปริญญา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 มีอายุงาน 1-5 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 ของประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	33	100.0
อายุ		
31 - 40 ปี	17	51.51
มากกว่า 40 ปี	16	48.48
การศึกษา		
ปวส. / อนุปริญญา	21	63.6
ปริญญาตรี	12	36.4
อายุงาน		
1-5 ปี	19	57.6
6-10 ปี	8	24.2
มากกว่า 10ปี	6	18.2

ตารางที่ 2 แสดงพฤติกรรมในการทำงาน

พฤติกรรมในการทำงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ท่านสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยขณะปฏิบัติงาน	4.75	.435	มากที่สุด
2. ท่านแต่งกายรัดกุมและเหมาะสมกับงานขณะปฏิบัติงาน	4.48	.507	มาก
3. ท่านสูบบุหรี่ในขณะปฏิบัติงาน	1.60	.933	น้อย
4. ท่านดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนปฏิบัติงานหรือช่วงพัก	1.00	.000	น้อยที่สุด
5. ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบและขั้นตอนการทำงานด้วยความปลอดภัยในทุกสถานการณ์	4.66	.478	มากที่สุด
6. ท่านจะไม่ลัดขั้นตอนการทำงานด้วยความปลอดภัยเพียงเพื่อให้งานเสร็จเร็วขึ้น	4.78	.415	มากที่สุด
7. ท่านใช้งานอุปกรณ์ความปลอดภัยครบถ้วนทุกครั้งที่ใช้ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ที่ท่านใช้ปฏิบัติงาน ผ่านการตรวจสอบและมีสภาพสมบูรณ์	4.75	.435	มากที่สุด
8. ท่านทำงานที่ไม่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างาน	4.90	.291	มากที่สุด
9. ท่านทำให้พื้นที่ปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความสะอาดเรียบร้อยอยู่ตลอดเวลา	4.69	.466	มากที่สุด
10. ท่านใช้เครื่องมือช่วยในกรณีที่ต้องยกของหนักเกินกำลัง	4.75	.435	มากที่สุด
11. ท่านพักผ่อนเพียงพอก่อนการเข้าปฏิบัติในแต่ละวัน	3.90	1.01	มาก
12. ขณะปฏิบัติงานท่านมักคิดถึงเรื่องอื่น ๆ	2.42	.501	ปานกลาง
13. ท่านตรวจสอบสภาพความพร้อมของเครื่องจักรก่อนการปฏิบัติงาน	4.93	.242	มากที่สุด
14. ท่านปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง	4.78	.415	มากที่สุด
15. ท่านปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติ	4.78	.415	มากที่สุด
16. ท่านปฏิบัติตามข้อห้าม เตือนต่าง ๆ ในการทำงานอย่างเคร่งครัด	4.78	.415	มากที่สุด
รวม	4.12	.462	มาก

จากตารางพฤติกรรมในการทำงานแสดงให้เห็นระดับความคิดเห็นในภาพรวม พบว่าระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .462 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีการกระจายใกล้เคียงกัน จากรายละเอียดพบว่าข้อคำถามที่ 13. ท่านตรวจสอบสภาพความพร้อมของเครื่องจักรก่อนการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.93) รองลงมาคือ ข้อคำถามที่ 8. ทำงานที่ไม่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างาน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.90)

ตารางที่ 3 บรรยากาศความปลอดภัย (Safety Climate)

บรรยากาศความปลอดภัย (Safety Climate)	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. องค์กรจัดให้มีการฝึกอบรมในทักษะที่จำเป็นและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย	4.84	.364	มากที่สุด
2. ท่านได้รับการจัดสรรอุปกรณ์ความปลอดภัยอย่างเพียงพอเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน	4.96	.174	มากที่สุด
3. มาตรฐาน/ขั้นตอนการทำงาน/กฎระเบียบด้านความปลอดภัยขององค์กร ถูกกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของการเสร็จสิ้นกระบวนการปฏิบัติงานของท่าน	4.96	.174	มากที่สุด
4. กฎระเบียบและมาตรฐานด้านความปลอดภัยขององค์กรมีเนื้อหาครบถ้วนและเขียนไว้อย่างชัดเจน ง่ายต่อการศึกษา สะดวกต่อการนำไปใช้	5.00	.000	มากที่สุด
5. ท่าน 5. ผู้บริหารและผู้ควบคุมงานของท่าน ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยมากกว่าผลผลิตจากงาน	4.93	.242	มากที่สุด
6. ผู้บริหารในหน่วยงานของท่าน มีทัศนคติที่ดีและเข้าใจถึงกิจกรรมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย	4.78	.415	มากที่สุด
7. ผู้ปฏิบัติงาน สามารถมีส่วนร่วมในการรายงาน และพิจารณาปัญหาด้านความปลอดภัยกับผู้บริหารได้	4.93	.242	มากที่สุด
8. ท่านมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสุขอนามัยและกิจกรรมความปลอดภัยในหน่วยงาน	4.90	.291	มากที่สุด
9. เพื่อนร่วมงานของท่าน ตอบสนองอย่างชัดเจนต่อผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน/ขั้นตอนการทำงาน/กฎระเบียบด้านความปลอดภัย	4.84	.364	มากที่สุด
รวม	4.90	.251	มากที่สุด

จากตารางแสดงให้เห็นระดับความคิดเห็นของความรู้ด้านบรรยากาศความปลอดภัยในภาพรวมว่าระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .251 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีการกระจายใกล้เคียงกัน จากรายละเอียดพบว่าข้อคำถามที่ 4. กฎระเบียบและมาตรฐานด้านความปลอดภัยขององค์กรมีเนื้อหาครบถ้วนและเขียนไว้อย่างชัดเจน ง่ายต่อการศึกษา สะดวกต่อการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 5.00) รองลงมาคือ ข้อ 2. ท่านได้รับการจัดสรรอุปกรณ์ความปลอดภัยอย่างเพียงพอเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน 3. มาตรฐาน/ขั้นตอนการทำงาน/กฎระเบียบด้านความปลอดภัยขององค์กร ถูกกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของการเสร็จสิ้นกระบวนการปฏิบัติงานของท่าน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.96)

ตารางที่ 4 ความรู้ด้านความปลอดภัย (Safety Knowledge)

ความรู้ด้านความปลอดภัย (Safety Knowledge)	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ท่านเข้าใจในบทบาทหน้าที่รวมถึงความสำคัญด้านสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของแต่ละหน่วยงาน	4.90	.291	มากที่สุด
2. ท่านรู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.78	.415	มากที่สุด
3. ท่านรู้และเข้าใจ มาตรฐานขั้นตอนการทำงานรวมถึงวิธีใช้งานอุปกรณ์ความปลอดภัยที่เกี่ยวข้อง	4.81	.391	มากที่สุด
4. ท่านรู้และเข้าใจวิธีการรักษา หรือพัฒนาให้สถานที่ทำงานเกิดสุขอนามัยและความปลอดภัย	4.93	.242	มากที่สุด
5. ท่านรู้และเข้าใจ วิธีการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุในสถานที่ทำงาน	4.90	.291	มากที่สุด
6. ท่านรู้และเข้าใจว่างานของท่านมีอันตรายแฝงอยู่ ท่านจึงป้องกันอันตรายอย่างเหมาะสม ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน	4.93	.242	มากที่สุด
7. ท่านรู้ว่าจะต้องทำอย่างไร และรายงานกับใครถ้าพบสิ่งที่ทำให้เกิดอันตรายในสถานที่ทำงาน	4.69	.466	มากที่สุด
รวม	4.84	.334	มากที่สุด

จากตารางแสดงให้เห็นระดับความคิดเห็นของความรู้ด้านความปลอดภัยในภาพรวมว่าระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .334 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีการกระจายใกล้เคียงกัน จากรายละเอียดพบว่าข้อคำถามที่ 4. ท่านรู้และเข้าใจวิธีการรักษา หรือพัฒนาให้สถานที่ทำงานเกิดสุขอนามัยและความปลอดภัย 6. ท่านรู้และเข้าใจว่างานของท่านมีอันตรายแฝงอยู่ ท่านจึงป้องกันอันตรายอย่างเหมาะสม ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.93) รองลงมาคือ ข้อคำถามที่ 1. ท่านเข้าใจในบทบาทหน้าที่รวมถึงความสำคัญด้านสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของแต่ละหน่วยงาน 5. ท่านรู้และเข้าใจ วิธีการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุในสถานที่ทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.90)

ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุปกติ

สถิติพรรณนาและค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหารการวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จำกัดกำแพงเพชร พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันทั้งทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาสูง (ค่า Person -r) สูงสุดในที่นี้คือ อายุงานกับพฤติกรรมสัมพันธ์กัน 0.40 ซึ่งเงื่อนไขของการวิเคราะห์ถดถอยพหุปกติคือตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูง (Multicollinearity) คือไม่ควรเกิน 0.80 (สุชาติ, 2545 : 90) ดังนั้น จึงสามารถนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าวิเคราะห์ตามแบบจำลองได้

ตารางที่ 5 สถิติพรรณนาและค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

	เพศ	อายุ	การศึกษา	อายุงาน	พฤติกรรม	ความรู้	ความปลอดภัย
เพศ	1.00	.	.	.	.	.	.
อายุ		1.00	-.099	.102	.191	-.004*	.466**
การศึกษา			1.00	.303	.184	-.038	-.205
อายุงาน				1.00	.406	.372	.346
พฤติกรรม					1.00	-.121	.231
ความรู้						1.00	-.252
ความปลอดภัย							1.00

ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบปกติพบว่าตัวแปรอิสระสัมพันธ์กับต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน 3 ตัว คือ อายุงาน ความรู้ ความปลอดภัย โดยตัวแปรอายุงาน เป็นความสัมพันธ์ในทางลบ (Beta = -0.240) ส่วนอีก 2 ตัวแปรคือ ความรู้ (Beta= 0.48) ความปลอดภัย (Beta= .183) เป็นความสัมพันธ์ทางบวก ตัวแปรอิสระทั้งหมดรวมกันทำนายตัวแปรตามได้ถูกต้องร้อยละ 14.2 ($R^2 = 0.142$)

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ถดถอยแบบปกติพบว่าตัวแปรอิสระสัมพันธ์กับต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ตัวแปร	B	β	t	Sig.
ค่าคงที่	3.412		4.271	.000
อายุ	.018	.181	.823	.418
การศึกษา	.041	.314	1.649	.111
อายุงาน	-.019	-.240	-1.221	.233
ความรู้	.029	.048	.239	.813
ความปลอดภัย	.086	.183	.884	.385

$R=0.376$, $R^2=142$, $SE=0.622$, $F=1.154$, $Sig=0.000$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหารการวิศวกรรม กองซ่อมบำรุง บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ จังหวัดกำแพงเพชรผลจากการวิเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นั้นหัวหน้างาน พบว่า กิจกรรมที่ควร จัดเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุในโรงงาน มีดังนี้

1) กิจกรรมด้านกฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติ

1. กฎระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยในการทำงาน เช่น ข้อปฏิบัติการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล พนักงานปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ก่อนไปปฏิบัติงานตามคำสั่ง
2. มาตรการบทลงโทษพนักงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ บทลงโทษสำหรับผู้ทำผิดกฎระเบียบความปลอดภัยของบริษัท เพื่อให้พนักงานเกิดความกลัวและไม่กระทำผิดซ้ำอีก การจับเก็บและบำรุงรักษาอุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ดี
3. การกำหนดขั้นตอนการทำงาน (Work in) ที่ถูกต้องและนำมาสอบถามให้กับพนักงานจะได้เป็นมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติงาน

4. หัวหน้าแผนกซ่อมบำรุง ตระหนักถึงพฤติกรรมการทำงานของพนักงาน เสริมสร้างขวัญ กำลังใจของพนักงาน โดยให้คำแนะนำในพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ถูกต้อง และวิธีการปฏิบัติงาน ที่ถูกต้อง

2) กิจกรรมด้านการฝึกอบรม

1. บริษัทมีการจัดอบรมให้ความรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอ มีการนำมาทบทวนหัวข้อการอบรมทุก ๆ ปี เพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นอกเหนือจากการ ปฐมนิเทศ เช่น ความปลอดภัยตามกฎหมายความปลอดภัยของหน่วยงาน เพราะการฝึกอบรมมีผลต่อ พฤติกรรมความปลอดภัยเป็นอย่างมาก และจะช่วยพัฒนาพนักงานและช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและมีจิตสำนึกในเรื่องความปลอดภัยมากขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

2. การอบรมปลูกจิตสำนึกและทัศนคติด้านความปลอดภัยให้กับพนักงานระดับปฏิบัติการใน การป้องกันอันตราย โดยให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุหรือความ ประมาท รวมถึงบริษัทก็ได้รับความเสียหายด้วย

ทัศนคติต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหาร การวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อาอีโนะโมะโตะ จังหวัดกำแพงเพชร สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพร กลัยสมิตร (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในการทำงานอย่างยั่งยืนอง สถานประกอบการ จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า นายจ้างส่วนใหญ่ในสถานประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อมมีพฤติกรรมในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ในระดับดี ทั้งนี้ลูกจ้างที่ปฏิบัติงานมีทักษะ และความรู้ จะมีลักษณะการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง แรงงานมากกว่าลูกจ้างที่ไม่มีทักษะและความรู้ในงานที่ปฏิบัติ ในขณะที่ลูกจ้างที่ปฏิบัติงานใน ลักษณะงานที่เสี่ยงอันตราย จะมีลักษณะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานน้อยกว่าลูกจ้าง ที่ปฏิบัติงานในลักษณะงานที่ไม่เสี่ยงอันตรายและลูกจ้างที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง แรงงานมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า ทัศนคติในเรื่อง ความปลอดภัยของพนักงานมีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และสัมพันธ์กันใน เชิงบวก ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบว่าทัศนคติไม่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยใน การปฏิบัติงานใบบการศึกษาใดๆ ดังนั้น องค์กรจึงควรเน้นให้มีการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติที่ดี เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ความรู้ด้านความปลอดภัยต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฝ่ายบริหาร การวิศวกรรมกองซ่อมบำรุง บริษัท อาอีโนะโมะโตะ จังหวัดกำแพงเพชร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชา หาริตา (2560) ศึกษาเรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัทไทยปักษ์ใต้

จำกัด สาขาสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านความรู้ในการทำงานที่แตกต่างกันมีระดับการรับรู้ความปลอดภัยในงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งทางด้านการจัดการ ด้านการปฏิบัติงาน และความรู้ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีระดับการรับรู้ความปลอดภัยในงานในด้านเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ในการทำงาน และด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในการทำงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 0.05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ด้านการปฏิบัติงานพนักงานควรปฏิบัติตามป้ายเตือนอย่างเคร่งครัด เพื่อความปลอดภัยในการทำงานของตนเอง
2. เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ในการทำงานบริษัทควรให้พนักงานตรวจสอบใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายในการทำงานทุกครั้ง เพื่อการป้องกันและสร้างความปลอดภัยให้แก่ตนเอง
3. ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในการทำงาน พนักงานควรมีการจัดเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ทุกครั้งหลังการใช้งาน เพื่อความสะดวกสบายในการใช้งานครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างเดิม
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นที่มีผลทำให้ความปลอดภัยในการทำงานดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กมลพร กัลยสมิตร (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในการทำงานอย่างยั่งยืนองสถานประกอบการ จังหวัดปทุมธานี *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* 6(4), 1023 -103.
- สุคตทิพย์ สุขขำจรรยา, & จุมพฏ บริราช. (2559). ผลกระทบของบรรยากาศความปลอดภัย ความรู้ความปลอดภัยการจูงใจความปลอดภัย ที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในอุตสาหกรรมก่อสร้างแห่งอุปกรณ์การผลิตปิโตรเลียม. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร.* 11(2), 116-128.
- สุพัตรา โทวราภา. (2538). ผลของการจัดกิจกรรมการปรับพฤติกรรมที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานโรงงานทอผ้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุดารัตน์ วิชัยรัมย์. (2552). ปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานของคนงานก่อสร้าง. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,
- สุธาทิพย์ รองสวัสดิ์.(2554). ปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงานที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงาน ของพนักงานระดับปฏิบัติการ ประจําการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จ.เชียงใหม่ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ,

- สุรัชย์ ตรีศิลานันท์. (2552) ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมพลาสติกในจังหวัดนครราชสีมา. การจัดการมหำบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี,
- สุริวัลย์ ไกล้ำ. (2557). พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัทเอสอีไอเตอร์ คอนเนคส์โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา,
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์.(2552). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย. กรมโรงงานอุตสาหกรรม. 2552. แผนภูมิสถิติอุบัติเหตุในโรงงานอุตสาหกรรมปี 2550. จำแนกตามประเภทของอุบัติเหตุ
- แก้วฤทัย แก้วชัยเทียม. (2548). การรับรู้การจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จิตรา วิมลธรรม. (2538). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ทักษะ ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยกับการจัดการความปลอดภัยของผู้ควบคุมในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตรายรถยนต์ในจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรวรรณ สุตสุนทร. (2551). ความคิดเห็นของข้าราชการในการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบจำแนกตำแหน่งและกำหนดค่าตอบแทนใหม่ กรณีศึกษาเฉพาะกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เฉลิมชัย ชัยกิตติกรณ์. (2543). เอกสารประกอบการสอน ชุดวิชา การบริหารงานความปลอดภัย. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปาริชา หะริตา (2560) ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด สาขาสุราษฎร์ธานี วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พิมพ์ใจ สายวิญ. (2546). ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติต่อความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยยุทธ ขวลิทธิกิจ. (2534). ความรู้ทั่วไปในการฝึกปฏิบัติงานอาชีวอนามัย ความปลอดภัย และเออร์โกโนมิกส์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทวีวัตร บุญทริภพพันธ์. (2547). ทักษะคิดค้นความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานแผนกทอผ้า กรณีศึกษา บริษัทแห่งหนึ่งในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ, วิทยานิพนธ์พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Factors Affecting the Acceptance of Financial Innovation Mobile Banking of Government Savings Bank Users in Phranakhon Si Ayutthaya Province

นารีนารถ อุทัยธรรม¹ วันทนา เนาว์วัน²
Nareenat Uthaitam, Wantana Naowwan

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรม 2) ศึกษาการยอมรับนวัตกรรม 3) เปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรม กับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 384 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น ด้านปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรม เท่ากับ 0.97 และด้านการยอมรับนวัตกรรม เท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบแอลเอสดี และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.53) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสังเกตเห็นผลได้ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ด้านความเข้ากันได้ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความซับซ้อน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.67) 2) การยอมรับนวัตกรรมในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.56) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.59) 3) ผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรม ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4)

Received: 2022-08-22 Revised: 2022-08-31 Accepted: 2022-09-01

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Student of Master of Business Administration in Business Administration, Faculty of Management Science, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: Nareenat.u1994@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Instructor of Master of Business Administration in Business Administration, Faculty of Management Science, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรม มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้งของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r = .914$)

คำสำคัญ (Keywords) : การยอมรับ; นวัตกรรมทางการเงิน; โมบาย แบงก์กิ้ง; ธนาคารออมสิน

Abstract

The purposes of the research were to: 1) study factors of characteristics of innovative; 2) study the acceptance of financial innovations; 3) compare the acceptance of financial innovations classified by personal factors; and 4) study the relationship between factors of characteristics of innovative and the acceptance of financial innovations mobile banking. The sample group consisted of 384 the Government Savings Bank users in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The research instrument was a questionnaire, factors of characteristics of innovative with the reliability at 0.97 and the acceptance of financial innovations with the reliability at 0.95. Statistical analysis was performed in terms of mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, LSD test, and Pearson's correlation coefficient. The research findings revealed the followings: 1) factors of characteristics of innovative was found as a whole at a high level ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.53). The side with the highest average was observability ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57), followed by compatibility ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57), and the side with the lowest mean was complexity ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.67). 2) The acceptance of financial innovations was found as a whole at a high level ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.56). The side with the highest average was perceived usefulness ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58), followed by perceived ease of use ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.59). 3) The Government Savings Bank users with different age, status, educational and average monthly income level had different the acceptance of financial innovations mobile banking of the Government Savings Bank as a whole were different with a statistically significant level at .05. 4) The relationship between factors of characteristics of innovative and the acceptance of financial innovations mobile banking of the Government Savings Bank users was positively found at a very high level ($r = .914$).

Keywords: The acceptance; Financial Innovation; Mobile banking; Government Savings Bank

บทนำ (Introduction)

ในยุคดิจิทัลที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างก้าวกระโดด ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนก้าวสู่สังคมดิจิทัลที่มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันสังเกต

จากการทำธุรกรรมทางการเงิน จ่าย โอน ชำระค่าสินค้าและบริการ ด้วยสมาร์ทโฟนที่ทันสมัยผ่านทางเครือข่ายไร้สายความเร็วสูง (Wireless broadband) 3G 4G ซึ่งใช้งานได้ง่ายกว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ทำให้ได้รับความสะดวก รวดเร็ว และคุ้มค่า (สิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์, 2561) เมื่อพิจารณาถึงวิวัฒนาการของเทคโนโลยีทางการเงินจะพบว่า ได้มีการพัฒนาด้านนวัตกรรมทางการเงินใหม่ ๆ ออกมานำเสนอแก่ผู้ใช้บริการมากขึ้นจนกลายเป็นยุคแห่งโลกการเงินดิจิทัลที่สามารถทำธุรกรรมออนไลน์ได้อย่างสะดวก และปลอดภัยมากขึ้น จนช่องทางดิจิทัลเข้ามาแทนที่ธุรกรรมทางการเงินแบบเก่า ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีทางการเงินที่ทันสมัย เช่น นวัตกรรมเทคโนโลยี Digital banking เพื่ออำนวยความสะดวกกับลูกค้า ซึ่งจะลดระยะเวลา และขั้นตอนจากการทำธุรกรรมทางการเงินแบบเดิม ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้บริโภค เพื่อให้ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายที่ลดลง (นิตพลพิชัย ดุลยวาทิต และมนต์หนา คงแก้ว, 2562) ธนาคารแห่งประเทศไทย ระบุว่า จำนวนบัญชีลูกค้าที่ใช้บริการธุรกรรมทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile banking) ณ สิ้นปี พ.ศ. 2562 มีจำนวน 60.08 ล้านบัญชี เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.61 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2561 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563) แสดงให้เห็นว่า การทำธุรกรรมผ่านบริการ Mobile banking มีแนวโน้มเติบโตสูง เนื่องจาก สามารถตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ของผู้บริโภคยุคใหม่ในการทำธุรกรรมทางการเงินได้สะดวก รวดเร็ว ทุกที่ และทุกเวลา รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเทคโนโลยี และการเติบโตของธุรกิจ E-commerce/M-commerce ทำให้ผู้บริโภคนิยมซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น และนิยมใช้ Mobile Banking เป็นช่องทางในการชำระค่าสินค้า/บริการออนไลน์ ส่งผลให้การใช้ Mobile banking มีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผลสำรวจของศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2564) ยังพบว่า ปริมาณการใช้งานผ่าน Mobile Banking และ e-Wallet ยังคงเติบโต ท่ามกลางการแพร่ระบาดของโควิด 19 โดยผู้บริโภคไทยโดยภาพรวมมีการโอนเงินและชำระค่าสินค้าและบริการผ่าน Mobile banking และ e-Wallet อยู่ที่ 19 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่งเพิ่มมากกว่าผลสำรวจการใช้งานหลังจากการระบาดระลอกแรกในเดือนสิงหาคม 2563 ที่มีอัตราการใช้งานอยู่ที่ 17 ครั้งต่อสัปดาห์ ขณะที่ผู้ใช้บริการกว่าร้อยละ 53.9 มีการใช้งานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการขยายตัวน่าจะมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใช้เงินสดลดลง อันเนื่องมาจากความกังวลต่อการติดเชื้อไวรัสที่อาจมาจากธนบัตร และผู้บริโภคทั่วไปก็เริ่มมีความคุ้นชินกับการใช้ Mobile Banking มากขึ้น

ธนาคารออมสินได้นำนวัตกรรมทางการเงินรูปแบบใหม่มาใช้ โดยเป็นการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบบพกพา (Mobile banking) เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต เป็นต้น ถือเป็นการพัฒนาบริการของธนาคารที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต ภายใต้ชื่อ “MyMo” โดยมีบริการพื้นฐาน ได้แก่ เช็คยอดเงินได้ทุกบัญชี ตรวจสอบข้อมูลบัญชีเงินฝาก สลากออมสิน หรือสินเชื่อ โอนเงินภายในบัญชีธนาคาร และต่างธนาคาร โอนเงินด้วยเบอร์โทรศัพท์ หรือจ่ายบิลด้วยบาร์โค้ด และเติมเงินโทรศัพท์ อีกทั้งยังพร้อมด้วยบริการที่ดีที่สุดด้วยการแสดงข้อมูลบัญชี (Account detail) ได้มากกว่า เช่น ตรวจสอบผลรางวัล สลากออมสินพิเศษ เรียกดูรายการทางการเงินย้อนหลังได้ 5 ปี โดยระบบจะแจ้งเตือนข้อความ (Message alert)

ธุรกรรมการเงินทุกบัญชีทุกช่องทางในรูปแบบ Push notification และสามารถใช้บริการได้ทุกที่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 3G 4G และ WIFI พร้อมทั้งสามารถเลือกพื้นหลังของแอปพลิเคชันได้ตามใจชอบตามไลฟ์สไตล์ของตนเอง (จิรนนท์ ต๊ะมอญ, 2560) แต่ปัญหาที่พบคือ ผู้ใช้โมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของธนาคารออมสินยังมีจำนวนน้อยกว่าธนาคารแห่งอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากจำนวนลูกค้าใหม่ที่สมัครใช้บริการโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ปี พ.ศ. 2562 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ธนาคารออมสินมีการกำหนดเป้าหมายไว้ จำนวน 32,370 คน มีผู้ใช้บริการโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) จำนวน 25,609 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 79.11 ต่ำกว่าเป้าหมาย 6,761 คน แสดงให้เห็นว่า จำนวนลูกค้าใหม่ที่สมัครใช้บริการโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของธนาคารออมสิน สาขาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ทุกสาขา ยังมีผู้ใช้บริการที่ยอมรับและตัดสินใจใช้โมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของธนาคารออมสินไม่เท่าที่ธนาคารตั้งเป้าหมายไว้ (ธนาคารออมสิน, 2562) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง 2) ศึกษาการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง 3) เปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมกับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงิน โมบาย แบงก์กิ้ง ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางในพัฒนา และปรับปรุงระบบโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ให้ดียิ่งขึ้นจนมีผู้ใช้บริการยอมรับมากขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมกับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ออกแบบเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ลักษณะการสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน เนื่องจากสาขามีขนาดไม่เท่ากันและมีจำนวนลูกค้าที่มาใช้บริการต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 384 คน ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่างของคอกเรน (Cochran) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าว่ามีใครจะเป็นตัวอย่างบ้าง ดังนั้นเมื่อพบเจอผู้ที่มาใช้บริการคนใดก็ได้เก็บข้อมูลจากคนนั้น จนได้จำนวนแบบสอบถามที่ต้องการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง และพัฒนาขึ้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาในเขตภาคกลางซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยมีเนื้อหาแบ่งเป็น 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ ได้แก่ ด้านประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ จำนวน 5 ข้อ ด้านความเข้ากันได้ จำนวน 5 ข้อ ด้านความซับซ้อน จำนวน 5 ข้อ ด้านการทดลองใช้ได้ จำนวน 5 ข้อ ด้านการสังเกตเห็นผลได้ จำนวน 5 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากกว่า 0.6 ขึ้นไปทุกข้อ (ปราณี หล้าเบญจ, 2559) และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากกว่า 0.7 ขึ้นไป (ปราณี มีหาญพงษ์, 2561) จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยมีเนื้อหาแบ่งเป็น 2 ด้าน จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ และการรับรู้ความง่ายต่อการใช้ จำนวน 5 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้

มากกว่า 0.6 ขึ้นไปทุกข้อ (ปรานิ หล้าเบญญะ, 2559) และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากกว่า 0.7 ขึ้นไป (ปรานิ มีหาญพงษ์, 2561) จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ 1) ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และ 2) สร้างแบบสอบถามออนไลน์ด้วยโปรแกรมกูเกิล ฟอรั่ม (Google form) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบออนไลน์ จนได้ข้อมูลครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้ จำนวน 384 คน ระหว่างวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2565

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ปัจจัยปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.3 วิเคราะห์การยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.4 เปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่มี 2 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ด้วยการทดสอบที (t-test) และปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีตัวแปร 3 ตัวขึ้นไป ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่าง ทดสอบด้วยสถิติ Least-significant different (LSD)

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมกับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation) ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวม

ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงิน โมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ	4.50	0.57	มาก
2. ด้านความเข้ากันได้	4.53	0.57	มากที่สุด
3. ด้านความซับซ้อน	4.35	0.67	มาก
4. ด้านการทดลองใช้ได้	4.45	0.57	มาก
5. ด้านการสังเกตเห็นผลได้	4.55	0.57	มากที่สุด
ภาพรวม	4.47	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสังเกตเห็นผลได้ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ด้านความเข้ากันได้ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความซับซ้อน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.67)

2. ผลการวิเคราะห์การยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน ในภาพรวม

การยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การยอมรับ
1. ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์	4.53	0.58	มากที่สุด
2. ด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้	4.45	0.59	มาก
ในภาพรวม	4.49	0.56	มาก

จากตาราง 12 พบว่า การยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.59)

3. ผลการเปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

3.1 ผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินที่มีเพศต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินที่มีอายุต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินที่มีสถานภาพต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินที่มีอาชีพต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวม ไม่แตกต่าง

3.6 ผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยของการเปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปผลความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยของการเปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้ทดสอบ	ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	
		ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. ผู้ที่ใช้บริการธนาคารออมสินที่มีเพศต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) แตกต่างกัน	t-test		✓

2. ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินที่มีอายุต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) แตกต่างกัน	One-Way ANOVA	✓	
3. ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินที่มีสถานภาพต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) แตกต่างกัน	One-Way ANOVA	✓	
4. ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) แตกต่างกัน	One-Way ANOVA	✓	
5. ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินที่มีอาชีพต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) แตกต่างกัน	One-Way ANOVA		✓
6. ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) แตกต่างกัน	One-Way ANOVA	✓	

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) กับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน ในภาพรวม แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) กับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน

ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking)	การยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน		
	ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์	ด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้	ในภาพรวม
1. ด้านประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ	.786**	.736**	.786**

2. ด้านความเข้ากันได้	.831**	.783**	.834**
3. ด้านความซับซ้อน	.730**	.741**	.760**
4. ด้านการทดลองใช้ได้	.830**	.805**	.845**
5. ด้านการสังเกตเห็นผลได้	.872**	.854**	.892**
ภาพรวม	.898**	.870**	.914**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r = .914$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสังเกตเห็นผลได้ ($r = .892$) รองลงมา คือ ด้านการทดลองใช้ได้ ($r = .845$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านความซับซ้อน ($r = .760$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ธนาคารออมสินตระหนักถึงความสำคัญกับการนำเอานวัตกรรมมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกกับผู้ที่มาใช้บริการ เพื่อยกระดับสู่การเป็นธนาคารดิจิทัล (Digital banking) ด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ ช่องทางการให้บริการ เพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ภายใต้โครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพทัดเทียมมาตรฐานสากล จึงได้พัฒนาแอปพลิเคชันที่ชื่อว่า MyMo ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันมือถือซึ่งสะดวกต่อผู้ใช้งาน จึงทำให้ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาความคิดเห็นต่อปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญ์พล จันทร์ปลั่ง (2562) พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะเพื่อการยอมรับแอปพลิเคชัน MyMo อยู่ในระดับมาก

2. การยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสิน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ธนาคารออมสินได้พัฒนา โมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) โดยใช้ชื่อว่า MyMo ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันมือถือที่ถูกออกแบบมาให้ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน มีฟังก์ชันครอบคลุมการทำธุรกรรมการเงินที่หลากหลาย และมีระบบความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพตรงตามมาตรฐานสากล ทำให้การทำธุรกรรมทางการเงินสะดวกสบาย ประหยัดเวลา และรวดเร็ว ประกอบกับปัจจุบันที่มีสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ผู้คนหันมาใช้โมบาย แบงก์กิ้งมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการ

สัมผัสเงินโดยตรง และทำให้การซื้อ ขายสินค้าออนไลน์สะดวกยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวิขญา แซ่ลิ้ม (2561) พบว่า การยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้บริการอินเทอร์เน็ตแบงก์กิ้ง อยู่ในระดับมาก

3. ผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันทำให้ความคิดเห็น ทศนคติ การรับรู้ แตกต่างกันไป โดยกระบวนการยอมรับนวัตกรรมจะมีลักษณะคล้ายกับกระบวนการเรียนรู้และการตัดสินใจ ซึ่งบุคคลจะมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของบุคคลที่แตกต่างกันไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร ไสวอมร (2563) พบว่า ลูกค้ายที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมบริการธนาคารออนไลน์ในการทำธุรกรรมทางการเงิน ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในภาพรวม อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ถ้าผู้ที่มาใช้บริการมีความคิดเห็นต่อปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ในระดับมาก ย่อมมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) มากตามไปด้วย ดังนั้นคุณลักษณะของนวัตกรรมที่ดี ย่อมทำให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมดีตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษย์พล จันทรปลั่ง (2562) พบว่า ภาพรวมของระดับการรับรู้ปัจจัยเพื่อการยอมรับแอปพลิเคชัน MyMo มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการยอมรับแอปพลิเคชัน MyMo

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ธนาคารออมสินควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่หลากหลายให้ผู้ที่ใช้บริการได้ทราบถึงระบบความปลอดภัยของแอปพลิเคชัน MyMo ว่ามีประสิทธิภาพมาก ตัวระบบได้รับรองมาตรฐานสากล ISO/IEC 2700 : 2013 ด้านระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ ธนาคารออมสินยังเป็นสถาบันการเงินของรัฐแห่งแรกในประเทศไทยที่ได้รับการรับรองมาตรฐานนี้ อีกด้วย ทำให้มั่นใจได้ถึงความปลอดภัยในการใช้งานแอปพลิเคชัน MyMo ซึ่งการประชาสัมพันธ์ จะทำให้ผู้ที่มาใช้บริการเกิดการรับรู้และเกิดการยอมรับมากขึ้น

1.2 ธนาคารออมสินควรมีการนำเสนอวิธีการแก้ไขข้อมูลของแอปพลิเคชัน MyMo ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (You tube) เพื่อให้ผู้ที่มาใช้บริการเข้าถึงได้ง่าย

1.3 ธนาคารออมสินควรมีการเตรียมการแก้ไขอยู่ตลอดเวลาเมื่อระบบการเข้าถึงขัดข้อง และต้องมีการแก้ไขอย่างทันที่

1.4 ธนาคารออมสินควรจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูลสำหรับผู้ที่มาใช้บริการที่สามารถทำได้ อย่างถูกต้องแม่นยำและสะดวกมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในจังหวัดอื่น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง (Mobile banking) ของผู้ที่มาใช้บริการธนาคารออมสินในด้านอื่น ๆ เช่น พฤติกรรมการใช้นวัตกรรมทางการเงินโมบาย แบงก์กิ้ง ปัจจัยด้านอิทธิพลของสังคม ด้านความคาดหวังในแอปพลิเคชัน ด้านความคาดหวังจากการใช้งาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งานนวัตกรรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กาญจนาภรณ์ ไสวอมร. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมบริการธนาคารออนไลน์ใน การทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้าธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัด สุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จิรนนท์ ต๊ะมอญ. (2560). พฤติกรรมและปัจจัยการยอมรับนวัตกรรมของผู้ใช้บริการธนาคารออมสินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). ธุรกรรมภาพรวมระบบการชำระเงิน. สืบค้น 25 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/PaymentSystems/Pages/StatPaymentTransactions.aspx>.
- ธนาคารออมสิน. (2562). สถิติการใช้บริการ Mobile Banking ของธนาคารออมสินในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นัตพลพิชัย ดุลยวาทิต และมนต์หนา คงแก้ว. (2562). การศึกษาแนวโน้มของเทคโนโลยีทางการเงิน (FinTech) ที่ส่งผลต่อไลฟ์สไตล์ของผู้ใช้บริการทางการเงินในยุคดิจิทัล. สงขลา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- ปราณี มีหาญพงษ์. (2561). การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยทางการพยาบาล. วารสารพยาบาลทหารบก. 19 (1), 9 - 15.

- ปราณี หล้าเบญจเส. (2559). การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พิชัยพล จันทร์ปลั่ง. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับแอปพลิเคชัน MyMo (Mobile banking) ของธนาคารออมสิน. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2564). โควิดระลอก 3 ดันยอดการใช้ Mobile Banking และ e-Wallet เดิบโต. *Econ Analysis*. 27 (3219), 1 – 6.
- สวิชญา แซ่ลิ้ม. (2561). การยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้บริการอินเทอร์เน็ตแบงก์กิ้งของธนาคารพาณิชย์อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย. ใน เอกสารการประชุม. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 18 และลำปางวิจัย ครั้งที่ 4. ลำปาง : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์. (2561). *Fin Tech: นวัตกรรมทางการเงินในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากร
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
Factors Affecting the Decision to Choose Thai Traditional Medicine
Services of the People in Bangkok and Its Vicinity

ศุภโชค นาเจริญ¹ เสาวนีย์ สมันต์ตรีพร²
Supachok Nacharoen, Saowanee Samantreeporn

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการเลือกใช้บริการ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย 2) เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้บริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เคยใช้บริการแพทย์แผนไทย ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบ Enter ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการเลือกใช้บริการ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 และ 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ .166 และ .232 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ปัจจัยการเลือกใช้บริการด้านวัฒนธรรม สังคม ส่วนบุคคล และจิตวิทยา พยากรณ์อิทธิพลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีค่า $R^2 = .031$ หรือคิดเป็น 3.10 เปอร์เซ็นต์

คำสำคัญ (Keywords): การเลือกใช้บริการ; การตัดสินใจเลือกใช้บริการ; แพทย์แผนไทย

Received: 2022-09-16 **Revised:** 2022-12-12 **Accepted:** 2022-12-12

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Graduate Student in Master of Business Administration, Southeast Asia University. Corresponding Author e-mail: mapingloving@hotmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Lecturer, Master of Business Administration Program, Graduate School, Southeast Asia University

Abstract

The purpose of this research were to study; 1) the level of the service selection and the decision to choose Thai traditional medicine; 2) to compare the decision to choose Thai traditional medicine, classified by personal factors; and 3) to present a relationship between the service selection and the decision to choose Thai traditional medicine. This research is a quantitative research method by using a close-ended questionnaire for survey research. Data were collected from 400 persons who used to the decision to choose Thai traditional medicine by non-probability sampling and purposive sampling. The statistic were analyzed by the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and multiple regression analysis in the enter method. The research findings revealed that 1) the service selection factor and the decision to choose were at a high level, with an average value of 3.66 and 4.01, standard deviation; .166 and .232; 2) personal factors by age, education, and income influenced the decision to choose Thai traditional medicine at a statistically significant level of .05; and 3) the service selection factors by culture, social, personal, and physiological predict influence on the decision to choose Thai traditional medicine in Bangkok and its vicinity at the value $R^2=.031$ or 3.10 percent.

Keywords: Service Selection; Decision to choose; Thai traditional medicine

บทนำ (Introduction)

การแพทย์แผนไทย เป็นภูมิปัญญาซึ่งบรรพบุรุษของไทยได้สั่งสมสืบทอดกันมายาวนาน โดยคนรุ่นลูกหลานมีความพยายามในการธำรงรักษาภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยของชาติมาตั้งแต่อดีต ซึ่งได้มีการรวบรวมตำรายาที่ดีและจารึกไว้ในแผ่นหิน ประดับตามผนังศาลาวัดสำคัญต่าง ๆ ต่อมาเมื่อเริ่มมีการแพทย์แผนตะวันตกเข้ามาในประเทศไทยแพร่หลายมากขึ้น ส่งผลให้การแพทย์แผนไทยได้ลดบทบาทลงไปอย่างมาก อย่างไรก็ตามการแพทย์แผนไทยที่มีอยู่เดิมก็ยังคงมีบทบาทในการดูแลสุขภาพผู้ป่วยดั้งเดิม โดยมีการพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้มีความหลากหลายและผสมผสานกับแพทย์แผนตะวันตก และยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และรูปแบบการรักษาของไทยที่ใช้สมุนไพรและศาสตร์แห่งการรักษาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษมาใช้งานดั้งเดิม (โรงพยาบาลรามารัตน์, 2563)

ปัจจุบันแนวโน้มของประชากรไทยได้มีความสนใจในการรักษาสุขภาพเพิ่มมากขึ้น โดยเห็นได้จากเมื่อเกิดภาวะการเจ็บป่วยจะเลือกใช้บริการการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันเป็นการรักษาหลัก อีกทั้งยังมีผู้เลือกรับการรักษาจากการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่นิยมเลือกใช้บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกสำหรับการดูแลสุขภาพตนเองเพิ่มมากขึ้น โดยใช้บริการการแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์ทางเลือกร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันในสถานพยาบาลของรัฐและเอกชน ซึ่งคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเห็น

เกี่ยวกับคุณภาพการบริการของสถานบริการสุขภาพด้านการให้บริการแพทย์แผนไทยร่วมกับแพทย์แผนปัจจุบันสามารถพัฒนาการบริการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อทำให้เกิดการรักษาที่มีความยั่งยืนได้ การพัฒนาคุณภาพการบริการอย่างยั่งยืนให้ตรงตามจุดความต้องการของประชากรไทย โดยหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้คนที่เจ็บป่วย หรือผู้ต้องการบำบัดร่างกายเข้าใช้บริการแพทย์แผนไทยนั้น คือ ปัจจัยการเลือกใช้บริการจากคุณภาพการบริการของทางแพทย์แผนไทย วัฒนธรรมการใช้แพทย์แผนไทยในการรักษาโดยแพทย์ทางเลือก สังคมสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ไม่ว่าจะเป็นผู้คนโดยรอบ หรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ส่งผลให้บุคคลเข้ารับบริการแพทย์แผนไทย โดยจากการศึกษางานวิจัยของ นริศรา นิรามัยธาดา (2559) กล่าวว่า ปัจจัยที่ช่วยให้ผู้บริโภคตัดสินใจเข้าใช้บริการ นั้นคือมาจากแรงจูงใจจากบุคคลรอบตัว หรือโรคภัยที่ตนเองได้เผชิญอยู่ จะเริ่มมีการรับรู้ความต้องการในการรักษา นำไปสู่การเกิดการค้นหาข้อมูลและแนวทางในการรักษา การประเมินแพทย์แผนปัจจุบัน และแพทย์แผนไทย นำไปสู่การตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย และพฤติกรรมร่างกาย โดยหากบุคลิกภาพร่างกายมีอาการเจ็บป่วยที่ชัดเจน จะกลับมาใช้บริการแพทย์แผนไทยในครั้งต่อไป อีกทั้งยังมีการศึกษาของ พัทธมน ภมรานนท์ (2562) ได้กล่าวเสริมว่า ปัจจัยสำคัญ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าใช้บริการเข้ามาจากความปลอดภัย ภาพลักษณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านราคา ซึ่งจากงานวิจัยทั้งสองเรื่องข้างต้น แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการในการแพทย์แผนไทย มีส่วนที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหลากหลายประเภทแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับประเภทของการบริการและแผนการดำเนินงานที่เน้นความสำคัญต่อการให้บริการผู้บริโภค

กรมการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก สังกัดกระทรวงสาธารณสุขหน่วยงานที่ให้การดูแลและบริหารจัดการวางแผนงานด้านการแพทย์แผนไทยให้ความสำคัญและตระหนักถึงศักยภาพในการรักษาและการดูแลสุขภาพของประชากรไทยด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย จึงมีการส่งเสริมการพัฒนา และสนับสนุนนโยบายและงบประมาณในการพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้มั่นคงและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ด้วยความสำคัญของแพทย์แผนไทยดังกล่าว ส่งผลให้ผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อเป็นการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากรในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลปัจจุบันเป็นอย่างไรและปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตลอดจนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อสรุปผลการศึกษาไว้เป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการเลือกใช้บริการ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการเลือกใช้บริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

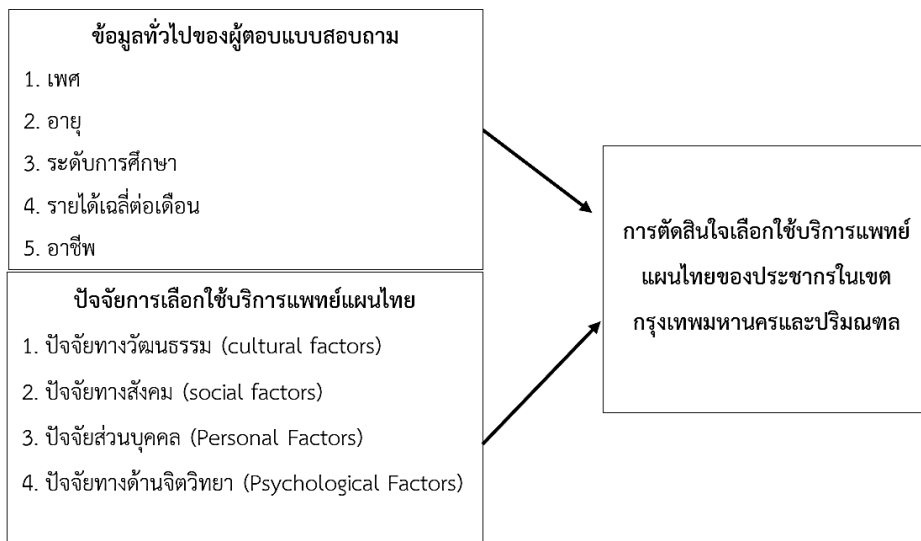
สมมติฐานของงานวิจัย (Research Hypothesis)

1. ผู้ตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยแตกต่างกัน

2. ปัจจัยการเลือกใช้บริการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนารอบแนวความคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยที่มีขอบเขตและรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่เคยใช้บริการแพทย์แผนไทย ที่ไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่เคยใช้ได้

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่อยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่เคยใช้บริการแพทย์แผนไทย จำนวน 400 คน ภายใต้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการเก็บแบบสอบถาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ทำการสร้างและพัฒนาขึ้นเองจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple Choice)

ส่วนที่ 2-3 เป็นแบบสอบถามระดับการเลือกใช้บริการ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการ มีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ ระดับตามแบบของ Likert' Scale (1932)

โดยตอนที่ 2-3 มีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ สามารถอธิบายได้ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ผลคะแนนที่ได้จากการสำรวจนั้น จะนำมาทำการวิเคราะห์และแปลผลความหมายค่าเฉลี่ยตามระดับความสำคัญ โดยการให้คะแนนแต่ละระดับ มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้ Best, (1977: 14 อ้างอิงจาก กัลยา วานิชย์บัญชา, 2558: 79)

$$\begin{aligned} \text{ความห่างของอัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์การวัดผลค่าคะแนนเฉลี่ย

ผลเฉลี่ย	4.21–5.00	ระดับมากที่สุด
ผลเฉลี่ย	3.41–4.20	ระดับมาก
ผลเฉลี่ย	2.61–3.40	ระดับปานกลาง

ผลเฉลี่ย	1.81–2.60	ระดับน้อย
ผลเฉลี่ย	1.00–1.80	ระดับน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทความวิชาการ ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิเพื่อนำมาจัดหมวดหมู่และเรียบเรียงตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย และสร้างเป็นแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา โดยในแบบสอบถามรายข้อในการวิจัยครั้งนี้อยู่ที่ 0.67-1.00 ทุกข้อ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบค่า Try-Out เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของตัวแปรการเลือกใช้บริการ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการ อยู่ที่ .921 และ .924

3. เก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในระหว่างเดือน มีนาคม พ.ศ. 2565–กรกฎาคม 2565 ด้วยระบบ google form ได้แบบสอบถามจำนวน 400 ฉบับ อัตราการตอบกลับอยู่ที่ 100%

4. หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม จะทำการลงรหัสเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปในโปรแกรมทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ประกอบด้วย ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการเลือกใช้บริการ และปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ประกอบด้วย การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างกันของตัวแปร t-test การวิเคราะห์การเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยการหาค่าเฉลี่ย F-test และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สำหรับวิเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 234 คน (ร้อยละ 58.5) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 207 คน (ร้อยละ 51.7) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 354 คน (ร้อยละ 88.4) มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท จำนวน 215 คน (ร้อยละ 53.8) เป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 239 คน (ร้อยละ 82.3)

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามระดับการเลือกใช้บริการ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเลือกใช้บริการ โดยรวม

การเลือกใช้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านทางวัฒนธรรม	3.65	.329	มาก
ด้านทางสังคม	3.24	.490	ปานกลาง
ด้านส่วนบุคคล	3.72	.238	มาก
ด้านทางจิตวิทยา	4.04	.305	มาก
รวม	3.66	.166	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการเลือกใช้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=3.66$, S.D.=.166) เมื่อพิจารณาตามรายด้านโดยเรียงลำดับตามเกณฑ์จากมากไปหาน้อย สามารถกล่าวได้ว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$, S.D.=.305) รองลงมา คือ ด้านส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$, S.D.=.238) รองลงมา คือ ด้านทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=.329) รองลงมา คือ ด้านทางสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.24$, S.D.=.490) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามระดับการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โดยรวม

การตัดสินใจเลือกใช้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1 ท่านตัดสินใจใช้บริการแพทย์แผนไทยทุกครั้ง	3.98	.759	มาก
2 ท่านตัดสินใจเลือกใช้แพทย์แผนไทยจากผู้เคยใช้บริการท่านอื่น	4.00	.713	มาก
3 ท่านตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยจากคุณภาพการบริการ	4.16	.744	มาก
4 ท่านตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยจากกระบวนการการเข้ารับบริการ	3.94	.745	มาก
5 ท่านตัดสินใจใช้บริการแพทย์แผนไทยจากชื่อเสียงของสถานที่เข้ารับบริการ	4.03	.764	มาก
6 ท่านมีการแนะนำให้บุคคลรอบตัวให้เข้ารับบริการแพทย์แผนไทย	3.98	.744	มาก
รวม	4.01	.232	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=4.01$, S.D.=.232) เมื่อพิจารณาตามรายด้านโดยเรียงลำดับตามเกณฑ์จากมากไปหาน้อย สามารถกล่าวได้ว่า ผู้ตัดสินใจใช้บริการแพทย์แผนไทยจากคุณภาพการบริการ อยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X}=4.16$, S.D.=.744) รองลงมา คือ จากชื่อเสียงของสถานที่เข้ารับบริการ ($\bar{X}=4.03$, S.D.=.764) โดยที่การเข้าใช้บริการมาจากผู้เคยใช้บริการท่านอื่น ($\bar{X}=4.00$, S.D.=.713) อีกทั้งยังตัดสินใจมาใช้บริการทุกครั้งที่มีโอกาส ($\bar{X}=3.98$, S.D.=.759) และยังมีคำแนะนำบุคคลรอบตัวให้เข้ารับบริการแพทย์แผนไทย ($\bar{X}=3.98$, S.D.=.744) และในข้อตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยจากกระบวนการการเข้ารับบริการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งอยู่ในลำดับท้ายสุด ($\bar{X}=3.94$, S.D.=.745)

ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย โดยรวม

ปัจจัยส่วนบุคคล	การตัดสินใจเลือกใช้บริการ
เพศ	.710
อายุ	.024*
ระดับการศึกษา	.002*
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.016*
อาชีพ	.279

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และอาชีพ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยการเลือกใช้บริการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เป็นการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาการเลือกใช้บริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากร ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์ พหุคูณกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์ที่ปรับแก้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

Model	R	R Square	Adjust R Square	Std. Error
Enter	.177	.031	.022	.229

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .177 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .031 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 4 องค์ประกอบของปัจจัยการเลือกใช้บริการ ร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจเลือกใช้ใช้บริการ ได้ร้อยละ 3.10 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่าเท่ากับ .229

ตารางที่ 5 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter

Model	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	.675	4	.169	3.203	.013
Residual	20.801	395	.053		
Total	21.475	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig.=.013) แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 องค์ประกอบของปัจจัยการเลือกใช้ใช้บริการ มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงต่อการตัดสินใจเลือกใช้ใช้บริการ

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter

ตัวแปร	Unstandardized Coefficient B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	4.009	.251		15.974	.000
ด้านทางวัฒนธรรม (X1)	.171	.048	.242	3.532	.000*
ด้านทางสังคม (X2)	.017	.051	.018	.337	.736
ด้านทางส่วนบุคคล (X3)	.073	.096	.100	.763	.446
ด้านทางจิตวิทยา (X4)	.233	.155	.222	1.500	.134
R=.177	R ² =.031		F=3.203		
SE _{est} =.229	R ² _{adj} =.022		a=.4.009		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 องค์ประกอบ คือ ทางวัฒนธรรม ($X_1=.171$) ส่วนตัวแปรที่เหลืออีก 3 องค์ประกอบ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y=a +b(X_1) +b(X_2) +b(X_3) +b(X_4)$$

แทนค่าได้ดังนี้

$$Y=4.009 +.171(X_1) +.017(X_2) +.073(X_3) +.233(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z=.186(Z_1) +.154(Z_2) +.046(Z_3) +.111(Z_4)$$

สามารถสรุปได้ว่า การเลือกใช้บริการในด้านทางวัฒนธรรม ด้านทางสังคม ด้านทางส่วนบุคคล และด้านทางจิตวิทยา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการในภาพรวมจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายจากการปรับแก้ของ R Square² (R^2) โดยมีค่าเท่ากับ .031 หรือคิดเป็น 3.10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Discussions)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยและตีความข้อมูลต่าง ๆ ได้เป็น 2 ส่วน คือ (1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย และ (2) ปัจจัยการเลือกใช้บริการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากร ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และด้านอาชีพ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากร ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาพบว่า อายุของผู้เข้ารับบริการมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเข้ารับการรักษาด้วยแพทย์แผนไทย โดยผู้ที่มีอายุและการศึกษาที่ดี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนและสวัสดิการต่าง ๆ ที่ดีกว่า จะมีความสนใจในการหาแพทย์แผนไทยที่ดีต่อสุขภาพตนเองมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า ส่วนเพศ และอาชีพไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย พบว่า เพศชายและหญิงที่มีอาชีพที่แตกต่างกันมีอัตราเข้ารับบริการแพทย์แผนไทยในแต่ละครั้งอยู่ในระดับเท่า ๆ กัน จึงไม่มีความแตกต่างกันต่อการรับบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร สมศักดิ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเข้ารับบริการทางการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลของรัฐของผู้ใช้บริการในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้ารับบริการทางการแพทย์แผนไทย

ในโรงพยาบาลของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพันธ์ ใจมา และเยาวภา ปฐมศิริกุล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตลาดบริการของศูนย์การแพทย์ แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้กล่าวว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการศูนย์แพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2 ปัจจัยการเลือกใช้บริการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

ปัจจัยการเลือกใช้บริการ ในด้านวัฒนธรรม สังคม ส่วนบุคคล และจิตวิทยา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชากร ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย R Square (R^2) โดยมีค่าเท่ากับ .031 หรือคิดเป็น 3.10 เปอร์เซ็นต์ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่า วัฒนธรรมของคนไทยมีความต้องการใช้แพทย์ทางเลือกหรือบริการแพทย์แผนไทยในการรักษาอาการต่าง ๆ ที่มาจากอิทธิพลการทำงานและ การดำเนินการใช้ชีวิตจากสังคมที่ตนเองใช้ชีวิตอยู่ และส่วนบุคคลจากการที่ตนเองได้ปฏิบัติไม่ว่าจะเป็น เรื่องของการใช้ชีวิตในปัจจุบันหรือการทำงานจนเกิดผลให้ต้องรักษาในแพทย์ทางเลือกหรือแพทย์แผนไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งการรักษาด้วยแพทย์แผนไทยช่วยส่งผลให้อาการของผู้ป่วยดีขึ้น สิ่งนี้ส่งผลต่อ จิตวิทยาในการใช้ชีวิตและเรื่องของสุขภาพกับผู้เข้ารับบริการแพทย์แผนไทย ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา ชูวา (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของผู้สูงอายุในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานครแห่งหนึ่ง กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยมาจากปัจจัยการเลือกใช้บริการในด้านคุณภาพของการบริการ การเข้าถึงบริการของผู้สูงอายุ โดยที่การให้บริการในด้านคุณภาพการบริการ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอิทธิพลอยู่ที่ .891 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนชนก ชูวรรณะปรกรณ์ และเกษแก้ว เสียงเพราะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับบริการนวดแผนไทยของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่ตัดสินใจเข้ารับบริการนวดแผนไทยมาจากกระบวนการให้บริการ บุคลากร ข้อมูลข่าวสาร และการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงบริการสุขภาพ โดยปัจจัยการให้บริการของศูนย์นวดแผนไทยส่งผลต่อการตัดสินใจเข้ารับบริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพันธ์ ใจมา และเยาวภา ปฐมศิริกุล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตลาดบริการของศูนย์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มาจากการเลือกใช้บริการด้านการรับรู้คุณภาพการบริการ จิตวิทยา และส่วนบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestion)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลตัวชี้วัดของปัจจัยการเลือกใช้บริการ ทางแพทย์แผนไทยควรมีการเปิดกว้างด้านข้อมูลให้สำหรับผู้ที่ต้องการรักษาแพทย์แผนไทย หรือแพทย์ทางเลือกมากขึ้น

เนื่องจากปัจจุบัน ผู้คนที่เข้ามารับบริการแพทย์แผนไทย หรือแพทย์ทางเลือกได้รับข้อมูลต่อการเข้าใช้บริการอยู่ในระดับปานกลางไปจนถึงน้อย สิ่งเหล่านี้บ่งบอกถึงการรับข้อมูลข่าวสารที่ต้องการแก้ไขต่อไป

2. จากผลการศึกษาข้อมูลตัวชี้วัดของปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ทางแพทย์แผนไทย หรือแพทย์ทางเลือกมีขั้นตอนและกระบวนการในการเข้ารับบริการที่รอนาน และมีขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการให้บริการที่กระชับ และรวดเร็ว เพื่อลดระยะเวลาการรอรับบริการของผู้เข้าใช้บริการแพทย์แผนไทย

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการเลือกใช้บริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยความพึงพอใจต่อการเข้ารับบริการแพทย์แผนไทยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาที่จำกัดแค่การทำแบบออนไลน์เท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาแบบสัมภาษณ์ (In-Dept Interview) เข้ามา เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกต่อการตัดสินใจเข้ารับบริการแพทย์แผนไทย และควรการศึกษาแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง (Reference)

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2558). สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: หจก.สามลดา.
- กนกพร สมศักดิ์. (2561). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเข้ารับบริการทางการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลของรัฐของผู้ใช้บริการในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิทยาลัยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดนครศรีธรรมราช.
- นริศรา นิรามัยธาดา. (2559). ปัจจัยด้านจิตวิทยาทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในเขตบางกะปิ. การค้นคว้าอิสระวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์และการจัดการเชิงธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พัทธมน ภมรานนท์. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- มนชนก ชูวรรณะปกรณ์ และเกษแก้ว เสี่ยงเพราะ. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับบริการนวดแผนไทยของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา. วารสารสุขศึกษา. 43(1), 87-99.
- โรงพยาบาลรามารามิบัติ. (2563). การแพทย์แผนไทยประยุกต์ (Applied Thai Traditional Medicine). สืบค้น 16 สิงหาคม 2565, จาก https://www.rama.mahidol.ac.th/altern_med/th/thai_traditional_medicine.

- สุรพันธ์ ใจมา และเยาวภา ปฐมศิริกุล. (2564). กลยุทธ์การตลาดบริการของศูนย์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. *วารสารเกษมบัณฑิต*. 22(2), 107-122.
- เสาวภา ชูวา. (2562). การตัดสินใจเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทยของผู้สูงอายุในโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานครแห่งหนึ่ง. *วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed). New Jersey: Prentice-hall Inc.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of psychology*. 22(140), 1-55.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis* (3rd Ed). New York: Harper & Row.

การพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับ
กระบวนการ PLC สำหรับนักเรียนโรงเรียนสหวิทยาคม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
Development of Problem-Solving Skills Using a Project-Based Teaching
Model in Conjunction with PLC Process for Students at
Sahawittayakom School, Muang District, Kamphaeng Phet Province

ธิดารัตน์ ทวีทรัพย์¹ วิวัฒน์ ทวีทรัพย์²
Thidarat Thaweessap, Wiwat Thaweessap

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสหวิทยาคม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.50/84.75 2) ผลสัมฤทธิ์คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหของนักเรียนโรงเรียนสหวิทยาคม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.81)
คำสำคัญ (Keywords): ทักษะการคิดแก้ปัญหา; การสอนแบบโครงงาน; กระบวนการ PLC

Received: 2022-09-21 Revised: 022-12-14 Accepted: 022-12-14

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: thidarat.taw@hotmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University.

Abstract

The research aimed 1) to create the learning activity set with project-based learning combination with PCL process to enhance problem solving thinking skill. 2) to compare achievement of problem solving thinking skill before and after learning. 3) to assess the student's satisfaction of activity set with project-based learning combination with PCL process. The target group in the study comprised 30 people of secondary education grade 7 - 9 Sahawittaya school, mueang kamphaeng phet province, The target were selected by the purposive sampling method, The research instruments consisted of learning activity set, problem solving thinking skill test, and satisfaction assessment form on the project-based learning combination with PCL process. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and dependent t-test. The results indicated that 1) the learning activity set with project-based learning combination with PCL process be efficient as 82.50/84.75 2) the post-test of learning activity set with project-based learning combination with PCL process were higher pre-test at the statistically significant level of .05 3) Students are satisfied with the learning activity set with project-based learning combination with PCL process at the high level ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.81)

Keywords: problem solving thinking skill; project-based learning; PLC process

บทนำ (Introduction)

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา 3 ยุค คือยุคเกษตรกรรม ยุคอุตสาหกรรม และยุคความรู้ มีความแตกต่างกันมากหากเราต้องการให้สังคมไทยดำรงศักดิ์ศรีและคนไทยสามารถอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุขการศึกษาไทยต้องก้าวไปสูเป้าหมายในสู่ “ยุคความรู้” จุดท้าทายในการจัดการศึกษาควรไปในทิศทางของความสุขในการทำงานอย่างมีเป้าหมายเพื่อชีวิตที่ดีลูกศิษย์ในยุคความรู้กระตุ้นให้ศิษย์เรียนรู้ตลอดชีวิต ครูจึงต้องยึดหลัก “สอนน้อยเรียนมาก” ด้วยจัดกิจกรรมต่างๆ ของเด็กครูต้องตอบได้ว่าศิษย์ได้เรียนอะไรและเพื่อให้ศิษย์ได้การประสบผลสำเร็จได้นั้นครูต้องทำอะไรไม่ทำอะไรครูจึงมีความมากขึ้นไม่ทำหน้าที่ครูผิดทางคือทำให้ศิษย์เรียนไม่สนุกหรือเรียนแบบขาดทักษะสำคัญ “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) จะเกิดขึ้นได้จาก “ครูต้องไม่สอนแต่ต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก” ในการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเองการเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า PBL (Project-Based Learning) สารวิชาก็มีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สารวิชาควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคน

สามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง (วิจารณ์ พานิช, 2555) การเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงวิถีคิดให้สอดคล้องและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่นับวันจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงมากขึ้นแต่การเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดครั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่จะต้องอยู่คู่กันต้องเกื้อกูลกันจะแยกออกจากกันไม่ได้เมื่อมีการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่มีคำที่สำคัญที่น่าสนใจคือคำว่า “Teach Less” และ “Learn More” โดยความหมายแล้วหมายความว่า การเปลี่ยนวิธีการศึกษาด้วยการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายจาก “ความรู้(knowledge)” ไปสู่ “ทักษะ (skill or practices)” คำว่า “Teacher” ที่แปลว่า “ครู” นั้น ถือว่าเป็นคำเก่าไปแล้วนั้นจะถูกให้ความหมายหรือคำจำกัดความเสียใหม่ด้วยการเปลี่ยนมาเป็นเพียง “Facilitator” โดยระบุหน้าที่หรือคำจำกัดความว่าเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้(Coach) หรือผู้ชี้แนะ” ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่มี “ครู” เป็นหลักไปเป็น “นักเรียน” เป็นหลักดังนั้นการเรียนรู้จึงจะต้องเรียนให้เลยจากเนื้อหาหลายส่วนก็ไม่จำเป็นต้องสอนผู้เรียนซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เอง แต่ต้องสร้าง “ทักษะและเจตคติ” กับตัวของผู้เรียนขึ้นมาให้ได้การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการเรียนรู้แบบตัวใครตัวมัน (Individual Learning) เพราะการเรียนรู้ในแบบใหม่ต้องเป็นการเรียนรู้ที่แบ่งปันกันช่วยเหลือเกื้อกูลกันการเรียนรู้ในปัจจุบันควรให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติพร้อมเรียนทฤษฎีไปพร้อม ๆ กันไม่ใช่แยกส่วนกันเรียนห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 ควรเปลี่ยนจากห้องเรียนธรรมดา (Class Room) เป็นสตูดิโอ (Studio) เป็นที่ทำงานเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งหมายความว่า การเรียนจะเปลี่ยนจาก Lecture Based เป็น Project Based เป็นการเปลี่ยนผู้เรียนจาก “กรรม” จากเดิมเป็นผู้เรียนเป็น “ประธาน” และเป็น “กริยา” ด้วยพร้อมกันคือเป็นผู้ลงมือทำโครงการงาน (project) (สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร, 2555)

ความสามารถในการคิดมีความสำคัญยิ่งสำหรับการศึกษาในปัจจุบันเพราะความสามารถในการคิดมีความจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในยุคข้อมูลข่าวสารความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ดังมีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดในยุคศตวรรษที่ 21 ว่า ทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการคิดของบุคคลและทักษะชีวิต เพื่อจะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสันติสุขในสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้พื้นฐานเพียงพอในการดำรงชีวิตและการปรับตัว การจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถด้านการคิดและแก้ปัญหาจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นแต่เนื่องจากปัญหาที่หลากหลายสาเหตุวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหาจึงไม่มีสูตรตายตัวว่าวิธีที่ใช้แก้ปัญหา การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพนั้นควรมีลักษณะเป็นการคิดที่มุ่งแก้ปัญหาหรือคิดค้นหาคำตอบและวิธีการที่แปลกใหม่แตกต่างจากเดิมที่มีอยู่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับสภาพปัญหาแต่ละอย่างและมีคุณค่าเป็นประโยชน์ การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดการแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์และการฝึกหมายถึงการใช้ทักษะการคิดเพื่อค้นหาคำตอบในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้สามารถเผชิญและผจญกับปัญหาและจัดการกับภาวะต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมขอขอบเขตเนื้อหาของการเรียนรู้ที่พัฒนา กระบวนการคิดแก้ปัญหาจาก

ประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติโดยการสังเกตการเปรียบเทียบ ตั้งคำถาม แปลความหมาย ตีความ ขยายความ อ้างอิง คาดคะแน การสรุป ความคิดสร้างสรรค์และกระบวนการคิดวิเคราะห์กลยุทธ์ และเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รูปแบบการสอนเทคนิควิธีการเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เช่น การจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL เทคนิค 4MAT การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ การจัดการเรียนรู้แบบเสาะหาความรู้ เป็นต้น (ศศิธร พงษ์โกศา , 2557)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ให้ความหมายของโครงการไว้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออกของนักเรียนในสถานการณ์จริง และสถานการณ์จำลอง นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำโดยเลือกปัญหา วางแผนการปฏิบัติงานซึ่งนักเรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามความสามารถความสนใจและความถนัดของตนเอง หลังสิ้นสุดการเรียนการสอนนักเรียนต้องสรุปองค์ความรู้และนำเสนอผลงานอย่างเป็นรูปธรรมจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนานักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ และ Heywood ได้กล่าวว่า โครงการ (Project) คือ กิจกรรม (Activities) ที่ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหา (Solve a particular problem) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นหาความถนัดและปัญหาที่ตนเองสนใจ วางแผนและดำเนินการให้สำเร็จตามความมุ่งหมายของโครงการ เรียนรู้ด้วยการลงมือทำด้วยตนเอง เริ่มต้นด้วยการคิดตั้งคำถามถึงปัญหานั้นและลงมือหาคำตอบ นอกจากนี้ ทิศนา ขัมมณี ได้ให้นิยามไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก คือ การจัดสภาพการณ์ของ การเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่แล้วจึงเขียนรายงานและเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด ซึ่งข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานนี้มีความหมายต่อผู้เรียนอย่างมาก สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เรียนในด้านต่างๆ ได้แก่ Active, Constructive, Intentional, Authentic and Cooperative เป็นต้น (ณัฏฐา ผิวมา และวิภาวี วลีพิทักษ์เดช, 2560)

ในปัจจุบันได้เกิดการตื่นตัวที่จะให้ความสำคัญในการพัฒนาครูและผลิตครูที่มีคุณภาพโดยการกำหนดให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง และมีการพัฒนาครูในหลากหลายวิธีการเพื่อจะให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามหลักสูตร เพื่อสร้างเด็กไทยให้ผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคล และมีคุณลักษณะนิสัย/พฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีองค์ความรู้ที่สำคัญและทักษะในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งทักษะการดำรงชีวิต และทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

แนวทางหนึ่งในการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา คือ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมตัวกัน เป็นกลุ่มของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อร่วมมือร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกันและสะท้อนผลการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักคือ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการบริหาร การจัดการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (บุญชอบ จันทาพูน, 2561)

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่จะนำแบบฝึกทักษะ ชุดฝึกทักษะ หรือ ชุดกิจกรรมมาใช้ในการพัฒนาการคิดแก้ปัญหา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับกระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อให้นักศึกษาเรียนมีความสามารถในการคิดและต่อยอดองค์ความรู้ได้จากกระบวนการจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญโครงงานคอมพิวเตอร์ยังส่งผลเชื่อมโยงกับวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ที่มีศาสตร์หลักการ และทฤษฎีที่สำคัญของการสร้างสรรค์พัฒนาสิ่งใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ๆ ตั้งแต่อดีตปัจจุบัน และอนาคต

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย (Research Objectives)

1. สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC
3. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC

สมมติฐานของงานวิจัย (Research Hypothesis)

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC มีผลสัมฤทธิ์คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC มีความพึงพอใจในระดับมาก

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลอง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดแบบแผนการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design คือ การจัดการเรียนรู้โดยให้มีการทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียน (Pretest) จากนั้นให้ผู้เรียน เรียนรู้เนื้อหาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC และทำการทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา หลังเรียน (Posttest) และประเมินความพึงพอใจ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ขั้นเตรียมเครื่องมือ

1.1 ศึกษา วิเคราะห์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 4 เทคโนโลยี

1.2 ออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

1.3 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความชัดเจนของเนื้อหา เป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. นำผลการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

2.1 ขั้นดำเนินการทดลอง

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการเรียน และการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC

2.2 ดำเนินการทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา

2.3 นักเรียนรับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC

2.4 หลังจากนักเรียนรับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดำเนินการทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา หลังเรียน (Posttest)

2.6 นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อการรับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC

3. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC สำหรับนักเรียนโรงเรียนสทวิทยา อ.เมือง จ.กำแพงเพชร สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.50/84.75

1.2 ผลสัมฤทธิ์คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนสหวิทยาคม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

7.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.81)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.50/84.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมมีการออกแบบให้นักเรียนฝึกกระบวนการในการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และมีการผสมผสานรูปแบบการสอนร่วมกันระหว่างการสอนแบบโครงงานและกระบวนการ PLC สอดคล้องกับ อุทัยวัฒน์ศิริ (2557) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะการคิดแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การพัฒนาแบบฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะการคิดแก้ปัญหา เกิดจากครูผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะการคิดแก้ปัญหา พัฒนาการทางสติปัญญา เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับว่าสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะการคิดแก้ปัญหาได้ อาทิ การใช้รูปภาพ การใช้สถานการณ์ นอกจากนี้ยังได้รับการกลั่นกรองคุณภาพของแบบฝึกโดยคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะการคิดแก้ปัญหา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านจิตวิทยาและด้านการวัดและประเมินผล ทำให้ได้แบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนสหวิทยาคม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดร่วมกันภายใต้สถานการณ์ที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนด ผู้เรียนจึงเกิดกระบวนการในการคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชูงามคำ (2560) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการแก้ปัญหาขนาดตรงกับแผนผังความคิด พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนเท่ากับ 26.48 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 11.97 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ครูจัดกิจกรรมที่เน้นการกระบวนการคิดหัวข้อ ฝึกกระบวนการแก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง และนำความรู้ที่ได้จาก

การทำกิจกรรมไปแก้ปัญหในสถานการณ์ต่างๆ ที่ครูกำหนดให้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน โดยยึดกระบวนการแก้ปัญหาของเวียร์ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นระบุปัญหา ขั้นวิเคราะห์ปัญหา ขั้นเสนอวิธีการแก้ปัญหา ขั้นตรวจสอบผลลัพธ์ โดยเป็นขั้นตอนชัดเจนครอบคลุมขั้นตอนการแก้ปัญหา สามารถกำหนดระยะเวลา และวิธีการทำงานที่แน่นอน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้จากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และสามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหานั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.81) ซึ่งอาจเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองแบบเป็นทีม เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและสามารถสร้างชิ้นงานได้ตามเป้าหมายที่กลุ่มได้ตั้งไว้ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและสามารถเรียนไปได้อย่างพร้อมๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับ อภิรุณห์ ไสยสง (2560) ศึกษาเรื่องการส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีเว็บสนับสนุน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณวัตร พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติจริงร่วมกับเพื่อน เชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริง ได้ผลงานที่จากการคิด วางแผนและปฏิบัติร่วมกัน จากนั้นนำผลงานมานำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างสนุกสนาน และได้แง่คิดต่าง ๆ มากมาย ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ต่อวงการศึกษาดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนให้เข้าใจเป็นอย่างดี ก่อนการจัดการเรียนรู้ และควรมีคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งของครูผู้สอนและนักเรียน

1.2 หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาควรมีการนำรูปแบบวิธีการสอนไปต่อยอดในการสอนนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโครงงานร่วมกับกระบวนการ PLC เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

เอกสารอ้างอิง (References)

- ณัฏฐา ผิวนา และวิภาวี วลีพิทักษ์เดช. (2560). การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน. *วารสารการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี*. 7(13), 16-26.
- บุญชู งามขำ. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชอบ จันทาพูน. (2561). กลยุทธ์การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเทศบาล 1 ต้นยาง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศศิธร พงษ์โสภา. (2557). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการแก้ปัญหานาคร่วมกับแผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร. (2555). การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The 21st Century Learning). *The NAS Magazine มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี*. 2(18), 20.
- อภิรุณห์ ไกลโสง. (2560). การส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีเว็บสนับสนุน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณวัตร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุทัย วัฒนศิริ. (2557). ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะการคิดแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้าง
สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กรณีศึกษาโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกแห่งหนึ่ง
Transformational Leadership Competencies and the Process of
a Transformational Leadership Competency Development Program:
A Case Study of a Royal Thai Army Hospital

สุธาสินี สุนทรชัย¹ ปรัชนันท์ เจริญอาภรณ์วัฒนา² เขมมยา คินิมาน³

Suthasinee Soonthornchai, Paratchanun Charoenarpornwattana, Khemmaya Kiniman

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหน่วยงานโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก 2) นำเสนอกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับหัวหน้าหน่วยงานโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับหัวหน้าหน่วยงานของโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก จำนวน 18 ท่าน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและยืนยันผลการศึกษาด้วยการทำสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหน่วยงานโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 32 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ได้แก่ 1.1) มีความรู้เชี่ยวชาญในงาน 1.2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 1.3) มีวิสัยทัศน์ 1.4) เป็นคนดี 1.5) แก้ปัญหาได้มีประสิทธิภาพ 1.6) มีความรับผิดชอบสูง 1.7) ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ได้แก่ 2.1) จูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาได้ 2.2) มีทัศนคติดี 2.3) ให้แรงเสริมหรือให้กำลังใจ 2.4) นำทีม 2.5) มีชีวิตชีวา 3) ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา ได้แก่ 3.1) ให้อิสระในการทำงาน 3.2) เรียนรู้อยู่เสมอ 3.3) ทำงานเชิงระบบ 3.4) ดึงศักยภาพได้ 3.5) สร้างให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ได้แก่ 4.1) เป็นผู้ฟังที่ดี 4.2) ดูแลเสมือนสมาชิกในครอบครัว 4.3) เข้าใจว่าคนมีความหลากหลาย 4.4) จริงใจ 4.5) เข้าถึงง่าย 4.6) สนับสนุนให้พัฒนาตนเองและมีความก้าวหน้า 5) ด้านอื่นที่มีความจำเป็นต่อการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ได้แก่ 5.1) ให้ความเสมอภาค 5.2) มีความยืดหยุ่น 5.3) เปิดเผย ยอมรับความจริง 5.4) ให้คำปรึกษาและสอนงานได้ 5.5) จิตใจเข้มแข็ง 5.6) สื่อสารมีประสิทธิภาพ 5.7) ยินดีให้บริการ 5.8)

Received: 2022-09-11 Revised: 2022-10-02 Accepted: 2022-10-22

¹ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนทรัพยากรมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา Masters of Arts in Human Resource Development, Faculty of Education, Burapha University. Corresponding Author e-mail: 63920422@go.buu.ac.th

^{2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา Faculty of Education, Burapha University

มีทักษะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง 5.9) มีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ขั้นการวิเคราะห์และวางแผน 2) ขั้นตอนกิจกรรม และ 3) ขั้นประเมินผล

คำสำคัญ (Keywords): โรงพยาบาลกองทัพบก; สมรรถนะผู้นำ; ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Abstract

The objectives of this research were 1) Studying the components of transformational leadership competencies possessed by Royal Thai Army hospital department chiefs and 2) Proposing a program to enhance transformational leadership competencies for Royal Thai Army hospital department chiefs. This is a qualitative research with research tools such as an in-depth interview with 18 informants who chiefs of hospital department. The data used for content analysis and experts confirmed the results by conducting group discussions with 5 participants. The findings demonstrated that there were 5 main components and 32 subcomponents that made up the change leadership competency of hospital department chiefs in the Royal Thai Army which were 1) Having Idealized Influence as follows: 1.1) Having knowledge and expertise in work. 1.2) Acting as a positive role model. 1.3) Having vision. 1.4) Acting morally upright. 1.5) Effective problem-solving. 1.6) Showing extreme responsibility and 1.7) Using authority for the benefit of everyone. 2) Inspirational Motivation included by 2.1) Inspiring subordinates. 2.2) Positive attitude. 2.3) Reinforcement or encouragement. 2.4) Leading the team and 2.5) Remain active. 3) Intellectual Stimulation consisted of 3.1) Providing flexibility for work. 3.2) Constant learning. 3.3) Systematic work. 3.4) Potential and 3.5) Established as a learning organization. 4) Individual Consideration into account 4.1) Listen attentively. 4.2) Caring like family members. 4.3) Recognize the variety of persons. 4.4) Sincere. 4.5) Easily reached and 4.6) Promote growth and self-improvement. 5) Additional components of today's change leadership included 5.1) Ensuring equity. 5.2) Flexibility. 5.3) Openness, accept the truth. 5.4) Effective job-training and coaching. 5.5) Mental fortitude. 5.6) Effective communication. 5.7) Willingness to serve. 5.8) Possessing expertise in managing change and 5.9) Skills in using digital technology. And the process of transformational leadership competency programs was conducted in 3 phases: 1) Analysis and planning 2) Implementation and 3) Evaluation.

Keywords: Royal Thai Army Hospital; Leadership competency; Transformational Leadership

บทนำ (Introduction)

กองทัพบกเป็นองค์กรหนึ่งของรัฐบาลที่มีความสำคัญต่อประเทศในการป้องกันรักษาเอกราชและการพิทักษ์ผลประโยชน์ของชาติ มีการกำหนดนโยบายที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล เช่นเดียวกับหน่วยงานของภาครัฐหรือภาคเอกชนอื่น ๆ อาทิเช่น การดำเนินงานตามนโยบายและแผนความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2562 – 2565) แผนปฏิบัติราชการระยะ 3 ปีของกองทัพบก (พ.ศ. 2563 - 2565) การใช้วิสัยทัศน์เชิงนโยบายยุค Thailand 4.0 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 52 ที่บัญญัติว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทย มีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

จึงถือได้ว่ากองทัพบกต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเช่นเดียวกับองค์กรอื่นที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน (ทศชัย ชัยมาโย, 2562) ด้วยเหตุนี้จึงได้พัฒนาให้องค์กรมีความพร้อมและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาประเทศในเวลาสถานการณ์ปกติด้วย ไม่ใช่เฉพาะเวลาสงครามหรือเมื่อเผชิญภัยคุกคามเท่านั้น โดยภายในปี 2579 กองทัพบกมีวิสัยทัศน์คือ “จะเป็นกองทัพที่มีศักยภาพ ทันสมัย เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน และเป็นหนึ่งในกองทัพชั้นนำของภูมิภาค” (The Royal Thai Army of 2036 is to be a Capable, Modern, Reliable and One of the Leading Armies in the Region) โดยปัจจุบันกองทัพไทยมีความเข้มแข็งที่พิจารณาจาก 50 ปัจจัย (Military Strength Ranking) จัดอยู่ในอันดับที่ 29 ของโลก (GlobalFirepower.com, 2022)

ด้านการพัฒนากำลังพลของกองทัพบก ได้ดำเนินการฝึกอบรมกำลังพลในทุกระดับ ส่งเสริมขีดความสามารถให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะ ควบคู่กับนวัตกรรม โดยใช้ระบบการจัดการที่ทันสมัย ผสานความร่วมมือในการจัดการศึกษากับหลายภาคส่วนเพื่อผลิตกำลังพลสำหรับศตวรรษที่ 21 (อาคม พงศ์พรหม, 2561) จึงต้องจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยรองรับกับการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการพัฒนาผู้นำองค์กรในอนาคต (Developing future Leaders) ด้วย

การเตรียมผู้นำในวงการแพทย์จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพื่อสร้างทุนมนุษย์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนถ่ายบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารและจัดการกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ (คณินิจ อนุโรจน์, 2557) โดยเฉพาะกับผู้นำที่เป็นผู้บริหารระดับต้น จะสามารถนำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ให้แก่องค์กร เพราะมีความใกล้ชิดกับ

บุคลากรระดับปฏิบัติการ ที่สามารถโน้มน้าว สร้างความผูกพัน กระตุ้นการทำงานหรือสร้างความราบรื่นในการทำงานร่วมกัน ช่วยกระตุ้นให้ผู้ตามยกระดับความคิดและคุณธรรมให้ที่สูงขึ้น (Doody & Doody, 2012) ซึ่งพบว่างานโรงพยาบาลเป็นงานด้านบริการที่พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนั้นมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการทุกด้าน (Jabnoun and Rasasi, 2005)

การศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก จึงมีความสำคัญเพื่อทราบถึงองค์ประกอบที่จำเป็น และพัฒนาเป็นรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้แก่หัวหน้าหน่วยงานขององค์กร ทั้งหัวหน้าที่เป็นบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์น้อย รวมถึงหัวหน้าที่มีประสบการณ์การเป็นหัวหน้าหน่วยงานมานาน ให้สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เกิดการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหน่วยงานในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก
2. เพื่อนำเสนอกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับหัวหน้าหน่วยงานในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาปัญหา ค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสาร บทความ วารสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document Analysis) เพื่อมุ่งแสวงหาความรู้และข้อเท็จจริงที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีการเจาะลึกด้านความรู้สึก นึกคิด เพื่อตอบปัญหาอย่างเป็นระบบ ระเบียบ พร้อมใช้การวิเคราะห์และพรรณนาแบบอุปนัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนายทหารสัญญาบัตร จำแนกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1.ผู้มีประสบการณ์ในการบริหารงานโรงพยาบาลกองทัพบก 2.หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล 3.หัวหน้าฝ่ายธุรการและกำลังพล 4.หัวหน้าหน่วยงานด้านการรักษาพยาบาล และ 5.หัวหน้าหน่วยงานด้านการสนับสนุนการรักษาพยาบาล ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารหน่วยงานของโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก จำนวน 18 ท่าน

3. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการสร้างเครื่องมือการวิจัย (Developing Research Instrument) โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและกำหนดขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา จากนั้นนำเครื่องมือการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย (Content Validity) โดยการลงความเห็นและให้คะแนน เพื่อกำหนดค่าดัชนีความ

สอดคล้องระหว่างข้อความถามกับนิยามตัวแปรของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruency:IOC) ซึ่งคำถามจำนวน 36 ข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 แสดงว่าคำถามมีความตรงเชิงเนื้อหา (Rovinelli&Hambleton,1977) จากนั้นผู้วิจัยทดลองนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกไปใช้ในการสัมภาษณ์จากหัวหน้าหน่วยงานในองค์กรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จำนวน 5 ท่าน โดยพบว่าคำตอบที่ได้มาตรงคำถาม ไม่หลุดจากวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย สามารถนำไปใช้ได้จริง

4. การรวบรวมข้อมูล

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูล โดยทำการชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยตามเอกสาร พร้อมเปิดโอกาสให้ซักถาม เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลมีความเข้าใจของวัตถุประสงค์และเนื้อหาของงานวิจัยอย่างแท้จริง โดยต้องได้รับความยินยอม และดำเนินการเก็บรักษาข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลอย่างดีที่สุด ซึ่งการพูดคุยควรกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการที่จะอยากจะสนทนา โดยใช้ทักษะการสื่อสารที่สร้างการสนทนาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งการศึกษานี้ผ่านการรับรองจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ยกเว้นการลงมติจากที่ประชุม (Exemption Determination) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลที่ไม่เกิดผลกระทบต่อบุคคลหรือมีความเสี่ยงทางกฎหมาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

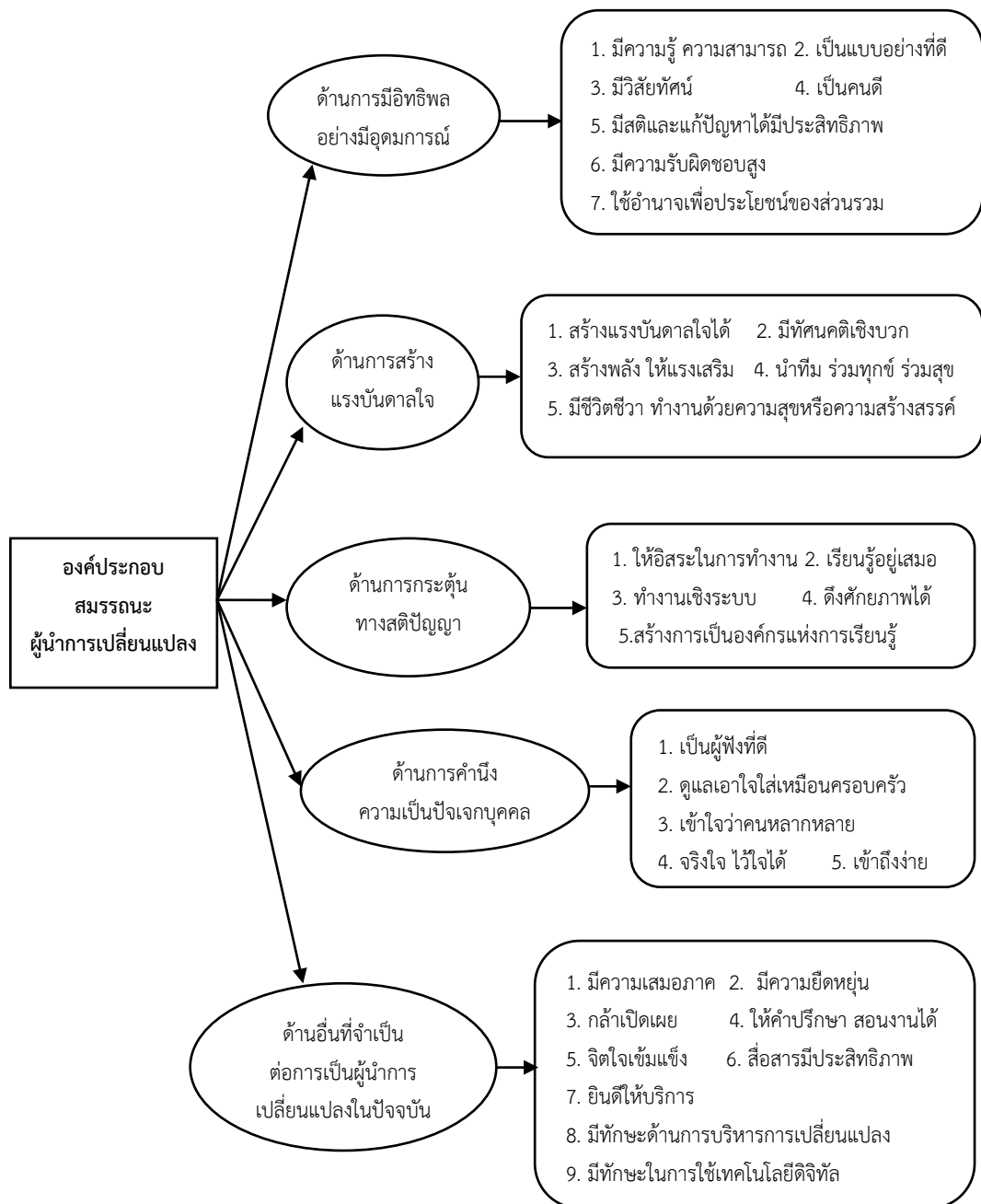
ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้มาจากผู้ให้ข้อมูลทั้งเนื้อหา นำเสียง อารมณ์เพื่อนำมาแบ่งกลุ่มคำ แยกกลุ่มคำ และนำมารวมเป็นกลุ่มคำใหม่ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน (วิชรินทร์ อินทพรหม,2560) โดยใช้โปรแกรม ATLAS.ti Version 9.0

6. การยืนยันผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาเรียบร้อยแล้ว ได้ดำเนินการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Focus Group Discussion) ซึ่งไม่ได้เป็นการสนทนากลุ่มที่แตกต่างจากแบบเดิม เพียงแต่มีการนำอินเทอร์เน็ตมาปรับใช้ในการสนทนาแบบเดิม (เก็จกนก เอื้อวงศ์,2562) เพื่อยืนยันผลการศึกษาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ 2 กลุ่ม ซึ่งได้ทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ กลุ่มที่ 1 ข้าราชการทหารเหล่าแพทย์ ระดับชั้นยศพันเอกและมีประสบการณ์ในการพัฒนากำลังพลของกองทัพบกมากกว่า 10 ปี จำนวน 2 ท่าน และกลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญในสายงานวิชาการด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลหรือองค์กร วุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 3 ท่าน

ผลการวิจัย (Research Results)

1. องค์ประกอบของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับหัวหน้าหน่วยงานโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก อธิบายได้ดังแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 สรุปลักษณะองค์ประกอบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าหน่วยงาน
โรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก
ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 32 องค์ประกอบย่อย

จากแผนภาพสามารถอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมได้ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงองค์ประกอบด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

องค์ประกอบ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	คำอธิบาย
1. มีความรู้ ความสามารถ	มีความรอบรู้ เชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบหรืองานด้านอื่น ๆ ที่หลากหลาย จนปฏิบัติได้เป็นอย่างดี
2. เป็นแบบอย่างที่ดี	ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านการทำงานและเรื่องส่วนตัว จนน่าเคารพนับถือ
3. มีวิสัยทัศน์	วางวิสัยทัศน์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว พร้อมถ่ายทอดไปยังผู้ตาม โดยมีความแน่วแน่ที่จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย
4. เป็นคนดี	ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี
5. มีสติและแก้ปัญหาได้ดี	มีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะสถานการณ์ซึ่งหน้า รวมถึงควบคุมอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ความรับผิดชอบสูง	มีความทุ่มเท ตั้งใจ สำนึกได้อยู่เสมอในการปฏิบัติงาน เอาใจใส่ติดตามงาน ไม่ละทิ้งภาระงาน
7. ใช้อำนาจให้เกิดประโยชน์ส่วนรวม	ไม่แสวงหาเพื่อเป็นไปตามประโยชน์ของตนเอง

ตารางที่ 2 แสดงองค์ประกอบด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

องค์ประกอบ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	คำอธิบาย
1. สร้างแรงบันดาลใจได้	ชักชวนหรือโน้มน้าวใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความกระตือรือร้นต่อการทำงาน รวมถึงชี้ให้เห็นถึงคุณค่าในงานว่ามีประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและองค์กร
2. เป็นผู้มีทัศนคติที่ดี คิดเชิงบวก	เป็นผู้รักในงานที่ทำรวมถึงมีมุมมองที่ดีเมื่ออยู่กับปัญหาและเชื่อว่าหาทางออกได้
3. สร้างพลัง ให้แรงเสริม	สื่อสารด้วยคำพูดที่สร้างพลัง ให้แรงเสริม ไม่บั่นทอนกำลังใจ ยกย่อง ชื่นชมหรือให้รางวัลเมื่องานสำเร็จ
4. นำทีม ร่วมทุกข์ ร่วมสุข	ลงไปทำงานด้วยเสมอ ร่วมทุกข์ ร่วมสุข ไม่ทอดทิ้งสมาชิกในทีม
5. มีชีวิตชีวา ทำงานด้วยความสุขหรือความริเริ่มสร้างสรรค์	ทำงานด้วยความสุข ริเริ่มหรือมีความสร้างสรรค์ ไม่สร้างบรรยากาศให้ตึงเครียดจนเกิดความกดดันที่ไม่เป็นผลดีต่อบรรยากาศการทำงาน

ตารางที่ 3 แสดงองค์ประกอบด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา

องค์ประกอบด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา	คำอธิบาย
1. ให้อิสระในการทำงาน	ไว้วางใจให้วางแผนขั้นตอนต่าง ๆ ของการทำงาน รวมถึงการตัดสินใจเมื่อเป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์ เปิดโอกาสให้แสดงความเห็นกับเรื่องต่าง ๆ อย่างตรงประเด็น โดยมีหลักการและเหตุผล ถูกกาลเทศะ
2. เรียนรู้ อยู่เสมอ	เป็นคนที่เปิดใจใฝ่เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะของตนเองให้สูงขึ้น รวมถึงลงมือทำในสิ่งที่ได้ศึกษามา
3. ทำงานเชิงระบบ	กำหนดแนวทางการทำงานชัดเจน เชื่อมโยงทุกขั้นตอนตั้งแต่วัตถุประสงค์ กระบวนการ และตรวจสอบผลลัพธ์
4. ดึงศักยภาพได้	มองเห็นความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา และดึงศักยภาพออกมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. สร้างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	ยกระดับคุณภาพด้วยการจัดการความรู้ ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 4 แสดงองค์ประกอบด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

องค์ประกอบด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	คำอธิบาย
1. เป็นผู้ฟังที่ดี	ตั้งใจรับฟังคู่สนทนา จับประเด็นเนื้อหา นำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจ
2. ดูแลเอาใจใส่เหมือนสมาชิกในครอบครัว	ดูแลด้วยความใกล้ชิด มีความเข้าใจ เห็นอก เห็นใจ โอบอ้อมอารี ตักเตือนเมื่อผิดพลาดเพื่อการแก้ไขตนเอง
3. เข้าใจว่าคนมีความหลากหลาย	ให้การยอมรับความหลากหลายของคน ทั้งเพศ อายุ ศาสนา การศึกษา ความคิดเห็นต่าง ฯลฯ โดยปฏิบัติด้วยความเสมอภาคและให้เกียรติกัน
4. มีความจริงใจ ไว้วางใจได้	เป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ ไม่หลอกลวง ช่วยเหลือ เกื้อกูลและมอบความปรารถนาดี
5. เข้าถึงง่าย	สื่อสารเป็นมิตร ให้ความสำคัญต่อบุคคลทุกระดับ
6. สนับสนุน ส่งเสริมให้พัฒนาตนเองและมีโอกาสก้าวหน้า	ส่งเสริมให้พัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าและเติบโต ช่วยสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จทางอาชีพการงาน

ตารางที่ 5 แสดงองค์ประกอบอื่นที่มีความจำเป็นต่อการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

องค์ประกอบด้านอื่น ที่มีความจำเป็น	คำอธิบาย
1. ให้ความเสมอภาค	สร้างให้สมาชิกในองค์กรได้รับความเท่าเทียมกัน
2. มีความยืดหยุ่น	ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผ่อนสั้นผ่อนยาว ไม่ เคร่งครัดในบางสถานการณ์ที่ต้องการความอ่อนตัว
3. กล้าเปิดเผย	เปิดเผยต่อข้อเท็จจริง ยอมรับต่อข้อผิดพลาดที่เกิดจาก ตนเองได้
4. สื่อสารมีประสิทธิภาพ	สื่อสารเข้าใจ กระชับ ตรงประเด็น ไม่ทำให้เกิดความ ขัดแย้ง แต่สร้างให้เกิดความสุข ความรัก ความสามัคคี
5. ให้คำปรึกษาได้ดีและสอนงานได้	สอนงานได้อย่างมีขั้นตอน ฝึกให้คิด วางแผน แก้ปัญหา และมีความมั่นใจในการทำงาน รวมถึงการช่วยเหลือให้ คิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาเรื่องส่วนตัว
6. จิตใจเข้มแข็ง หนักแน่น	การมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ จัดการกับแรงกดดันได้
7. ยินดีให้บริการ	ให้เกียรติผู้รับบริการ มีความเต็มใจในการให้บริการ ยิ้ม แย้ม แจ่มใส ประสงค์ให้ผู้รับบริการมีความสุขหรือพึง พอใจ รวมถึงมีความอ่อนน้อมทางด้านพฤติกรรม เช่น สี หน้า แววตา น้ำเสียง ท่าทาง
8. มีทักษะการบริหารการ เปลี่ยนแปลง	วางแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยต้องลดผลกระทบทางลบให้มากที่สุด และสนับสนุน ให้ทีมเกิดการปรับตัวและยอมรับ พร้อมทั้งจัด เรียงลำดับความสำคัญ และวินิจฉัยปัญหาจากการ เปลี่ยนแปลงได้
9. มีทักษะและความเข้าใจในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล	ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนา กระบวนการทำงานให้ทันสมัยและเกิดประสิทธิภาพ

2. กระบวนการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถอธิบายได้ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับหัวหน้าหน่วยงานโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก

กระบวนการ	กิจกรรม
1. ขั้นวิเคราะห์และวางแผน	1.1 ชี้นำความสำคัญของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 1.2 มีการสำรวจความจำเป็น/ความต้องการ 1.3 วิเคราะห์ข้อมูลหัวหน้าหน่วยงานเป็นรายบุคคล 1.4 ส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงก่อนขึ้นเป็นหัวหน้าหน่วยงาน 1.5 ประเมินความเสี่ยงทั้งระบบงานขององค์กร 1.6 มอบหมายผู้รับผิดชอบหรือผู้เกี่ยวข้อง 1.7 ระบุหรือเลือกโปรแกรมที่เหมาะสม 1.8 เลือกสถานที่จัดการอบรม
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม	2.1 ดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน 2.2 วินิจฉัยปัญหา ข้อขัดข้องของโปรแกรมเพื่อวางแผนแนวทางแก้ไข 2.3 ให้ความรู้เวลาในการเรียนรู้
3. ขั้นสรุปผล	3.1 สรุปเนื้อหาการเรียนรู้ที่สำคัญ 3.2 ประเมินความรู้ ความเข้าใจหลังเข้าโปรแกรม 3.3 ประเมินความพึงพอใจ 3.4 ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องหรือติดตามการนำไปใช้ 3.5 ส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรม 3.6 มีการให้รางวัลหรือการแข่งขัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่องสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กรณีศึกษาโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกแห่งหนึ่ง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับหัวหน้าหน่วยงานโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ประกอบด้วย 1. มีความรู้ความสามารถ 2. เป็นแบบอย่างที่ดี 3. มีวิสัยทัศน์ 4. เป็นคนดี 5. มีสติและแก้ปัญหาได้มีประสิทธิภาพ 6. มีความรับผิดชอบสูง 7. ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม สอดคล้องกับทฤษฎี

ของ Bernard M. Bass & Ronald E. Riggio (2006) กล่าวว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ผู้นำสามารถสร้างอิทธิพล มีคุณลักษณะที่น่าชื่นชม เช่นมีวิสัยทัศน์และจิตสำนึกที่ดี สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤติ มีจริยธรรมทำในสิ่งที่ถูกต้องเสมอ คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม ฉลาดเนื่องจากมีความรู้และมีระดับสติปัญญาอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับการศึกษาของชญาดา เข็มเพชรและคณะ (2560) ที่ทำการศึกษาการพัฒนาผู้นำต้นแบบในสังคมไทยจะมีคุณลักษณะของการเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถสร้างความหวัง ความศรัทธาให้กับผู้ตาม ยึดหลักความถูกต้องดีงามและมุ่งประโยชน์เพื่อผู้อื่น ตลอดจนสามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ประกอบด้วย 1. สร้างแรงบันดาลใจได้ 2. มีทัศนคติเชิงบวก 3. สร้างพลัง ให้แรงเสริม 4. นำทีม ร่วมทุกข์ ร่วมสุข 5. มีชีวิตชีวา ทำงานด้วยความสุขหรือความสร้างสรรค์ สอดคล้องกับทฤษฎีของ Bernard M. Bass & Ronald E. Riggio (2006) กล่าวว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือผู้นำที่กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่รับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมาย และทราบการทำงานของทีมงานโดยตรงด้วยการลงไปทำด้วยและทราบปัญหาในการทำงานอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับการศึกษาของยงยุทธ ขำคง (2563) ที่กล่าวว่ากองทัพบกพยายามสร้างผู้นำทางการทหารให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการนำทีมและการพัฒนางานพร้อมบรรยากาศเชิงบวกให้แก่ทีมงาน จึงมีหลักการเบื้องต้นคือความเชื่อใจซึ่งกันและกัน รู้ว่าแต่ละคนในทีมจะทำอะไร

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา ประกอบด้วย 1. ให้อิสระในการทำงาน 2. เรียนรู้อยู่เสมอ 3. ทำงานเชิงระบบ 4. ดึงศักยภาพได้ 5. สร้างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับทฤษฎีของ Bernard M. Bass & Ronald E. Riggio (2006) กล่าวว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือผู้นำที่เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาที่ท้าทาย ตลอดจนการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับการศึกษาของดวงพร ศรีชัย และคณะ (2563) ที่ศึกษาสมรรถนะของนายทหารสัญญาบัตรกองทัพบกในศตวรรษที่ 21 ว่าคุณสมบัติที่ควรมีในตนเอง คือการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นสมรรถนะที่มีความครอบคลุมกับในสถานการณ์ยุคปัจจุบันที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือองค์กร

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ประกอบด้วย 1. เป็นผู้ฟังที่ดี 2. ดูแลเอาใจใส่เหมือนครอบครัว 3. เข้าใจว่าคนหลากหลาย 4. จริงใจ ไว้วางใจได้ 5. เข้าถึงง่าย 6. สนับสนุน ส่งเสริมให้พัฒนาและก้าวหน้า สอดคล้องกับทฤษฎีของ Bernard M. Bass & Ronald E. Riggio (2006) กล่าวว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือผู้นำที่รับฟังด้วยความเข้าใจ ดูแลเอาใจใส่ ให้เกียรติ มีความจริงใจ คำนึงถึงศักดิ์ศรีและไว้วางใจได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2560) ที่ทำการศึกษาศิลปะการบริหารสำหรับคนเป็นผู้นำ พบว่าผู้นำที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจได้นั้นต้องเคารพต่อความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่คิดว่าความคิดของตนถูกต้องฝ่ายเดียว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีปณิธาน กล่าวคำสุภาพน่าฟังต่อคนทั่วไปและมีความจริงใจ

องค์ประกอบที่ 5 ด้านอื่นที่จำเป็นต่อการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ประกอบด้วย 1. มีความเสมอภาค 2. มีความยืดหยุ่น 3. กล้าเปิดเผย 4. ให้คำปรึกษาและสอนงานได้ 5. จิตใจเข้มแข็ง 6. สื่อสารมีประสิทธิภาพ 7. ยินดีให้บริการ 8. มีทักษะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง 9. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับทฤษฎีของ Bernard M. Bass & Ronald E. Riggio (2006) กล่าวว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องเป็นผู้ฝึกสอนและเป็นที่ปรึกษาได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของดวงพร ศรีชัย และคณะ (2563) ที่ศึกษาสมรรถนะของนายทหารสัญญาบัตรกองทัพบกในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว และมีความสามารถในการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับการศึกษาของชัยพล สุวรรณฤกษ์และคณะ (2563) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพภาวะผู้นำแห่งกองทัพบก ผ่านกลยุทธ์ทางการทหารคือความสามารถในการบูรณาการเทคโนโลยี และสอดคล้องกับการศึกษาของรัตนา เอื้อบุญยะนันท์ (2555) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก คือการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความยุติธรรมและเสมอภาคกัน

2. ด้านกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับหัวหน้าหน่วยงานโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก

ประกอบด้วย 3 ระยะได้แก่ 1. ขั้นการวิเคราะห์และวางแผน 2. ขั้นดำเนินกิจกรรม และ 3. ขั้นสรุปผล สอดคล้องกับการศึกษาของยุทธิ ชำคง (2563) ที่กล่าวว่าพัฒนาดตนเองของผู้นำแบบทหารที่จะนำคนอื่น ต้องมีความต้องการที่จะนำและมีแรงผลักดัน เช่นอยากได้รับคำยกย่องว่าประสบความสำเร็จหรือต้องการนำเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเพราะเห็นว่าตนเองมีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่สุด จึงอาสาเข้ามาทำงาน และต้องรู้จักตนเองเป็นอย่างดีว่ามีทักษะหรือจะพัฒนาทักษะด้านใดให้เกิดขึ้นในตนเองให้มีประโยชน์ต่อกองทัพ วิธีที่ง่ายที่สุดคือการสอบถามหรือทำแบบวิเคราะห์ตนเอง (Self-Analysis) เพื่อทราบจุดแข็ง (Strengths) จุดที่ควรพัฒนา (Developmental needs) หากมองว่าขาดทักษะด้านใดก็ต้องการให้มีการฝึกอบรมโดยเร่งด่วนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะเหล่านั้นให้เกิดขึ้นในตัวทหาร ซึ่งจุดนี้ต้องเอาใจใส่ทั้งจากตัวทหารเองและผู้บังคับบัญชา และสอดคล้องกับการศึกษาของภวัต มิสติย์ (2563) ที่ศึกษาโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับต้น ที่ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ 1. บทนำประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวคิด และหลักการของโปรแกรม ส่วนที่ 2 ด้านเนื้อหาของโปรแกรมประกอบด้วยรูปแบบและวิธีพัฒนา กิจกรรม เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม 4 โมดูล และส่วนที่ 3 การประเมินผลการใช้โปรแกรม และสอดคล้องกับการศึกษาของทัศนัย ชัยมาโย (2562) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการของทหารเหล่าการเงินพบวาระยะที่ 1 มีการปฐมนิเทศ การประเมินตนเอง และการเรียนรู้จากกรณีศึกษา เป็นการพบปะชี้แจงการดำเนินงาน มีการตอบแบบประเมิน และวิเคราะห์หาแนวทางในการปฏิบัติงานของตนเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของตนในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ระยะที่ 2 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการยึดการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) และต้องให้ระยะเวลาในการเรียนรู้ และระยะที่ 3 สุดท้ายคือการกำกับ ติดตาม และประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ครั้ง คือการประเมินผลทันทีและติดตาม

ประเมินผลครั้งที่ 2 ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรม และสอดคล้องกับการศึกษาของอรัทัย กระวานชัย (2562) ที่กล่าวว่ากระบวนการพัฒนาบุคลากรที่มีสมรรถนะสูงประกอบไปด้วยการหาความจำเป็น การวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล และสอดคล้องกับการศึกษาของพรทิพย์ ไตรภักตร์ (2559) ที่กล่าวว่าหัวหน้าหน่วยงานการพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมเป็นผู้มีบทบาทในการบริหารหน่วยงาน มีการปรับปรุงระบบบริการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ต้องมีระบบเตรียมความพร้อมของผู้บริหารก่อนเข้าสู่ตำแหน่งโดยการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัย โรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกควรให้ความสำคัญกับ 5 องค์ประกอบหลักและ 33 องค์ประกอบย่อยของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง รวมถึงนำกระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ได้จากงานวิจัยนี้มาปรับใช้ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหน่วยงานโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกที่ก้าวสู่ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้บริหารระดับต้น

1.2 โรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกควรนำองค์ประกอบย่อยจากสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ได้จากการวิจัย มาใช้ประเมินสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกำลังพล เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาสู่ระดับสมรรถนะที่คาดหวัง โดยมีการกำหนดวิธีการ เครื่องมือประเมินที่มีความชัดเจนและเหมาะสม

1.3 โรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกควรนำองค์ประกอบของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการกำลังพล ทั้งด้านการสรรหา พัฒนา ปรับย้าย บรรจุให้เหมาะสม สอดคล้องกับสมรรถนะเพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับตำแหน่งงาน และฐานะการเป็นหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์องค์กรในการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยเป็นเพียงกรณีศึกษาเดียวของโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกแห่งหนึ่ง ซึ่งการศึกษาในโรงพยาบาลที่มีขีดความสามารถและบริบทต่างกัน จะทำให้เกิดข้อค้นพบใหม่ที่กว้างขึ้น

2.2 การศึกษาด้านสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในภาพรวมที่ไม่ได้แบ่งแยกตามวิชาชีพหรือลักษณะงาน หากมีการจำแนกตามวิชาชีพ ลักษณะงานหรือปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน อาจได้ผลการศึกษาที่แตกต่างกัน

2.3 การนำองค์ประกอบย่อยจากสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มาใช้ประเมินสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ควรมีการพัฒนาเครื่องมือประเมินที่เหมาะสม สามารถวัดและสะท้อนสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ

2.4 นำข้อค้นพบของกระบวนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจากงานวิจัย มาพัฒนาต่อในขั้นตอนการสร้างโปรแกรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริง รวมถึงสนับสนุนการเรียนรู้การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงไปสู่บุคลากรระดับปฏิบัติการเพื่อประสิทธิภาพองค์กรที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กองการศึกษา สำนักพัฒนาและบริหารกำลังพล กรมกำลังพลทหารบก. (2562). *คู่มือระบบสมรรถนะกำลังพลกองทัพบก*. สืบค้น 16 มกราคม 2565, จาก <https://dop.rta.mi.th/0401.3.3/index.php/list/20-6>.
- กองวิทยาการ กรมแพทย์ทหารบก. (2554). *เอกสารทางวิชาการ ISSN0858-6511 คู่มือการบริหารโรงพยาบาลทหารบก. กรุงเทพฯ*
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2562). การสนทนากลุ่ม เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. 12(1), 17-30.
- คณินิจ อนุโรจน์. (2557). Leadership: Tips for Successful Sustainable Development. *Royal Thai Air Force Medical Gazette*. 60(3), 53-56.
- ชญาดา เข้มเพชร พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ และบุษกร วัฒนบุตร. (2560). การพัฒนาผู้นำต้นแบบในสังคมไทย. *วารสาร มจร.สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 6(4), 38-50.
- ชัยพล สุวัฒนฤกษ์ บุญไทย แก้วขันตี จงดี พฤกษ์รักษ์ และธีรพงศ์ พงษ์เพ็ง. (2563). กลยุทธ์ทางการทหารในการเสริมสร้างศักยภาพภาวะผู้นำแห่งกองทัพบก. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*. 20(2), 133-145
- ดวงพร ศรีชัย ธีรภัทร กุโลภาส และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2563). สมรรถนะนายทหารสัญญาบัตรกองทัพบกไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารสมาคมนักวิจัย*. 25(1), 46-60.
- ทศชัย ชัยมาโย. (2562). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำฝ่ายบริการของทหารเหล่าการเงินในกองทัพบก *สังกัดกองทัพบกภาคที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- พรทิพย์ ไตรภัทร. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหน่วยทางการแพทย์ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมโดยใช้จิตตปัญญาศึกษา. *วารสารแพทย์นาวิ*. 43(1), 17-32.
- พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม. (2563). การวิจัยเชิงคุณภาพเบื้องต้น. *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์*. 5(2), 11-18.

- ภวัต มิสติย์ พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ และโกวัฒน์ เทศบุตร. (2563). โปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับต้นในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*. 17(1), 183-195.
- ภักภณ สนิทสม และณัฐพล จำรัตน์. (2563). คุณลักษณะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของกองทัพไทย. *วารสารนักบริหาร Executive Journal*. 35(1), 75-86.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2561). บริหารอย่างไรให้ได้ใจคน ศิลปะการบริหารสำหรับคนเป็นผู้นำ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 7(1), 34-44.
- ยงยุทธ ขำคง. (2563). วิเคราะห์วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำแบบทหารและการสร้างทีมงาน. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*. 11(1), 107-123.
- รัตนา เอื้อบุญชนะนันท์. (2555). ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก. *วารสารสหวิทยาการวิจัย ฉบับบัณฑิตศึกษา*. 1(1), 69-78.
- ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก กระทรวงกลาโหม. (2556). *การนำและผู้นำทางการทหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ หจก.อรุณการพิมพ์.
- สุพัตรา วัชรเกตุ. (2557). ผู้นำในยุคการเปลี่ยนแปลง. *วารสารพยาบาลทหารบก Journal of The Royal Thai Army Nurses*. 15(2), 44-49.
- อรทัย กระวานชัย. (2562). *การพัฒนาบุคลากรที่มีสมรรถนะสูง: กรณีศึกษากองจัดทำงบประมาณด้านสังคม 2 สำนักงบประมาณ*. สืบค้น 1 กันยายน 256, จาก <http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/280>.
- อาคม พรหมพงศ์. (2560). *การพัฒนาบทบาทด้านกำลังพลของมณฑลทหารบก เพื่อรองรับ Thailand 4.0*. ข้อมูลเอกสารวิจัยส่วนบุคคลหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- Bass, Bernard M. and Riggio, Ronald E. (2006). *Transformational Leadership (2nd ed)*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Doody, Owen and Doody, Catriona M. (2012). Transformational Leadership in Nursing Practice. *British Journal of Nursing*. 21(20), 1212-1218.
- Jabnoun, N. and Juma AL Rasasi, A. (2005). Transformational leadership and service quality in UAE hospitals, Managing Service Quality. *An International Journal*, Vol.15(1), 70-81.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift voor Onderwijsresearch*, 2(2), 49-60.

การแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านสังคมและความ
มั่นคงในด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

Solving Challenging Problems and Enhancing Social Sustainability and
Security in The Development and Capacity Building of Human Resources

สันฐาน ชยannon¹ วิจิตรา ศรีสอน² ทิฆัมพร พันลึกเดช³

Sunthan Chayanon, Wijittra Srisorn, Tikhamporn Punluekdej

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษากระบวนการนำความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในพื้นที่จังหวัดระนอง 2) ศึกษากระบวนการปลูกฝังเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ในพื้นที่จังหวัดระนอง การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) ใช้การวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-informants) และการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) อย่างละ 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มข้อมูล (Categorization) และตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า (Triangulation Method) ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในพื้นที่จังหวัดระนองพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น ด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และด้านความซื่อสัตย์ต่อชุมชนและสังคม 2) แนวทางการปลูกฝังเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาค

คำสำคัญ (Keywords): ยกระดับการพัฒนา; สังคมและความมั่นคง; ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

Received: 2022-09-02 Revised: 2022-12-10 Accepted: 2022-12-10

¹ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: nawaphorn1818@gmail.com

² วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University

³ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Graduate School, Southeast Asia University

Abstract

The objectives of this research were 1) to synthesize research on applying knowledge of honesty in daily life of youth in Ranong province; 2) to synthesize research on how to instill youths to have behaviors that adhere to honesty. in the area of Ranong Province This study was a qualitative research method using document analysis and in-depth interviews with key informants. (Key-informants) and focus group (Focus Group) of 5 people each. Content Analysis, grouping the data. (Categorization) and examine the data in a triangular way. (Triangulation Method) The results of the research showed that 1) the application of knowledge of honesty in daily life of youth in Ranong province found that the overall level was at a high level in all aspects. Integrity to others Integrity Integrity to oneself and honesty to the community and society; In Ranong Province, it was found that the overall level was at the highest level in all aspects. Responsibility at a very high level Distinguishing between personal and collective interests and on equality and equality.

Keywords: Enhance development; social and security; human resource potential

บทนำ (Introduction)

แนวทางการปลูกฝังเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต การรับรู้พฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนและการนำความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในพื้นที่ชุมชนบางรื่น จังหวัดระนองในพื้นที่ชุมชนบางรื่น จังหวัดระนอง เป็นวิธีการการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านสังคมและความมั่นคงทุกมิติตามแผน ววน. ปี 65 และยุทธศาสตร์การวิจัยและการพัฒนาประเทศ

การที่เยาวชนไทย จะปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติได้นั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องมามี เช่น การเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต มีความขยันหมั่นเพียร อดทนเป็นคนใฝ่หาความรู้ เป็นต้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้นักเรียนได้ตระหนัก เห็นคุณค่าและความสำคัญ และปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อร่วมกันสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาชาติให้เข้มแข็งและมั่นคง

ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมพื้นฐานของคนดี เป็นการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ไม่คดโกง มีความโปร่งใสในการทำงาน ตรวจสอบได้ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะทำให้ได้รับความเชื่อมั่น ความไว้วางใจจากผู้อื่น ในทางตรงกันข้ามผู้ที่ประพฤติตนไม่สุจริต ทุจริตในหน้าที่การงาน จะทำให้งานนั้นเสียหาย ส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ไม่ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น การปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต 1.ซื่อตรงต่อหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างตรงไปตรงมา โปร่งใส ตรวจสอบได้ เห็นแก่ประโยชน์

ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไม่เห็นแก่อำภิสสินจ้าง พกพ้อง 2.ซื่อตรงต่อเวลาวางแผนการทำงานให้เหมาะสมกับเวลาและงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนดไม่มาทำงานสาย 3.ซื่อสัตย์ต่อตนเองปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม มีความจริงใจสุจริต ตั้งมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มีหิริโอตตัปปะเกรงกลัวและละอายในการ กระทำผิด 4.ยึดมั่นในความถูกต้องปฏิบัติหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้องตรงไปตรงมา 5.ยึดมั่นในคาพูด คำสัญญาปฏิบัติตนเป็นผู้มีวาจาสัตย์ ยึดมั่นในคาพูด คำสัญญา ในสิ่งที่ถูกต้อง และปฏิบัติตามคาสัญญา มาใช้ในการเรียน การประกอบอาชีพ การทำงานและการอยู่ร่วมกัน และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ให้กับบุคคลอื่นได้ เป็นการแบ่งปันความรู้ ทำให้บุคคลผู้นั้นประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต และเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศต่อไป

จังหวัดระนองจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงมองหาแนวทางการปลูกฝังเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และการนำความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในพื้นที่ชุมชนบางรื่น จังหวัดระนอง เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย (Research Objectives)

1. สังเคราะห์งานวิจัยการนำความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในพื้นที่จังหวัดระนอง
2. สังเคราะห์งานวิจัยแนวทางการปลูกฝังเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ในพื้นที่จังหวัดระนอง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการการศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) ดังนี้

- 1) การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หนังสือ บทความวิชาการ บทความวิจัย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารแสดงความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค รูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมผู้สูงวัย ดังนี้

(1) แนวทางการปลูกฝังเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ในพื้นที่ชุมชนบางรื่น จังหวัดระนอง

(2) การนำความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในพื้นที่ชุมชนบางรื่น จังหวัดระนองในพื้นที่ชุมชนบางรื่น จังหวัดระนอง

2) การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) เพื่อทราบถึงแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบ ความสัมพันธ์ การแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านสังคมและความมั่นคงในด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในระดับนโยบาย ประชาชน ชุมชน องค์กร/สถาบันการศึกษา ในพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษา โดยมีขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

(1) ทำการศึกษาและคัดเลือกองค์กร ชุมชน องค์กรนโยบายในประเทศ โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความสำคัญของเรื่อง คือ การแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านสังคมและความมั่นคงในด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(2) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับหัวหน้าโครงการวิจัย

(3) ดำเนินการศึกษาวเคราะห์แนวคิด รูปแบบ การจัดการ และแนวทางการพัฒนา ความสัมพันธ์ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านสังคมและความมั่นคงในด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงลึก โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการศึกษาวิจัย

(4) สรุปและนำเสนอผลการศึกษาที่ได้ทั้งจากการศึกษาในเชิงเอกสารและภาคสนาม โดยนำมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่สำคัญ คือแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบ ความสัมพันธ์ การแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านสังคมและความมั่นคงในด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ เน้นการนำผลการศึกษาวิจัยมาเผยแพร่ให้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเยาวชนในจังหวัดระนองของในระดับประเทศได้รับทราบ

(5) วิเคราะห์รูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านสังคมและความมั่นคงในด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(6) สรุปผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ

3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

การวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยในเชิงลึกมุ่งเน้นการสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) คือ หัวหน้าโครงการวิจัย นักวิจัย ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) รวมทั้งหมด 3 คน โดยใช้การเลือกจากกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในชุดโครงการวิจัย

4) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การจัดเวทีประชุมในระดับชาติและนานาชาติ ส่วนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลนั้นเน้นวิธีการแสวงหาความรู้ จากการตั้งประเด็นหลักในการศึกษาความสัมพันธ์ และรูปแบบการ

จัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเยาวชนในจังหวัดระนองโดยดำเนินการและใช้เครื่องมือที่สำคัญ ได้แก่

1) การสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) สำหรับการศึกษาปัญหา และอุปสรรค รูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเยาวชน จังหวัดระนองโดยพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาจากเอกสาร รายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาแนวคิด หลักการ ความเป็นมา ศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในเยาวชนในจังหวัดระนอง

2) การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อทราบถึงทิศทางและการพัฒนาแนวคิด รูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในเยาวชนจังหวัดระนอง

3) ศึกษาและติดตามผลการปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างกระบวนการที่พึงประสงค์ในการดำเนินคดีกับพระสงฆ์ในสังคมไทยร่วมกัน

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การศึกษาเชิงเอกสารและการศึกษาภาคสนามเป็นหลัก ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นด้วยตนเอง ตามกรอบที่ได้รับจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนของการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้แนวทางในการกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือ

2) กำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในภาคสนามโดยยึดกรอบของการสร้างแนวทางการสัมภาษณ์ ตามคำถามวิจัยที่ต้องการค้นหาคำตอบ

3) นำแนวคำถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาที่ปรึกษาโครงการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษา แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข

4) นำแนวคำถามไปทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายของประเทศไทยที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายก่อนนำไปใช้จริง

5) ดำเนินการปรับปรุงประเด็นของแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่คลุมเครือภายหลังจากการนำไปทดลองใช้

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) การลงพื้นที่ในประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูล

(2) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Observations Participant) ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของฝ่ายต่างๆ ที่จะทำควบคู่กับการสัมภาษณ์ปัญหา และอุปสรรค การรูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในเยาวชนในจังหวัดระนอง

(3) การสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) สำหรับการหารูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในเยาวชนในจังหวัดระนอง

(4) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและการใช้องค์ประกอบในการรูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในเยาวชนในจังหวัดระนอง เป็นต้น

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 ทำการวิเคราะห์หาคำมัธยฐานฐานนิยมและพิสัยระหว่างควอไทล์เป็นรายข้อมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในรอบที่ 3 และนำคำตอบในแบบสอบถามรอบที่ 3 มาวิเคราะห์หาคำมัธยฐานฐานนิยมค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์จากนั้นนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาพิจารณาทิศทางของแนวโน้มที่เป็นภาพอนาคตต่อไป

7) การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ประกอบภาพถ่ายและการพรรณนาความประกอบการบรรยายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค รูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในเยาวชนในจังหวัดระนอง เพื่อให้เห็น รูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในเยาวชนในจังหวัดระนองเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในระดับนโยบาย ชุมชน องค์กร และปัจเจกบุคคล

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น ด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และด้านความซื่อสัตย์ต่อชุมชนและสังคม 2) แนวทางการปลูกฝังเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ อยู่ในระดับ

มากที่ ด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาค

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่อง การนำความรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในพื้นที่จังหวัดระนอง จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 โดยภาพรวมประชาชนพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันนั้น เพราะเยาวชนในพื้นที่จังหวัดระนอง ได้รับนโยบายแนวทางการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทำได้โดย ใช้กระบวนการทางการศึกษา กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ยกย่อง สรรเสริญผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต จัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้เรียนรู้จนเกิดความเข้าใจ เห็นประโยชน์ และยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต สอดคล้องกับ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2561) กล่าวถึงแนวทางในการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต ว่าเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งคือโรงเรียน มีหน้าที่หลักคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิด ความเจริญงอกงามในทุกด้านอย่างมีดุลยภาพ ต้องให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา ร่างกายและสังคม กระบวนการเรียนการสอนเป็นกระบวนการกระตุ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาทำให้เด็ก เกิดความอยากรู้อยากเห็น เรียนรู้ ได้ปฏิบัติจนเกิดความเข้าใจ เกิดความเชื่อ ความศรัทธาและยึดถือ เป็นแนวทางการดำเนินชีวิต ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต และงานวิจัยของโรมานซ์ (Romance, 1985) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทาง จริยธรรมที่มีต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 แบ่งเป็น 2 กลุ่มจำนวน 32 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ท การทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมสามารถพัฒนาระดับการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมของนักเรียนได้ และจากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการปลูกฝังเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายด้าน ลำดับแรก ด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม รองลงมา ด้านความรับผิดชอบหน้าที่ และ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาค ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิ ยมศรีเคน (2551) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์

สุจริต การปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นทางพระพุทธศาสนา ความเมตตากรุณา ความกตัญญู กตเวทีและความประหยัด ในภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยใช้กลยุทธ์เข้าค่ายพุทธบุตร กลยุทธ์การสอนสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ กลยุทธ์พบพระพบธรรมในวันธรรมสวนะ ระหว่างเข้าพรรษาและกลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยใช้กิจกรรมในการพัฒนา คือ กิจกรรมหน้าเสาธง และกิจกรรมวันสุดท้าย สัปดาห์ กิจกรรมออมทรัพย์ ครุฑนักเรียน และจุฬพล พุทธทศวิน (2548) ได้ทำการวิจัยและพัฒนากระบวนการสร้างความดีมีคุณธรรม โดยพิจารณาจาก 3 ประเด็นหลัก คือ คนดีมีคุณธรรม ครอบครัวดีมีคุณธรรม และชุมชนดีมีคุณธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีคัดสรรคน ครอบครัว ชุมชนดี มีคุณธรรม และเพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมความดีมีคุณธรรมให้กับคน ครอบครัว ชุมชน ได้ใช้ วิธีการศึกษาภาคสนาม โดยการสนทนากลุ่มในระดับชุมชนและระดับจังหวัดของ 3 จังหวัด คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการส่งเสริม ความดีมีคุณธรรมในระดับบุคคล คือ การพัฒนาตนเองตามแนวไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ตัวเรา เป็นตัวอย่างที่ดี พ่อแม่ทำตนเป็นต้นแบบที่ดีให้การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง สร้างครอบครัว ให้อบอุ่นเข้มแข็ง เอื้อเฟื้อต่อกัน การอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี พัฒนาเมื่อเติบโตใหญ่ ปลุกฝัง ให้เด็กรู้จักเข้าวัด ฟังธรรม ทำบุญเพื่อให้เด็กซึมซับความดีงาม ครูเป็นแบบอย่าง และสอนคุณธรรมจริยธรรม ร่วมมือส่งเสริมและพัฒนาคนดี เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติคนดีมีคุณธรรม นำมาเป็น ต้นแบบของชุมชน สังคมให้กำลังใจคนทำดีทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม โรงเรียนสอนวิชาศีลธรรม ที่เน้นการปฏิบัติจริง ร่วมกิจกรรมกับวัดเพิ่มชั่วโมงสอนจริยธรรม ฝึกให้เด็กนั่งสมาธิ จัดหาสมุด บันทึก ความดีให้เด็กบันทึก แข่งขันตอบปัญหาธรรมะ มีกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ใช้วัดเป็นศูนย์การพัฒนาคุณธรรมความดี ใช้กิจกรรมทางศาสนาช่วยสอน ใช้ขนบธรรมเนียมประเพณี ดั้งเดิมช่วยกล่อมเกลามาจากวิถีชีวิต จัดกิจกรรมที่ดีมารองรับโดยมีฐานจากวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับ ครอบครัวพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีทำให้ครอบครัวอบอุ่น เข้าใจกัน เข้าใจถึงความแตกต่าง รู้จัก ปรับตัวเข้าหากัน มีความอดทนในการเลี้ยงลูกให้เป็นคนดี ส่งเสริมลูกทั้งด้านการศึกษาและ การเป็นคนดี มีกิจกรรมที่สมาชิกทั้งครอบครัวทำร่วมกัน เข้าร่วมประเพณีท้องถิ่น สังคมมีการประกาศ ยกย่องครอบครัวที่ปฏิบัติได้เหมาะสม เช่น แม่ดีเด่น พ่อดีเด่น ลูกกตัญญู ระดับชุมชนคนในชุมชน ทุกระดับต้องเป็นแบบอย่างที่ดีสร้างความร่วมมือในการสร้างคนดี สังคมดีจากบ้าน วัด โรงเรียน ยกย่องคนดีให้เป็นแบบอย่างของชุมชน สร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน สร้างครอบครัวที่สร้างอาชีพที่มั่นคงในชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาใช้ ดูแลสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องส่งเสริมการสร้างคนดี ชุมชนดี สังคม ให้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตที่เกี่ยวข้องกับชุมชนทำได้โดย ใช้กระบวนการทางข้อบังคับ กระตุ้นให้เยาวชนมีความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ยกย่องสรรเสริญผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต จัดกิจกรรมให้เยาวชน ได้เรียนรู้จนเกิดความเข้าใจ เห็นประโยชน์และยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ที่เป็นนโยบายต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง (References)

- สัณฐาน ชนนนท์. (2564). รูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมผู้สูงอายุ เขตพื้นที่ชุมชนบางริน จังหวัดระนอง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- สະໂຫຼດ ສອນອາຈ. (2551). บทบาทที่เป็นจริงกับความคาดหวังของประชาชนต่อภารกิจการดูแลผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกอก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริพันธ์ ถาวรทิวังษ์. (2553). ประชากรศาสตร์ = Demography : SO 243. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, พิมพ์ครั้งที่ 4.
- สมพล นวะกะ. (2555). ความต้องการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลอ่าวลึกใต้ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- รดา สุวรรณดารา. (2554). ศักยภาพผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อหลัง อาเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วันชัย ชูประดิษฐ์ (2555). การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลำทับ อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่. รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
- วันเพ็ญ ปันราช. (2552). การพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน. ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- David C McClelland. (1970). Test for Competency. rather than intelligence American Psychologists. 17(7), 57-83.
- Yamane, T. (1973). Statistic: An introductory analysis. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของทุก
Gen ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
Personal financial planning for All Generation retirement age living in
Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok

วิจิตรา ศรีสอน¹ สันฐาน ชยวรรณ์² ทิฆัมพร พันลึกเดช³

Wichitra Srison, Sunthan Chayanon, Tikhamporn Punluekdej

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของ Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของ Gen Y ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 3) ศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของ Gen Z ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) ใช้การวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-informants) และการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) อย่างละ 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มข้อมูล (Categorization) และตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า (Triangulation Method) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของ Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทางพฤติกรรมทางการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การรู้จักหาเงิน การรู้จักทำให้เงินงอกเงย การรู้จักออมเงิน และด้านการรู้จักใช้เงิน 2) ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของ Gen Y ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทางพฤติกรรมทางการเงิน อยู่ในระดับมาก ด้านการใช้จ่าย และการออม ด้านการไต่ถามก่อนซื้อ ด้านการแก้ปัญหาทางการเงิน การตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาว ด้านรูปแบบการเก็บออม ด้านการเปรียบเทียบศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจ และด้านการ

Received: 2022-09-02 Revised: 2022-12-10 Accepted: 2022-12-10

¹ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: nawaphorn1818@gmail.com

² วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University

³ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Graduate School, Southeast Asia University

ชำระค่าใช้จ่าย 3) ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen Z ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทางพฤติกรรมทางการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการใช้จ่าย และการออม ด้านการชำระค่าใช้จ่าย และด้านการแก้ปัญหาทางการเงิน

คำสำคัญ (Keywords): การวางแผน; ดำรงชีวิต; วัยเกษียณ

Abstract

The objectives of this research were 1) to synthesize personal financial planning research for Gen X retirement age living in Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok; 2) to synthesize personal financial planning research for able to live in retirement age of Gen Y people in Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok This study was a qualitative research method using document analysis and in-depth interviews with key informants. (Key-informants) and focus group (Focus Group) of 5 people each. Content Analysis, grouping the data. (Categorization) and examine the data in a triangular way. (Triangulation Method) The results of the study were as follows: 1) The level of personal financial planning for Gen X retirement age living in Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok. financial behavior Overall, it is at a high level. knowing how to make money Knowing how to make money grow knowing how to save money and on how to use money 2) The level of personal financial planning to be able to live in retirement age of Gen Y people in Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok. financial behavior at a high level Spending and saving, reflecting before buying in solving financial problems Setting long-term financial goals in the form of savings In comparison, study the data before making a decision. and payment of expenses 3) the level of personal financial planning to be able to live in retirement age of Gen Z people in Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok financial behavior Overall, it is at a high level. spending and saving; payment of expenses and solving financial problems

Keywords: planning; living; retirement

บทนำ (Introduction)

คนรุ่นใหม่ที่อยู่ใน Gen ยังขาดแบบแผนและวินัยการออมเงินอย่างเป็นระบบสำหรับรูปแบบการออมและการลงทุนในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ออมผ่านเงินฝากประจำมากที่สุด 50 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ 34 เปอร์เซ็นต์ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 26 เปอร์เซ็นต์ ส่วนการออมและลงทุนเกี่ยวกับทองคำ 24 เปอร์เซ็นต์ และหุ้นสหกรณ์ 20

เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ในภาพรวมปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงแนวทางการส่งเสริมการออมทั้งระบบของภาครัฐที่มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการออมเงินและการลงทุน ซึ่งคนทำงานรุ่นใหม่ได้เกิดการตระหนักรู้และเกิดพฤติกรรมการออมเงินและการลงทุน ตามแนวทางการส่งเสริมการออมทั้งระบบของภาครัฐ แต่ส่วนใหญ่ยังไม่มีมีการกระจายการลงทุนไปในรูปแบบอื่นที่มีความเสี่ยงมากกว่าการฝากประจำและการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

การแบ่งกลุ่มประชากรตามแนวคิดนักเศรษฐศาสตร์ตามโครงสร้างประชากร คือ 6 กลุ่ม โดยแบ่งตามช่วงอายุ ดังนี้กลุ่ม 1 ยุคก่อนสงครามโลก (Greatest Gen) เกิดช่วงปี 2444-2467 (อายุ 93-116 ปี) กลุ่ม 2 ยุคระหว่างสงครามโลก (Silent Gen) เกิดช่วงปี 2468-2488 (อายุ 72-92 ปี) กลุ่ม 3 ยุคสิ้นสุดสงครามโลก มีลูกมาก (Baby Boomer) เกิดช่วงปี 2489-2507 (อายุ 53-71 ปี) กลุ่ม 4 ยุคที่มีการควบคุมอัตราการเกิด (Gen X) เกิดช่วงปี 2508-2522 (อายุ 38-52 ปี) กลุ่ม 5 ยุคการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (Gen Y) เกิดช่วงปี 2523-2540 (อายุ 20-37 ปี) กลุ่ม 6 ยุคเติบโตมาพร้อมเทคโนโลยีและพ่อแม่ทำงานนอกบ้าน (Gen Z) เกิดตั้งแต่ปี 2541 ขึ้นไป (อายุน้อยกว่า 20 ปี) จากประชากรไทย 67 ล้านคน จะพบว่าสัดส่วนโครงสร้างประชากรจะแบ่งเป็นกลุ่ม Greatest Gen (3 แสน

คน) Silent Gen (5.4 ล้านคน) Baby Boomer (15 ล้านคน) Gen X (16.6 ล้านคน) Gen Y (19 ล้านคน) และ Gen Z (10.6 ล้านคน) (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2563) คนรุ่นใหม่ที่อยู่ใน XYZ ยังขาดแบบแผนและวินัยการออมเงินอย่างเป็นระบบสำหรับรูปแบบการออมและการลงทุนในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ออมผ่านเงินฝากประจำมากที่สุด 50 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ 34 เปอร์เซ็นต์ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 26 เปอร์เซ็นต์ ส่วนการออมและลงทุนเกี่ยวกับทองคำ 24 เปอร์เซ็นต์ และหุ้นสหกรณ์ 20 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ในภาพรวมปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงแนวทางการส่งเสริมการออมทั้งระบบของภาครัฐที่มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการออมเงินและการลงทุน ซึ่งคนทำงานรุ่นใหม่ได้เกิดการตระหนักรู้และเกิดพฤติกรรมการออมเงินและการลงทุน ตามแนวทางการส่งเสริมการออมทั้งระบบของภาครัฐ แต่ส่วนใหญ่ยังไม่มีมีการกระจายการลงทุนไปในรูปแบบอื่นที่มีความเสี่ยงมากกว่าการฝากประจำและการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

จากเชื่อมโยงระดับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็น กรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและ บูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกัน ไปสู่ เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ เป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 เป้าหมายที่ 4 คนไทยมีสุขภาพที่ดีขึ้น ตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ตัวชี้วัดที่ 12 ผู้สูงอายุที่อาศัยในบ้านที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมร้อยละ 20 เป้าหมายของแผนงานบูรณาการ เป้าหมายที่ 1 ผู้สูงอายุและประชากรก่อนวัยสูงอายุมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

โดยมีแนวทางที่ 1 การพัฒนาโลกในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละ 60 มีเครือข่ายจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมของประชากรที่รองรับสังคมผู้สูงอายุ ตัวชี้วัดที่ 2 สมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ ดังนั้นการสนับสนุนให้คนรุ่นใหม่รู้จักการออม และบริหารการใช้เงินให้ถูกต้อง ถือเป็นเรื่องดีที่ทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนควรให้ความร่วมมือ แต่ทั้งนี้คนรุ่นใหม่เองก็ต้องใช้จ่ายอย่างชาญฉลาด เลือกของที่ตรงกับไลฟ์สไตล์ในมูลค่าที่เหมาะสม ไม่ยึดติดกับความฟุ่มเฟือยหรูหราตามโลกโซเชียล เพราะหากคนรุ่นใหม่ยังวิ่งตามสิ่งเหล่านี้ที่มีความเปลี่ยนแปลงทุกวินาที คน Gen Y อาจจะต้องเป็นหนี้ยาวไปจนถึงวัยเกษียณ มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำไปวิเคราะห์หาแนวทางการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณและมีส่วนร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขของคน Gen Y ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ : ที่มา <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/766417>

นอกจากนี้ ผลการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่าคนรุ่นใหม่ยุค 4.0 ยังมีการจัดทำแผนการออมเงิน และการลงทุนด้วยตนเองมากกว่าผ่านที่ปรึกษาด้านการวางแผนการเงิน โดยพบว่าส่วนใหญ่มีการวางแผนด้วยตนเองมากที่สุด 76 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาวางแผนผ่านบริการที่ปรึกษาด้านวางแผนทางการเงินขององค์กรต่างๆ เช่น ธนาคาร หรือบริษัทประกันภัย 19 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีการวางแผน อยู่ที่ 15 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สำหรับสัดส่วนเงินออมต่อ

รายได้โดยเฉลี่ยในแต่ละเดือน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดแน่นอน มีการออมตามเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายมากที่สุดถึง 37 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาออมเงินประมาณ 10-20 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ อยู่ที่ 27 เปอร์เซ็นต์ และออมเงินต่ำกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ อยู่ที่ 17 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากแนกตามรายได้ส่วนตัวต่อเดือนกับสัดส่วนเงินออมต่อรายได้โดยเฉลี่ยในแต่ละเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่มีรายได้ 40,001 บาทขึ้นไป จะมีสัดส่วนเงินออมมากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ และผู้ที่มีรายได้ 30,001-40,000 บาท จะมีสัดส่วนเงินออม 21-30 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ ส่วนกลุ่มผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท จะมีสัดส่วนเงินออมต่ำกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ ในขณะที่ผู้มีรายได้ 10,001-20,000 บาท นั้น ไม่ได้กำหนดแน่นอนจะออมตามเงินที่เหลือจากการใช้จ่าย ซึ่งจากผลการวิจัยส่วนนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่า คนรุ่นใหม่ยังขาดแบบแผนและวินัยการออมเงินอย่างเป็นระบบ

สำหรับรูปแบบการออมและการลงทุนในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ออมผ่านเงินฝากประจำมากที่สุด 50 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ 34 เปอร์เซ็นต์ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 26 เปอร์เซ็นต์ ส่วนการออมและลงทุนเกี่ยวกับทองคำ 24 เปอร์เซ็นต์ และหุ้นสหกรณ์ 20 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับจากผลการวิจัยข้างต้น ในภาพรวมแสดงให้เห็นถึงแนวทางการส่งเสริมการออมทั้งระบบของภาครัฐที่มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการออมเงินและการลงทุน ซึ่งคนทำงานรุ่นใหม่ได้เกิดการตระหนักรู้และเกิดพฤติกรรมการออมเงินและการลงทุน ตามแนวทางการส่งเสริมการออมทั้งระบบของภาครัฐ แต่ส่วนใหญ่ยังไม่มีการกระจายการลงทุนไปในรูปแบบอื่นที่มีความเสี่ยงมากกว่าการฝากประจำและการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

จากผลการศึกษาวิจัยนี้มีความน่าสนใจและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำไปวิเคราะห์หาแนวทางการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณและมีส่วนร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขของคน Gen XYZ ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุเพื่อเป็นข้อเสนอแนะให้กับภาครัฐในการเร่งส่งเสริมการวางแผนจัดสรรเงินออมและการลงทุนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับเริ่มต้นทำงาน โดยออกมาตรการที่เป็นลักษณะเชิงบังคับให้มีการออมผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) โดยการหักเงินออมจากเงินเดือนเฉกเช่นเดียวกับการจ่ายเงินประกันสังคม ในส่วนขององค์กรควรจะหามาตรการด้านการบริหารจัดการ การออมเงินและการลงทุนที่เหมาะสมให้กับคนทำงานรุ่นใหม่ตั้งแต่เริ่มเข้าทำงาน เพื่อวางรากฐานคุณภาพชีวิตที่ดีตั้งแต่เริ่มต้นให้กับพนักงานทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยการวิจัยในครั้งนี้จะหาการศึกษาในพื้นที่ชุมชนเขตดุสิต กทม. เนื่องจากเป็นชุมชนต้นแบบ ที่มีประชากร Gen XYZ ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ เป็นจำนวนมากจึงควรดำเนินการวิจัยเพื่อนำไปวิเคราะห์เป็นองค์ความรู้ต้นแบบในการนำผลวิจัยไปใช้ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการการศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) ดังนี้

1) การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หนังสือ บทความวิชาการ บทความวิจัย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารแสดงความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค รูปแบบการจัดเก็บเงินออมในวัยเกษียณของของทุก Gen ดังนี้

(1) การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

2) การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) เพื่อทราบถึงแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบ ความสัมพันธ์ การแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z ทั้งในระดับนโยบาย ประชาชน ชุมชน องค์กร/สถาบันการศึกษา ในพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษา โดยมีขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

(1) ทำการศึกษาและคัดเลือกองค์กร ชุมชน องค์กรนโยบายในประเทศ โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความสำคัญของเรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z

(2) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับหัวหน้าโครงการวิจัย

(3) ดำเนินการศึกษาวเคราะห์แนวคิด รูปแบบ การจัดการ และแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y

และ Z ในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงลึก โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการศึกษาวิจัย

(4) สรุปและนำเสนอผลการศึกษาที่ได้ทั้งจากการศึกษาในเชิงเอกสารและภาคสนาม โดยนำมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่สำคัญ คือแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบ ความสัมพันธ์ การแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z ทั้งนี้ เน้นการนำผลการศึกษามาเผยแพร่ให้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในจังหวัดระนองของในระดับประเทศได้รับทราบ

(5) วิเคราะห์รูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z

(6) สรุปผลการศึกษาค้นคว้า และข้อเสนอแนะ

3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

การวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยในเชิงลึกมุ่งเน้นการสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) คือ หัวหน้าโครงการวิจัย นักวิจัย ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) รวมทั้งหมด 3 คน โดยใช้การเลือกจากกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในชุดโครงการวิจัย

4) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การจัดเวทีประชุมในระดับชาติและนานาชาติ ส่วนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลนั้นเน้นวิธีการแสวงหาความรู้ จากการตั้งประเด็นหลักในการศึกษาความสัมพันธ์ และรูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z ได้แก่

1) การสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) สำหรับการศึกษาปัญหา และอุปสรรค รูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z โดยพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาจากเอกสาร รายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาแนวคิด หลักการ ความเป็นมา ศึกษา รูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z

2) การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อทราบถึงทิศทางและการพัฒนาแนวคิด รูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การศึกษาเชิงเอกสารและการศึกษาภาคสนามเป็นหลัก ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นด้วยตนเอง ตามกรอบที่ได้รับจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนของการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้แนวทางในการกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือ

2) กำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในภาคสนามโดยยึดกรอบของการสร้างแนวทางการสัมภาษณ์ ตามคำถามวิจัยที่ต้องการค้นหาคำตอบ

3) นำแนวคำถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาที่ปรึกษาโครงการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษา แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข

4) นำแนวคำถามไปทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายของประเทศไทยที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายก่อนนำไปใช้จริง

5) ดำเนินการปรับปรุงประเด็นของแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่คลุมเครือภายหลังจากการนำไปทดลองใช้

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) การลงพื้นที่ในประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูล

(2) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Observations Participant) ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของฝ่ายต่างๆ ที่จะทำควบคู่กับการสัมภาษณ์ปัญหา และอุปสรรค การรูปแบบการจัดการความรู้ด้านการหารายได้และส่งเสริมอาชีพอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในเยาวชนในจังหวัดระนอง

(3) การสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) สำหรับการค้นหารูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ทำหายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z

(4) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและการใช้ข้อบังคับประกอบการรูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ทำหายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z เป็นต้น

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 ทำการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานฐานนิยมและพิสัยระหว่างควอไทล์เป็นรายข้อมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในรอบที่ 3 และนำคำตอบในแบบสอบถามรอบที่ 3 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานฐานนิยมค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์จากนั้นนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาพิจารณาทิศทางของแนวโน้มที่เป็นภาพอนาคตต่อไป

7) การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ประกอบภาพถ่ายและการพรรณนาความประกอบการบรรยายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพ

ปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค รูปแบบการแก้ไขปัญหาก็ทำหายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z เพื่อให้เห็น รูปแบบการแก้ไข ปัญหาที่ทำหายและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X Y และ Z เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในระดับนโยบาย ชุมชน องค์กร และปัจเจกบุคคล

ผลการวิจัย (Research Results)

1) ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทางพฤติกรรมทางการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การรู้จักหาเงิน การรู้จักหาให้เงินออกเงย การรู้จักออมเงิน และด้านการรู้จักใช้เงิน 2) ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen Y ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทางพฤติกรรมทางการเงิน อยู่ในระดับมาก ด้านการใช้จ่าย และการออม ด้านการไตร่ตรองก่อนซื้อ ด้านการแก้ปัญหาทางการเงิน การตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาว ด้านรูปแบบการเก็บออม ด้านการเปรียบเทียบศึกษาข้อมูล ก่อนตัดสินใจ และด้านการชำระค่าใช้จ่าย 3) ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen Z ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทางพฤติกรรมทางการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการใช้จ่าย และการออม ด้านการชำระค่าใช้จ่าย และด้านการแก้ปัญหาทางการเงิน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคนทุก Gen ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรู้จักหาเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การรู้จักหาให้เงินออกเงย อยู่ในระดับมากที่สุด การรู้จักออมเงิน อยู่ในระดับมาก และด้านการรู้จักใช้เงิน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิขญา จิวพัฒน์กุล; วรางคณา อติศรประเสริฐ ; และ ศุภินญา ญาณสมบูรณ์ (2558) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ได้ทำการศึกษา ประชากร ผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์ ขึ้นไปอาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพก่อนเกษียณอายุ

การทำงานเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ สถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-5 คน จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 1-2 คน แหล่งที่มาของรายได้ในปัจจุบันมาจากบุตร/หลาน รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท เป็นผู้ไม่มีภาระหนี้สินแล้ว สำหรับผู้ที่ยังคงมีภาระหนี้สินอยู่ มีหนี้สินคงเหลือสูงกว่า 500,000= บาทขึ้นไป ด้านภาวะการทำงานส่วนใหญ่ไม่ทำงานแล้ว สำหรับผู้ที่ยังทำงานอยู่มีสถานการณ์ทำงานเป็นลูกจ้างด้านภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ ประเมินว่าตนเองแข็งแรงแต่มีโรคประจำตัว, ด้านข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรออมของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวรเป็นที่ดิน โดยผลรวมมูลค่าการออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวรมีค่าเฉลี่ย 1,289,058.66 บาท และมีรูปแบบการออมในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงินในระบบและนอกระบบเป็นเงินฝากกับสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยผลรวมมูลค่าการออมในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงินในระบบและนอกระบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51,442.54 บาท เหตุผลหลักในการออม คือ เพื่อไว้ใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพและวางแผนการออมในอนาคตว่ามีแนวโน้มจะออมเพิ่มขึ้น, และด้านข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตเป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม โดยมีค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตโดยเฉลี่ย 9,212.93 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมด้านสังคม โดยมีค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงพักผ่อนโดยเฉลี่ย 2,162.06 บาทต่อเดือน เวลาไปซื้อสินค้าและบริการมักไปกับบุตรหลาน สถานที่ที่ใช้จ่ายเงินบ่อยที่สุดคือ ห้างสรรพสินค้า และในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมามีความถี่ในการซื้อสินค้าและบริการมีค่าเฉลี่ยโดยรวมในระดับน้อย วัตถุประสงค์ข้อ 2 ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen Y ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการใช้จ่าย และการออม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการไตร่ตรองก่อนซื้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการแก้ปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด การตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาว อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านรูปแบบการเก็บออม อยู่ในระดับมาก ด้านการเปรียบเทียบศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก และด้านการชำระค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรณ์กวิณท์ อัครบรรเกียรติ (2561) การจัดการการเงินส่วนบุคคลเป็นสินค้าและบริการที่ครัวเรือนผลิตขึ้นเองโดยนำทักษะทางการเงิน ซึ่งเป็นทุนมนุษย์ประเภทหนึ่งมาใช้ในการจัดสรรเงินได้ผ่านวิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับข้อจำกัดด้านงบประมาณ และเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดของครัวเรือน ทั้งนี้ การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่เหมาะสมช่วยให้ครัวเรือน จัดสรรเงินได้ให้เพียงพอต่อการรักษาระดับการบริโภคให้สม่ำเสมอและมีความกินดีอยู่ดีตลอดชีวิต ในทางตรงกันข้ามหากครัวเรือนขาดการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่เหมาะสมครัวเรือนจะประสบปัญหาในการจัดสรร เงินได้ให้เพียงพอต่อการรักษาความกินดีอยู่ดีของครัวเรือนทำให้ครัวเรือนต้องนำเงินได้ในวันข้างหน้ามาใช้รักษาระดับความกินดีอยู่ดีในวันนี้ผ่านการกู้ยืม ส่งผลให้ครัวเรือนมีเงินได้ในวันข้างหน้าลดลงจากภาระชำระ คืนหนี้ และเมื่อครัวเรือนมีภาระในการชำระคืนหนี้ในวันข้างหน้า ครัวเรือนจะมีเงินได้ในการบริโภคในวัน ข้างหน้าลดลงไปอีก จึงมีโอกาที่ครัวเรือนต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อรักษาระดับการ

บริโภคในวันข้างหน้าแล้วซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนมีภาระชำระคืนหนี้มากเกินไปจนกว่าที่จะชำระคืนได้ ก่อให้เกิดปัญหาหนี้เกินตัว (Over-indebtedness) และท้ายที่สุดครัวเรือนไม่อาจรักษาระดับการบริโภคอย่างสม่ำเสมอไว้ได้ ความกินดีอยู่ดีของครัวเรือนจึงลดลง งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของครัวเรือนไทยที่มีหนี้เกินตัว และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางการเงินของครัวเรือนไทยกับหนี้เกินตัว บนพื้นฐานของสมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis) และทฤษฎีการจัดสรรเวลาของครัวเรือน (Theory of the Allocation of Time) โดยใช้ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนไทยที่รวบรวมโดยสถิติจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ การศึกษานี้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของครัวเรือนกับองค์ประกอบของทักษะทางการเงิน ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีหนี้เกินตัวกับทักษะทางการเงินจากการศึกษา พบว่าความรู้ทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการมีหนี้เกินตัว วัตถุประสงค์ข้อ 3 ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen Z ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พบว่า ด้านการใช้จ่าย และการออม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการชำระค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการแก้ปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิศกรณ์ ศิริวรรณ (2558) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างของ “ทักษะทางการเงิน” และ “ทักษะทางการเงินขั้นสูง” ในกลุ่มลูกค้าและผู้ให้บริการทางการเงิน โดยผลการศึกษาพบว่าผู้ให้บริการทางการเงินซึ่งเป็นผู้ที่ถือครองใบอนุญาตทางการเงินนั้น มีระดับทักษะทางการเงินที่สูงกว่าลูกค้าอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งระดับทักษะทางการเงินของผู้ให้บริการนั้น ช่วยทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในตลาดทุนในฐานะตัวกลางทางการเงิน โดยพบว่า ช่องทางการส่งผ่านทักษะทางการเงินของผู้ให้บริการทางการเงินไปยังลูกค้า นั้นสะท้อนผ่าน “คำแนะนำด้านการเงินการลงทุน” โดยพบว่าคำแนะนำจาก เจ้าหน้าที่ธนาคารพาณิชย์ที่มีใบอนุญาตทางการเงินนั้น ส่งเสริมให้เกิดความน่าจะเป็นในการมีส่วนร่วม ร่วมกับตลาดทุนทางอ้อม ในขณะที่คำแนะนำจากที่ปรึกษาการลงทุนที่มีใบอนุญาตทางการเงิน เป็นตัว ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในตลาดทุนทางตรง นอกจากนี้ทักษะทางการเงินขั้นสูงของลูกค้าก็เป็น ตัวแปรสำคัญ ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในตลาดทุนอีกทางหนึ่ง และพบว่าทักษะทางการเงิน นั้นยังมีส่วนช่วยทำให้เกิดความมีเสถียรภาพแก่ตลาดทุนได้ ผ่านการส่งเสริมทักษะทางการเงินด้านที่ จำเป็นสำหรับกลุ่มนักลงทุนใหม่และกลุ่มนักลงทุนเดิมในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการมี ส่วนร่วมกับตลาดทุนทางอ้อมเพิ่มมากขึ้น วิไล เอื้อปิยฉัตร (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้ทางการเงิน: ตัวกำหนดและผลกระทบที่ มีต่อพฤติกรรมการออมเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เป็นการทดลองแบบสองกลุ่ม วกก่อนและหลังการ ทดลอง กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มแม่บ้าน โดยแยกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน 40 วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการออมของกลุ่มทดลองด้วยการอบรมให้ความรู้ทางการเงินและประเมินผลการอบรมผลการวิจัยเชิงสำรวจ พบว่า ความรู้ทางการเงินในหมวดความรู้พื้นฐานทาง

การเงินอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าหมวดพฤติกรรมทางการเงิน และหมวดทัศนคติทางการเงินจากการใช้วิธี OLS พบว่า ปัจจัยด้านประชากรมีผลต่อระดับความรู้ทางการเงินและระดับความรู้ทางการเงินที่เพิ่มขึ้นมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของระดับการออม โดยผลการวิจัยก็ทดลองการประเมินระดับความรู้ทางการเงินหลังจากมีการอบรมฯให้กับแม่บ้านกลุ่มทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยในหมวดความรู้พื้นฐานฯ และหมวดทัศนคติฯ ของแม่บ้านกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นใน หมวดพฤติกรรมฯ ที่ไม่พบความแตกต่าง ส่วนการประเมินความตั้งใจออมและการออมจริง พบว่า คะแนนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestion)

1) ควรเพิ่มเนื้อหาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลให้เข้าใจมากขึ้น ให้เหมาะสมกับเด็กวัยนี้และควรทำแบบสอบถามให้เข้าใจกับเด็กวัยนี้ คำถามบางข้อก็อาจยังไม่เข้าใจ หรือไม่ครอบคลุมทั้งหมด

2) ควรมีการจัดอบรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณให้กับทุก Gan ได้รู้เพื่อเป็นทางเลือกการเก็บออมเงินหรือการใช้เงินในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (Reference)

จันทร์เพ็ญ บุญฉาย. (2552). การจัดการการเงินส่วนบุคคล: กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงาน.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ญาดา วลัยานนท์และศินันท์สุวรรณหงส์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อ

เตรียมการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้าง สังกัดสำนักงานเขตบางซื่อ

กรุงเทพมหานคร. รายงานวิจัย. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี2556. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561, จาก

<https://www.121or.th/th/aboutfcc/knownfcc/Documents /2013%20ThaiFLSurvey.pdf>.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3 (2559-2563).

กรุงเทพฯ : ธนาคาร

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2556.

สืบค้น 21 พฤศจิกายน 2561, จาก

<https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/knownfcc/ /2013>

ธัญนันท์ วีรภัทรรุ่งโรจน์. (2559). ศึกษางานวิจัยเรื่องลักษณะความแตกต่างระหว่าง Generation X, Y และ Z ในกรุงเทพมหานครและพฤติกรรมในการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์นักศึกษา.

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเนชั่น.

- นรินทร์ โอฟารกิจอนันต์. (2555). *เริ่มต้นธุรกิจส่วนตัว : รวมแนวคิดเพื่อการสร้างกิจการ*. กรุงเทพฯ : เดคิซูกิตอเพนด.
- น้ำผึ้ง มีศีล. (2559). การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย: การหลีกเลี่ยงมโนทัศน์ที่ไม่ถูกต้อง. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 9(1), 1256- 1267.
- ปิยพร พันธุ์ผล. (2559). *ความสำคัญของการเงิน*. สืบค้น 21 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/599745>. Psychologists. Vol.17, No7, pp.57-83.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ
กรณีศึกษาสายการบินไทยเวียตเจ็ท
Factors That Influence the Decision to Use a Low-Cost Airline
A Case Study of Thai Vietjet Airline

พรพิมล คิตดี¹ วิชากร เฮงษฏกุล² ฉัตรพล มณีกุล³

Pornpimon Kiddee, Vichakorn Hengsadeeikul, Chatrpol Maneekool

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการเดินทางของผู้โดยสารที่ตัดสินใจใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท 2) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้โดยสารชาวไทยในการเลือกใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท และ 3) ระดับการตัดสินใจของผู้โดยสารชาวไทยในการเลือกใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้โดยสารชาวไทยที่ใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท จำนวน 323 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณ โดยสูตรของ W.G. Cochran ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้โดยสารของสายการบินเวียตเจ็ทมีวัตถุประสงค์ในการเดินทาง เพื่อการท่องเที่ยว และเดินทางปีละ 1 ครั้ง โดยส่วนใหญ่เดินทางระหว่างวันที่ 1 – 10 และเดินทาง ในช่วงเวลา 6.00 น. – 12.00 น. 2) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.88$, S.D. = .661 และ 3) การตัดสินใจใช้สายการบินเวียตเจ็ทของผู้โดยสารชาวไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.79$, S.D. = .713 โดยที่ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าในด้านความสะดวก การสื่อสารการตลาด ความสำเร็จในการตอบสนอง ความต้องการ ต้นทุนที่ลูกค้าต้องจ่าย และคุณค่าที่ได้รับ มีอิทธิพลในการร่วมกันทำนายระดับ การตัดสินใจใช้สายการบินเวียตเจ็ทได้ร้อยละ 51.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): ปัจจัย; การตัดสินใจ; สายการบินต้นทุนต่ำ

Abstract

Received: 2022-09-10 Revised: 2023-01-27 Accepted: 2023-03-22

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Master of Business Administration Program, Business Administration, Graduate School, Southeast Asia University. Corresponding Author e-mail: pornpimonk@sau.ac.th

² บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Graduate School, Southeast Asia University

³ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Graduate School, Southeast Asia University

The objectives of this research were to study; 1) Travel behavior of passengers who decide to use Thai Vietjet Airline. 2) Marketing mix factors in customers' perspectives affect Thai passengers' decision to choose Thai Vietjet Airline. 3) The decision level of Thai passengers to choose Thai Vietjet Airline. This was quantitative research. The sample population is 323 Thai passengers who use Thai Vietjet Airline. The sample size was calculated by the formula of W.G. Cochran and simple random was used. The research is a questionnaire and uses descriptive statistics for data analyzing included: mean standard deviation: S.D., and hypothesis testing by multiple regression. The result showed; 1) The passengers of Thai Vietjet Airline travel for tourism purposes and travel once a year, mostly between 1-10 and between 6:00 AM - 12:00 PM. 2) The marketing mix factor in the overall customer perspective is at a high level $\bar{X} = 3.88$, S.D. = .661. 3) Thai passengers' decision to use Thai Vietjet Airline overall was at a high level $\bar{X} = 3.79$, S.D. = .713. Marketing mix factors in terms of convenience, marketing communication, completion, the cost to the customer, and customer value. There was a co-influence in predicting the decision level of using Thai Vietjet Airlines by 51.70% with a statistically significant level of 0.05.

Keywords: Factors; Decision; Low-cost Airline

บทนำ (Introduction)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นภาคอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศไทย เพราะมีผลกระทบทางบวกต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยตรงในหลายระดับ อาทิเช่น ทำให้เกิดการจ้างงาน เกิดการกระจายรายได้สู่ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สร้างระบบบริการพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีส่งผลให้ในภูมิภาคอาเซียนประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 3 รองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย (World Tourism Organization, 2018) ส่งผลให้รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมานั้นมีจำนวนสูงถึง 3.01 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.37 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้านั้น (พิพัฒน์ รัชกิจประการ, 2563) และทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับที่ 4 ของโลก ถึงแม้ว่าจะมีปัจจัยท้าทายทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่ในภาพรวมการท่องเที่ยวของไทยยังเติบโตเป็นไปตามเป้าหมายและเป็นการเติบโต ในเชิงคุณภาพ ดังนั้น อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการที่สามารถสร้างได้เป็นจำนวนมากเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยที่กองเศรษฐกิจการ

ท่องเที่ยวและกีฬา (2563) รายงานว่า รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวในประเทศไทยอยู่ที่ 1.08 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.18 ซึ่งจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวของชาวไทยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ และภูเก็ต

ธุรกิจสายการบินเป็นธุรกิจย่อยของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ เพราะเป็นธุรกิจบริการที่เป็นส่วนสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งของประเทศไทยและของโลก โดยแสดงให้เห็นได้จากปริมาณการเดินทางระหว่างประเทศทั้งหมดของการท่องเที่ยวในโลกซึ่งมีปริมาณ 635 ล้านครั้ง (World Tourism Organization, 2018) ธุรกิจสายการบินจึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยคิดเป็นร้อยละ 11 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และเพิ่มอัตราการจ้างงานในโลกเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 8 ซึ่งธุรกิจสายการบินส่งผลให้มีการหาอาชีพใหม่และตำแหน่งงานใหม่ (New occupation and New Position) ทำให้เกิดการขยายความรู้และทักษะภาษา (Increase Value of Knowledge and language Skills) เนื่องจากตำแหน่งงานในธุรกิจสายการบินเป็นตำแหน่งงานที่ต้องการความสามารถด้านภาษาเป็นอย่างมากทำให้แรงงานที่มีทักษะด้านภาษาอังกฤษแต่ไม่มีความพึงพอใจในตำแหน่งงานในอุตสาหกรรมเดิมย้ายเข้าสู่ตำแหน่งงานใหม่ในธุรกิจสายการบิน (อำนาจ กัลยา, 2560)

เป็นที่ทราบกันดีว่าในช่วงเดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมาเป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ทำให้รัฐบาลต้องประกาศใช้มาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสดังกล่าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างรุนแรง ซึ่งภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะธุรกิจได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาจเรียกได้เป็นสภาวะวิกฤติที่รุนแรงของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะกับธุรกิจการบินนั้น ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจสายการบินต้องปรับกลยุทธ์ด้านการจัดการธุรกิจ และด้านการตลาดโดยอาจจะต้องวิเคราะห์การตลาดจากมุมมองของผู้โดยสาร เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ และในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมานั้น สายการบินต้นทุนต่ำหลายบริษัทต่างได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก หลายบริษัทอยู่ในสภาวะการประคองตัวเนื่องจากจำนวนผู้โดยสารลดลงโดยในปี พ.ศ. 2563 มีผู้โดยสารลดลงจากปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 64.7 โดยผู้โดยสารระหว่างประเทศลดลงร้อยละ 81.7 และภายในประเทศลดลงร้อยละ 44.9 ในส่วนของปริมาณเที่ยวบินทั้งหมดลดลงร้อยละ 53.1 โดยเที่ยวบินระหว่างประเทศลดลงร้อยละ 73.9 และภายในประเทศลดลงร้อยละ 33.8 (กองเศรษฐกิจการบิน, 2563)

แต่อย่างไรก็ตามจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจการบินมาโดยตลอด ในระยะเวลาที่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งส่งผลกระทบไปยังสายการบินหลายแห่ง ผู้วิจัยพบว่า สายการบินต้นทุนต่ำส่วนใหญ่ประสบ

ปัญหาจนต้องลดเที่ยวบิน หรือ ปลดพนักงาน (ธนกร ณรงค์วานิช, ม.ป.ป.) ในขณะที่สายการบินไทย เวียดนามเป็นสายการบินเดียวภายในภูมิภาคที่ยังคงมีการขยายฝูงบินและยังเพิ่มจำนวนพนักงาน ในช่วงโควิด-19 โดยก่อนเกิดวิกฤตินี้ มีฝูงบิน 11 ลำ พนักงาน 650 คน แต่ปัจจุบันมีฝูงบินเพิ่มเป็น 16 ลำ พนักงาน 900 คน (พรไพสิน จุลพันธ์, 2565) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้โดยสารยังคงมีความเชื่อมั่น และใช้บริการของสายการบินเวียดนามในการเดินทางอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าสายการบิน เวียดนามได้มีการวางแผน กลยุทธ์ทางการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการวิเคราะห์พฤติกรรม การเดินทางของผู้โดยสาร ไม่ว่าจะเป็นในด้านวัตถุประสงค์ หรือความถี่ในการเดินทางตลอดจน วิเคราะห์มุมมองความต้องการของผู้โดยสารในด้านความคุ้มค่า ความสะดวกสบาย ฯลฯ จนสามารถ นำไปกำหนดแผนการตลาดที่มีประสิทธิภาพได้

จากความสำคัญของธุรกิจสายการบิน ซึ่งเป็นธุรกิจบริการที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจสายการบินเป็นอย่างมาก แต่กลับพบว่าสายการบิน ไทยเวียดนามยังคงรักษาจำนวนผู้โดยสารไว้ได้อย่างต่อเนื่อง จึงเป็นปัญหาที่น่าสนใจที่จะ ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสายการบินดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สายการบินไทยเวียดนาม พฤติกรรมการเดินทางและศึกษาระดับการ ตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินไทยเวียดนาม ซึ่งเป็นการศึกษาผ่านความคิดเห็นของผู้โดยสาร ชาวไทยที่ใช้บริการสายการบินไทยเวียดนาม โดยผลการวิจัยทำให้ทราบถึงกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ถูก นำมาใช้ซึ่งจะสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจสายการบินไทยเวียดนาม และสายการบินต้นทุนต่ำอื่น ๆ ได้ในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเดินทางของผู้โดยสารที่ใช้บริการสายการบินไทยเวียดนาม
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจของผู้โดยสารชาวไทยในการเลือกใช้บริการสายการบินไทยเวียดนาม
- 3) เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจของผู้โดยสารชาวไทยในการเลือกใช้บริการสายการบิน ไทยเวียดนาม

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ สายการบินเวียดนาม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการศึกษาตัวแปร ดังนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท พฤติกรรมการเดินทาง และศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้โดยสารชาวไทยที่ใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ทซึ่งเป็นประชากรที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน (Infinite Population) และเป็นประชากรที่มีจำนวนไม่มาก และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้โดยสารชาวไทยที่ใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท จำนวน 323 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณ โดยสูตรของ W.G. Cochran (1953) ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม (โดยทั่วไปนิยมใช้สัดส่วน 30% หรือ 0.30)

Z คือ ระดับความมั่นใจที่กำหนด หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติโดยกำหนดระดับนัยสำคัญ

เท่ากับ 0.05 ความเชื่อมั่น = 95% ดังนั้น Z = 1.96

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

แทนค่าในสูตรจะได้

$$= \frac{0.30(1 - 0.30)1.96^2}{0.05^2}$$

$$n = \frac{0.30(0.7)3.8417}{0.0025} = 322.70$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้ = 323 คน จากนั้นจึงทำการสุ่มเลือกตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบ 5 ช่วงชั้น แบ่งออกเป็น 5 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินทางโดยสายการบิน ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท และส่วนที่ 5

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ การทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดำเนินการโดยนำเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (Content validity)

จากนั้นจึงได้ทำการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ค่า IOC ที่คำนวณได้มีค่า 0.66 – 1.00 ขึ้นไปให้ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (อรรถเดช สรสุชาติ, 2563) จากนั้นจึงนำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามากที่สุด จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach, 1974) และค่าความเชื่อมั่นที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.70 ถือว่าเครื่องมือวิจัยมีความเที่ยงสูงนำไปใช้เก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการลงพื้นที่ภายในสนามบินสุวรรณภูมิ เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับผู้โดยสารที่รอใช้เครื่องบินที่จุดบริการของสายการบินไทยเวียตเจ็ต และเมื่อได้คำตอบครบจึงทำการนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบทางเดียว (ANOVA) และการวิเคราะห์ผลต่างระดับนัยสำคัญ ในขณะที่การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 323 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งมีสถานภาพโสด และส่วนใหญ่มียรายได้เฉลี่ยระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท ส่วนวัตถุประสงค์ในการเดินทางส่วนใหญ่เพื่อการท่องเที่ยว และเดินทางปีละ 1 ครั้ง โดยส่วนใหญ่เดินทางระหว่างวันที่ 1 – 10 และเดินทางในช่วงเวลา 6.00 น. – 12.00 น.

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า	$\bar{X}$	SD	แปลผล
คุณค่าที่ได้รับ (Customer Value)	3.75	.724	มาก
ต้นทุนที่ลูกค้าต้องจ่าย (Cost to Customer)	3.92	.644	มาก
ความสะดวก (Convenience)	3.92	.660	มาก

การสื่อสารการตลาด (Marketing Communication)	3.83	.660	มาก
การดูแลเอาใจใส่ (Caring)	3.93	.655	มาก
ความสบาย (Comfort)	3.93	.635	มาก
ความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ (Completion)	3.90	.652	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.88	.661	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.88$, S.D. = .661 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านการดูแลเอาใจใส่และด้านความสบายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X} = 3.88$, S.D. = .655, $\bar{X} = 3.88$, S.D. = .635 รองลงมาคือด้านต้นทุนที่ลูกค้าต้องจ่าย $\bar{X} = 3.92$, S.D. = .644 และด้านความสะดวกมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากันคือ $\bar{X} = 3.92$, S.D. = .660 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคุณค่าที่ได้รับ $\bar{X} = 3.75$, S.D. = .724

ตารางที่ 2 ระดับการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินไทยเวียตเจ็ท

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ท่านตัดสินใจเดินทางโดยสายการบินเวียตเจ็ทเพราะมีความจำเป็นด้านการทำธุรกิจ	3.62	.848	มาก
2. ท่านตัดสินใจเดินทางโดยสายการบินเวียตเจ็ทเพราะเชื่อมั่นในคุณภาพการให้บริการ	3.76	.690	มาก
3. ท่านตัดสินใจเดินทางโดยสายการบินเวียตเจ็ทเพราะเชื่อมั่นในความปลอดภัย	3.84	.737	มาก
4. ท่านตัดสินใจเดินทางโดยสายการบินเวียตเจ็ทเพราะประเมินแล้วคุ้มค่ากว่าสายการบินอื่น	3.91	.646	มาก
5. ท่านตัดสินใจเดินทางโดยสายการบินเวียตเจ็ทเพราะอำนวยความสะดวกได้มากกว่าบริการของสายการบินอื่นในทุกขั้นตอน เช่น การจองตั๋ว การซื้อตั๋ว การชำระเงิน และการเช็คอิน	3.80	.647	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.79	.713	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การตัดสินใจใช้สายการบินเวียตเจ็ทของผู้โดยสารชาวไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.79$, S.D. = .713 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การตัดสินใจเดินทางโดยสายการบินเวียตเจ็ทเพราะประเมินแล้วคุ้มค่ากว่าสายการบินอื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X} = 3.91$, S.D. = .646 รองลงมาคือตัดสินใจเดินทางโดยสายการบินเวียตเจ็ทเพราะเชื่อมั่นในความปลอดภัย

$\bar{X} = 3.84$, S.D. = .737 และ การตัดสินใจเดินทางโดยสายการบินเวียดนามเพราะมีความจำเป็นด้านการทำธุรกิจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด $\bar{X} = 3.62$, S.D. = .848

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในสมการการวิจัย

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t-score	p-value
	β	S.E.	Beta		
Independent Variables					
Constant	.703	.181		3.891	.000
X1: คุณค่าที่ได้รับ	.148	.066	.147	2.245	.025*
X2: ต้นทุนที่ลูกค้าต้องจ่าย	.238	.072	.235	3.299	.001*
X3: ความสะดวก	.393	.107	.362	3.663	.000*
X4: การสื่อสารการตลาด	.308	.075	.297	4.099	.000*
X5: การดูแลเอาใจใส่	.145	.090	.142	1.615	.107
X6: ความสบาย	.104	.076	.099	1.367	.173
X7: ความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ	.251	.090	.247	2.800	.005*

$$R = 0.712, R^2 = 0.517, R^2_{adj} = 0.507$$

p-value < .05, a. Dependent Variable: Y (การตัดสินใจใช้สายการบินเวียดนาม)

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าในด้านความสะดวก การสื่อสารการตลาด ความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ ต้นทุนที่ลูกค้าต้องจ่าย และคุณค่าที่ได้รับ มีอิทธิพลในการร่วมกันทำนายระดับการตัดสินใจใช้สายการบินเวียดนามได้ร้อยละ 51.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเขียนสมการถดถอยได้ ดังนี้

$$Y = .703 + .362 * X_3 + .297 * X_4 + .247 * X_7 + .235 * X_2 + .147 * X_1$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

พฤติกรรมการเดินทางของผู้โดยสารที่เดินทางโดยสายการบินเวียดนาม ส่วนใหญ่เดินทางเดินทางระหว่างวันที่ 1 – 10 และเดินทางในช่วงเวลา 6.00 น. – 12.00 น. ส่วนใหญ่เดินทางเพื่อการท่องเที่ยวและเดินทางปีละ 1 ครั้ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของมนสิณี เลิศคชสิทธิ์ (2558) พบว่า ผู้โดยสารที่เดินทางโดยสายการบินการบินไทยภายในประเทศส่วนใหญ่เดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของจิตติยา ศรีฤทธิประดิษฐ์ (2558) พบว่า การตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินของผู้บริโภค ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยว สอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภรณญา วิริยา (2558) พบว่า ผู้บริโภคเจนเนอร์เรชันวายในอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่เดินทางโดยเครื่องบินส่วนใหญ่

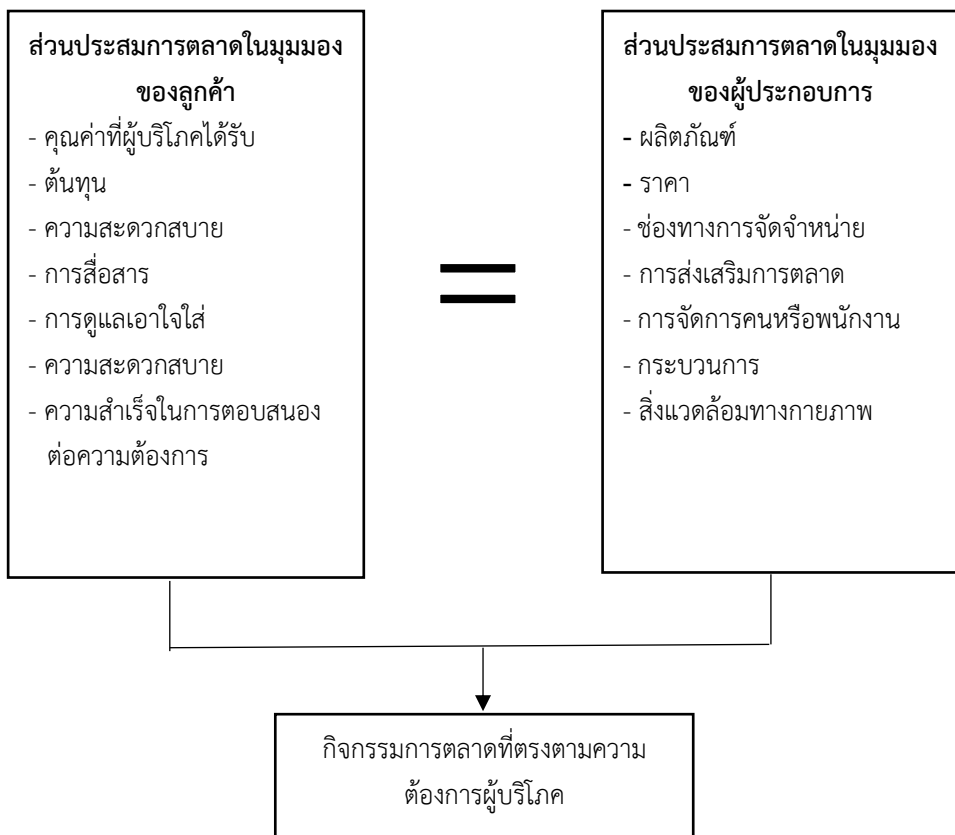
เพื่อพักผ่อนและท่องเที่ยว และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกมลทิพย์ พูลผล (2559) พบว่า ผู้ใช้บริการสายการบินไทยสมายล์ส่วนใหญ่เดินทาง 1 – 2 ครั้งต่อปี และเลือกเดินทางช่วง 11.01 - 16.00 น. สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากการเดินทางด้วยเครื่องบินเป็นการเดินทางที่ใช้ระยะเวลาสั้น เหมาะกับการท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาของวันหยุดไม่มาก อีกทั้งการเดินทางในช่วงเวลากลางวันทำให้สามารถไปถึงที่หมายและมีเวลาท่องเที่ยวได้มากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลทิพย์ พูลผล (2559) พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของสายการบินไทยสมายล์เส้นทางระหว่างประเทศในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทั้งหมด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจิตติยา ศรีฤทธิประดิษฐ์ (2558) พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินของผู้บริโภคอยู่ในระดับมากเช่นกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการให้บริการของสายการบินได้สร้างคุณค่าให้กับผู้โดยสารได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับส่วนใหญ่มิมีความพึงพอใจต่อคุณค่าที่ได้รับเช่นเดียวกันจึงส่งผลให้คุณค่าที่ผู้โดยสารได้รับเป็นไปตามสิ่งที่ผู้โดยสารความคาดหวังนั่นเอง

การตัดสินใจใช้สายการบินเวียตเจ็ทของผู้โดยสารชาวไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิตติยา ศรีฤทธิประดิษฐ์ (2558) พบว่า การตัดสินใจเดินทางโดยสายการบินอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปัจจัยส่วนประสมการตลาดทั้งหมดที่ดำเนินการไปส่งผลให้ผู้โดยสารเกิดกระบวนการตัดสินใจได้อย่างทันที อีกทั้งในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ส่วนประสมการตลาดสามารถสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นได้จนเกิดเป็นความพึงพอใจและตัดสินใจกลับมาใช้บริการซ้ำในที่สุด และนอกจากนี้ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าในด้านความสะดวก การสื่อสารการตลาด ความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ ต้นทุนที่ลูกค้าต้องจ่าย และคุณค่าที่ได้รับ มีอิทธิพลในการร่วมกันทำนายระดับการตัดสินใจใช้สายการบินเวียตเจ็ทได้ร้อยละ 51.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์พร จรรโลงบุตร (2564) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินการบินไทยสำหรับการให้บริการในเส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ พบว่า ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา และปัจจัยด้านบุคลากร และสามารถรวมกันพยากรณ์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการของสายการบินการบินไทยสำหรับการเดินทางภายในประเทศ เส้นทาง กรุงเทพฯ –เชียงใหม่ ได้ร้อยละ 21.50

องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

องค์ความรู้หรือข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การตลาดเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจยิ่งในขณะเกิดภาวะวิกฤติ และดำเนินธุรกิจในภาวะดังกล่าวยิ่งต้องทำการวิเคราะห์สถานการณ์การตลาดให้ชัดเจนโดยเฉพาะการวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาดซึ่งต้องมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์จากมุมมองของลูกค้า ควบคู่กับการวิเคราะห์ในมุมมองของผู้ประกอบการ ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดกิจกรรมด้านการตลาดได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด สามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้บริหารสายการбинต้นทุนต่ำอื่น ๆ ควรนำเอาผลการวิจัยในด้านส่วนประสมการตลาดไปวิเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนากิจกรรมด้านการตลาดของธุรกิจตนเอง โดยการวิเคราะห์จากผลการวิจัยว่าส่วนประสมการตลาดด้านใดที่สามารถมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุดก็ให้คงไว้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดก็ดำเนินการพัฒนาในด้านนั้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาสายการบินต้นทุนต่ำเพียงสายการบินเดียว ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาสายการบินต้นทุนต่ำอื่น ๆ ด้วยเพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน และอาจจะทำการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กันไป โดยอาจทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสายการบิน ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในด้านการตลาดมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (Reference)

- กมลทิพย์ พูลผล. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สายการบินไทยสมายล์เส้นทางระหว่างประเทศ ของผู้โดยสารชาวไทย. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว. รายงานฉบับสมบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ 2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กองเศรษฐกิจการบิน. (2563). รายงานสภาวะอุตสาหกรรมการบินของประเทศไทย พ.ศ. 2563. กรุงเทพฯ: สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย.
- จิตติยา ศรีฤทธิ์ประดิษฐ์. (2558). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ของผู้โดยสารสายการบินนกแอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนกร ณรงค์วานิช. (ม.ป.ป.). อุตสาหกรรมการบินจะผ่านไปอย่างไรกับโควิด -19. สืบค้น 20 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.spu.ac.th/activities/27300>
- พรไพลิน จุลพันธ์. (2565). "ไทยเวียดเจ็ท" เทคออฟ! เร่งเพิ่มเที่ยวบินกู้ยอดผู้โดยสาร". สืบค้น 30 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/business/992475>
- พิพัฒน์ รัชกิจประการ. (2563). นักท่องเที่ยวต่างชาติปี 62 โต 4.2% จีนเข้าไทยเฉียด 11 ล้านคน. สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.isranews.org/isranews-short-news/84811-tourism.html>
- มนสิณี เลิศคชสิทธิ์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินการบินไทยสำหรับการให้บริการภายในประเทศ. สารนิพนธ์ปริญญาการบัญชีมหาบัณฑิต. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภรณญา วิริยา. (2558). พฤติกรรมของเจนเอเรชั่นวายในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการซื้อบัตรโดยสารเครื่องบินผ่านอินเทอร์เน็ต. การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อรรถเดช สรสุชาติ. (2563). *สถิติประยุกต์และระเบียบวิธีวิจัย*. ขอนแก่น: Greenness World.
- อำนาจ กัลยา. (2560). *ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมจากธุรกิจการบิน*. สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2565 จาก http://www.mgts.lpru.ac.th/mgts/km/show_post.php?id=16
- Cronbach, Lee J. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. 3rded. New York: McGraw-Hill.
- W.G. Cochran. (1953). *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons. Inc.
- World Tourism Organization. (2018). *Guide for local authorities on developing sustainable tourism*. Madrid, Spain: WTO.

ปัจจัยที่มีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครนายก

Factors Affecting Creative Tourism Promotion in Nakhon Nayok Province

ปานตะวัน รัตนพันธุ์¹ เสรี วงษ์มณฑา² ผกามาศ ชัยรัตน์³

Pantawan Rattanaphan, Seri Wongmontha, Pakamas Chairatana

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก 2.เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaires) ใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครนายก ซึ่งกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มีจำนวน 400 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้ค่าสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ไค-สแควร์, T-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1.ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน/ท่องเที่ยว ร้อยละ 86.75 มากกว่าครึ่งเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 87.75 ส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ร่วมการเดินทางมาท่องเที่ยวระหว่าง 3-5 คน ร้อยละ 46.50 มากกว่าครึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวในวันเสาร์-วันอาทิตย์ ร้อยละ 69.50 ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 43.00 มากกว่าครึ่งมีค่าใช้จ่ายรวมในการเดินทางระหว่าง 1,001-2,000 บาท ร้อยละ 51.00 ส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลในการเดินทางมาท่องเที่ยวจากเพื่อน/คนอื่น ๆ ร้อยละ 41.50 ชื่นชอบในกิจกรรมผจญภัย ร้อยละ 46.75 มากกว่าครึ่งเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ ร้อยละ 84.00 มากกว่าครึ่งแนะนำให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยว ร้อยละ 88.00 2.การทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 4.05 ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 4.06 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านการ

Received: 2022-07-24 Revised: 2022-08-17 Accepted: 2022-08-18

¹ วิทยาลัยการจัดการกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยพะเยา College of Management University of Phayao. Corresponding Author e-mail: pantawan3551@gmail.com

² วิทยาลัยการจัดการกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยพะเยา College of Management University of Phayao

³ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

บริการเบ็ดเตล็ด ค่าเฉลี่ย 4.10 ด้านที่พัก ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวได้
ประสบการณ์จากการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.14

คำสำคัญ (Keywords): การส่งเสริม; การท่องเที่ยวสร้างสรรค์; จังหวัดนครนายก

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the behavior of tourists visiting creative tourism in Nakhon Nayok province, and 2) study tourists' motivation for visiting creative tourism in Nakhon Nayok province. This research was quantitative research design. The questionnaires were used to collect data from 400 tourists visiting creative tourist attractions in Nakhon Nayok province. The statistics used to analyze the data were inferential statistical programs including Chi-Square, T-Test, and F-Test. The results of the research revealed that; 1) in terms of tourists' behavior of visiting creative tourism in Nakhon Nayok, the main purpose of tourism of 86.75% was a recreation, 87.75% traveled by a private car, 46.50% made their excursion with 3-5 companions, 69.50% traveled on the weekend, 43% has visited there more than three times, 51% spent average travel expense at 1,001-2,000 Baht, 41.50% studied information from their friends or other people, 46.75% was satisfied by adventurous activities, 84% was the duplicate travel, and 88% persuaded other people to visit there; 2) the results of hypothesis testing showed that the overall motivation of the tourists was at an average of 4.05; tourist attraction was at 3.98, tourism accessibility was at 4.06, tourism facility was at 3.99 and miscellaneous service was at 4.10. For the factor of accommodation and tourism activity, it found that getting tourism experience from doing activities with local people at an average of 4.14.

Keywords: Promotion; Creative Tourism; Nakhon Nayok Province

บทนำ (Introduction)

แนวโน้มด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั่วโลกเติบโตอย่างรวดเร็วจนเปรียบเสมือนการก้าวกระโดดทางเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวทั่วโลก องค์การท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติมีการคาดการณ์ว่าปี พ.ศ. 2573 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางทั่วโลก 1.8 พันล้านคน ซึ่งมีผลต่อความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม ภาครัฐได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทย เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวสำหรับอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายโดยเฉพาะการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่ง

หากพิจารณาในแง่เศรษฐกิจจากจำนวนรายได้ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (บุศรา เกิดแก้ว, 2550)

“การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” (Creative Tourism) ถือเป็นการท่องเที่ยวที่หลายประเทศทั่วโลกให้การยอมรับ และกำหนดให้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของตน (ฟองจันทร์ หลวงจันทร์ดวง, 2561) เป็นการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้ผู้เดินทางได้พัฒนาศักยภาพ การสร้างสรรค์ของตน ผ่านการมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของพื้นที่เป้าหมายที่ได้ท่องเที่ยว ซึ่งสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชุมชน และเอกลักษณ์ของสถานที่ จังหวัดนครนายกเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เป็นเมืองรองที่เปิดโอกาสให้กับนักท่องเที่ยวได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว สามารถสร้างรายได้ และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความสมดุลและยั่งยืน รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นั้น พร้อมทั้งการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า บริการ และแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงการทำการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 05, 2563)

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ถือว่าได้เป็นทิศทางใหม่ของการท่องเที่ยวซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนาต่อยอดจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มุ่งเน้น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว จากชุมชน และส่งเสริมการผลิตสินค้าท้องถิ่นป้อนสู่ตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างกิจกรรมของการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเมืองนครนายก อำเภอปากพลี และอำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ได้แก่ ชุมชนกลุ่มแปรรูปผลไม้ ตำบลท่าทราย คุ่มบ้านญวน เมืองมะดัน การทำน้ำมะดัน การทำมะดันแช่อิ่ม และการทำแยมมะดัน สวนมะยงชิด สวนดาจัญญ จวนเจริญ เก็บมะยงชิด ชิมมะยงชิดจากสวน ชุมชนบ้านศิริวัน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบผสมผสาน มีศูนย์เรียนรู้เชิงเกษตร และวัฒนธรรมภูเขารี้งไร่นาสวนผสม การทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์แบบเกษตรอินทรีย์ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 และยังมีกิจกรรมเชิงเกษตร และฐานการเรียนรู้ให้นักท่องเที่ยวได้อยู่ ใกล้ชิดชุมชนมากยิ่งขึ้น และ อาหารพื้นบ้านที่หาได้จากในสวนที่ปลูกไว้มาทำเป็นเมนูง่ายๆ เช่น เก็บไข่เปิดมาเจียว เก็บใบเตยมาต้มยำใส่ไก่ หลนปลาตุ๋น (ปลาตุ๋นที่ทำชาวบ้านทำเอง) กินกับข้าวหอมมะลิที่ปลูกเอง สีสอง และขนมข้าวยาคุ้ ชุมชนบ้านบึงไข่ การทำขนมคาวหมู และการทำไม้กวาด และยังมีโฮมสเตย์ นักท่องเที่ยวสามารถนอนพักค้างแรมได้มากกว่า 1 คืน ชุมชนบ้านเหล่าเดิน การทำหมวกถัก การถักผ้าพันคอ การทำกระเป๋าแฮนด์เมด และการทำอาหารคาวหวานนานาชนิดจากหน่อไม้ บ้านเนินหินแร่ การทำข้าวเหนียวแดงที่มีรสชาติหวานมัน ขนมสาเลีหหวานน้อยใช้สีสมุนไพร การทำงานจักสาน หัตถกรรมจากกะลามะพร้าว เป็นต้น (นครนายก, 2560)

จากข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นเหตุผลในการสนับสนุนให้ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นให้เกิดกิจกรรมสร้างสรรค์ในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการ

แสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครนายก โดยจะนำไปสู่การสร้างควมพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวทำให้เกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่น ส่งผลให้ชุมชนในท้องถิ่นเกิดการสร้างอาชีพ มีรายได้ และเป็นการสร้างกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ๆ โดยเปิดโอกาสให้กับนักท่องเที่ยวได้เข้ามาเรียนรู้ มีส่วนร่วม และสร้างคุณค่าให้ชุมชนผ่านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งในชุมชนมีการสร้างกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม และยังสามารถนำผลผลิตที่ได้ นำกลับไปเป็นของที่ระลึกได้อีกด้วย ดังนั้นความสามารถในการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ความผูกพันต่อท้องถิ่นและความเข้มแข็งในการส่งเสริมการท่องเที่ยว จึงมีความสำคัญในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่จังหวัดนครนายกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คนที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครนายก อำเภอปากพลี และอำเภองครักษ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์นำมาใช้อย่างเป็นขั้นตอนเพื่อศึกษาปัจจัยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก

ตอนที่ 1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก

ตอนที่ 2 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก และ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก โดยกำหนดจำนวนการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยจะดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ทั้งนี้ การแจกแบบสอบถามในพื้นที่การวิจัยในแต่ละอำเภอมีจำนวนชุดแบบสอบถามแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะจำนวนความหนาแน่นของกลุ่มประชากรตัวอย่างในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีการ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา นำมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบคำถามทุกรายการครบถ้วนสมบูรณ์และ สามารถนำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์มาจัดเป็นกลุ่มและนับคะแนนลงรหัสตามที่กำหนดไว้
3. บันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
4. แบบสอบถามตอนที่ 1-2 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบหาค่าความถี่(Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
5. แบบสอบถาม ตอนที่ 3-4 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยมีคำตอบ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามวิธีการของ เร็นซิส เอ. ลิเคิร์ท (Rensis A. Likert) คือ ลิเคิร์ทสเกล (Likert scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
6. การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1.สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้อธิบายความหมายของข้อมูลในลักษณะการบรรยายทั่วไป 2) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การทดสอบความตรงของเนื้อหา (A test of validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of item objective congruence: IOC) และการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha-coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) 3) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งได้แก่ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวน (Analysis of variance) แบบจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA or f-test)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยปัจจัยที่มีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครนายก พบข้อมูลที่สามารถนำมาสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน/ท่องเที่ยว ร้อยละ 86.75 มากกว่าครึ่งเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 87.75 ส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ร่วมการเดินทางมาท่องเที่ยวระหว่าง 3-5 คน ร้อยละ 46.50 มากกว่าครึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวในวันเสาร์-วันอาทิตย์ ร้อยละ 69.50 ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 43.00 มากกว่าครึ่งมีค่าใช้จ่ายรวมในการเดินทางระหว่าง 1,001-2,000 บาท ร้อยละ 51.00 ส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลในการเดินทางมาท่องเที่ยวจากเพื่อน/คนอื่น ๆ ร้อยละ 41.50 ชื่นชอบในกิจกรรมผจญภัย ร้อยละ 46.75 มากกว่าครึ่งเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ ร้อยละ 84.00 มากกว่าครึ่งแนะนำให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยว ร้อยละ 88.00

2. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว อยู่ในมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ด้านการบริการเบ็ดเตล็ด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ด้านที่พัก ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์จากการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14

ตาราง 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว		
1. พักผ่อน/ท่องเที่ยว	347	86.75
2. เยี่ยมญาติ/เพื่อน	27	6.75
3. ทัศนศึกษา/ศึกษาดูงาน	26	6.50
รวม	400	100.00
2. ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว		
1. รถยนต์ส่วนตัว และรถจักรยานยนต์	351	87.75
2. รถโดยสารประจำทาง	34	8.50
3. รถเช่า	15	3.75
รวม	400	100.00
3. จำนวนผู้ร่วมการเดินทางมาท่องเที่ยว		
1. 1-3 คน	176	44.00

2. 3-5 คน	186	46.50
3. 6 คนขึ้นไป	38	9.50
รวม	400	100.00
พฤติกรรมนักท่องเที่ยว		
4. ช่วงเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. วันจันทร์-วันศุกร์	46	11.50
2. วันเสาร์-วันอาทิตย์	278	69.50
3. วันหยุดนักขัตฤกษ์	76	19.00
รวม	400	100.00
5. จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว		
1. ครั้งแรก	102	25.50
2. 2 ครั้ง	90	22.50
3. 3 ครั้ง	36	9.00
4. มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป	172	43.00
รวม	400	100.00
6. ค่าใช้จ่ายรวมในการเดินทางมาท่องเที่ยว		
1. ต่ำกว่า 1,000 บาท	80	20.00
2. 1,001-2,000 บาท	204	51.00
3. 2,001-3,000 บาท	80	20.00
4. มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป	36	9.00
รวม	400	100.00
7. แหล่งข้อมูลในการเดินทางมาท่องเที่ยว		
1. ผ่านเว็บไซต์	76	19.00
2. Facebook/Line	122	30.50
3. บริษัททัวร์	36	9.00
4. จากเพื่อน/คนอื่นๆ	166	41.50
รวม	400	100.00

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. กิจกรรมที่ชื่นชอบในการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก		
1. การทำอาหารท้องถิ่น	78	19.50
2. กิจกรรมผจญภัย	187	46.75
3. ทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมชุมชน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น	84	21.00
4. การทำงานจักสาน	33	8.25
5. ทำสวนเกษตร	18	4.50
รวม	400	100.00
9. การเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ		
1. กลับมา	336	84.00
2. ไม่แน่ใจ	64	16.00
รวม	400	100.00
10. การแนะนำให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยว		
1. แนะนำ	352	88.00
2. ไม่แน่ใจ	48	12.00
รวม	1000	100.00

จากตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก มากกว่าครึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน/ท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 86.75 มากกว่าครึ่งเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 87.75 ส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ร่วมการเดินทางมาท่องเที่ยวระหว่าง 3-5 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 มากกว่าครึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวในวันเสาร์-วันอาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 69.50 ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43.00 มากกว่าครึ่งมีค่าใช้จ่ายรวมในการเดินทางระหว่าง 1,001-2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.00 ส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลในการเดินทางมาท่องเที่ยวจากเพื่อน/คนอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 41.50 ชื่นชอบในกิจกรรมผจญภัย รองลงมาการทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมชุมชน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 46.75 มากกว่าครึ่งเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 84.00 มากกว่าครึ่งแนะนำให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 88.00

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว			
1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มีคุณค่า น่าประทับใจ	4.09	0.82	มาก
2. แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์ น่าสนใจ ในการเดินทางไปท่องเที่ยว	3.57	0.96	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดหมายปลายทาง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน	4.10	0.75	มาก
4. ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ชุมชนบ้านคีรีวัน ชุมชนบ้านเนินหินแร่ ชุมชนบ้านบึงเข้ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	3.95	0.68	มาก
5. แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก อำเภอปากพลี อำเภอองครักษ์ มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในราคาที่ย่อมเยา	4.09	0.65	มาก
รวม	3.98	0.57	มาก
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว			
1. ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก	3.94	0.81	มาก
2. มีระบบคมนาคมขนส่งที่หลากหลาย	4.12	0.78	มาก
3. การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	4.04	0.75	มาก
4. ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน และเข้าใจง่าย	4.00	0.80	มาก
5. เส้นทางในการเข้าถึงมีไฟฟ้า มีไฟส่องแสงสว่างตลอดเส้นทางเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	4.17	0.81	มาก
รวม	4.06	0.59	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว				
1.	ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีระบบไฟฟ้า น้ำประปา ให้บริการกับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	4.08	0.80	มาก
2.	มีพื้นที่จอดรถ มีสวนสาธารณะ มีที่นั่งพักผ่อน มีห้องน้ำ ในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	3.96	0.82	มาก
3.	มีร้านอาหาร ร้านขายของฝาก ของที่ระลึก และยังมีร้านค้าในชุมชนให้บริการกับนักท่องเที่ยว	4.20	0.78	มาก
4.	มีสัญญาณโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต WIFI ให้บริการกับนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง	3.89	0.89	มาก
5.	มีศูนย์ให้บริการข้อมูล/ประชาสัมพันธ์ ทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการความช่วยเหลือ	3.84	0.90	มาก
รวม		3.99	0.61	มาก
4. ด้านการบริการเบ็ดเตล็ด				
1.	ในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวมีร้านค้า ร้านอาหาร พื้นเมือง	3.85	0.88	มาก
2.	มีโครงสร้างพื้นฐานไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว	4.29	0.82	มาก
3.	มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน	4.16	0.73	ที่สุด
4.	มีหน่วยงานกำกับดูแลความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	4.10	0.81	มาก มาก
5.	มีขั้นตอนในการติดต่อสื่อสารเพื่อประสานกับเจ้าหน้าที่ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว	4.17	0.77	มาก
รวม		4.10	0.59	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5. ด้านที่พัก			
1. ที่พักในแหล่งท่องเที่ยวมีหลากหลาย เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์	4.15	0.80	มาก
2. บริเวณที่พักใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยว สะอาด และปลอดภัย	4.12	0.77	มาก
3. มีการรักษาความปลอดภัยของที่พัก เพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจ	4.02	0.75	มาก
4. ภายในที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เหมาะสม	4.22	0.77	มากที่สุด
5. การให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวมีความเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ	4.00	0.83	มาก
รวม	4.10	0.56	มาก
6. ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว			
1. ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	3.95	0.80	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่น	4.09	0.76	มาก
3. นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์จากการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน	4.14	0.82	มาก
4. ความเหมาะสมและความปลอดภัยในการทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว	3.98	0.87	มาก
5. รูปแบบของกิจกรรมของคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยวเพื่อเสริมประสบการณ์ที่แปลกใหม่	3.86	0.83	มาก
รวม	3.99	0.63	มาก
ภาพรวม	4.05	0.51	มาก

จากตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 (S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดหมายปลายทาง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.10 แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก อำเภอปากพลี อำเภอองครักษ์ มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในราคาที่ย่อมเยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.09 เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มีคุณค่า น่าประทับใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.09 ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ชุมชนบ้านคีรีวัน ชุมชนบ้านเนินหินแร่ ชุมชนบ้านบุงเข้ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.95 และแหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์ น่าสนใจ ในการเดินทางไปที่ท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์ น่าสนใจ ในการเดินทางไปที่ท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.57 ตามลำดับ

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ เส้นทางในการเข้าถึงมีไฟฟ้า มีไฟส่องแสงสว่างตลอดเส้นทางเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.17 มีระบบคมนาคมขนส่งที่หลากหลาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.12 การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.04 ในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน และเข้าใจง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.00 และในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.94 ตามลำดับ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ มีร้านอาหาร ร้านขายของฝาก ของที่ระลึก และยังมีร้านค้าในชุมชนให้บริการกับนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.20 ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีระบบไฟฟ้า น้ำประปาให้บริการกับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.08 มีพื้นที่จอดรถ มีสวนสาธารณะ มีที่นั่งพักผ่อน มีห้องน้ำ ในการรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.96 มีสัญญาณโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต WIFI ให้บริการกับนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.89 และมีศูนย์ให้บริการข้อมูล/ประชาสัมพันธ์ ทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการความช่วยเหลือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.84 ตามลำดับ

ด้านการบริการเบ็ดเตล็ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีโครงสร้างพื้นฐานไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.29 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ มีขั้นตอนในการติดต่อสื่อสารเพื่อประสานกับเจ้าหน้าที่ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.17 มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ $\bar{X}$ 4.16 มีหน่วยงานกำกับดูแลความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.10 และในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวมีร้านค้า ร้านอาหารพื้นเมือง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.85 ตามลำดับ

ด้านที่พัก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ภายในที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นฐานที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.22 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ที่พักในแหล่งท่องเที่ยวมีหลากหลาย เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.12 มีการรักษาความปลอดภัยของที่พัก เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.02 และการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวมีความเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.00 ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์จากการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.14 การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 4.09 ความเหมาะสมและความปลอดภัยในการทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.98 ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.95 และรูปแบบของกิจกรรมของคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยวเพื่อเสริมประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X}$ 3.86 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า การเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน/ท่องเที่ยว มากกว่าครึ่งเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ร่วมการเดินทางมาท่องเที่ยว ระหว่าง 3-5 คน มากกว่าครึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวในวันเสาร์-วันอาทิตย์ ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป มากกว่าครึ่งมีค่าใช้จ่ายรวมในการเดินทางระหว่าง 1,001-2,000 บาท ส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลในการเดินทางมาท่องเที่ยวจากเพื่อน/คนอื่นๆ ชื่นชอบในกิจกรรมผจญภัย มากกว่าครึ่งเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ มากกว่าครึ่งแนะนำให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยว นอกจากนี้ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดนครนายกถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่สถานที่ท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้จังหวัดนครนายกมีโอกาสในการต้อนรับนักท่องเที่ยว และติดต่อธุรกิจกับผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบการใน

จังหวัดนครนายก เหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายกในภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการธีรศักดิ์จุกวโร (เวียงสมทร) (2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของวัดกุ้ พระโกนา ตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แยกออกมาจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับความผูกพันของนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมผ่านประสบการณ์ที่มาจากการเรียนรู้ในพื้นที่ท่องเที่ยว เปิดโอกาสให้กับนักท่องเที่ยวและบุคคลในแหล่งท่องเที่ยวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในแหล่งท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะ ประสบการณ์โดยมีการออกแบบกิจกรรมขึ้นมารองรับให้สอดคล้องกับต้นทุนการท่องเที่ยวและบริบททางสังคมอย่างสร้างสรรค์ ปัญหาการท่องเที่ยวของวัดกุ้พระโกนา คือ ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ บุคลากรไม่ค่อยมีความรู้และทักษะในการสื่อความหมายของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่พร้อม ภูมิทัศน์ไม่เอื้อต่อการท่องเที่ยว มีการตัดแปลงปางค์ูก้องกลางจนทำให้เสียรูปทรงเดิม และปัญหาด้านความปลอดภัยจากสิ่ง ส่วนต้นทุนการท่องเที่ยวที่สำคัญของวัดกุ้พระโกนา

2. การศึกษาการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของจังหวัดนครนายก ผลการศึกษา ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ด้านการบริการเบ็ดเตล็ด และด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์จากการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา จิงตระกูล และมงคลศรีสวัสดิ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนต้นทุนทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา: โฮงมูนมั่งเมืองขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาโฮงมูนมั่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ บนต้นทุนทางวัฒนธรรมส่งเสริมและพัฒนาองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่าย 3) ด้านการประดิษฐ์คิดค้น 4) ด้านการคุ้มครอง 5) ด้านการจูงใจ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนควรเข้ามาสนับสนุนให้มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้เป็นที่รู้จักมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ
2. หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น จัดให้มี QR Code ที่บอกเล่าประวัติความเป็นมา แนะนำกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

3. ชุมชนสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้มาใช้ประกอบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง สร้างความแตกต่าง สร้างประสบการณ์ที่ดี และทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปยังชุมชนของตนเองมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 05. การท่องเที่ยว. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2564, จาก http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2021/01/06_NS_05.pdf
- สุภาภรณ์ พลนิกร. (2548). พฤติกรรมผู้บริโภค = Consumer behavior (พิมพ์ครั้งที่). กรุงเทพมหานคร: โอเอสดี.
- ศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2548). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- สุริรัตน์ เตชาทวีวรรณ. (2545). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว: เอกสารประกอบการสอนคณะวิทยาการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิบูลย์ ทีปะปาล. (2545). หลักการตลาด : ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์ กราฟฟิค.
- ปราโมชน์ รอดจำรัส. (2549). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระอธิการธีรศักดิ์จกกวโร (เวียงสมทฺ). (2562). แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของวัดภูพระโกนา ตำบลสระคู
- สุพัตรา จังตระกุล และมงคลศรีสวัสดิ, ส. (2562). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนต้นทุนทางวัฒนธรรม
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบของไวรัสโควิด-19. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2565, จาก <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2020/07>
- บุศรา เกิดแก้ว.(2550). พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้เข้ามาท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดสุพรรณบุรี. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

อิทธิพลของความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อทัศนคติการใช้
ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
Effect of Technology Readiness and Technology Acceptance toward
Online Application Attitude of Adult Employees in Bangkok District

อานนท์ แยมโชติ¹ ธัญนันท์ บุญอยู่²
Arnon Yamchot, Thanyanan Boonyoo

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานวัยทำงานที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม ADANCO 2.2.1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความพร้อมด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และทัศนคติการใช้ระบบ แต่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบ โดยมีค่าเท่ากับ 0.635, 0.253, 0.207 และ 0.459 ตามลำดับ ส่วนการรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานและทัศนคติการใช้ระบบ และทำนองเดียวกันก็มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบเช่นกัน โดยมีค่าเท่ากับ 0.564, 0.226 และ 0.293 ตามลำดับ นอกจากนี้การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานก็มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติการใช้ระบบ โดยมีค่าเท่ากับ 0.519

คำสำคัญ (Keywords) : ความพร้อมด้านเทคโนโลยี; การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน; การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน; ทัศนคติการใช้ระบบ

Abstract

This study aimed to investigate direct and indirect effects of online application use attitude variables on adult employees in Bangkok district. Samples in this study

Received: 2022-09-11 Revised: 2022-12-17 Accepted: 2023-03-22

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Master of Business Administration Program, Business Administration, Graduate School, Southeast Asia University. Corresponding Author e-mail: arnonsmile1@gmail.com

² หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Master of Business Administration Program, Business Administration, Graduate School, Southeast Asia University. Email: thanyanan7@gmail.com

were 220 adult employees at the age of over 15, residing in Bangkok district, and using an online application system. Statistics used in this study included percentage, means, standard deviation (S.D.), and structural equation model with the ADANCO 2.2.1 program analysis. Results of this study showed that technology readiness had a direct effect on perceived ease of use, perceived usefulness and attitude; however, it had an indirect effect on application use attitude, ranging at 0.635, 0.253, 0.207 and 0.459 respectively. Meanwhile, the perceived ease of use had a direct effect on perceived usefulness and application use attitude as well as it had had an indirect effect on application use attitude, ranging at 0.564, 0.226, and 0.293 respectively. Moreover, perceived usefulness had a direct effect on application use attitude at the range of 0.519.

Keywords: Technology Readiness; Perceived Ease of Use; Perceived Usefulness; Attitude

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญอย่างมากในชีวิตประจำวันของการทำงาน ซึ่งในอนาคตก็มีแนวโน้มที่จะพัฒนานำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ธุรกิจสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับเครือข่ายสารสนเทศโดยใช้ระบบเทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้เทคโนโลยียังมีผลกระทบต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ โดยมีเครือข่ายโทรคมนาคมเป็นตัวสนับสนุนด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว สามารถทำงานได้ทุกสถานที่และทุกเวลา มีผลต่อการดำเนินงานในกิจการหรือธุรกิจต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ในการติดต่อประสานงาน ซึ่งปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ตก็เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตในการทำงานมากขึ้น สามารถทำให้เข้าถึงข้อมูลที่มีความทันสมัยเป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ สามารถสืบค้นข้อมูลเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ใช้งาน (พัชรภรณ์ ชัยพัฒน์เมธี, 2564) โดยจากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในปี 2564 มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงถึง 52.3 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 81.80 โดยส่วนมากเป็นคนวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 21 ปี ถึง 60 ปี และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลถึง 25.0 ล้านคน และเมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า กรุงเทพมหานครมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุดถึงร้อยละ 92.8 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) โดยระบบซอฟต์แวร์ที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการรองรับกับการทำงานในยุคปัจจุบัน ได้แก่ บริษัท Zoom Video Communications, Inc. เจ้าของแอปพลิเคชันและแพลตฟอร์ม Zoom เมื่อเทียบจากรายได้ในช่วงก่อนและหลังวิกฤติโรคระบาดภายในระยะเวลา 3 ปี โดยในปี 2561 มีกำไร 250 ล้านบาท ในปี 2562 มีกำไร 682 ล้านบาท และในปี

2563 มีกำไร 20,800 ล้านบาท ซึ่งจากการเปรียบเทียบดังกล่าว พบว่า มีกำไรโตขึ้นถึงร้อยละ 2.95 เมื่อเทียบระหว่างปี 2563 กับปี 2562 ซึ่งสรุปได้ว่า การเติบโตของบริษัท Zoom Video Communications, Inc. นั้นสืบเนื่องมาจากการเกิดขึ้นของวิกฤติโรคระบาดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่เกิดขึ้น โดยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตพื้นที่สีแดงที่มีความเสี่ยงสูงที่สุดในประเทศไทย และเป็นสถานที่ที่มีระบบหมุนเวียนเงินมากที่สุดในประเทศ ประกอบกับประชากรหรือพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานบริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ หลายแห่งยังคงต้องดำเนินงานต่อ เพื่อความต่อเนื่องของกิจการและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จึงส่งผลให้บริษัทที่ยังคงดำเนินกิจการต่อต้องมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ วางแผน และออกแบบนโยบายของบริษัทให้เข้ากับสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว โดยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในองค์กร เพื่อให้องค์กรเกิดการทำงานได้ต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และการที่จะทำให้บุคคลในองค์กรเกิดการปรับเปลี่ยนด้วยการนำระบบเทคโนโลยีที่เป็นแอปพลิเคชันออนไลน์มาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรต้องเสริมสร้างให้บุคคลภายในองค์กรเกิดทัศนคติที่ดีที่รู้สึกได้ถึงความพึงพอใจ ความเชื่อมั่นในระบบว่ามีความปลอดภัยและมีคุณภาพที่ดีที่ทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพได้อย่างต่อเนื่องเมื่อนำระบบแอปพลิเคชันมาใช้ในองค์กร (สุชาร์ตน์ บุญอยู่ และคณะ, 2565) และจากการศึกษาวิจัยก็พบว่า การที่จะทำให้บุคคลเกิดทัศนคติการใช้ระบบที่ดีได้นั้น การศึกษาวิจัยของ Larasati & Santosa (2017) ได้กล่าวว่า ปัจจัยความพร้อมด้านเทคโนโลยีของบุคคลก็ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการยอมรับที่เกิดจากการสร้างการรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีได้โดยตรง ซึ่งควบคู่ไปกับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่จะสามารถสร้างคุณค่าอันเป็นพื้นฐานของความเชื่อเชิงบวก (Buyle et al., 2018) โดยความพร้อมด้านเทคโนโลยีจะมีผลต่อการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานที่สะดวกรวดเร็วและสามารถลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อนให้สามารถทำงานได้ง่ายและบรรลุผลที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะสามารถสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้ระบบของบุคคลที่เพิ่มสูงขึ้นได้ (Karami, Araghi & Mobasheri, 2019) นอกจากนี้ Zogheib (2019) ก็กล่าวว่า การจะทำให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ดีในการใช้ระบบจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างให้บุคคลเกิดการรับรู้ได้ถึงความง่ายในการใช้งานที่จะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ได้ถึงประโยชน์ และจะสามารถส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบได้ เช่นเดียวกับ Dadvari & Do (2019) ที่กล่าวว่า ความพร้อมด้านเทคโนโลยีจะเป็นปัจจัยที่สำคัญของแต่ละบุคคลที่ก่อให้เกิดการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ อีกทั้งเมื่อบุคคลเกิดการยอมรับที่เป็นปัจจัยการรับรู้ได้ถึงความง่ายในการใช้งานที่สะดวกสบายและรวดเร็วก็จะทำให้บุคคลที่ใช้รับรู้ได้ถึงประโยชน์ที่เกิดจากการใช้งานว่ามีประสิทธิภาพ ซึ่งก็จะสามารถส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นที่เป็นทัศนคติที่ดีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีนั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง (Mufarih, Jayadi, & Sugandi, 2020)

ด้วยเหตุดังกล่าวที่เกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่เกิดขึ้นส่งผลให้พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นพื้นที่สีแดงต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตในการทำงานให้สามารถก้าวต่อไปได้ องค์กรต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่ต้องนำระบบแอปพลิเคชันออนไลน์มาใช้ในการติดต่อประสานงาน เพื่อให้เกิดการทำงานที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยทำการศึกษาถึงอิทธิพลของความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบว่า จะมีปัจจัยใดบ้างที่จะทำให้พนักงานวัยทำงานที่อยู่ในกรุงเทพมหานครเกิดทัศนคติที่ดีในการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ เพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและก่อให้เกิดประสิทธิภาพและเต็มใจที่จะใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ด้วยความสนใจในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ว่า เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

สมมติฐานที่ 1 (H1) ความพร้อมด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน

สมมติฐานที่ 2 (H2) ความพร้อมด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน

สมมติฐานที่ 3 (H3) ความพร้อมด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติการใช้ระบบ

สมมติฐานที่ 4 (H4) ความพร้อมด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบ

สมมติฐานที่ 5 (H5) การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน

สมมติฐานที่ 6 (H6) การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติการใช้ระบบ

สมมติฐานที่ 7 (H7) การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบ

สมมติฐานที่ 8 (H8) การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติการใช้ระบบ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นข้อเท็จจริงและข้อสรุปเชิงปริมาณในลักษณะของการศึกษาตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) โดยได้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์เชิง

สาเหตุของอิทธิพลต่อตัวแปรทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครด้วยแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยที่ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพนักงานวัยทำงานที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 7,638,700 คน โดยข้อมูลที่ได้ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานวัยทำงานที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ จำนวน 220 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยแนวคิดของ Hair, Ringle & Sarstedt (2011) ที่ได้เสนอเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของตัวชี้วัดที่ควรมีจำนวนอย่างน้อย 5-20 เท่าของตัวชี้วัด ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้มีแบบสอบถามที่เป็นจำนวนตัวชี้วัด 22 ข้อ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับการศึกษาที่ว่า 10 ตัวอย่างต่อ 1 ตัวชี้วัด ทำให้การวิจัยครั้งนี้ได้ขนาดของตัวอย่างที่ควรศึกษาเท่ากับ 220 ตัวอย่าง ส่วนการสุ่มตัวอย่างนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่เป็นพนักงานวัยทำงานที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปและอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ จำนวน 220 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีข้อคำถาม 6 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยี โดยพัฒนามาจากแบบวัดของปรวีร์ เขียววิจิตร (2558) มีจำนวน 7 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน โดยพัฒนามาจากแบบวัดของตุลยา ดำรงธรรมวานิช (2562) มีจำนวน 4 ข้อ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน โดยพัฒนามาจากแบบวัดของพรทนะชน (2563) มีจำนวน 6 ข้อ และส่วนที่ 5 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับทัศนคติการใช้ระบบ โดยพัฒนามาจากแบบวัดของสิรินาถ อาจารย์สิริ (2562) มีจำนวน 6 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 2-5 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของ Likert (1932) ที่มีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบ โดยมีเกณฑ์การกำหนดค่าระดับ คือ “มากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน” “มาก ให้คะแนน 4 คะแนน” “ปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน” “น้อย ให้คะแนน 2 คะแนน” และ “น้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน”

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) รายข้อ เพื่อพิจารณาหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยการหาค่าดัชนี

ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence--IOC) ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป มาเป็นข้อคำถาม และจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามครั้งนี้ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) เป็นการตรวจสอบเพื่อวัดความสอดคล้องภายในของคุณภาพโดยรวมของเครื่องมือทั้งฉบับ ด้วยการนำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขไปทดสอบใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษาจำนวน 30 ชุด ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) จะต้องไม่ต่ำกว่า 0.70 (Cronbach, 1951) ซึ่งผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)
ความพร้อมด้านเทคโนโลยี	0.826
การยอมรับเทคโนโลยี	
การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน	0.743
การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน	0.873
ทัศนคติการใช้ระบบ	0.891

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามสถานที่ที่ได้กำหนดไว้ คือ พนักงานวัยทำงานที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจะทำการชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามไว้ภายในแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนมีการแจ้งกับกลุ่มตัวอย่างให้ทราบถึงประโยชน์และสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีการเปิดเผยชื่อของกลุ่มเป้าหมาย และการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้กระทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2565 ได้แบบสอบถามจำนวน 220 ฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาจากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลที่ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานวัยทำงานที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ ด้วยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล 2) การ

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับของความพร้อมด้านเทคโนโลยี การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และทัศนคติการใช้ระบบ ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้เพื่อในการแปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร โดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายตามแนวความคิดของ Best (1981) คือ “ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง น้อยที่สุด” “ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง น้อย” “ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง” “ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มาก” “ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มากที่สุด” และ 3) สถิติอนุมานหรือสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เป็นการนำวิธีทางสถิติมาใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อหาความสัมพันธ์โครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling--SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วยโปรแกรม ADANCO 2.2.1

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงอิทธิพลของความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งผลการวิจัยออกเป็นดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ จำนวน 220 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 55.91 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มีสถานภาพโสดถึงร้อยละ 51.82 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุดถึงร้อยละ 74.55 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนคิดเป็นร้อยละ 54.55 และมีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ถึงร้อยละ 48.18

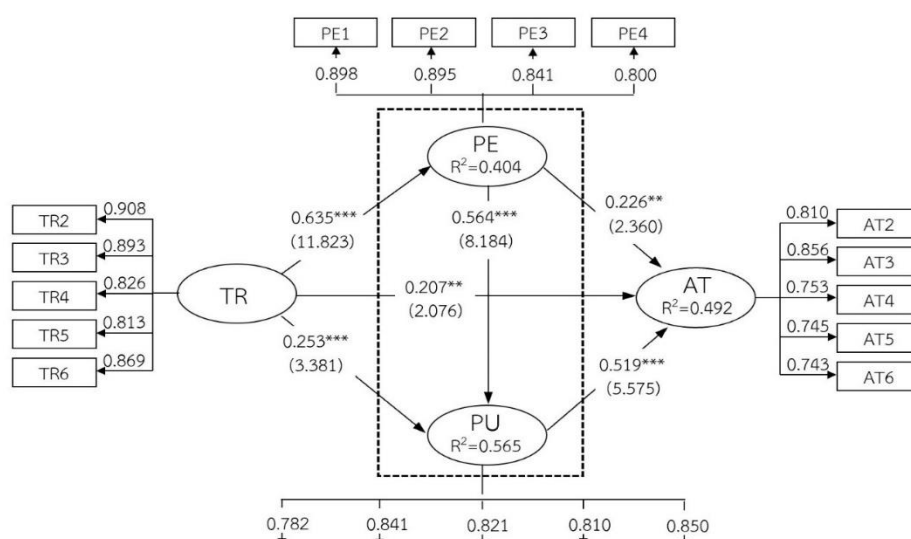
2. ผลการวิเคราะห์ระดับของความพร้อมด้านเทคโนโลยี การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และทัศนคติการใช้ระบบ โดยนำเสนอในรูปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม ซึ่งผลที่ได้ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ความพร้อมด้านเทคโนโลยี	4.06	0.526	มาก
การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน	4.16	0.553	มาก
การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน	4.23	0.487	มาก
ทัศนคติการใช้ระบบ	3.73	0.764	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า พนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 220 คน โดยส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของความพร้อมด้านเทคโนโลยี การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และทัศนคติการใช้ระบบอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06, 4.16, 4.23 และ 3.73 ตามลำดับ และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.526, 0.553, 0.487 และ 0.764 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างในภาพรวม ซึ่งเป็นการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ของเส้นทางตรงและทางอ้อมที่มีผลต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลที่ได้ปรากฏดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างในภาพรวม

ที่มา : Henseler (2021)

จากภาพที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างในภาพรวม พบว่า 1) ความพร้อมด้านเทคโนโลยี (TR) มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (PE) การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (PU) และทัศนคติการใช้ระบบ (AT) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Coef.) เท่ากับ 0.635, 0.253 และ 0.207 ตามลำดับ และความพร้อมด้านเทคโนโลยี (TR) ก็มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบ (AT) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Coef.) เท่ากับ 0.459 2) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (PE) มีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (PU) และทัศนคติการใช้ระบบ (AT) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Coef.) เท่ากับ 0.564 และ 0.226 และการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (PE) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบ (AT) ก็มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Coef.) เท่ากับ 0.293 และ 3) การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (PU) มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติการใช้ระบบ (AT) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Coef.) 0.519 ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปผลการ

วิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างในภาพรวมที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของตัวแปรที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบ (AT) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของตัวแปรที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบ (AT)

ตัวแปร (LV)	ค่าความผันแปร (R ²)	อิทธิพล (Effect)	TR	PE	PU
ทัศนคติการใช้ระบบ (AT)	0.492	DE	0.207	0.226	0.519
		IE	0.459	0.292	0.000
		TE	0.666	0.518	0.519
การรับรู้ประโยชน์ในการ ใช้งาน (PU)	0.565	DE	0.253	0.564	0.000
		IE	0.358	0.000	0.000
		TE	0.661	0.564	0.000
การรับรู้ความง่ายในการ ใช้งาน (PE)	0.404	DE	0.635	0.000	N/A
		IE	0.000	0.000	N/A
		TE	0.635	0.000	N/A

หมายเหตุ: De=Direct Effect, IE=Indirect Effect, TE=Total Effect, N/A=Not Applicable

4. ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวิทยุทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสรุปสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)	สัมประสิทธิ์เส้นทาง (Coef.)	ค่า t-test	ผลลัพธ์
อิทธิพลทางตรง			
H1 TR-->PE	0.635***	11.823	สนับสนุน
H2 TR-->PU	0.253***	3.381	สนับสนุน
H3 TR-->AT	0.207**	2.076	สนับสนุน
H5 PE-->PU	0.564***	8.184	สนับสนุน
H6 PE-->AT	0.226**	2.360	สนับสนุน
H8 PU-->AT	0.519***	5.575	สนับสนุน

อิทธิพลทางอ้อม

H4 TR-->AT	0.459***	7.609	สนับสนุน
H7 PE-->AT	0.293***	4.640	สนับสนุน

หมายเหตุ: (* หมายถึง $p\text{-value} \leq 0.10$ หรือ ค่า $t \geq 1.65$); (** หมายถึง $p\text{-value} \leq 0.05$ หรือ ค่า $t \geq 1.96$); (***) หมายถึง $p\text{-value} \leq 0.01$ หรือ ค่า $t \geq 2.58$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ว่า 1) ความพร้อมด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และทัศนคติการใช้ระบบ และความพร้อมด้านเทคโนโลยีก็มีอิทธิพลทาง อ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบ 2) การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และทัศนคติการใช้ระบบ และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบ และ 3) การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติการใช้ระบบ ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ความพร้อมด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และทัศนคติการใช้ระบบ แต่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบ ส่วนการรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานและทัศนคติการใช้ระบบ และทำนองเดียวกันก็มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทัศนคติการใช้ระบบเช่นกัน นอกจากนี้การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานก็มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติการใช้ระบบซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีความพร้อมในการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์จะสามารถทำให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติงานและสามารถทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งเมื่อพนักงานสามารถรับรู้ได้ถึงความง่ายในการใช้งานที่นำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบการทำงานในระบบดั้งเดิมได้ก็จะส่งผลให้เกิดความสะดวกในการใช้งานและสามารถลดขั้นตอนในการทำงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะสามารถทำให้พนักงานเกิดทัศนคติในการใช้งานของระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ที่ดีขึ้นได้

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Larasati & Santosa (2017) ที่พบว่า ความพร้อมด้านเทคโนโลยีของบุคคลที่มีต่อการสร้างการรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและการรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี (Buyle et al., 2018) อีกทั้งความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่ได้นำมาใช้งานจะทำให้บุคคลรับรู้ได้ถึงความง่ายและประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยี และเมื่อรับรู้ได้ถึงความง่ายและประโยชน์ก็จะสามารถสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้ระบบของบุคคลที่เพิ่มสูงขึ้นได้ (Karami, Araghi & Mobasheri, 2019) ขณะที่การศึกษาของ Zogheib (2019) ก็พบว่า การเสริมสร้างให้บุคคลเกิดการรับรู้ได้ถึงความง่ายในการใช้งานจะส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ได้ถึงประโยชน์ และนำไปสู่ทัศนคติการใช้ระบบที่ดีของผู้ใช้ได้เช่นกัน ทำนองเดียวกันการศึกษาของ Dadvari & Do (2019) พบว่า ความพร้อมด้านเทคโนโลยีของแต่ละบุคคลจะก่อให้เกิดการยอมรับที่เป็นปัจจัยการรับรู้ได้ถึงความง่ายในการใช้งานที่สะดวกสบายและรวดเร็วก็จะทำให้บุคคลที่รับรู้ได้

ถึงประโยชน์ที่เกิดจากการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพก็จะสามารถส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นที่เป็นทัศนคติที่ดีต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีนั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง (Mufarih, Jayadi, & Sugandi, 2020)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จึงทำให้การทำงานมีการปรับตัวตามสถานการณ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานยังคงดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นองค์กรควรมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีด้วยการนำแอปพลิเคชันออนไลน์มาใช้งานและแนะนำให้บุคคลภายในองค์กรเกิดการเรียนรู้ในการใช้งานอย่างต่อเนื่องในอนาคต เพื่อลดความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

1.2 เนื่องจากยุคสมัยมีการเปลี่ยนแปลง การทำงานต้องอาศัยเทคโนโลยีที่เป็นแอปพลิเคชันออนไลน์มาใช้งานร่วมกับการปฏิบัติงานมากขึ้น ดังนั้นองค์กรควรที่จะส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นและสามารถนำมาใช้งานได้เอง โดยไม่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นและไม่ทำให้เกิดความซับซ้อน ตลอดจนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบการทำงานแบบดั้งเดิมได้

1.3 เนื่องจากระบบเทคโนโลยีที่เป็นแอปพลิเคชันออนไลน์เริ่มมีบทบาทสำคัญต่อองค์กรในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ดังนั้นองค์กรควรที่จะมุ่งเน้นออกแบบระบบเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับขั้นตอนการทำงาน เพื่อลดขั้นตอนการทำงานและสามารถนำมาใช้เชื่อมโยงข้อมูลภายในองค์กรให้มีความเร็วขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในภาพรวมของพนักงานวัยทำงานที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งเน้นการวิจัยไปยังพื้นที่ต่างจังหวัดหรือครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อให้ทราบถึงอิทธิพลความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณที่ได้เก็บข้อมูลกับพนักงานวัยทำงานที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับพนักงานวัยทำงานที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบข้อมูลเชิงลึกถึงทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์ของพนักงานวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจะสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเสริมสร้างให้พนักงานเกิดทัศนคติการใช้ระบบแอปพลิเคชันออนไลน์เพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ตุลยา ดำรงธรรมวานิช. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการยอมรับรถยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติ. ปรินญาวิทยาสาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นพสร ทานะชน. (2563). การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์บัญชีของสำนักงานบัญชีไทย. ปรินญาบัญชิตมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ปรวีร์ เขียววิจิตร. (2558). อิทธิพลของความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนา
ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานผ่าน
ศักยภาพในการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง
การท่องเที่ยวและกีฬา. ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรภรณ์ ชัยพัฒน์เมธี. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้งานอีคอมเมิร์ซสินค้าประเภท
อาหารแปรรูปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่. 22(2), 139-153.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน
ครัวเรือน พ.ศ. 2564 (ไตรมาส 2). สืบค้น 9 มีนาคม 2565, จาก
<http://www.nso.go.th>.
- สธินาถ อาจารย์ศิริ. (2562). ทักษะคิดและพฤติกรรมการใช้บริการธุรกรรมการเงินออนไลน์บนอุปกรณ์
สมาร์ตโฟนของพนักงานโรงไฟฟ้าบางปะกง. ปรินญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาร์ตน์ บุญอยู่, ชูใจ สุภัทรพิศาล, กนกอร บุญมาเกิด, สมใจ บุญทานนท์ และธัญนันท์ บุญอยู่.
(2565). อิทธิพลของการยอมรับเทคโนโลยีและความไว้วางใจที่มีผลต่อความตั้งใจใช้ระบบ
การชำระเงินผ่านคิวอาร์โค้ดของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารศิลปศาสตร์และ
อุตสาหกรรมบริการ. 5(1), 46-56.
- Best, J. W. (1981). *Research in education*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-
Hall.
- Buyle, R., Compennolle, M. V., Vlassenroot, E., Vanlishout, Z., Mechant, P., &
Mannens, E. (2018). Technology readiness and acceptance model as a
predictor for the use intention of data standards in smart cities. *Media and
Communication*. 6(4), 127-139.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests.
Psychometrika. 16(3), 297-334.
- Dadvari, A., & Do, B. R. (2019). Modeling gen z continuance intention toward
ubiquitous media system: Applying technology readiness and technology
acceptance model. *International Journal of Information and Management
Sciences*. 30, 37-56.
- Hair, J. F., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2011). PLS-SEM: Indeed a silver bullet.
Journal of Marketing Theory and Practice. 19(2), 139-152.
- Henseler, J. (2021). Composite-based structural equation modeling (Analyzing latent
and emergent variables). Retrieved June 20, 2022, from <https://www.Guilford.com/books/Composite-Based-Structural-Equation-Modeling/Jorg-Henseler/9781462545605>.

- Karami, A., Araghi, V. R. M., & Mobasheri, M. (2019). Investigating factors affecting customer acceptance in using applications in the digital product marketing platform. *Agricultural Marketing and Commercialization Journal*. 3(1), 82-94.
- Larasati, N., & Santosa, P. (2017). Technology readiness and technology acceptance model in new technology implementation process in low technology SMEs. *International Journal of Innovation, Management and Technology*. 8(2), 113-117.
- Likert, R. A. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*. 140, 5-53.
- Mufarih, M., Jayadi, R., & Sugandi, Y. (2020). Factors influencing customers to use digital banking application in Yogyakarta, Indonesia. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*. 7(10), 897-907.
- Zogheib, B. (2019). Using structural equation modelling to study the influence of perceived usefulness and perceived compatibility on students' attitudes towards using IPAD. *Innovations, Technologies and Research in Education*. 4, 53-66.

จักรวาลวิทยาในวรรณกรรมไทยสาขาศาสนา: ภูมิวิลาสินี

Buddhist Cosmology in Thai Religious Literary Work: Bhumivilasinee

กฤติมา จรรยาเพศ¹ ชนนพร โนชัย² พชรพงษ์ ภูเบศร์พีรวัส³

Krittima Janyaphet, Chananporn Nochai, Phatcharaphong Phubetpeerawat

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะจักรวาลวิทยาในวรรณกรรมไทยสาขาศาสนา เรื่องภูมิวิลาสินี ผลการวิจัยพบว่า จักรวาลในภูมิวิลาสินีแบ่งออกเป็นสัตว์โลก โลกคือหมู่มนุษย์ พระพุทธศาสนาแบ่งภพภูมิของสัตว์ประเภทต่างๆในโลกและจักรวาลเป็น 31 ภูมิ ตามคุณธรรม สูงต่ำ แห่งจิตใจของสัตว์โลก คือ 1)ทุกข์ภูมิ เป็นภูมิที่มีความทุกข์มากกว่าความสุข มี 4 ภูมิ คือ นรก ภูมิ ตีรจันณภูมิ เปตภูมิ และอสุรกายภูมิ และ 2) สุกตภูมิ เป็นภูมิที่มีความสุขมากกว่าความทุกข์ เรียงจากชั้นต่ำสุดขึ้นไปคือ มนุษยโลก เทวโลก และพรหมโลก

คำสำคัญ (Keywords): จักรวาลวิทยาพระพุทธศาสนา; ภูมิวิลาสินี; วรรณกรรมไทย

Abstract

This article aims to study realms of Buddhist cosmology in Thai religious literary work. Its name is Bhumivilasinee The result showed that cosmology in Bhumivilasinee referred to the nether world, the corporeal world and ethereal world. These worlds are in 31 realms depending on the height of own soul. Unhappy realms are more unhappy than happy. Unhappy realms consist of hells, demon, monster and animal domains. Happy realms are more happy than unhappy. Happy realms are from the lowest to the highest. They consist of human domain and heavens.

Keywords: Buddhist cosmology; Bhumivilasinee; Thai literary work

Received: 2023-03-27 Revised: 2023-06-29 Accepted: 2023-06-30

¹ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม Faculty of Liberal Arts and Science Nakhon Phanom University. Corresponding Author e-mail: rosee5@gmail.com

² คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยนครพนม Faculty of Industrial Technology Nakhon Phanom University

³ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม Faculty of Liberal Arts and Science Nakhon Phanom University

บทนำ (Introduction)

จักรวาลวิทยาตามคำจำกัดความตามพจนานุกรมศัพท์วรรณคดีไทยสมัยสุโขทัย ไตรภูมิภณ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2544: 319) ให้ความหมายว่า จักรวาล (น.) บริเวณโดยรอบของโลกทั้ง 3 คือ กามภูมิ รูปภูมิ และอรุณภูมิ มีกำแพงล้อมรอบเป็นเขตกันแสงสว่างกับความมืด สำหรับแนวคิดดั้งเดิมของจักรวาลวิทยานั้นมาจากศาสนาพราหมณ์ เทพองค์เดียวคือ พระพรหม มีหน้าที่หลักในการสร้างโลก สร้างเทวดา มนุษย์และสรรพสิ่ง ในส่วนของคัมภีร์ของศาสนาฮินดูที่ให้แนวคิดจักรวาลวิทยาที่เด่นชัดคือ คัมภีร์ปุราณะ ซึ่งในคัมภีร์ปุราณะมีเนื้อหาสำคัญ 5 ส่วนคือ

กล่าวถึงการสร้างโลกและจักรวาล

กล่าวถึงความพิพาทไปของโลกและการถือกำเนิดอีกครั้งของโลก

กล่าวถึงเผ่าพันธุ์ของเทพเจ้าต่างๆ

กล่าวถึงการเริ่มต้นของพระมนูและยุคแห่งพระมนู เรียกว่า มนวัตร

กล่าวถึงดวงอาทิตย์และดวงจันทร์

เรื่องราวของจักรวาลในคัมภีร์ปุราณะนั้นประกอบด้วยสวรรค์ที่อยู่เหนือโลกขึ้นไปในอากาศ ส่วนโลกมนุษย์มี 7 ทวีป แยกกันออกด้วยมหาสมุทร มีชมพูทวีปอยู่ตรงกลาง ที่กลางชมพูทวีปมีเขาพระสุเมรุตั้งอยู่ นับเป็นศูนย์กลางของจักรวาล บนยอดเขาพระสุเมรุเป็นที่ตั้งนครเทพต่างๆอยู่ติดกับแม่น้ำคงคา ที่เชิงเขาพระสุเมรุมีภูเขาซ้อนอยู่ 4 ถัดมาภูเขาเป็นที่ประทับของเทพชั้นรองอยู่อีกทั้ง 4 ทิศ และถัดออกมายังรอบนอกสุดของทวีปเขาทางทิศเหนือเป็นที่ตั้งของเมืองอูตรกุรุ ทิศใต้เป็นที่ตั้งของเมืองภรต ทิศตะวันออกเป็นที่ตั้งของเมืองภทรศ และทิศตะวันตกเป็นที่ตั้งของเมืองเกตุมล ส่วนโลกบาดาลอยู่ถัดจากพื้นไปข้างล่าง เป็นที่อยู่ของอสูร ยักษ์ นาค และมีดินแดนแห่งการลงทัณฑ์คนบาป คือ นรก ตั้งอยู่ใต้พื้นดินและน้ำ อยู่ภายใต้การดูแลของพระยม โดยขอบเขตทั้งหมดของจักรวาลห้อมล้อมไว้ด้วยภูเขา มีเปลือกไข่ทองคำห่อหุ้มส่วนประกอบทั้งหมดเหล่านี้ไว้อีกทีหนึ่ง (พระมหาหรรษา, 2550)

ในสังคมไทยนั้นจักรวาลวิทยามีอิทธิพลอย่างสูงต่องานด้านต่างๆเช่น สถาปัตยกรรม รัฐศาสตร์ จิตกรรม จริยศาสตร์ โหราศาสตร์ สำหรับด้านวรรณกรรมนั้น จักรวาลวิทยาของพระพุทธศาสนาเถรวาทมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วรรณกรรมไทยเช่น อรุณวิสูตร โลกปทีปการ โลกูปัตติ โลกบัญญัติ โลกศาสตร์ จักกภาพทีปนี ไตรภูมิพระร่วง โลกไตรภูมิวิจิตร และภูมิวิลาสินี

จักรวาลวิทยา หมายถึง แนวคิดและทฤษฎีที่ว่าด้วยการแสวงหาความจริงที่เกี่ยวกับโลกและจักรวาลในมิติต่างๆ (พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, 2550) หรือวิชาที่ว่าด้วยโลกธาตุ (ระวี ภาวิไล, 2543) ในสมัยพุทธกาลผู้คนถือว่าผืนแผ่นดินที่ตนอยู่มีฐานเป็นแผ่นแบนแผ่ขยายออกไปรอบด้านในทิศต่างๆ ส่วนที่จะไปสิ้นสุดมีขอบเขตอย่างไรไม่มีใครเดินทางไปถึงได้ แต่ก็เชื่อว่าขอบเขตนั้นมีอยู่เป็นวงกลมใหญ่ เรียกว่า ขอบจักรวาล คำสอนของศาสนาฮินดูต้องอาศัยเริ่มต้นโดยถือเอาโลกทัศน์ ชีวิตทัศน์ยุคโลกแบนนี้เป็นรากฐาน ไม่เพียงศาสนาพราหมณ์ แม้แต่พุทธศาสนาเองก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากรากฐานโลกทัศน์ ชีวิตทัศน์แบบนี้ไปได้ (ระวี ภาวิไล, 2543) W. Randolph Kloeetzi

กล่าวไว้ในคำนำหนังสือ Buddhist Cosmology เกี่ยวกับข้อเท็จจริงของพุทธจักรวาลวิทยา ข้อหนึ่งมีความว่า

“จักรวาลวิทยาของพุทธศาสนาไม่ได้ดำรงอยู่อย่างเอกเทศ แต่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสมมติฐานทางวิทยาศาสตร์และเทววิทยาที่รวมเอาจินตนาการทั้งหมดของโลกยุคก่อนเอาไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณิตศาสตร์และดาราศาสตร์โบราณ” (Kloetzli, 1983)

แม้ว่าพระพุทธองค์ไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องจักรวาลวิทยาเลย ทรงเน้นเรื่องทุกข์เป็นสำคัญ แต่พระองค์ก็ทรงแสดงเรื่องโลกธาตุหรือจักรวาลไว้ ปรากฏในจูฬนิสสูตร อังคุตตรนิกาย ตักขิภาตตปิฏก แสดงแก่พระอานนท์ว่า “อานนท์ ดวงจันทร์และดวงอาทิตย์แผ่รังสี ส่องแสงทำให้สว่างไปทั่วทิศตลอดที่มีประมาณเท่าใด โลกมีเนื้อที่เท่านั้นจำนวน 1,000 ใน 1,000 โลกนั้น มีดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ ภูเขาสิเนรุ อย่างละ 1,000 มีชมพูทวีป อปรโคยานทวีป อุตตรกุรุทวีป ปุพพิเททวีป อย่างละ 1,000 มีมหาสมุทร มีมหาราช อย่างละ 4,000 มีสวรรค์ 6 ชั้น และพรหมโลกชั้นละ 1,000 เรียกว่า โลกธาตุอย่างเล็กมีพันจักรวาลโลกเท่านั้นคุณโดยส่วน 1,000 นี้เรียกว่า โลกธาตุกลางมีล้านจักรวาล โลกเท่านั้นคุณด้วยส่วน 1,000 นี้เรียกว่า โลกธาตุใหญ่มีแสนโกฏิจักรวาล” (อง.ตัก. 34/520/431-432)

ในอาฏานาฏิยสูตร ทีฆนิกาย กล่าวถึงอุตตรกุรุทวีปไว้ในคาถา มีความตอนหนึ่งว่า “...อุตตรกุรุทวีป เป็นรมณีสถาน มีภูเขาหลวงชื่อ สิเนรุ แดงดงาม ตั้งอยู่ทิศใด พวกมนุษย์ซึ่งเกิดในอุตตรกุรุทวีปนั้น ไม่ยึดถือสิ่งใดว่าเป็นของตน ไม่หวงแหนกัน มนุษย์เหล่านั้นไม่ต้องหว่านพืช และไม่ต้องนำไถออกไถ หม่อมนายบริโภคน้ำชาสาลี อันผลิตผลในที่ไม่ต้องไถ ไม่มีรา ไม่มีแกลบ บริสุทธิ์ มีกลิ่นหอม...” (ที.ปา.16/212/130-131)

จักรวาลวิทยาในภูมิวิลาสินี

“เราย่อมเห็นหมู่สัตว์ที่เป็นไปในอำนาจแห่งตัณหาตั้งมั่นอยู่ในโลก นรชนทั้งหลายที่ยังไม่ปราศจากตัณหาในภพน้อยภพใหญ่ย่อมตั้งมั่นร่ำไร ไกลปากมฤตยูเข้าไปทุกที”

พระพรหมโมลี, 2541

ภูมิวิลาสินีนี้อธิบายถึงภูมิต่างๆที่มนุษย์เราจะต้องไปอุบัติหลังจากสิ้นชีพไป ตั้งแต่ภูมิต่ำทรมานคือ ภูมิทรก เปต อสุรกาย ภูมิชั้นกลางคือ ภูมิมนุษย์ ภูมิสูงสุดคือ ภูมิสวรรค์และพรหมภูมิ จนถึงโลกุตระภูมิ (นิพพาน) โดยบอกเหตุปัจจัยโดยละเอียดในการไปสู่ภพภูมินั้นๆซึ่งสภาพแต่ละภูมิจะกล่าวโดยสังเขป ดังนี้ (กฤษณ ปญญาชีโรและคณะ, 2560)

1. นิรยภูมิ หรือ โลกนรก มีทั้งหมด 8 ชุม ดังนี้

1.1 สัตถุฆมหารก คือ นรกที่ไม่มีวันตาย มีร่างเป็นๆตายๆอยู่ตลอด เกณฑ์อายุของนรก ชุมนี้ 500 ปีนรก

1.2 กาฬสฤตมหานรค คือ นรคที่ถูกลงโทษตามเส้นด้ายดำ สัตว์นรคเหล่านี้ถูกลงโทษโดยเอาด้ายดำมาตีเป็นเส้นเข้าตามร่างกาย แล้วใช้เลื่อยมาเลื่อยหรือใช้ขวานผ่าหรือใช้มีดกรีดตามเส้นด้ายดำ เกณฑ์อายุของนรคขุมนี้ 1,000 ปีนรค

1.3 สังฆาณมหานรค คือ นรคที่ได้รับทุกขโทษโดยภูเขาเหล็กบดขยี้ร่างกายให้ได้รับทุกขเวทนา เกณฑ์อายุของนรคขุมนี้ 2,000 ปีนรค

1.4 โรรวมมหานรค คือ นรคที่เต็มไปด้วยเสียงร้องครวญครางเพราะเปลวไฟ เกณฑ์อายุของนรคขุมนี้ 4,000 ปีนรค

1.5 มหาโรรวมมหานรค (ชาลโรรวมมหานรค) คือ นรคที่เต็มไปด้วยเสียงร้องโอดโอยอย่างทรมาน เกณฑ์อายุของนรคขุมนี้ 8,000 ปีนรค

1.6 ตาปนมมหานรค คือ นรคที่ทำสัตว์ให้เร่าร้อนด้วยการย่าง เกณฑ์อายุของนรคขุมนี้ 16,000 ปีนรค

1.7 มหาตาปนมมหานรค คือ นรคที่เต็มไปด้วยความเร่าร้อนจากไฟนรคเป็นที่สุด เกณฑ์อายุของนรคขุมนี้ ครึ่งอันตรกัป

1.8 อเวจิมมหานรค คือ นรคที่ได้รับทุกขโทษอย่างหนักที่สุดตลอดเวลา เกณฑ์อายุของนรคขุมนี้ 1 อันตรกัป

นอกจากนี้มหานรคขุมใหญ่ 8 ขุม ยังมีนรคขุมเล็กที่เรียกว่า อสุษุทนรค ล้อมรอบอีก 4 ทิศๆ ละ 4 ขุม ประกอบด้วย

1.คุณนรค เป็นนรคที่เต็มไปด้วยหนอน คอยตะกิดเนื้อสัตว์นรค

2.กุกกุนนรค เป็นนรคที่เต็มไปด้วยเถาวัลย์ คอยเผาสัตว์นรค

3.อลิปิตนรค เป็นนรคที่ต้องรับทุกขโทษจากต้นมะม่วงนรค ที่ลมพัดใบร่วงกลายเป็นดอกแทงกายหรือตัดขาดเป็นท่อนๆ

4.เวตรณินรค เป็นนรคที่สัตว์นรคต้องรับทุกขโทษจากน้ำเค็ม ที่มีเรือหนามเหล็ก

สัตว์นรคที่เศษกรรมยังไม่สิ้นต้องไปเสวยกรรมในนรคขุมบริวารอีกประเภทคือ ยมโลกนรค ล้อมรอบทั้ง 4 ทิศๆ ละ 10 ขุม ดังนี้

1.โลหกุมภินรค สัตว์นรคจะได้รับทุกขโทษในหม้อเหล็กขนาดใหญ่เท่าภูเขาที่เต็มไปด้วยน้ำเดือด เพราะเคยทำบาปด้วยการจับสัตว์เป็นๆ ใส่หม้อน้ำร้อนจนตาย

2.ลิมพลินนรค สัตว์นรคจะได้รับทุกขโทษจากการปีนต้นจันทน์นรค ที่มีหนามแหลมคมร้อนเป็นไป เพราะเคยประพฤติก่อกรรมละเมิดทางกาม

3.อลินชนะนรค สัตว์นรคจะได้รับทุกขโทษจากการใช้เล็บมือเล็บเท้าตะกุยเนื้อของตน เพราะเป็นคนชอบลักขโมยสมบัติของผู้อื่น

4.ตามโพทกะนรค สัตว์นรคจะได้รับทุกขโทษจากน้ำทองแดงเดือดกรอกปาก เพราะเป็นคนมัวเมา ชอบดื่มสุราเมรัยเป็นนิจ

5.อโยคุพะนรค สัตว์นรคจะได้รับทุกขโทษจากการแย่งกันกินก้อนเหล็กแดง เพราะมักสมมติตนเป็นคนใจบุญ เทียวเรียไร แล้วยกยอกเงินทำบุญของผู้อื่น

6. ปิสสภปัพพตชนกร สัตว์นรกจะได้รับทุกขโทษจากภูเขานรกขนาดใหญ่กลิ้งบดขยี้จนถึงแก่ความตาย แล้วฟื้นมารับทุกขโทษใหม่ เพราะเคยเป็นผู้ปกครองที่กดขี่ข่มเหงราษฎรให้เดือดร้อน

7. ฐสนกร สัตว์นรกจะได้รับทุกขโทษจากการดื่มน้ำ พอน้ำตกถึงท้องก็กลายเป็นเกลบลูกเป็นไฟไหม้อวัยวะภายใน เพราะเคยเป็นพ่อค้าที่คดโกง หลอกขายของเทียมแก่ผู้อื่น

8. สิตโลสิตชนกร สัตว์นรกจะได้รับทุกขโทษจากการเวียนว่ายตายเกิดในน้ำที่เย็นกว่าความเย็นทั้งหลาย เพราะเคยเป็นผู้มีจิตใจบาปหยาบช้า ไม่มีความเมตตา เป็นคนใจพาล

9. สุนชนกร สัตว์นรกจะได้รับทุกขโทษจากหมานรกขนาดใหญ่และน่าเกรงกลัว 5 จำพวก คือ หมานรกดำ หมานรกขาว หมานรกเหลือง หมานรกแดง และหมานรกดำง ไล่กัดตลอดเวลา

10. ยนต์ปาสาณชนกร สัตว์นรกจะได้รับทุกขโทษจากการถูกระแทกจากภูเขายนต์ทั้ง 2 ลูก เพราะเคยเป็นมนุษย์ใจบาป เชี่ยนตีคู่ครอง และประพฤตินอกใจ

และนอกจากนี้ยังมีนรกขุมพิเศษอยู่นอกจักรวาลชื่อ โลกัณตนรก ที่มีตมยัณักและวัตรนรกในที่นี้อดยากมาก

1. เปตติวิสัยภูมิ ภูมิเปรต หรือเปรตอสุรกายซึ่งมีหลายจำพวก ดังนี้

2. เปรตเศษบาป หรือ เปรตขึ้นเนื้อ เพราะเคยมีอาชีพอหิมาโค ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตขึ้นเนื้อ

3. เปรตก่อนเนื้อ เพราะเคยมีอาชีพอหิมากราย ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตก่อนเนื้อ

4. เปรตไม่มีผิวหนัง เพราะเคยมีอาชีพอหิมาแกะแล้วลอกหนังขาย ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตไม่มีผิวหนัง

5. เปรตมีขนเป็นดาบ เพราะเคยมีอาชีพอหิมาสุกรขาย ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตมีขนเป็นดาบ

6. เปรตมีขนเป็นหอก เพราะเคยมีอาชีพอหิมาเนื้อขาย ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตมีขนเป็นหอก

7. เปรตมีขนเป็นลูกธนู เพราะเคยมีอาชีพอหิมาพธูฆาตฆ่าคน ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตมีขนเป็นลูกธนู

8. เปรตมีขนเป็นปลัก เพราะเคยใช้ปลักตีแม่ทางมาจนตาย ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตมีขนเป็นปลัก

9. เปรตมีขนเป็นเข็ม เพราะเคยเป็นผู้มีวาจาทุจริต ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตมีขนเป็นเข็ม

10. เปรตอันทาริ เพราะเคยมีอาชีพอหิมาตัดสินอรรถคดีอย่างคดโกง ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตมีอันทะใหญ่

11. เปรตในหลุมคู เพราะเคยประพฤติกามมิฉฉา ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตในหลุมคู

12.เปรตกินคู เพราะเคยเป็นพราหมณ์ที่ถวายคูแต่พระภิกษุ ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตกินคู

13. เปรตหญิงไม่มีผิวหนัง เพราะเคยประพฤตินอกใจสามี ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตหญิงไม่มีผิวหนัง

14. เปรตมึงคุพิต เพราะเคยเป็นแม่มดอยู่ในพระนครราชคฤห์ ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตมึงคุพิต

15. เปรตมีน้ำเหลืองไหล เพราะเคยเป็นพระอัครมเหสีที่สาดถ่านเพลิงใส่หญิงร่วมพระสวามี ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตก่อนเนื้อ

16. เปรตหัวด้วน เพราะเคยเป็นเพชฌฆาตฆ่าผู้อื่น ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตหัวด้วน

17. เปรตบรรพชิต เพราะเคยเป็นพระภิกษุสามเณรที่ประพฤติผิดพระธรรมวินัย ครั้นตายไปแล้วเกิดในขุมนรกอยู่นาน เมื่อหมดกรรมแล้ว แต่เศษกรรมยังมี จึงต้องเกิดมาเป็นเปรตบรรพชิต

ส่วนเปรตมิถฉาภิภูติเป็นเปรตที่ตายจากมนุษย์แล้วตรงไปเกิดเป็นเปรต เปรตตั้งแต่เศษบาปถึงเปรตมิถฉาภิภูติ ไม่สามารถรับส่วนบุญจากญาติมิตรได้ ส่วนเปรตที่สามารถรับส่วนบุญได้เรียกว่าเปรตปรทัตตูปชีวี เพราะมีอกุศลเบาบาง จึงมีจิตยินดีที่จะอนุโมทนาส่วนบุญ

บาปที่ทำให้เกิดเป็นเปรต คือ อกุศลกรรมบถ 10 ประการ ได้แก่

กายทุจริต 3 คือ ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม

วจีทุจริต 4 คือ พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ

มโนทุจริต 3 คือ โลภอยากได้ของเขา พยาบาทปองร้าย เห็นผิดจากทำนองคลองธรรม

1.ดิรัจฉานภูมิ หมายถึง โลกของสัตว์ที่มีความยินดีสามประการ คือ กิน นอน สืบพันธุ์ รวมทั้งหมายถึง โลกของสัตว์ผู้ไปโดยขวาง เพราะสัตว์เหล่านี้เวลาไปไหนมาไหนต้องอยู่ตามขวาง นอกจากร่างกายจะขวางแล้วจิตใจยังขวางอีกด้วยคือ ขวางจากมรรคผลนิพพานไม่สามารถบรรลุมรรคผลนิพพานในเดียรัจฉานภูมิได้ เพราะเป็นสัตว์ที่จัดอยู่ในอบายภูมิ สัตว์เดียรัจฉาน มี 4 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ไม่มีเท้า ไม่มีขา ประเภทที่มีขา 2 ขา ประเภทที่มีขา 4 ขา ประเภทที่มีขา มากกว่า 4 ขาขึ้นไป ดิรัจฉานภูมิเป็นภูมิที่ใกล้ชิดกับมนุษย์ภูมิมากที่สุดจึงมองเห็นเป็นตัวตนและสามารถอยู่ร่วมกันได้

2.มนุษย์ภูมิ หมายถึง โลกที่อาศัยแห่งสัตว์ผู้มีใจสูง ชีวิตความเป็นอยู่ของเหล่ามนุษย์ภูมิมี 4 จำพวก คือ ผู้มีตมแล้วมีตไป ผู้มีตมาแล้วสว่างไป ผู้สว่างมาแล้วมีตไป และผู้สว่างมาแล้วสว่างไป

3.เทวภูมิ หมายถึงโลกที่อยู่อาศัยแห่งสัตว์ซึ่งเป็นทิพย์ เพราะบุญกุศลที่ได้สร้างสมไว้นำส่งให้มาเกิดในเทวโลก การเกิดจะมีรูปร่างเป็นทิพย์ เทวภูมิมี 6 ชั้น ดังนี้

1.จาตุมหาราชิกาเทวภูมิ ภูมิเป็นที่อยู่แห่งทวยเทพซึ่งมีท้าวจตุมหาราชทรงเป็นอธิบดี

2.ดาวตีสเทวภูมิ (ชั้นไตรตรังษ์) ภูมิเป็นที่อยู่แห่งทวยเทพ ซึ่งมีเทพ 33 องค์เป็นอธิบดี

3.ยามาเทวภูมิ ภูมิเป็นที่อยู่แห่งทวยเทพซึ่งมีสมเด็จพระสุยามเทวอิราชทรงเป็นอธิบดี

- 4.ศุภิตาเทวภูมิ ภูมิเป็นที่ยู่แห่งทวยเทพอันมีสมเด็จท้าวสันตจุติเทวอิราชทรงเป็นอธิบดี
- 5.นิมมานรดีเทวภูมิ ภูมิเป็นที่ยู่แห่งทวยเทพอันมีท้าวสุนิมิตเทวอิราชทรงเป็นอธิบดี
- 6.ปรนิมมิตวสวัตติเทวภูมิ ภูมิเป็นที่ยู่แห่งทวยเทพอันมีท้าวปรนิมมิตวสวัตติมารอิราชและท้าวปรนิมมิตเทวอิราชทรงเป็นอธิบดี
- 7.พรหมภูมิ หมายถึง ที่อยู่ของผู้มีความปรารถนาจะพ้นจากกิเลสอันสลาย พรหมภูมิมีหลายประเภท คือ

1.1พรหมปารีสชาภูมิ (ผู้ได้สำเร็จปฐมฌานขั้นสามัญ) พรหม + ปารีส + ชา + ภูมิ = ที่อยู่ของพระพรหมผู้เป็นบริษัทท้าวมหาพรหม

1.2พรหมบุโรหิตาภูมิ (ผู้ได้สำเร็จปฐมฌานขั้นปานกลาง) พระพรหม + ประเสริฐ + ความทรงอยู่ + ภูมิ = ที่อยู่ของพระพรหมทั้งหลายผู้ทรงฐานะอันประเสริฐ

1.3มหาพรหมภูมิ (ผู้ได้สำเร็จปฐมฌานขั้นประณีตสูงสุด) เป็นที่ยู่แห่งท่านพระพรหมผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลาย

พรหมโลก 3 ชั้นแรก ตั้งอยู่ ณ ระดับพื้นที่เดียวกัน แต่แยกเป็น 3 เขต

1.1ปริตรตาภูมิ เป็นที่อยู่ของพระพรหมผู้มีรัศมี มีคุณวิเศษจากการเจริญสมณธรรมฐานจนบรรลุหัตถิฌานขั้นสามัญ

1.2อัปมาณภูมิ เป็นที่อยู่ของพระพรหมผู้มีรัศมีรุ่งเรืองหาประมาณมิได้ มีคุณวิเศษจากการเจริญสมณธรรมฐานจนบรรลุหัตถิฌานขั้นปานกลาง

1.3อาภิสราภูมิ เป็นที่อยู่ของพระพรหมผู้มีประกายรุ่งโรจน์แห่งรัศมีนานาแสง มีคุณวิเศษจากการเจริญสมณธรรมฐานจนบรรลุหัตถิฌานขั้นประณีตสูงสุด

พรหมชั้น 4-6 นี้ ตั้งอยู่ ณ พื้นที่ระดับเดียวกัน แต่แยกเป็น 3 เขต

1.1ปริตตสุภาภูมิ เป็นที่อยู่ของพระพรหมผู้มีความสง่างามแห่งรัศมี มีคุณวิเศษจากการเจริญสมณธรรมฐานจนบรรลุหัตถิฌานขั้นสามัญ

1.2อัปมาณสุภาภูมิ เป็นที่อยู่ของพระพรหมผู้มีความสง่าสวยงามแห่งรัศมีมาก มีคุณวิเศษจากการเจริญสมณธรรมฐานจนบรรลุหัตถิฌานขั้นปานกลาง

1.3สุภิกิณหาภูมิ เป็นที่อยู่ของพระพรหมผู้มีรัศมีนานาพรรณ มีคุณวิเศษจากการเจริญสมณธรรมฐานจนบรรลุหัตถิฌานขั้นสูงสุด

6.10 เวฬุผลภูมิ เป็นที่อยู่ของพระพรหมผู้ได้รับผลแห่งฌานกุศลอย่างไพบูรณ์

6.11 อสัณญัสตภาภูมิ เป็นที่อยู่ของพระพรหมผู้ไม่มีสัญญา มีคุณวิเศษจากการเจริญสมณธรรมฐานจนสำเร็จตถุฌานอันเป็นรูปฌานขั้นสูงสุด

6.12 อวิหาสุทธาวาสภูมิ เป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์ของเหล่าพระพรหมอนาคามี พรหมในภูมินี้มีกิเลสอยู่ในจิตน้อยมากเพราะเคยสำเร็จเป็นพระอนาคามีในพระพุทธศาสนาแล้ว

6.13 อตปาสุทธาวาสภูมิ เป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์ของเหล่าพระพรหมอนาคามี สำเร็จเป็นพระอนาคามีอริยบุคคลได้ด้วยวิธีวิริยนิพริย

6.14 สุตัสสาสุทธาวาสภูมิ เป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์ของเหล่าพระพรหมอนาคามีผู้บริบูรณ์ด้วยประสาทจักขุ ทิพพจักขุ ธัมมจักขุและปัญญาจักขุ เพราะเคยอุทสาหะเจริญุตติยมรรควิปัสสนากรรมฐานจนได้สำเร็จเป็นพระอนาคามีด้วยวิธีสตินทรีย์

6.15 สุตัสสุทธาวาสภูมิ เป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์ของเหล่าพระพรหมอนาคามีเห็นชอบในสภาวะธรรม เพราะเคยเจริญวิปัสสนากรรมฐานจนบรรลุุตติยมรรคเป็นพระอนาคามีอริยบุคคลด้วยวิธีสมาธิ- ทริย์

6.16 อกนิรุทธสุทธาวาสภูมิ เป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์ของเหล่าพระพรหมอนาคามีผู้มีกิเลสน้อยมาก เพราะเคยเจริญวิปัสสนากรรมฐานจนบรรลุุตติยมรรค เป็นพระอนาคามีด้วยวิธีปัญญินทรีย์ อกนิรุทธสุทธาวาสเป็นพรหมโลกที่มีศีลคุณ สมาธิคุณ ปัญญาคุณ อย่างล้ำเลิศกว่าพรหมโลกชั้นอื่น

พรหมโลกชั้นที่ 1-16 เป็นรูปพรหมที่มีรูปเป็นทิพย์ เห็นได้โดยทิพย์วิสัยเท่านั้น

6.17 อากาสนัญญายตนภูมิ เป็นที่อยู่ของเหล่าพระพรหมผู้วิเศษที่อาศัยอากาศบัญญัติเป็นอารมณ์ เป็นพระพรหมวิเศษที่ยังมีจิตใจอยู่

6.18 วิทยญาณัญญายตนภูมิ เป็นที่อยู่ของเหล่าพระพรหมผู้วิเศษที่อาศัยวิทยญาณบัญญัติเป็นอารมณ์

6.19 อากิญจัญญายตนภูมิ เป็นที่อยู่ของเหล่าพระพรหมผู้วิเศษที่อาศัยนัตถิภาวะบัญญัติเป็นอารมณ์

6.20 เนวสัญญานาสัญญายตนภูมิ เป็นที่อยู่ของเหล่าพระพรหมผู้วิเศษที่เกิดจากฌานที่อาศัยความประณีตเป็นอารมณ์

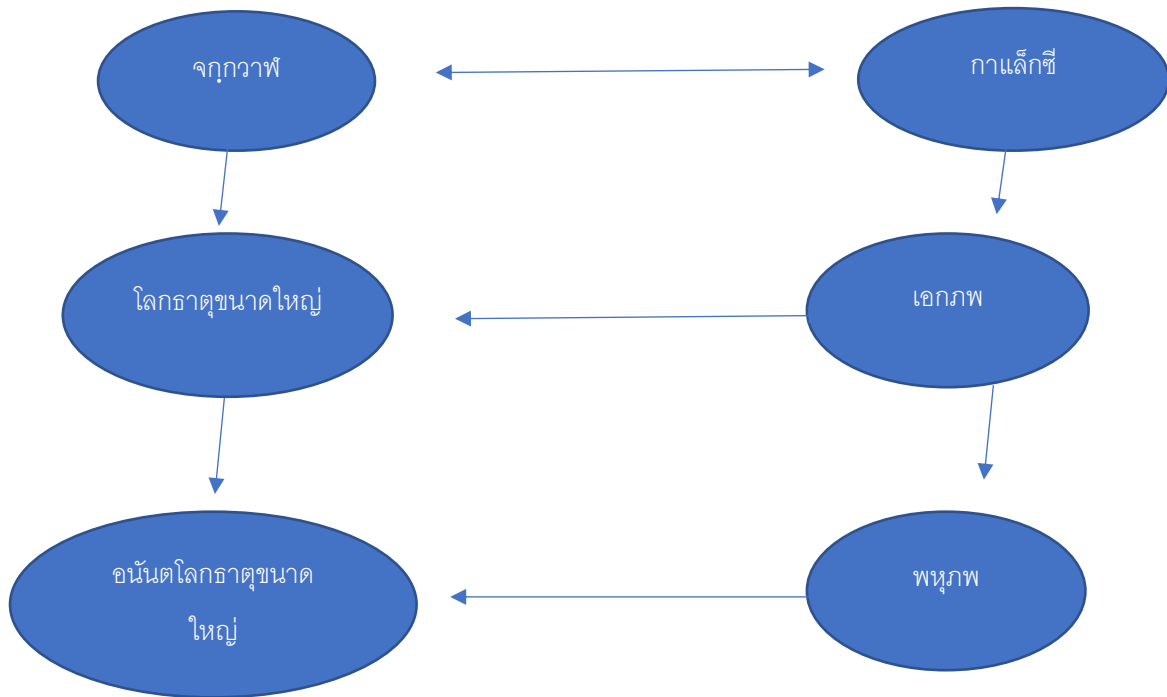
ปฏิบัติทำให้เกิดในพรหมโลก เป็นอานิสงส์แห่งภาวานาเท่านั้น

โลกุตตรภูมิ หมายถึง ภูมิที่พ้นจากโลกเป็นผลจากการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน โดยหนทางที่นำไปสู่โลกุตตรภูมิ คือ พระนิพพาน ซึ่งปฏิบัติเพื่อกระทำพระนิพพานให้แจ้งนั้นคือ มรรคมงคล 8 นั้นคือ 1) สัมมาทิฐิ (ความเห็นชอบ) 2) สัมมาสังกัปปะ (ความดำริชอบ) 3) สัมมาวาจา (วาจาชอบ) 4) สัมมากัมมันตะ (การงานชอบ) 5) สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีพชอบ) 6) สัมมาวายามะ (พยายามชอบ) 7) สัมมาสติ (ตั้งสติชอบ) 8) สัมมาสมาธิ (ตั้งใจชอบ)

บทสรุป

จักรวาลวิทยาที่ปรากฏในวรรณกรรมไทยเรื่องภูมิวิลาสินั้นก็เพื่อเป็นพื้นฐานของการแสดงธรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้น มิได้แสดงเรื่องโลกธาตุเพื่อวางรากฐานของจักรวาลวิทยา อีกทั้งเป็นการแสดงโลกทัศน์ของโลกตะวันออกที่แสดงถึงฝ่ายนามธรรมหรือจิตใจของมนุษย์ ออกเป็นการจินตนาการหรือเป็นโครงสร้างของจิตใจมนุษย์ที่มีตั้งแต่จิตใจฝ่ายต่ำสุด ถึงจิตประภัสสรสูงสุด ดังที่กล่าวถึงภพภูมิต่างๆตั้งแต่ภูมินรก เปรต อสุรกาย ภูมิชั้นกลางคือ ภูมิมนุษย์ ภูมิสูงสุดคือ ภูมิสวรรค์และพรหมภูมิจนถึงโลกุตตรภูมิ (นิพพาน) จักรวาลวิทยาในวรรณกรรมไทยภูมิวิลาสินิจึงนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเทศนาสั่งสอนเพื่อพัฒนาจิตใจของพุทธศาสนิกชนให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป

องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

รูปภาพ 1 จักรวาลวิทยาและพระพุทธศาสนา

ที่มา สรกานต์ ศรีตองอ่อน, 2555

โมเดลนี้เป็นความสอดคล้องหลักของข้อมูลจักรวาลวิทยาในพระพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นสากลที่มีอยู่ในพระพุทธศาสนาด้วย

เอกสารอ้างอิง (References)

- พระกฤษณ์ ปญญาวชิโร (กาแก้วมิตรมาร). (2560). ภูมิวิลาสินี: เครื่องเตือนใจให้สังคมอยู่ในพุทธโอวาท. *วารสารปัญญาปริธาน* 2(1) มกราคม-มิถุนายน (18-37).
- พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร ป.ธ.9). (2541). *ภูมิวิลาสินี*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิตฺยบุญญากร). (2550). *พุทธจักรวาลวิทยา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ระวี ภาวิไล. (2543). *โลกทัศน์ ชีวทัศน์ เปรียบเทียบวิทยาศาสตร์กับพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2544). *พจนานุกรมศัพท์วรรณคดีไทยสมัยสุโขทัย ไตรภูมิภพ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

สรกานต์ ศรีทองอ่อน. (2555). *จักรวาลวิทยาในพระพุทธศาสนา: มติวิทยาศาสตร์สมัยใหม่*.
วิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย.

Kloetzli, W.R. (1983). *Buddhist Cosmology: Science and Theology in the Images of
Motion and Light*. Banarsi: Banarsidass Publishers.

ฐานรากถึงการสำรวจนวัตกรรมวิจัยฮาลาลในกลุ่มประเทศอาเซียนปี 2022 ส่งผลใน
การพัฒนาเชิงวิชาการและประยุกต์ใช้ผู้ประกอบการธุรกิจ
The Foundations Exploration of Halal Research 2022 ASEAN Countries
Resulting in Academic Development and Application of Business
Entrepreneurs

มีลินห์ ห่วนที¹ ทศพร มะหะหมัด²
My Linh Huynh Thi, Tosaporn Mahamud

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอเรื่องราววัฒนธรรมฮาลาลที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียนในปี 2022 โดยผู้เขียนได้ทำการคัดเลือกผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารคุณภาพสูงที่มีการอ้างอิงจำนวนมากเพื่อศึกษาถึงความคืบหน้าในเชิงวิชาการฮาลาลในภูมิภาคอาเซียน และได้ทำการค้นพบบทความที่ตีพิมพ์เกี่ยวข้องกับฮาลาลทั้งในส่วนของการธุรกิจ บริการ การท่องเที่ยว เชิงวิทยาศาสตร์ การเข้าใจถึงพฤติกรรม โดยผลงานทั้งหมดถูกสร้างขึ้น โดยส่วนใหญ่มาจาก ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และ ประเทศไทย ทั้งนี้ การรื้อฟื้นความเป็นไปตามวิถีคิดและการสังเคราะห์ให้เกิดประโยชน์ในเชิงวิชาการและประยุกต์ใช้กับผู้ประกอบการผู้เขียนขอยกย่องเชิญชูเกียรติผู้ผลิตผลงานที่ได้ทำการอ้างอิงขอพระผู้เป็นเจ้าประทานความสำเร็จและผลิตผลงานรับใช้สังคมในภูมิภาคอาเซียนสืบไป

คำสำคัญ (Keywords): อาเซียน; นวัตกรรม; ฮาลาล; ธุรกิจ

Abstract

This article aims to present the story of Halal culture occurring in the ASEAN region by 2022. The authors have selected academic papers published in high quality Impact factor journals with numerous citations. much to study the progress in academic Halal in the ASEAN region and has discovered articles published related to Halal in terms of business, services, tourism scientific behavior understanding All works were created. Most of them are from Indonesia, Malaysia, and Thailand. The

Received: 2022-08-30 **Revised:** 2023-03-24 **Accepted:** 2023-03-26

¹ สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต General of Education, Kasembundit University, Corresponding Author e-mail: tosaporn.mah@kbu.ac.th

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, Graduate School of Business Administration, Kasembundit University. e-mail: tosaporn.mah@kbu.ac.th

article reviews are based on a conceptual approach and synthesis for academic benefit and applicable to entrepreneurship would like to commend glorify exalt the owner of the work. Producers of works that have made references to ask God for success and produce work to serve society in the ASEAN region.

Keyword: Asean; Innovation; Halal; Business

บทนำ (Introduction)

นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ที่โลกได้ก้าวไปสู่สิ่งใหม่เป็นความรู้และสติปัญญาที่พระผู้เป็นเจ้าได้มอบให้ นัยความหมายของฮะลาลหมายถึงการได้รับอนุญาตตามแนวคิดฮะลาลอยู่ในบริบทของคนที่เป็นเคร่งครัดและเป็นวินัยในตัวตนของผู้บริโภคที่นับถือศาสนาอิสลามทั่วโลก ในเวลาที่โลกเปลี่ยนไปเพราะจากฐานรากของเรื่องศาสนาอิสลามได้กำหนดขึ้นเมื่อ 1400ปี(Sawyer,2002) ในตัวบทของพระมหาคำภีร์ อัลกุรอาน(คำภีร์ของศาสนาอิสลาม) ในส่วนของของรูปแบบการบริโภคอุตสาหกรรมการผลิต ทุกระดับชั้น นอกจากนี้ผู้เขียนได้ทำการศึกษาผู้ประกอบการ ผู้บริโภค ทั้งในส่วนของผลิตภัณฑ์ที่เป็นเครื่องใช้ นอกจากนี้การตรวจสอบวรรณกรรมทางวิชาการจากวารสารวิชาการคุณภาพสูงที่ได้รับการอ้างอิงในระดับสูงหลายเรื่องราวล้วนแล้วแต่เป็นทั้งในส่วนของการนวัตกรรมและบริบทในแง่คิดที่ดีของวรรณกรรมในอดีตที่ผสมผสานในเนื้อหา โดยเฉพาะประเด็นที่ได้รับการหยิบยกขึ้นมา ทั้งหลักการเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ หรือกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัยที่ดีพิมพ์นั้นๆเป็นกรณีศึกษาได้อย่างดีและเมื่อได้รับการตีพิมพ์ในวารสารคุณภาพสูงถือเป็นเรื่องที่ได้รับการคัดกรองและน่าเชื่อถือ.ในงานแนวคิดฮะลาลที่ออกมาในนามปธรรมและไม่สมบูรณ์แบบกับนักอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้มุสลิมรับทราบและเข้าใจอย่างไม่ลึกซึ้งตั้งแต่เมื่อโลกเปลี่ยนไปนักธุรกิจฮะลาลที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้นมีศีลธรรมและจริยธรรมในการดำเนินงานมากขึ้นกระบวนการคัดกรองตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การศึกษามุ่งเน้นสืบค้นติดตามนวัตกรรมทั้งในส่วนของการงานวิจัยจะส่งผลดีต่อผู้ประกอบการและส่วนงานวิชาการที่ให้ความสำคัญจำเป็นในการติดตามเรื่องราวใหม่ๆธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมฮะลาลที่เรียกได้ว่าผู้บริโภคอยู่ในลำดับต้นๆของโลก. ผู้เขียนให้ให้ลำดับความสำคัญการสำรวจวรรณกรรมที่เป็นเหมือนวัตถุประสงค์ของการเขียนในครั้งนี้นำไปใช้ประโยชน์ทั้งในส่วนของการวิชาการ ผู้ประกอบการ การเรียนการสอน จนถึงผู้สนใจทั่วไป และการตั้งข้อสังเกตว่าวรรณกรรมฮะลาล ที่มาจากกลุ่มประเทศอาเซียน สิ่งที่จะเพิ่มจากเดิมคือนวัตกรรมใหม่ที่ให้ความน่าสนใจ และคำอธิบายผลที่หลากหลายถือเป็นลักษณะที่เหล่าบรรดานักวิจัยที่ศึกษาเพียรพยายามในส่วนของการวิธีการวิจัยให้ออกมาได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด เพราะการที่นักวิชาการระดับคุณภาพที่สามารถตีพิมพ์ผลงานของตนเองในวารสารที่มีการอ้างอิงสูงเป็นเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพงานในตัวของมันเอง และในเวลาโลกก้าวเข้าสู่ปี2022 บทเรียนจากความล่าช้าของโลกลุมนิยมในช่วงสองปีที่ผ่านมาชี้ให้เห็นผลของการดำเนินงานที่ไม่มีหลักคุณธรรมถูกทำลายลงไปมากและในเวลาที่มีความรู้ในเชิงวิชาการได้ก้าวหน้าไปไกลนั้นการคัดเลือกงานวิจัยระดับคุณภาพมาเพื่อศึกษาเพื่อเติมเต็มและสร้างการเชื่อมโยงของงานที่ขาดหลาย

ไปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเขียนบทความวิชาการที่ทันสมัยทำให้วัฒนธรรมฮะลาลก้าวไปสู่ความเข้าใจที่ชัดเจน. เนื้อหาในลำดับต่อไปจะเป็นการนำเสนอ สังเคราะห์ประมวลการณของฮะลาลในภูมิภาค อาเซียน โดยใช้ผลงานทางวิชาการในลำดับขั้นนำเป็นกรณีศึกษาและยังคงมีงานวิจัยอีกมากมายในภูมิภาคอาเซียน ที่เกี่ยวข้องกับ ฮะลาล นอกจากนี้ยังมีผลงานทางวิชาการอีกจำนวนมากที่ได้เขียนเอาไว้เกี่ยวข้องในหลายทิศทางทำให้มุมมองฮะลาลถูกมองออกไปในวงกว้างมากขึ้นและในตัวตนของนักวิจัยที่เป็นประเด็นหลักและจำนวนที่มากจากผลงานวิจัยที่มาจาก อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ที่ผลิตนวัตกรรมขั้นสูงอันเป็นประโยชน์ให้กับสังคม. นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยนวัตกรรมฮะลาลที่เกี่ยวกับ การพัฒนาการฝึกอบรมงานทรัพยากรบุคคลการใช้คนหลักการระหว่างหญิงชายในที่ทำงาน (Mahamud, et al. 2021) นอกจากนี้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฮะลาลในรูปแบบวิศวกรรมในประเทศอาเซียนงานวิจัยฮะลาลในบริบทของอาเซียนนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจนักวิชาการจากประเทศเพื่อนบ้านที่แสดงออกทางมุมมองวิธีการเพราะการพัฒนาทางด้านฮะลาลถือเป็นความก้าวหน้าที่ทำให้คุณในทางปฏิบัติทั้งนักวิชาการ ผู้ประกอบการ ใน Table 1 ได้ทำการรวบรวมนวัตกรรมในปี 2022 จากวารสารระดับชั้นนำและมาจากนักวิจัยที่มีศักยภาพสูงที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้ แม้ว่ายังไม่มีความจำกัดความที่เกิดขึ้นในปี 2023 นวัตกรรมไปที่เป็นเรื่องรอคอย นักวิชาการฮะลาล จากไทยที่ทำการเสนอ (Denyingyhot, et al (2022) ที่มาจากศูนย์วิทยาศาสตร์ฮะลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เป็นองค์กรมีส่วนในการช่วยเหลือสังคมและพัฒนานวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ส่งผลดีต่อบุคคล องค์กร และผู้ประกอบการ ผ่านหลักการวิทยาศาสตร์. และการพัฒนาผู้ประกอบการให้เกิดความสมบูรณ์

บทบาทที่มาจากนวัตกรรมทางวิชาการยังถือเป็นสิ่งสำคัญผลงานวิชาการที่มาจากภูมิภาคอาเซียน เพิ่มเป็นการสะสางปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่จาก ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว ความเข้าใจ การบริการ พฤติกรรม ตลาดสินค้าและยังรวมถึงการดำเนินธุรกิจฮะลาลในรูปแบบต่างๆ การดำเนินงานทางด้านฮะลาลที่เป็นรูปแบบที่มากขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจว่า 600ล้านคนที่เป็นมุสลิมเป็นเหมือนปัจจัยหลักของผู้บริโภคกลุ่มใหญ่กำลังซื้อมหาศาล และให้เป็นไปในธรรมชาติของการวิจัยและสร้างคุณค่าที่กว้างใหญ่กับผลดีที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคจำนวนมหาศาลนั้น อาเซียนคงเป็กลุ่มเศรษฐกิจที่ได้รับความสนใจ และเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์ของบทความนี้เพื่อสำรวจรวบรวม นวัตกรรม ในภูมิภาคและศึกษาเนื้อหาเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นศักยภาพที่แข็งแกร่งในภูมิภาคอาเซียน และผลงานวิจัยในเชิงประจักษ์ให้มากขึ้นทำความเข้าใจวัดผล คาดการณ์ถึงเรื่องราวในอนาคต เพื่อเป็นครรลองให้กับเศรษฐกิจในภูมิภาคต่อไป

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้การทบทวนบทความคุณภาพสูงจากวารสารที่มีการอ้างอิงจำนวนมากในปี 2022ที่ที่อยู่ในฐานข้อมูลในประเทศไทยให้การรับรอง ถือเป็น การเชิญชวนเกียรติทางวิชาการที่พร้อมจะเปิดเผยต่อที่สาธารณะที่เกิดขึ้นในปีนี้แม้ว่ากระบวนการของบทความจะผ่านขั้นตอนที่ยากลำบากแต่ผลลัพธ์ของงานที่สร้างคุณค่าให้กับสังคมโดยรวมสิ่งพิมพ์เหล่านี้ครอบคลุมในหลายหัวข้อ และสามารถดาวโหลดเพื่อทำการศึกษาเรียนรู้ โดยเนื้องานส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมฮะลาลงานวิจัยที่อธิบายถึง เจตจำนงในเชิงพฤติกรรม

ผู้บริโภคที่เป็นมุสลิมและไม่ใช่มุสลิม ระบบอุปทานสินค้าฮาลาลที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล การส่งเสริมการขายสำหรับบริษัทที่ได้รับการรับรองฮาลาล การท่องเที่ยวฮาลาลประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการท่องเที่ยวฮาลาล รูปแบบของ บล็อกเชน สำหรับการตรวจสอบคุณภาพฮาลาล ข การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน ผู้ประกอบการฮาลาลทางเลือกและการจ้างงาน ถึงการศึกษานโยบายกระบวนการจัดการเพื่อเพิ่มผลกระทบมาภิบาลของผู้ประกอบในประเทศอาเซียน การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการปลอม การพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลในอินโดนีเซียการเสริมสร้างลักษณะของแบรนด์ฮาลาล การท่องเที่ยวฮาลาลในอินโดนีเซีย การบริโภค พฤติกรรมที่แตกต่างกันในเรื่องการบริโภค การยอมรับผลิตภัณฑ์ฮาลาลในหมู่ผู้บริโภค ผลกระทบคุณค่าที่แสดงออกในหมู่ผู้บริโภคฮาลาล การทบทวนฐานรากพื้นฐานทางศาสนาอิสลาม กฎหมายอิสลามความเข้าใจและการประยุกต์ใช้เพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชนมุสลิม

Table 1.

	ผู้ประพันธ์	ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	วารสาร	เนื้อหา
1	Denyinghot, et al	2022	Modern on-site tool for monitoring contamination of halal meat with products from five non-halal animals using multiplex polymerase chain reaction coupled with DNA strip	Food Control	การพัฒนาเทคนิคที่ตรวจสอบสัตว์ต้องห้ามในอาหารฮาลาล 5 ชนิดแบบพร้อมกันโดยใช้เทคนิค multiplex PCR
2	Jaiyeoba, et al	2022	Measurement invariance across gender for the CSR as a promotional tool for halal certified companies in Malaysia	Journal of Islamic Marketing	การทำงานบริการสังคม CSR เพื่อส่งผลดีต่อผู้ประกอบการธุรกิจฮาลาล
3	Suhartanto, et al	2022	Millennial loyalty in Halal tourism: a destination-based analysis.	Current Issues in Tourism	แรงจูงใจนักท่องเที่ยว คุณค่า ความพอใจ ที่มาจากวัฒนธรรมอิสลาม
4	Tan, Gliğor & Ngah	2022	Applying Blockchain for Halal food traceability, International	Journal of Logistics Research and Applications	พฤติกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สื่อสังคมออนไลน์โซเชียมมีเดียของชาวมุสลิมที่มีต่อการสร้างภาพลักษณ์ตราสินค้าฮาลาล
5	Septiarini, et al.	2022	"Drivers of behavioral intention among non-Muslims toward halal cosmetics: evidence from Indonesia, Malaysia, and Singapore	Journal of Islamic Accounting and Business Research	ภาพลักษณ์ของตราสินค้าฮาลาลและการรับรู้ตราสินค้าของผู้บริโภคไม่ได้เป็นชาวมุสลิม ในกรณีสินค้า คอสเมติก
6	Fachrurazi,et.al	2022	Building halal industry in Indonesia: the role of electronic word of mouth to strengthen the halal brand image	Journal of Islamic Marketing	โซเชียมมีเดียของชาวมุสลิมที่มีต่อการสร้างภาพลักษณ์ตราสินค้าฮาลาล และอิทธิพลที่มีต่อความตั้งใจในการซื้อ
7	Lestari et al	2022	Effect of destination competitiveness attributes on tourists' intention to visit halal tourism destination in Indonesia.	Journal of Islamic Marketing	ปัจจัยสนับสนุนและการจัดการจุดหมายปลายทางต่อการควบคุมพฤติกรรมมารับรู้ของนักท่องเที่ยวฮาลาล
8	Arifin, et al.	2022	Do young Muslim choose differently? Identifying consumer behavior in halal industry.	. Journal of Islamic Marketing	พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ฮาลาล โดยศึกษาว่าคุณภาพเนื้อหา จิตสำนึกทางศาสนา และการรับรู้ถึงตราสินค้าส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคและความภักดี

9	Farhan,	2022	The Acceptance of Halal Food Products Among Non-Muslim Consumers in Indonesia.	Journal of International Food & Agribusiness Marketing	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของผู้บริโภคที่ไม่ใช่ชาวมุสลิม
10	Aji, H.M. and Muslichah, I.	2022	"Is halal universal? The impact of self-expressive value on halal brand personality, brand tribalism, and loyalty: case of Islamic hospitals	Journal of Islamic Marketing	ตราฮาลาลการบริหารจัดการโรงพยาบาล การบริการลูกค้าที่เป็นมุสลิมและไม่ใช่มุสลิม
11	Mursid,	2022	"Examining revisit intention from the basic foundation of Islam: the role of halal destination attributes and perceived value".	Journal of Islamic Marketing	พฤติกรรมของชาวมุสลิม ได้แก่ ความเชื่อและการปฏิบัติของอิสลาม คุณค่าการทำงาน และคุณค่าทางอารมณ์ ความเข้าใจต่อหลักการฮาลาลในศาสนาอิสลาม

1. Denyinghot, et al (2022) ได้กล่าวถึงการพัฒนาเทคนิคที่ง่ายรวดเร็วตรวจสอบได้ทีละหลายสปีชีส์ และประยุกต์ใช้แบบ onsite เพื่องานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคที่ต้องการอาหารที่ถูกต้องตามฉลาก หลีกเลี่ยงปัญหาที่มาจากอาหารและปัญหาความเชื่อทางศาสนา งานวิจัยนี้มุ่งเน้นที่การพัฒนาเทคนิคที่ตรวจสอบสัตว์ต้องห้ามในอาหารฮาลาล 5 ชนิดแบบพร้อมกันโดยใช้เทคนิค multiplex PCR ซึ่งเป็นเทคนิคทางดีเอ็นเอที่มีความเฉพาะเจาะจงและความไวสูงตรวจได้อาหารดิบอาหารปรุงสุกและอาหารแปรรูป เมื่อทำ amplification เสร็จแล้ว สามารถตรวจสอบผลผลิตปฏิกิริยาด้วย DNA strip ที่ติด tag ที่ complementary กับสัตว์ต้องห้ามแต่ละชนิด สามารถตรวจสอบผลวิเคราะห์ได้ด้วยตาเปล่าเทคนิคที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการทวนสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของประเทศไทยได้ ลดค่าใช้จ่ายของการใช้เครื่องมือที่ราคาสูงและนักเทคนิคที่ชำนาญการ อีกทั้งยังใช้เป็นเครื่องมือในการคัดกรองตัวอย่างของสถานประกอบการก่อนส่งไปตรวจที่ห้องปฏิบัติการเพื่อลดระยะเวลาและต้นทุนได้นวัตกรรมนี้ถือว่าเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่สามารถตรวจสัตว์ต้องห้าม 5 ชนิด(สุกร สุนัข แมว หนู และลิง) พร้อมกันและตรวจหน้างานได้

2. Jaiyeoba, et al (2022) ได้อธิบายถึงความแปรปรวนการตรวจสอบมุมมองระหว่างเพศ ในการทำCSR เพื่อเป็นงานในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมการทำงานบริการสังคมที่ส่งผลต่อธุรกิจของกลุ่มบริษัทที่ได้รับตรารับรองฮาลาลในมาเลเซียว่าเป็นไปได้อย่างไร ผลงานวิจัยของ Jaiyeoba, ได้เผยให้เห็นมุมมองสองประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้การทดสอบค่าคงที่การวัดที่ระดับแบบจำลองชี้ให้เห็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญระหว่างเพศชายและเพศหญิงในระดับหนึ่ง และยังเผยให้เห็นว่ามีความแตกต่างที่สำคัญระหว่างการแบ่งแยกทางเพศที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับลูกค้าอย่างมีความรับผิดชอบและในทางกฎหมายแต่ถึงอย่างไรก็ตามมีความแตกต่างเล็กน้อยระหว่างพวกเขาที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นในแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดของฮาลาลชะกาทและการบริจาคเพื่อการกุศลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจฮาลาล และสวัสดิภาพพนักงาน อย่างไรก็ตามกิจกรรม CSR จะส่งเสริมบริษัทที่ได้รับการรับรองฮาลาลหากกิจกรรม

เหล่านี้ได้รับการสื่อสารอย่างเหมาะสมกับผู้บริโภคงานวิจัยที่ถือเป็นนวัตกรรมในงานบริการสังคมที่ส่งผลดีต่อผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศอีกด้วย

3. Suhartanto, et al (2022) ได้กล่าวถึงเรื่องราวการศึกษาการท่องเที่ยวฮาลาลในอดีต กล่าวคือความภักดีของนักท่องเที่ยวมุสลิมยุคมิลเลนเนียล Gen Y เกิดขึ้นได้เมื่อพวกเขาไปเยือนจุดหมายปลายทางในประเทศหรือต่างประเทศอย่างไร ข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้รวบรวมจากกลุ่ม Gen Y ชาวมุสลิมชาวอินโดนีเซียจำนวน 432 คน งานวิจัยนี้ใช้แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ฮาลาลและประสบการณ์การที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าความพึงพอใจและความภักดีของนักท่องเที่ยว แม้ว่าประสบการณ์ฮาลาลถือเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความพึงพอใจของเมื่อไปเยือน นอกจากนี้การรับรู้ถึงคุณค่า ความพึงพอใจ และความภักดีนั้นได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่าประสบการณ์ฮาลาล งานของ Suhartanto, ได้กล่าวถึง รายงานข้อค้นพบที่สำคัญบางประการ แต่ต้องตีความสิ่งเหล่านี้ในบริบทที่เกี่ยวข้องคือข้อจำกัดและการรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัยในภูมิภาคบันดุงของอินโดนีเซีย ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นมุสลิมและอินโดนีเซียเป็นประเทศและแหล่งท่องเที่ยวที่มีชาวมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถามอาจไม่ได้เป็นตัวแทนของนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม เช่นเดียวกับการท่องเที่ยวแบบฮาลาล แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมอิสลาม การศึกษาในอนาคตยังสามารถมุ่งเน้นไปที่ความแตกต่างตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ เช่น ระหว่างนักท่องเที่ยวชายและหญิงชาวมุสลิม ตลอดจนระหว่างคนรุ่นมิลเลนเนียลกับคนรุ่นอื่นๆ ข้อเสียอีกประการหนึ่งเกี่ยวข้องกับตัวแปรที่เลือกแบบจำลองประสบการณ์การท่องเที่ยว ความพึงพอใจ และรูปแบบความภักดี แต่ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวก็ได้รับผลกระทบจากภาพลักษณ์ของจุดหมายปลายทาง แรงจูงใจ และปัจจัยด้านประชากรด้วย

4. Tan, et al (2022) ได้กล่าวถึงเรื่องงานที่โลก มีความกังวลเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของอาหารฮาลาล เนื่องจากห่วงโซ่อุปทานกลายเป็นสากล งานวิจัยนี้ระบุความท้าทายในการตรวจสอบย้อนกลับในปัจจุบันสำหรับห่วงโซ่อุปทานอาหารในมาเลเซียเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดฮาลาล เราวางตำแหน่งความท้าทายเหล่านี้ในบริบทของทฤษฎีสถาบันและทฤษฎีหน่วยงาน ต้นฉบับของเรากล่าวถึงการเรียกร้องของ จากข้อมูลในชีวิตจริงเพื่อจัดการกับการนำ Blockchain ไปใช้ในห่วงโซ่อุปทานอาหารฮาลาล ด้วยเหตุนี้ ทำให้เกิดห่วงโซ่อุปทานฮาลาลที่แตกต่างกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่รวมทั้งกระบวนการและเทคโนโลยีฮาลาลเพื่อปรับปรุงการตรวจสอบย้อนกลับของห่วงโซ่อุปทานอาหารฮาลาลจากฟาร์มสู่ทางแยก

5. Septiarini, et al. (2022) ได้กล่าวถึง กลุ่มคน Gen y การศึกษาการท่องเที่ยวฮาลาลในอดีต กล่าวคือ ความภักดีของนักท่องเที่ยวมุสลิมยุค Gen y เกิดขึ้นเมื่อพวกเขาไปเยือนจุดหมายปลายทางในประเทศหรือต่างประเทศอย่างไร ข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้รวบรวมจากกลุ่มมิลเลนเนียล(Gen y) ชาวมุสลิมอินโดนีเซียจำนวน 432 คน งานวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ฮาลาลมีอิทธิพลต่อคุณค่า ความพึงพอใจ และความภักดีของนักท่องเที่ยว Gen Y ที่รับรู้ แม้ว่าประสบการณ์ฮาลาลถือเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความพึงพอใจเมื่อไปเยือนจุดหมายปลายทาง

ในประเทศ แต่ประสบการณ์ฮาลาลก็ไม่ได้ถือว่ามีความสำคัญเมื่อไปเยือนจุดหมายปลายทางในต่างประเทศ.งานของ Septiarini ถือเป็นนวัตกรรมที่สื่อให้เห็นถึงพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่และแรงยึดมั่นศรัทธาในกลุ่มคน Gen y เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมคุณค่าให้กับการท่องเที่ยวในอินโดนีเซีย นอกจากนี้ เมือง บันดุงแล้ว อินโดนีเซียถือเป็นประเทศที่แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามอีกมากมาย

6. Fachrurazi, et al (2022) ได้กล่าวถึง ผลการวิจัย นักการตลาดฮาลาลชาวอินโดนีเซีย ประสบปัญหาในการพัฒนาภาพลักษณ์ฮาลาลในฐานะตัวสร้างความแตกต่างที่สำคัญสาเหตุหลักมาจากการรับรองฮาลาลที่เพิ่มขึ้นจำนวนมากและการรับรู้ของผู้บริโภคว่าผลิตภัณฑ์ทั้งหมดในตลาดมีฮาลาลการศึกษานี้นำเสนอกลยุทธ์ทางเลือกสำหรับนักการตลาดชาวอินโดนีเซียในการเสริมความแข็งแกร่งให้กับตราสินค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของชาวมุสลิมท่ามกลางแบรนด์ฮาลาลที่รุ่มร่าใน ตลาดและยังส่งผลกระทบทางสังคมในเรื่องการพัฒนาร่วมกับการโต้ตอบทางโซเชียลมีเดียจะช่วยเร่งการรับรู้และการใช้ตราสินค้าฮาลาลในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศมุสลิม รายใหญ่ การศึกษาในปัจจุบันนี้ให้หลักฐานเชิงประจักษ์ว่าสื่อสังคมออนไลน์ e-WoM แม้จะขาดปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพและโอกาสในการถกเถียงคุณลักษณะฮาลาล แต่ก็สร้างมีอิทธิพลต่อในหมู่ชาวมุสลิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. Lestari, et al (2022) เพื่อสำรวจคุณลักษณะความสามารถในการแข่งขันปัจจัยสนับสนุนและการจัดการต่อการควบคุมพฤติกรรมกรรับรู้ของนักท่องเที่ยว การรับรู้คุณค่า ความไว้วางใจ ของนักท่องเที่ยวที่จะเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวฮาลาลในอินโดนีเซีย ผลการวิจัย พบว่าพฤติกรรมทางคุณค่าและความไว้วางใจส่งผลโดยตรงต่อความตั้งใจที่จะเยี่ยมชมการท่องเที่ยวฮาลาลนอกจากนั้นปัจจัยสนับสนุนก็ส่งผลโดยตรงต่อความตั้งใจในการท่องเที่ยวฮาลาลหรือคุณลักษณะอื่นๆ จุดหมายปลายทางเป็นแหล่งที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือน.การท่องเที่ยวฮาลาลในอินโดนีเซียมีอนาคตทางเศรษฐกิจที่สดใส อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มรายได้ของรัฐบาลเท่านั้น แต่ยังมีส่วนทำให้เกิดความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ผลการศึกษาเผยให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวฮาลาล ดังนั้น ในการทำให้อินโดนีเซียเป็นประเทศชั้นนำด้านการท่องเที่ยวฮาลาล อินโดนีเซียจำเป็นต้องเติมเต็มความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเพื่อนำการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนมาใช้และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริม บริการ และสิ่งแวดล้อม การศึกษานี้เสนอรูปแบบกรอบงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบฮาลาลที่เน้นความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะมาเยือนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการให้ความรู้ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสามารถอ้างอิงสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ใดๆ เกี่ยวกับการดึงดูดความตั้งใจของนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว

8. Arifin, et al (2022) ได้กล่าวด้วยประชากรมุสลิมจำนวนในอินโดนีเซียจึงมีศักยภาพทางเศรษฐกิจในการบริโภคผลิตภัณฑ์ฮาลาล อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์ฮาลาลจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ทางการตลาดเฉพาะเนื่องจากผู้บริโภคในอุตสาหกรรมนี้มีลักษณะเฉพาะเนื้อหาของงานได้กล่าวถึงพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ฮาลาล โดยศึกษาว่า

คุณภาพเนื้อหาจิตสำนึกทางศาสนาและการรับรู้ถึงตราสินค้าส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค และความภักดีของผู้บริโภค ผลการศึกษาว่าด้วยจิตสำนึกทางศาสนาและคุณภาพเนื้อหาที่มีอิทธิพลเชิงบวกโดยตรงต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคและนัยสำคัญระหว่างพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค และความภักดีของผู้บริโภคนั้นถูกควบคุมโดยผู้บริโภคมความหมายเชิงปฏิบัติคือผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลเชิงลึกแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการตลาดในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อดึงดูดผู้บริโภคจำนวนมากให้ซื้อผลิตภัณฑ์ฮาลาลแล้วขยายธุรกิจของตน การศึกษานี้ทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นว่าผู้บริโภคผลิตภัณฑ์มีลักษณะเฉพาะกับผลิตภัณฑ์แบบเดิมๆ จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการชักจูงด้วยวิธีการที่มีเหตุผลของกลยุทธ์การตลาดเนื้อหาการนำเสนอที่เหมาะสม

9. Farhan, & Sutikno, (2022) ได้กล่าวถึงความรู้เรื่องฮาลาล ความน่าเชื่อถือของโลโก้ฮาลาล การรับรู้ถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ฮาลาล และแรงจูงใจทางศาสนา ส่งผลในทางบวกต่อการยอมรับผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของผู้บริโภคที่ไม่ใช่ชาวมุสลิมที่เป็นวัฒนธรรมกลั่นกรองความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งหมดระหว่างตัวแปรอิสระและการยอมรับของผู้บริโภคอย่างไรก็ตามในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างความน่าเชื่อถือของโลโก้ฮาลาลนี้เป็นหนึ่งในการศึกษาแรกๆ ที่ศึกษาการยอมรับอาหารฮาลาลในหมู่ผู้บริโภคที่ไม่ใช่ชาวมุสลิมในประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม (อินโดนีเซีย)

10. Aji, & Muslichah, (2022) ได้กล่าวว่า การศึกษานี้ให้ข้อมูลเชิงประจักษ์เชิงประจักษ์แก่วรรณกรรมของแบรนด์ โดยแสดงให้เห็นว่าฮาลาลเป็นแนวคิดที่เป็นสากลและครอบคลุม ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคโดยไม่คำนึงถึงภูมิหลังทางศาสนา การศึกษานี้ยังนำเสนอข้อมูลเชิงลึกด้านการบริหารจัดการสำหรับผู้กำหนดนโยบายของโรงพยาบาลในการพัฒนาโปรแกรมเชิงกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างบุคลิกของแบรนด์ฮาลาลของโรงพยาบาลอิสลาม

11. Mursid, A. (2022) ได้กล่าวถึง การเดินทางของชาวมุสลิมที่เดินทางไปยังจุดหมายปลายทางผลการศึกษาเพื่อให้เกิดความกระจ่างในลักษณะพื้นฐานของพฤติกรรม ได้แก่ ความเชื่อและการปฏิบัติของอิสลาม เนื้อหาเรื่องราวได้กล่าวว่าความเชื่อของอิสลามส่งผลต่อการปฏิบัติของนักเดินทางท่องเที่ยวชาวมุสลิมอย่างไรและการตรวจสอบผลกระทบในเชิงปฏิบัติของศาสนาอิสลามต่อคุณลักษณะในทางฮาลาลและความน่าดึงดูดใจและการศึกษานี้ยังระบุคุณลักษณะทางฮาลาลที่ส่งผลต่อความน่าดึงดูดใจในแง่ของ คุณค่าการทำงาน และคุณค่าทางอารมณ์ การสำรวจเพิ่มเติมถึงผลกระทบของความน่าดึงดูดใจทั้งในส่วนของการทำงานและคุณค่าทางอารมณ์ ผลงานของ Mursid, ได้ทำการตรวจสอบว่าคุณค่าการทำงานและคุณค่าทางอารมณ์ส่งผลต่อความตั้งใจและผล การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าความเชื่อในอิสลามส่งผลในทางบวกและมีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติในหลักการของศาสนาอิสลามที่ส่งผลในเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อคุณลักษณะของฮาลาลและความน่าดึงดูดใจนอกจากนี้ปลายทางฮาลาลส่งผลในเชิงบวกและอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกับคุณค่าการทำงานและคุณค่าทางอารมณ์ความน่าดึงดูดใจของปลายทางส่งผลในเชิงบวกและอย่างมีนัยสำคัญต่อทั้งคุณค่าการทำงานและคุณค่าทางอารมณ์และได้กล่าวอีกว่าเพียงคุณค่าทางอารมณ์เท่านั้นที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจที่จะกลับไปทำการทบทวน

กลุ่มประเทศอาเซียนกับการสร้างนวัตกรรมเชิงวิชาการในปี 2022

ความยั่งยืนถือเป็นความสำคัญในการดำเนินงานของผู้ประกอบการทั้งในส่วนของ อุตสาหกรรม ะลา อาหาร สินค้าสาธิตประเภค และสิ่งทีสำคัญของฐานรากในการพัฒนาคนด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Eksan, 2020) นอกจากนี้การพิจารณาให้เกิดขึ้นในระดับบุคคลและระดับองค์กรการพัฒนาประเทศไปในด้านต่างๆ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นเหมือนบุคคลสำคัญกลไกหลักในการพัฒนาการประกอบการชีพนอกจากนี้การสำรวจสิ่งพิมพ์ถือได้ว่าเป็นตัวแทนทางความคิดที่นักวิชาการจะนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นเหตุผลในการสร้างชิ้นงานจนถึงเหล่าบรรดาบทความที่ได้รับ การตีพิมพ์ในปี 2022ที่เรื่องราวเหล่านี้ถูกนำมาประยุกต์ศึกษาเพื่อสร้างพัฒนาอุตสาหกรรมะลา ผู้เขียนเองได้พยายามสืบค้นนวัตกรรมเพราะถือว่าการพัฒนานวัตกรรมอันเป็นส่วนของบทความที่ ได้รับการตีพิมพ์ในช่วงเวลาก่อนหน้านี้ การตรวจสอบวรรณกรรม ทั้งในส่วนบทความวิจัย บทความ วิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับะลาเป็นการวิเคราะห์และทำการศึกษาและเป็นการตรวจสอบรูปแบบของ เนื้องานและเนื้อหาเรื่องราวที่เป็นถ้อยคำที่เกี่ยวข้องและบางเรื่องราวที่ตรวจสอบการทำงานงานวิจัย จากรายงานฉบับสมบูรณ์นอกจากนี้การตรวจสอบสิ่งพิมพ์เนื้อหาที่มีการวิเคราะห์ที่เป็นกิจการะลา ภาระบวงการตรวจสอบและการจดบันทึกทั้งการศึกษาจากเนื้อหาในเนื้อหาที่เป็นฉบับเต็มและ เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าเนื้อหาเรื่องราวมีความสอดคล้องกันในแง่ของหมวดหมู่ผลงานวิจัยด้านะลา ที่สามารถเป็นต้นแบบในการศึกษาและรู้เท่าทันความคืบหน้าในวงการวิจัยะลาในภูมิภาคได้ อย่างดีอย่างกรณีภูมิภาคอาเซียน.สมาชิกจำนวน 10กว่าประเทศที่เป็นองค์กรระดับชั้นนำถือเป็น ประการมุสลิมจำนวนมหาศาลและเป็นแหล่งแรงงานสำคัญคิดเป็น 9.6% ของแรงงานโลก และ 3.5 % ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของโลกการก่อตั้งโดยตอนแรกจำนวน 5 ประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และ ไทย โดยส่วนใหญ่มีความพยายามเสริมสร้างศักยภาพและความมั่นคงเพื่อ รักษาอธิปไตย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางการเมืองที่เป็นรากฐานสำหรับการมุ่งเน้น และเติบโตและการพัฒนาประชาชนในภูมิภาค ทั้งนี้ อาเซียนถือเป็นการเติบโตของประชากรมุสลิม จำนวนมหาศาล อิสลามจะเป็นศาสนาที่เติบโตเร็วที่สุดในอีก 20ปี ข้างหน้า เพิ่มขึ้นเป็น 35% จาก 1.6 พันล้านเพิ่มเป็น 2.2พันล้าน ในปี 2030ในช่วงสองทศวรรษข้างหน้าอัตราการเติบโต1.5% สำหรับชาวมุสลิม และเทียบกับ0.7% ที่ไม่ใช่ชาวมุสลิม หากเป็นเช่นนั้น ประชากรมุสลิมเพิ่มขึ้นเป็น 26.4% ในปี 2030 (Pew Research,2011) และหากจะกล่าวถึงสถานะในประชาคมอาเซียน อุตสาหกรรมะลาที่เป็นนวัตกรรมที่ผู้ประกอบการไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นมุสลิมวิธีการแนวคิด สามารถดำเนินงานภายใต้แนวคิดะลากระบวนการอุปทานสินค้า ธุรกิจบริการ หลักวิทยาศาสตร์ ที่มารองรับการตั้งข้อสังเกตพฤติกรรมของผู้บริโภคการให้บริการที่ตรงใจกับผู้บริโภคที่เป็นมุสลิม ประโยชน์โอกาสที่ผู้ประกอบการจะได้รับรู้เพราะเมื่อเวลาที่โลกก้าวเข้าสู่ยุคที่เป็นดิจิทัลในขั้นต้นที่ ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจได้ถึงกรรมวิธีในการให้บริการ เพราะกรณีศึกษาที่ผ่านมาการดำรงอยู่ ของอาเซียนในฐานะประชาคมอาเซียนะลายังคงมุ่งมั่นในการพัฒนาและถือเป็นเศรษฐกิจะลา และเป็นเหมือนกลไกเศรษฐกิจโลก (Sihotang, 2022, February) การเขียนบทความในครั้งนี้เพื่อ เป็นการสร้างความเข้าใจถึงความคืบหน้าศึกษาถึงศักยภาพของการผลิตผลงานในเชิงวิชาการที่ถูก

คัดเลือกมาจากประเทศอินโดนีเซียมาเลเซียและไทย อย่าง ผลงานของ Denyingyhot, และ คณะหรือนักวิจัยส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการที่มีคุณภาพสูงแม้สิ่งนี้จะไม่ใช่ตัวชี้วัดถึงความสามารถในการดำเนินงานทางวิชาการในภาพรวมทั้งหมดแต่เป็นที่รับรู้ถึงการทำงานหนักทุ่มเทเพื่อเป็นชุมชนนวัตกรรมฮาลาลให้เป็นเหมือนเพชรนวัตกรรมในอาเซียนเพื่อความทัดเทียมความสามารถฮาลาลในระดับโลก เพราะผู้เขียนจะนำเสนอสถานะทางความสัมพันธ์ที่ไม่เห็นถึงความแตกต่างและพอที่จะสรุปได้ในเบื้องต้นว่า ปัจจัยที่เป็นนวัตกรรมของอาเซียนจะเป็นศูนย์กลางที่สร้างความเข้าใจอิสลามกับผู้บริโภคมุสลิมและไม่ใช้มุสลิมได้เป็นอย่างดีอาจจะต่างจากภูมิภาคอาหรับในบางกรณีเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับที่ดีขึ้นต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะขอบทความ

การการศึกษาประเด็นเนื้อหาและนวัตกรรมมาจากประเทศ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ข้อมูลจากวารสารที่ทำการอ้างอิงสูงและสืบค้นเนื้อหาในบางส่วนมาจากสำนักวิจัย PEW Research สื่อทุกรูปแบบเป็นการพัฒนาการทางด้านฮาลาลที่เติบโตอย่างรวดเร็วในปี 2020 เป็นต้นมาขั้นตอนมาตรฐานที่มีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนมาตรฐาน กฎหมายที่ปรับเปลี่ยนและเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาค้นต่อไป เพราะการดำเนินฮาลาลไม่ได้จำกัดเอาไว้เฉพาะด้านหนึ่งด้านใดเท่านั้น แต่การดำเนินงานของคำว่า ฮาลาลเป็นเหมือนศูนย์รวมบทบาทของศาสนาอิสลามที่แสดงออกให้ทุกกลุ่มชนมีความเข้าใจและเข้าใจถึงกฎหมายอิสลามมาตรฐานแนวทางการปฏิบัติขั้นตอนความเข้าใจกระบวนการประเด็นที่เกิดขึ้นอันเป็นผลต่อการสร้างจิตวิญญาณและตราสัญลักษณ์เพื่อเพิ่มผลกำไรให้กับผู้ประกอบการในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (References)

- Aji, H.M. and Muslichah, I. (2022), "Is halal universal? The impact of self-expressive value on halal brand personality, brand tribalism, and loyalty: case of Islamic hospitals", *Journal of Islamic Marketing*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/JIMA-10-2021-0327>
- Albert Tan, David Gligor & Azizi Nghah (2022) Applying Blockchain for Halal food traceability, *International Journal of Logistics Research and Applications*, 25:6, 947-964, DOI: 10.1080/13675567.2020.1825653
- Arifin, M. R., Raharja, B. S., & Nugroho, A. (2022). Do young Muslim choose differently? Identifying consumer behavior in halal industry. *Journal of Islamic Marketing*
- Denyingyhot, A., Srinulgray, T., Mahamad, P., Ruangprach, A., Sa, S., Saerae, T., ... & Keeratipibul, S. (2022). Modern on-site tool for monitoring contamination of halal meat with products from five non-halal animals using multiplex

- polymerase chain reaction coupled with DNA strip. Food Control, 132, 108540.
- Eksan, S. H. R. (2020). Halal Risk Management: A Systematic Literature Review. Journal of Management and Muamalah, 10(2), 58-70.
- Fachrurazi, F., Silalahi, S. A. F., Hariyadi, H., & Fahham, A. M. (2022). Building halal industry in Indonesia: the role of electronic word of mouth to strengthen the halal brand image. Journal of Islamic Marketing, (ahead-of-print)
- Farhan, F., & Sutikno, B. (2022). The Acceptance of Halal Food Products Among Non-Muslim Consumers in Indonesia. Journal of International Food & Agribusiness Marketing, 1-22
- Jaiyeoba, H. B., Abdullah, M. A., & Hossain, S. (2022). Measurement invariance across gender for the CSR as a promotional tool for halal certified companies in Malaysia. Journal of Islamic Marketing, (ahead-of-print).
- Lestari, Y. D., Saidah, F., & Putri, A. N. A. (2022). Effect of destination competitiveness attributes on tourists' intention to visit halal tourism destination in Indonesia. Journal of Islamic Marketing
- Mahamud, T. (2021). New Normal Mindset in Human Resources Strategies of Entrepreneurs for Sustainability in Thailand. Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT), 12(11), 4565-4575.
- Mursid, A. (2022), "Examining revisit intention from the basic foundation of Islam: the role of halal destination attributes and perceived value", Journal of Islamic Marketing, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print.
<https://doi.org/10.1108/JIMA-07-2021-0232>
- Sawyer, C. (2002). Revising alexander: structure and evolution ahmedî's ottoman iskendername (c. 1400). Edebiyat, 13(2), 225-243.
- Septiarini, D.F., Ratnasari, R.T., Salleh, M.C.M., Herianingrum, S. and , S. (2022), "Drivers of behavioral intention among non-Muslims toward halal cosmetics: evidence from Indonesia, Malaysia, and Singapore", Journal of Islamic Accounting and Business Research, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print.
<https://doi.org/10.1108/JIABR-02-2021-0064>
- Sihotang, M. K. (2022, February). Consumption Of Halal Product As Islamic Economic Culture In Indonesia. In Proceeding International Conference on Language, Literature and Culture (Vol. 1, p. 132). umsu press.

Suhartanto, D., Dean, D., Wibisono, N., Lu, C. Y., & Amin, H. (2022). Millennial loyalty in Halal tourism: a destination-based analysis. *Current Issues in Tourism*, 25(9), 1467-1480

The Future of the Global Muslim Population (Report). Pew Research Center. 27 January 2011.

Archived from the original on 24 December 2018. Retrieved 27 December 2017.

รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาล
ด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming)
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)
A Model for Developing Basic Practice of Nursing Skills for Nursing
Students with Online Learning (Live Streaming)
in Coronavirus Disease 2019 (Covid-19) Epidemic Situation

ศุภลักษณ์ ธนาโรจน์¹
Supalak Thanaroj

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และนักศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 2 พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี จำนวน 139 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะรายวิชา (2) การออกแบบวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ย่อย (3) การประเมินเนื้อหาและประเมินความพร้อมของผู้เรียน ผ่านระบบออนไลน์ (4) ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) (5) ผู้เรียนแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ที่ได้รับร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน ผ่านระบบออนไลน์ (6) ผู้เรียนทำแบบฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่กำหนดขึ้นในชั้นเรียนและร่วมแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน ผ่านระบบออนไลน์ และ (7) การประเมินทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของผู้เรียน และ 2) รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาล

Received: 2022-08-30 Revised: 2022-12-09 Accepted: 2022-12-12

¹ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
กระทรวงสาธารณสุข Boromarajonani College of Nursing Surat Thani, Faculty of Nursing,
Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public health. Corresponding Author e-mail:
Supalak@bcnsurat.ac.th

พื้นฐานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.56) และนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.16)

คำสำคัญ (Keywords): การเรียนรู้แบบออนไลน์; ทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน; ไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

This research study aims to develop and study the effectiveness of the model for developing basic practice of nursing skills of nursing students with online learning (Live Streaming) in the situation of the Coronavirus Disease 2019 (Covid-19) epidemic. In this research, the sample group was 5 experts and 139 second year nursing students from Boromarajonani Nursing College of Surat Thani. The sample was selected using a specific method. The data were analyzed for means and standard deviations. The study revealed the following results: 1) The model for developing basic practice of nursing skills of nursing students through online learning (Live Streaming) consists of 7 steps: (1) Determining learning objectives that are consistent with course characteristics (2) Designing learning objectives and content in sub-unit (3) Orientation and assessment of learners' readiness through an online system (4) Learners study content through online learning (Live Streaming) (5) Learners exchange learning gained between learners and learners. and learners with teachers Through the online system (6), learners complete the practice form for basic practice of nursing skills that are set up in class and share in class exchanges. through the online system and (7) assessing students' basic practice of nursing skills and 2) The model for developing basic nursing practice skills was at the most appropriate level ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.56) and the students' satisfaction was at a high level ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.16).

Keywords: online learning (Live Streaming); basic nursing practice skills; Coronavirus 2019 (Covid-19)

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้สถาบันการศึกษาต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรการการเพื่อการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) มีการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) จนมีการปรับวิถีการดำเนินชีวิตที่ลดการรวมกลุ่มลดการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในที่ทำงาน โดยใช้การทำงานที่บ้าน (Work from Home) การปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์รายวิชาและลักษณะของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและนับว่าการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในยุคปัจจุบันเข้ามามีบทบาทสำคัญในการปรับวิถีการดำเนินชีวิตทางการศึกษา (วิทยา วาโย และคณะ, 2563) ซึ่งการปรับตัวในครั้งนี้ส่งผลทั้งผู้สอนผู้เรียน รวมถึงผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนต้องมีการวางแผนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

การพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานเป็นวัตถุประสงค์การเรียนรู้หลักของรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล ที่จะนำไปใช้เป็นพื้นฐานเพื่อต่อยอดการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติในรายวิชาทางการพยาบาลต่อไป รายวิชานี้ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคทดลอง นักศึกษาจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาได้ ฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่สำคัญซึ่งประกอบด้วย (1) การประเมินสัญญาณชีพ (2) การประเมินสุขภาพ (3) การทำแผล พันผ้า และการเคลื่อนย้าย (4) การใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทางยาง (5) การฉีดยา เข้าชั้นผิวหนัง ชั้นใต้ผิวหนัง และชั้นกล้ามเนื้อ (6) การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ (7) การดูดเสมหะและการให้ออกซิเจน (8) การสวนปัสสาวะ และการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานดังกล่าว ผู้ประสานงานรายวิชาและผู้สอนภาคทดลองได้ออกแบบการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบสาธิตและสาธิตย้อนกลับ (Demonstration) แต่เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) การเรียนรู้แบบออนไลน์จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับสถานการณ์มากที่สุด

รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ มีหลายรูปแบบ โดยรูปแบบที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและมีการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรค Covid 19 ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนผ่านโปรแกรม Google Meet, Zoom, Facebook Live เป็นต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ภายใต้ประเด็นปัญหา “ในสถานการณ์การแพร่ระบาด ทำอย่างไรให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับนักศึกษาพยาบาลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด” โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อจัดการเรียนการสอนอย่าง

ต่อเนื่องและบรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ถอดบทเรียนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า การเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่เหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจรายละเอียดของการปฏิบัติทักษะการพยาบาลที่มีขั้นตอน การปฏิบัติที่ซับซ้อน ยากต่อการรับรู้ผ่านการบรรยายหรือการใช้ภาพนิ่งและข้อความ ดังนั้น เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการจัดการเรียนจึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงองค์ความรู้และช่วยลดทอนอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การระบาดของโรค Covid 19 (สมศรีสมร ภักดีเทวา และ เอกนถุน บางท่าไม้, 2564) การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Live Streaming) จึงเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุด

การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Live Streaming) เป็นการผสมผสานองค์ความรู้ผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้วยองค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์จริง มีความเหมาะสมกับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้จะใช้ประโยชน์จากวิดีโอสตรีมมิงเป็นหลัก ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสอนตาม กระบวนทัศน์ใหม่ (Fill & Ottewill, 2006) อันเนื่องมาจากการสตรีมวิดีโอเป็นวิดีโอคลิปที่สามารถออนไลน์ได้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถแสดงผลได้โดยไม่ต้องรอการดาวน์โหลด หรือที่เรียกว่า สตรีมมิงวิดีโอ ด้วยวิธีการส่งไฟล์วิดีโอในกระแสข้อมูลอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามไฟล์วิดีโอ ดังกล่าวยังสามารถดูวิดีโอสตรีมมิงได้อีกด้วย นอกจากนี้ ออฟไลน์ วิดีโอสตรีมมิง ทั้งออนไลน์และออฟไลน์สามารถใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้แบบมัลติมีเดียทั้งทางสายตาและทางวาจาได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นจึงเป็นวิธีการเรียนรู้ที่สามารถทำความเข้าใจ ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาที่เรียนได้ดีและมีประสิทธิภาพที่ดีกว่าแบบอื่นๆ (Hartsell & Yuen, 2006) (Greenberg & Zanetis, 2013) นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Live Streaming) ไม่เพียงช่วยให้ความรู้ให้แก่ผู้เรียน แต่ยังสามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ได้ดีอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Live Streaming) สามารถเพิ่มคุณค่าของการจัดการเรียนการสอน ลดข้อจำกัดของชั้นเรียนแบบเดิมที่มีวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยาย หรือการสาธิตย้อนกลับเป็นกลุ่ม ๆ แต่การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Live Streaming) จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ นอกจากนี้ยังสามารถหยุดชั่วคราวหรือทำซ้ำบทเรียนได้หลายครั้งตามต้องการ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดที่ซับซ้อน และยากต่อการทำความเข้าใจผ่านการใช้อุปกรณ์และรูปภาพในสื่อการสอนแบบเดิม ๆ (Garris & Driskell, 2002) มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าแบบอื่นๆ ที่มีสื่อการสอนที่ผู้เรียนเข้าถึงได้เฉพาะเนื้อหาที่เป็นภาพเท่านั้น นอกจากนี้ยังสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เนื่องจากมีภาพลักษณ์และรูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัย อย่างไรก็ตามความท้าทายของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Live Streaming) อาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยี

สารสนเทศเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่ต้องคำนึงถึงและเตรียมพร้อม ได้แก่ 1) ผู้สอน (Instructor) 2) ผู้เรียน (Student) 3) เนื้อหา (Content) 4) สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ (Instructional Media & Resources) 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) 6) ระบบการติดต่อสื่อสาร (Communication Systems) และ 7) การวัดและการประเมินผล (Measurement and Evaluation) (วิทยา วาโย และคณะ, 2563)

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชารายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล (ภาคทดลอง) มีความเห็นว่า ในสถานการณ์ที่มีการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Live Streaming) มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพภายใต้ประเด็นปัญหา “ในสถานการณ์การแพร่ระบาด ทำอย่างไรให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับนักศึกษาพยาบาลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด” โดยได้มาจากการวิจัยและพัฒนาซึ่งเป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) และนำไปศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจะนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ตอบโจทย์การพัฒนาทักษะปฏิบัติของนักศึกษาในรายวิชาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming)
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)
 - 2.1 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ของนักศึกษาพยาบาล ที่ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)
 - 2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming)

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ตามหลักการของแบบจำลอง ADDIE ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) และวิเคราะห์ร่วมกับประเด็นต่าง ๆ เช่น ความรู้และแบบแผนการเรียนรู้ (Learning Styles) จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของบทเรียน เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายของบทเรียนที่กำหนดไว้ เนื้อหา และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง และปัญหาหรืออุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นน่าจะมีอะไรบ้าง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ (Design) นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ดังนี้

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหาสาระที่ออกแบบเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติได้หลังจากที่เรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2.2 จัดทำแผนการสอนโดยกำหนดเนื้อหาและสาระสำคัญที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบท โดยเรียงลำดับให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนภาคทฤษฎีที่มีการเรียงลำดับความยากง่าย กำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระที่ปรากฏในการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งเป็นขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป

2.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและกลยุทธ์การสอน โดยระบุหัวข้อสำคัญสำหรับการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ได้แก่ ขั้นเตรียม ขั้นปฏิบัติ และขั้นประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์

2.4 กำหนดสื่อและทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เหมาะสม ใช้ภาพประกอบเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น การอธิบายกายวิภาคของระบบต่างๆ แบบฟอร์มบันทึกทางการแพทย์ และวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ที่นำมาใช้ในการสาธิตการปฏิบัติการพยาบาล เป็นต้น

2.5 กำหนดเกณฑ์การประเมินผล ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน กิจกรรมและเนื้อหา โดยกำหนดให้มีการประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะการประเมินสัญญาณชีพ การตรวจร่างกาย การทำแผลและการพันผ้า การดูดเสมหะและการให้ออกซิเจน การฉีดยา การให้น้ำทางหลอดเลือดดำ การใส่สายให้อาหารและการให้อาหาร และการสวนปัสสาวะตามเกณฑ์ 5 ระดับ

2.6 กำหนดแผนผังแสดงลำดับการนำเสนอบทเรียน (Lesson Flowchart) ตั้งแต่ต้นจนจบบทเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา (Development) โดยการพัฒนาบทเรียนดังนี้

3.1 การเขียนบท (Scripting) เป็นข้อมูลที่แสดงรายละเอียดของสาระในบทเรียน ทั้งการกำหนด

ขอบเขตการนำเสนอเนื้อหา ขั้นตอนการปฏิบัติทักษะการปฏิบัติการพยาบาล และบทสนทนาเพื่อการเรียนรู้ในบทเรียน โดยมีองค์ประกอบที่ตรงตามแผนการสอนภาคทดลอง ดังนี้

1) ชื่อบทเรียน และชื่อผู้สอน ซึ่งจะกำหนดให้มีความตรงตามที่กำหนดไว้ใน มคอ.

3

2) วัตถุประสงค์ทั่วไปที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตาม มคอ.3

3) วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม สาระหรือเนื้อหาที่ต้องระบุเป็นบทของการบรรยาย วิธีการหรือกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ทั้ง 3 ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป

4) หุ่น วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ ผู้ป่วยจำลอง

5) รายละเอียดของรูปภาพประกอบ

6) รายละเอียดการมุกกล้อง การใช้แสงสว่างที่เหมาะสม และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนการสอน

3.2 การทดสอบการทำงานของรูปแบบการเรียนการสอน (Alpha Test) เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหา และการดำเนินการทางเทคนิค

3.3 นำรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้

แบบออนไลน์ (Live Streaming) ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และมีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จนผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในรายวิชา

ขั้นตอนที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation) โดยการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ที่ประกอบไปด้วยการปฏิบัติทักษะการพยาบาลพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ (1) การประเมินสัญญาณชีพ (2) การประเมินสุขภาพ (3) การทำแผล พันผ้า และการเคลื่อนย้าย (4) การใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทางยาง (5) การฉีดยาเข้าชั้นผิวหนัง ชั้นใต้ผิวหนัง และชั้นกล้ามเนื้อ (6) การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ (7) การดูแลและให้การให้ออกซิเจน (8) การสวนปัสสาวะ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละทักษะ ของรูปแบบการพัฒนาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ตามเกณฑ์การประเมินของรายวิชา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 139 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2564 ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้แบบเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มประชากรทั้งหมด และยินดีเข้าร่วมการวิจัย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 139 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากแบบจำลอง ADDIE (McGriff & Steven J., 2020) นำมาใช้เป็นกรอบในการออกแบบขั้นตอนการพัฒนาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน 8 ทักษะ ในรูปแบบออนไลน์ (Live Streaming) ได้แก่ (1) การประเมินสัญญาณชีพ (2) การประเมินสุขภาพ (3) การทำแผล พันผ้า และการเคลื่อนย้าย (4) การใส่สายให้อาหาร และการให้อาหารทางยาง (5) การฉีดยาเข้าชั้นผิวหนัง ชั้นใต้ผิวหนัง และชั้นกล้ามเนื้อ (6) การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ (7) การดูดเสมหะและการให้ออกซิเจน (8) การสวนปัสสาวะ ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ จากผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลจำนวน 3 ท่าน และเทคโนโลยีทางการศึกษาจำนวน 2 คน มีรูปแบบการประเมินแบบประเมินค่า 5 ระดับ และใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.92

3.2 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 แบบประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วยแบบประเมิน 2 ชุด ดังนี้

1) แบบประเมินการปฏิบัติทักษะการพยาบาลพื้นฐาน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากตำราบทความวิจัยและบทความวิชาการเกี่ยวกับการวัดประเมินผล จัดวางโครงสร้างของแบบประเมินวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานในแต่ละทักษะ เพื่อประเมินทักษะ

ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาล ที่ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จากการนำความรู้ในเนื้อหามาประยุกต์ใช้ผ่านการแสดงความสามารถ ทักษะ ในกระบวนการให้การพยาบาลที่สามารถสังเกตและการตัดสินอิงตามเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubrics) ที่กำหนดไว้ จำนวน 8 ทักษะ ได้แก่ 1) แบบประเมินการปฏิบัติทักษะการประเมินสัญญาณชีพ 2) แบบประเมินการปฏิบัติทักษะการตรวจร่างกาย 3) แบบประเมินการปฏิบัติทักษะการทำแผล พันผ้า 4) แบบประเมินการปฏิบัติทักษะการใส่สายยางให้อาหารและการให้อาหารทางสายยาง 5) แบบประเมินการปฏิบัติทักษะการฉีดยา 6) แบบประเมินการปฏิบัติทักษะการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ 7) แบบประเมินการปฏิบัติทักษะการดูดเสมหะและการให้ออกซิเจน และ 8) แบบประเมินการปฏิบัติทักษะการสวนปัสสาวะ นำแบบประเมินการปฏิบัติทักษะการพยาบาลพื้นฐานทั้ง 8 ทักษะ เสนอต่อคณะกรรมการวิชาการของวิทยาลัย และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ จากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างทักษะปฏิบัติกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.95

2) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 15 ข้อ จัดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ (Karnasuta, 1999) โดยแบ่งระดับคะแนนความพึงพอใจมากที่สุด 5 คะแนน, พึงพอใจมาก 4 คะแนน, พึงพอใจปานกลาง 3 คะแนน, พึงพอใจน้อย 2 คะแนน และพึงพอใจน้อยที่สุด 1 คะแนน ผลการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของภาษาและพิจารณาให้คะแนนเพื่อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.92 จากนั้นนำแบบประเมินความพึงพอใจไปใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 35 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ผู้สอนภาคทดลองจำนวน 16

ท่าน ร่วมดำเนินการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานกับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ชี้แจงให้นักศึกษาทราบวัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยโดยละเอียด และกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจดี ก่อนที่จะลงนามยินยอมเข้าร่วมการทำการวิจัยในครั้งนี้

4.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาคทดลอง รายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล โดยใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาและสาระของทั้ง 8 ทักษะ ที่กำหนดในรายละเอียดวิชา (มคอ.3) ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านถ่ายทอดสดด้วยรูปแบบออนไลน์ (Live Streaming) ใช้เวลาทักษะละ 2 ชั่วโมง แบ่งเป็น การสาธิตโดยผู้สอน 1 ชั่วโมง และการสาธิตย้อนกลับ ร่วมกับการซักถาม การแก้ปัญหาเพื่อให้การพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษา รวมทั้งการสะท้อนคิดผลการเรียนรู้ ความสามารถของทักษะปฏิบัติการพยาบาลของตนเองที่ได้รับ อีก 1 ชั่วโมง

4.3 ให้นักศึกษาปฏิบัติทักษะการพยาบาลพื้นฐานทั้ง 8 ทักษะ เป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาล ที่ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ใช้เวลาในการสอบทักษะละ 20 นาที

4.4 ให้นักศึกษาประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) หลังสิ้นสุดการเรียนการสอน และใช้เวลาในการตอบประเมินประมาณ 15 นาที

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน และของนักศึกษาพยาบาล ที่ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) มีองค์ประกอบ ขั้นตอนการดำเนินการและผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ดังนี้

1.1 ผู้สอน (Instructor) ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตร
หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ. 2561 ที่เป็นผู้สอนในภาคทดลองทุกคน จำนวน 16 คน

1.2 เจ้าหน้าที่เทคนิค (Technical Director) คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเทคโนโลยี
สารสนเทศ
และวิเทศสัมพันธ์ จำนวน 3 คน ดำเนินการประสานงานการถ่ายทอดสด (Living) การกำกับภาพ
ควบคุมสัญญาณเสียง ภาพ แสง และกราฟฟิคคอมพิวเตอร์

1.3 ผู้เรียน (Student) นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 รุ่นที่ 36 จำนวน
139 คน

1.4 เนื้อหา (Content) เป็นเนื้อหาสาระของรายวิชาหลักการและเทคนิคการ
พยาบาล ที่
ประกอบไปด้วยการปฏิบัติทักษะการพยาบาลพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ (1) การประเมินสัญญาณชีพ (2) การประเมินสุขภาพ (3) การทำแผล พันผ้า และการเคลื่อนย้าย (4) การใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทางยาง (5) การฉีดยาเข้าชั้นผิวหนัง ชั้นใต้ผิวหนัง และชั้นกล้ามเนื้อ (6) การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ (7) การดูดเสมหะและการให้ออกซิเจน (8) การสวนปัสสาวะ

1.5 สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ (Instructional Media & Resources) สื่อการ
เรียนของ

รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ประกอบไปด้วย วัสดุ ครุภัณฑ์ ทางกายภาพ หุ่น ผู้ป่วยจำลอง สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัย ผู้สอน และเจ้าหน้าที่เทคนิคนำมาจัดเตรียมให้มีบรรยากาศเสมือนกับสถานบริการทางสุขภาพในห้องสตูดิโอที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมเสียงรบกวน และการกำหนดทิศทางของกล้องบันทึกภาพ สอดคล้องกับทักษะการปฏิบัติการพยาบาลทั้ง

8 ทักษะ ที่สำคัญคือระบบการจัดการยืมคืนวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ให้นักศึกษานำไปฝึกฝนและสาธิตย้อนกลับการปฏิบัติทักษะการพยาบาลไปยังที่บ้านของนักศึกษา

1.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) ดำเนินการในรูปแบบการพัฒนาทักษะ

ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1.6.1 การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะรายวิชา

1.6.2 การออกแบบวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ย่อย

1.6.3 การปฐมนิเทศและประเมินความพร้อมของผู้เรียน ผ่านระบบออนไลน์

1.6.4 จัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการพยาบาล ทั้ง 8 ทักษะ แบบออนไลน์ (Live Streaming) โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอนดังนี้

(1) นำเข้าสู่บทเรียน (Introduction) การนำเข้าสู่บทเรียน โดยการแจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียน การทบทวนความรู้เดิมจากการเรียนในภาคทฤษฎี การวัดประเมินผลทดสอบทักษะปฏิบัติการตามรายละเอียดของแบบประเมิน

(2) การสอน (Teaching) การสอนเพื่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้วิธีการสอนแบบการสาธิตและการสาธิตย้อนกลับ ผู้สอนทำการสาธิตการปฏิบัติการพยาบาล ทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นปฏิบัติ และ 3) ขั้นขั้นสิ้นสุดการปฏิบัติ/ประเมินผล รวมทั้งการให้ข้อมูลที่มีผลต่อภาวะสุขภาพ โดยแสดงการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยหรือญาติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาวะสุขภาพและการให้คำแนะนำในประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมและความเชื่อที่มีผลต่อภาวะสุขภาพ นอกจากนี้ในระหว่างที่สาธิตการปฏิบัติการพยาบาลผู้สอนจะอธิบายเหตุผลในการปฏิบัติ ปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่เชื่อมโยงกับการเจ็บป่วยตามสถานการณ์ที่กำหนดแนวทางการแก้ปัญหา/การปฏิบัติการพยาบาลที่เกิดจากภาวะแทรกซ้อนได้พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลของแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด ในระหว่างการสอนผู้เรียนสามารถเข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้ เสมือนอยู่ในชั้นเรียน ผู้สอนจะมีการตั้งคำถามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Evaluation)

(3) การสาธิตย้อนกลับ (Reverse Demonstration) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนเป็นการเรียนที่เน้นการปฏิบัติจริง โดยการสาธิตย้อนกลับตามที่ได้ผู้สอนได้สาธิตให้รับชม ในระหว่างการสาธิตย้อนกลับหากผู้เรียนมีปัญหาการปฏิบัติการพยาบาล ผู้เรียนจะขอคำแนะนำจากผู้สอนระหว่างเรียน และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide Feedback) เป็นการสะท้อนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อทบทวนเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้

(4) การเตรียมกลยุทธ์การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า (Preparing Strategies) ในสถานการณ์ที่อาจจะมีปัญหา เช่น ระบบเครือข่ายไม่เสถียร หรือ ผู้เรียนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนรู้แบบออนไลน์ได้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างสมอภาค และผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เท่ากัน ผู้วิจัยได้มีช่องทางการเรียนเพิ่มเติม คือ จากการบันทึกการสอนแบบออนไลน์จาก (Live Streaming) ไปช่องทางของ You Tube เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วนำความรู้ดังกล่าวไปฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานด้วยตนเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในชั้นเรียนผ่านทาง Google Class Room

1.6.5 ผู้เรียนแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ที่ได้รับร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน ผ่านระบบออนไลน์

1.6.6 ผู้เรียนทำแบบฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่กำหนดขึ้นในชั้นเรียนและร่วมแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน ผ่านระบบออนไลน์

1.6.7 การประเมินทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของผู้เรียนด้วยแบบทดสอบความสามารถทางคลินิก (OSCE)

ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.56) โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้านดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) (n = 5)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.
1.	ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ	4.54	0.46
2.	ด้านขั้นตอนการพัฒนาความสามารถ ทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน	4.63	0.52
3.	ด้านการใช้งานของรูปแบบ	4.89	0.56
4.	ด้านประสิทธิผลของการใช้รูปแบบ	4.52	0.63
5.	ด้านประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบ	4.68	0.56
รวม		4.79	0.56

จากตารางที่ 1 พบว่า รูปแบบการพัฒนาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโร

นา 2019 (Covid-19) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ทุกด้านมีคะแนนความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านการใช้งานของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.56) และมีด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านประสิทธิผลของการใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.63)

2. ผลสัมฤทธิ์ของทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน และของนักศึกษาพยาบาล ที่ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) มีคะแนนรวมเฉลี่ย ($\bar{X} = 61.97$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 5.90) และมีคะแนนแต่ละทักษะ ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลผลสัมฤทธิ์ของทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน และของนักศึกษาพยาบาล ที่ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) (N =139)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
1.	การประเมินสัญญาณชีพ	6.83	1.13
2.	การประเมินสุขภาพ	7.51	0.64
3.	การทำแผล พันผ้า และการเคลื่อนย้าย	9.47	0.50
4.	การใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทางยาง	7.21	1.02
5.	การฉีดยาเข้าชั้นผิวหนัง ชี้นิ้วผิวหนัง และชั้นกล้ามเนื้อ	8.06	1.12
6.	การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ	7.17	0.99
7.	การสวนปัสสาวะ	7.85	0.73
8.	การดูดเสมหะและการให้ออกซิเจน	7.91	0.99
คะแนนรวมทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน (80 คะแนน)		61.97	5.90

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน และของนักศึกษาพยาบาล ที่ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) มีคะแนนรวมเฉลี่ย ($\bar{X} = 61.97$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D. = 5.90) เมื่อพิจารณารายทักษะพบว่า ทักษะการทำแผล พันผ้า และการเคลื่อนย้ายมีคะแนนสูงสุด ($\bar{X}$ = 9.47, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ การฉีดยาเข้าชั้นผิวหนัง ชั้นใต้ผิวหนัง และชั้นกล้ามเนื้อ ($\bar{X}$ = 8.06, S.D. = 1.12) การดูดเสมหะและการให้ออกซิเจน ($\bar{X}$ = 7.91, S.D. = 0.99) การสวนปัสสาวะ ($\bar{X}$ = 7.85, S.D. = 0.73) การประเมินสุขภาพ ($\bar{X}$ = 7.51, S.D. = 0.64) การใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทางยาง ($\bar{X}$ = 7.21, S.D. = 1.02) การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ($\bar{X}$ = 7.17, S.D. = 0.99) และการประเมินสัญญาณชีพ ($\bar{X}$ = 6.83, S.D. = 1.13)

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) (n=139)

ลำดับ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ พึงพอใจ
1.	ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน รวมเฉลี่ย	4.38	0.15	มาก
2.	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน รวมเฉลี่ย	4.52	0.16	มากที่สุด
3.	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ รวมเฉลี่ย	4.58	0.12	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยทุกรายการ		4.49	0.16	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) มีค่าเฉลี่ยทุกรายการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความพึงพอใจสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.12) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.16) และด้านบรรยากาศการเรียนการสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.15) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) พบว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56) ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) และการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะปฏิบัติ วางโครงสร้างของเนื้อหาที่สอดคล้องกับลักษณะรายวิชา วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร นำรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และตามโครงสร้าง อีกทั้งประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบ ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ ด้านขั้นตอนการพัฒนาความสามารถทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ด้านการใช้งานของรูปแบบ ด้านประสิทธิผลของการใช้รูปแบบ และด้านประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบ แล้วนำข้อเสนอแนะ และข้อบกพร่องไปปรับปรุงแก้ไข ส่งผลให้รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้สำหรับการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลให้แก่นักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยออกแบบไว้ในรูปแบบคือ การทดสอบการทำงานของรูปแบบการเรียนการสอน (Alpha Test) เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหา และการดำเนินการทางเทคนิคเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในขณะที่ถ่ายทอดสด สอดคล้องกับ Simo et al., (2010) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ผ่านวิดีโอสตรีมมิ่งสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้และระบบการจัดการยืมคืนวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ให้นักศึกษานำไปฝึกฝนและสาธิตย้อนกลับการปฏิบัติทักษะการพยาบาลไปยังที่บ้านของนักศึกษา การอำนวยความสะดวกและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เสมือนกับการเรียนการสอนภาคทดลองในห้องปฏิบัติการพยาบาลของวิทยาลัย รวมถึงมีการเขียนบท (Scripting) ซึ่งมีเนื้อหาและรายละเอียดที่ครอบคลุมลักษณะรายวิชา และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีการกำหนดขอบเขตการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับระยะเวลา มีการสาธิตขั้นตอนการปฏิบัติทักษะการปฏิบัติการพยาบาล และบทสนทนาเพื่อการสร้างบรรยากาศของเรียนรู้ในบทเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ผ่านตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นอกจากนี้เมื่อพิจารณารายทักษะพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยของแต่ละทักษะมากกว่าร้อยละ 60 ในทุกทักษะ ทั้งนี้รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา มีการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two-Way Communication) และสามารถประเมินความสามารถที่นักศึกษาสาธิตย้อนกลับได้ทันที เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและนำแบบอย่างการปฏิบัติทักษะไปฝึกฝนจนเกิดความมั่นใจ และสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นขั้นตอนปฏิบัติการพยาบาลทั้ง 3 ขั้นตอน (ขั้นเตรียม, ขั้นปฏิบัติ, ขั้นสิ้นสุดการปฏิบัติ/ประเมินผล) ได้ นอกจากนี้การจัดการสื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ (Instructional Media & Resources) ได้แก่ วัสดุ ครุภัณฑ์ ทางกายภาพ หุ่น ผู้ป่วยจำลอง สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้วิจัย ผู้สอนและเจ้าหน้าที่เทคนิคจัดเตรียมในห้องสตูดิโอให้มีบรรยากาศเสมือนกับสถานบริการทางสุขภาพที่สามารถควบคุมเสียงรบกวน ความสเถียรของสัญญาณ ทิศทางของแสงที่เหมาะสม และการกำหนดทิศทางของกล้องบันทึกภาพ อีกทั้งการกำหนดให้มีระบบการจัดการยืมคืนวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ให้นักศึกษานำไปฝึกฝนและสาธิตย้อนกลับการปฏิบัติทักษะการพยาบาลไปยังที่บ้านของนักศึกษา จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จนเกิดเป็นทักษะที่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ วิชา นานา อับดุลเลาะ และ วุฒิชัย เนียมเทศ, (2563) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมให้กับผู้เรียน การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ จึงเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางด้านกายภาพก็ควรจัดให้มีความเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ควรสร้างสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดี ความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจและมีความรู้สึกที่ดีจนนำไปสู่การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) อย่างเป็นระบบทั้ง 7 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะรายวิชา การออกแบบวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ย่อย การปฐมนิเทศและประเมินความพร้อมของผู้เรียน ผ่านระบบออนไลน์ จัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการพยาบาล ทั้ง 8 ทักษะ ร่วมกับการให้นักศึกษาได้สาธิตย้อนกลับ (Reverse Demonstration) ผู้สอนสามารถให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในระหว่างเรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide Feedback) เพื่อเป็นการสะท้อนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ตามที่กำหนดในวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ที่ได้รับร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

และผู้เรียนกับผู้สอน ผ่านระบบออนไลน์ มีแบบฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่กำหนดขึ้นในชั้นเรียนและร่วมแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน ผ่านระบบออนไลน์ และการประเมินทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของผู้เรียนด้วยแบบทดสอบ

ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนภาคทดลองด้วยรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความพึงพอใจสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน สามารถช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ซึ่งในช่วงสถานการณ์ดังกล่าวมีข้อกำหนดให้สถานศึกษาระงับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ ให้มีการจัดการเรียนในรูปแบบออนไลน์ แต่เนื่องจากรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาลมีจุดมุ่งหมายรายวิชาให้นักศึกษาสามารถฝึกปฏิบัติและสาธิตย้อนกลับหลักการและเทคนิคการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลบุคคลทุกช่วงวัย การเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ด้วยวิธีการใช้วิธีการเดิมคือ ผ่านโปรแกรม Google Meet, Zoom อาจจะไม่ตอบโจทย์วัตถุประสงค์การเรียนรู้ นอกจากนี้มีความคิดเห็นที่มีความพึงพอใจต่อการที่ได้รับประโยชน์จากการเรียนด้วยรูปแบบดังกล่าว เช่น “ในสถานการณ์ตอนนี้เนื่องจากการเรียนออนไลน์ที่บ้าน การเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) เป็นการเรียนที่ทำให้มองเห็นภาพได้มากที่สุด ทำให้ได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆเพิ่มจากการเรียนทฤษฎีมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ การตรวจร่างกาย การสวนปัสสาวะ การตรวจสัญญาณชีพ เป็นต้น การเรียน Live Streaming สามารถนำมาดูย้อนหลัง พร้อมกับการฝึกปฏิบัติควบคู่ไปได้ ทำให้สามารถฝึกได้อย่างถูกต้องตามที่อาจารย์สอน” “ชอบมากเพราะสามารถชมวิดีโอย้อนหลังในรูปแบบของออฟไลน์ (Offline) ได้ เพื่อจะได้นำไปฝึกฝนได้บ่อยครั้งตามที่ตนเองต้องการ และในระหว่างเรียนรู้สนุกสนาน ตื่นเต้น รู้สึกสนุก น่าติดตาม และไม่รู้สึกเหมือนกับกำลังเรียน” “เห็นถึงหลักการและเทคนิควิธีการทำหัตถการกับผู้ป่วยที่เปรียบเสมือนจริง โดยที่นักศึกษาได้ทำการฝึกฝนไปพร้อมกับอาจารย์ได้เลย” “ทำให้เห็นถึงการปฏิบัติที่ชัดเจนมากขึ้น เพิ่มความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติทักษะต่างๆ การนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานจริง”

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ควรมีขั้นตอนในการเตรียมที่เป็นระบบ และการทดสอบการทำงานของรูปแบบการเรียนการสอน (Alpha Test) เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหา และการดำเนินการทางเทคนิคล่วงหน้าก่อนดำเนินการจัดการเรียนจริงเพื่อขจัดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ร่วมกับการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้อง

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) ผู้สอนควรให้ความสำคัญของการออกแบบการเรียนรู้ที่มีความตรงของเนื้อหา สื่อการสอนที่มีความพร้อมเสมือนจริง ภาพลักษณ์ของผู้สอนที่สามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และทัศนคติที่ดี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาแบบจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Live Streaming) เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาลในทักษะอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ทางการพยาบาลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มากขึ้นจากการเรียนในห้องเรียน และสามารถนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนประกอบในชั้นเรียนได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง (References)

- วิทยา วาโย และคณะ. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส Covid-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*. 14(34), 285-298.
- สมัครสมร ภักดีเทวา และ เอกนถน บางท่าไม้. (2564). การเรียนรู้ยุคใหม่กับการเรียนการสอนออนไลน์ในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*. 34(1), 1-18.
- วิชานา อับดุลละ และ วุฒิชัย เนียมเทศ. (2563). การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 “แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติ”. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7(2), 227-246.
- Fill, K. & Ottewill, R. Sink or Swim: Taking Advantage of Developments in Video Streaming. *Innovations in Education & Teaching International*. 43(4), 397-408.
- Hartsell, T. & Yuen, S. C.-Y. (2006). Video Streaming in Online Learning. *AACE Journal*. 14(1), 31-43.

- Greenberg, A. D. & Zanetis, J. (2013). The Impact of Broadcast and Streaming Video in Education: Executive summary. Retrieved 15 March 2018, from <http://www.cisco.com/web/strategy/docs/education/ciscovideos.pdf>
- Garris, R ; Ahlers, R. & Driskell, J. E. (2002). Games, Motivation, and Learning: A Research and Practice Model. *Simulation & Gaming*. 33(4), 441-467.
- McGriff, Steven J. (2000). Instructional System Design (ISD): Using the ADDIE Model. *Instructional Design Models*. 266(14), 1-2.
- Simo, P. et al. (2010). Video Stream and Teaching Channels: Quantitative Analysis of the Use of Low Cost Educational Videos on the Web. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2(2), 2937-2941.

**แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี**
**Guideline to Manage and Reduce Stray Dogs by the Local
Government Organization in Mueang Suphan Buri District, Suphan Buri
Province**

ธนากร คำภีมาบุตร¹ อภิชาติ พานสุวรรณ²
Thanakorn Khamphimabutra, Apichat Pansuwan

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมวิธี โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัด ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จำนวนทั้งหมด 86 คน โดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 เพื่อยืนยันแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัด ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลัก 7 คน ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มองค์กรเอกชน/NGO และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข โดยมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัด (1) ด้านการควบคุมการขยายพันธุ์ ได้แก่ การทำหมันให้กับสุนัข (2) ด้านความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข ได้แก่ การมีความรู้ความเข้าใจก่อนตัดสินใจก่อนนำสุนัขมาเลี้ยง และ (3) ด้านการสร้าง

Received: 2022-09-01 **Revised:** 2022-12-10 **Accepted:** 2022-12-12

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration Program Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
e-mail: thananui1988@gmail.com

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration Program Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: apichat_asm@hotmail.com

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข ได้แก่ การสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่ผู้เลี้ยงโดยการจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจในการเลี้ยงสุนัขและความรับผิดชอบ

คำสำคัญ (Keywords): แนวทางการบริหารจัดการ; สุนัขจรจัด; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were to study the guideline to manage and reduce stray dogs in the local government organization in Mueang Suphan Buri district, Suphan Buri province. This research is a mixed method research which is divided into 2 steps. Step 1 to study stray dog management guidelines to reduce stray dog problems Use quantitative research The research Population in the research included 86 authorities working with rabies prevention and control belonging to the local government organization in Mueang Suphan Buri district. Data was collected from the population specifically by the questionnaire having 0.97 confidence value and calculated mean average, percentage and standard deviation. Step 2 to confirm stray dog management guidelines to reduce stray dog problems. Use qualitative research The interview form was used to collect data with 7 key informants, including those involved in local government administration or supervising local government organizations. and private organizations/NGOs and analyze the data with content analysis techniques. Findings revealed the followings. Management guidelines to reduce the problem of stray dogs of local administrative organizations in Mueang Suphan Buri District Overall, it was at a high level in all aspects. There are management guidelines to reduce stray dog problems (1) Reproduction control, including sterilization of dogs. (2) Responsibilities of dog owners include having knowledge and understanding before making a decision before adopting a dog and (3) Building knowledge and understanding about dog raising, i.e. creating awareness and correct attitude for owners by organizing projects or activities to educate and enhance understanding of dog raising and responsibility.

Keywords : Guideline of management; Stray dogs; The local government organization

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันปัญหาสุนัขจรจัดถือเป็นปัญหาระดับชาติ เป็นเรื่องใหญ่ที่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะทำเพียงลำพังไม่สำเร็จได้ ต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาช่วยกัน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มองค์กรเอกชน ควบคู่ไปกับการณรงค์ให้คนเลี้ยงสุนัข

มีความรับผิดชอบ ซึ่งกระบวนการจัดการปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเกี่ยวกับสุนัขจรจัดนั้น มีหน่วยงานราชการที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสุนัขหลายหน่วยงานประกอบด้วย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการด้านสัตว์ กระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการด้านสาธารณสุข และดูแลรักษาโรค และสุขอนามัยของประชาชน กระทรวงมหาดไทย โดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติ ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการกระจายอำนาจด้านการจัดการสาธารณสุข มีหน้าที่ต้องแก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญและป้องกันโรคจากสัตว์สู่คนตาม พ.ร.บ.จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ นำไปสู่การแก้ปัญหาในระดับประเทศ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากสุนัขที่ไม่มีเจ้าของ การจัดการปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นส่วนขับเคลื่อนที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดได้

ในขณะที่จัดของจังหวัดสุพรรณบุรี มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนสุนัขจรจัดในชุมชน/หมู่บ้าน แนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สุนัขจรจัด จำนวนมากได้ก่อให้เกิดปัญหาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมและสาธารณสุข ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ โดยข้อมูลจำนวนสุนัข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จากสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี มีสุนัขจรจัดจำนวน 239,327 ตัว โดยสุนัขจรจัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท (1) สุนัขมีเจ้าของแต่เจ้าของสุนัขขาดความรับผิดชอบต่อในการควบคุมดูแล มีความเป็นอยู่อย่างอิสระในห้วงเวลาใดเวลาหนึ่ง สามารถก่อให้เกิดปัญหาได้เช่นเดียวกับสุนัขที่ไม่มีเจ้าของ (2) สุนัขที่มีผู้ให้อาหาร แต่ไม่มีผู้รับผิดชอบควบคุมดูแล สามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ (3) สุนัขไม่มีเจ้าของ ซึ่งไม่มีผู้ใดควบคุมและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ สาเหตุที่มาของสุนัขจรจัด (1) เจ้าของสุนัขขาดจิตสำนึกรับผิดชอบ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขที่ถูกต้อง ไม่มีการควบคุมการขยายพันธุ์ของสุนัข ไม่มีการหาขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเลี้ยงสุนัข หากสุนัขไม่สวยงามไม่น่ารัก สุนัขเจ็บป่วยจนเกิดเป็นภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลและรักษา หรือสุนัขมีนิสัยดุร้ายขึ้น จึงนำสุนัขไปปล่อยหรือทิ้งตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ (2) สุนัขที่มีเจ้าของแต่ได้พลัดหลงออกจากบ้าน กรณีสุนัขพลัดหลงนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งโดยเฉพาะช่วงเทศกาลที่มีการจุดพลุหรือประทัดอย่างเทศกาลลอยกระทง หรือวันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น (3) หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าของสุนัขไม่มีการควบคุมและป้องกันการผสมพันธุ์ของสุนัข เช่น ไม่มีการทำหมัน ทำให้สุนัขมีจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว (4) การขาดความรับผิดชอบต่อผู้เพาะพันธุ์และสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการเพาะพันธุ์สัตว์เมื่อมีการเพาะพันธุ์สุนัขแต่ไม่สามารถดูแลสุนัขที่เพาะพันธุ์ได้ สุนัขเจ็บป่วย ขยายไม่ได้ ผู้เพาะพันธุ์ไม่ยอมดูแลรักษาต่อไปจึงนำสุนัขมาปล่อย กระทรวงมหาดไทย (2562) จึงได้มีการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการดำเนินการสร้างศูนย์พักพิงสุนัขจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พักพิงสุนัขจังหวัดสุพรรณบุรี แห่งที่ 1 เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี และ ศูนย์พักพิงสุนัขจังหวัดสุพรรณบุรี แห่งที่ 2 อำเภออู่ทอง (เทศบาลตำบลจรเข้สามพัน) เพื่อเป็นการสืบสานพระปณิธาน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ตามโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อให้สุนัขจรจัดมีที่อยู่อาศัย ได้รับความปลอดภัย เพื่อไม่ให้มีการทำลายหรือการฆ่าที่ไม่ถูกวิธี และเป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า โดยสร้างศูนย์พักพิงสุนัขจรจัดจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อบริการสุนัขจรจัดในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 2 แห่ง มีการบริหารจัดการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาวิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ว่ามีแนวทางการจัดการสุนัขจรจัดอย่างไร และเพื่อยืนยันแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ในครั้งนี้เป็นแบบผสมผสาน โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 เพื่อยืนยันแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ มีการออกแบบการวิจัย การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การสร้างและทดสอบเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในแต่ละแบบจะประกอบไปด้วย

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรีและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองสุพรรณบุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนทั้งหมด 86 คน โดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มองค์กรเอกชน/NGO จำนวน 7 คน โดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบมี จุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติ ภายใต้กรอบของการศึกษาวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) ในการวัดระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้ (Likert, 1932) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 86 ชุด พร้อมขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย ภายใน 7 วัน นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant Interview) จำนวน 7 คน โดยทำการสัมภาษณ์เป็นเวลา 1 – 1.5 ชั่วโมง ต่อ 1 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ

สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.30 อาชีพ ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวม พบว่าระดับความคิดเห็นแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.66$ และ $\sigma = .566$) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข ($\mu = 3.71$ และ $\sigma = .547$) รองลงมา คือ ด้านการควบคุมการขยายพันธุ์ ($\mu = 3.67$ และ $\sigma = .565$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข ($\mu = 3.61$ และ $\sigma = .585$) ตามลำดับ

2.1 ด้านการควบคุมการขยายพันธุ์ พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านการควบคุมการขยายพันธุ์สุนัขโดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก ($\mu = 3.67$ และ $\sigma = .565$) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการทำหมันสุนัข ($\mu = 4.08$ และ $\sigma = .382$) รองลงมาคือ มีการฉีดยาคุมกำเนิดสุนัข ($\mu = 3.66$ และ $\sigma = .586$) และมีการขึ้นทะเบียนสุนัขกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 3.57$ และ $\sigma = .585$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการนำสุนัขไป

เลี้ยงดูแลในศูนย์พักพิง ($\mu = 3.51$ และ $\sigma = .609$) และมีหน่วยงานรัฐจัดการควบคุมการขยายพันธุ์ ($\mu = 3.51$ และ $\sigma = .664$) ตามลำดับ

2.2 ด้านความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข พบว่า 8 พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขโดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก ($\mu = 3.61$ และ $\sigma = .585$) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษาลักษณะนิสัยของสุนัขแต่ละสายพันธุ์ ($\mu = 3.70$ และ $\sigma = .533$) รองลงมาคือ มีการดูแลสุขภาพของสุนัข ($\mu = 3.69$ และ $\sigma = .579$) มีสถานที่และบริเวณที่เหมาะสม ($\mu = 3.60$ และ $\sigma = .638$) มีการจัดหาอาหาร/น้ำอย่างเพียงพอ ($\mu = 3.55$ และ $\sigma = .587$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีเวลาให้กับสุนัข ($\mu = 3.52$ และ $\sigma = .589$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข 9 พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขโดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก ($\mu = 3.71$ และ $\sigma = .547$) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีความรู้ลักษณะพฤติกรรมของสุนัขแต่ละสายพันธุ์ ($\mu = 3.98$ และ $\sigma = .405$) รองลงมาคือ การมีความรู้เรื่องการดูแลสุนัขแต่ละสายพันธุ์ ($\mu = 3.70$ และ $\sigma = .575$) การมีความรู้เรื่องโภชนาการอาหารของสุนัข ($\mu = 3.67$ และ $\sigma = .541$) มีความรู้เรื่องโรคต่างๆ ในสุนัข ($\mu = 3.64$ และ $\sigma = .592$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ($\mu = 3.57$ และ $\sigma = .624$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เพื่อยืนยันแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มองค์กรเอกชน/NGO จำนวน 7 คน ภายใต้กรอบของการศึกษาวิจัยโดยมีผลการศึกษา และวิเคราะห์ผลดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลยืนยันแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ด้านการควบคุมการขยายพันธุ์ ซึ่งเป็นการผสมผสานความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ประกอบไปด้วย การทำหมันและการจัดทำศูนย์พักพิงสัตว์ การขึ้นทะเบียนสัตว์เพื่อจัดระเบียบสุนัข การบังคับใช้กฎหมายการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ และ หน่วยงานจัดให้มีการควบคุมการขยายพันธุ์

3.2 ผลการวิเคราะห์ยืนยันแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ด้านความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข ซึ่งเป็นการผสมผสานความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ประกอบไปด้วย มีความรู้ความเข้าใจก่อนตัดสินใจก่อนนำสุนัขมาเลี้ยง มีความพร้อมและศักยภาพในการเลี้ยงสุนัข และแจ้งขออนุญาตเลี้ยงสุนัขต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3 ผลการวิเคราะห์ยืนยันแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข ซึ่งเป็นการผสมผสานความคิดเห็นจากการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ประกอบไปด้วย การสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่ผู้เลี้ยง จัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจในการเลี้ยงสุนัขและความรับผิดชอบ และการรณรงค์ให้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่ตามมา และการสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายการทารุณกรรมสัตว์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

1. ด้านการควบคุมการขยายพันธุ์ พบว่า แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จากแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำหมันสุนัข และยืนยันแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัด จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ การทำหมันสุนัข เช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การทำหมันสุนัข จะสามารถแก้ปัญหาสุนัขจรจัดได้ในระยะยาว ซึ่งเป็นวิธีที่ยั่งยืนมากที่สุดเพื่อตัดวงจรสุนัขจรจัดข้างถนน โดยควรทำหมันให้สุนัขทั้งตัวผู้และตัวเมีย และทั้งสุนัขไม่มีเจ้าของและสุนัขมีเจ้าของที่เจ้าของไม่สามารถดูแลจำนวนที่เพิ่มขึ้นได้ในอนาคต ซึ่งการทำหมันสุนัขนั้นนอกจากจะช่วยควบคุมประชากรสุนัขที่อาจเกิดโดยไม่ตั้งใจแล้ว ยังมีประโยชน์ในด้านสุขภาพให้กับสุนัขอีกด้วย ซึ่งโดยรวมแล้วสามารถช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้เลี้ยงได้มากกว่าการเลี้ยงดูลูกสุนัข และการพาไปรักษาโรคต่างๆ การทำหมันเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถลดจำนวนประชากรสุนัขจรจัดและการแก้ไขปัญหานี้สุนัขจรจัดได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวี แสงสร้อย และสิริศักดิ์ ชีช่วง (2562) ได้ศึกษาเรื่องการควบคุมประชากรสุนัขจรจัดโดยการตัดท่อน้ำเชื้อในสุนัขผู้คุมฝูง การศึกษาทดลองการเปรียบเทียบระยะเวลาและพฤติกรรมการทำหมันโดยวิธีการตอนและการตัดท่อน้ำเชื้อในสุนัขจรจัด พบว่าการตอนมีระยะเวลาการทำที่เร็วกว่าการตัดท่อน้ำเชื้อ แต่การทำหมันด้วยวิธีการตัดท่อน้ำเชื้อไม่สามารถลดการเกิดพฤติกรรม อีกทั้งยังเพิ่มการเกิด พฤติกรรม การหวงอาณาเขต ในขณะที่การทำหมันโดยวิธีการตอนไม่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถ เป็นแนวทางในการควบคุมประชากรสุนัขจรจัดได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ สุนนทะนาม , หัซซากร วงศ์สายัณห์ (2561) ศึกษานโยบายเรื่องสุนัขจรจัดของกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองชิคาโก จากพบว่า การจัดการสุนัขจรจัดรวมถึงสัตว์เลี้ยงภายในเมือง ที่สังเกตได้จากหลายนโยบายไม่ว่าจะเป็นการทำหมัน ฉีดวัคซีน หรือแม้กระทั่งศูนย์รับเลี้ยงสุนัข ทั้งกรุงเทพมหานครและเมืองชิคาโกมีความ คล้ายคลึงกันเกือบทั้งหมด วิธีการแก้ไขปัญหานี้สุนัขจรจัดโดยมีต้นแบบมาจากเมืองชิคาโกนั้นมี หลายประการโดย วิธีการแก้ไขปัญหานี้สุนัขจรจัด ประการที่สอง คือการทำหมัน และฉีดวัคซีน

2. ด้านความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข พบว่า แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จากแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษาลักษณะนิสัยของสุนัขแต่ละสายพันธุ์ และยืนยันแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัด จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ มีความรู้ความเข้าใจก่อนตัดสินใจก่อนนำสุนัขมาเลี้ยง ทั้งนี้เจ้าของสุนัขควรมีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลสุนัขทั้งในลักษณะนิสัยของสุนัขและพฤติกรรมของสุนัขแต่ละสายพันธุ์ ควรมีความพร้อมก่อนที่จะตัดสินใจนำสุนัข มาเลี้ยงดูแล ทั้งมีความพร้อมทั้งในด้านสถานที่และตัวบุคคล คือ สถานที่ต้องมีรั้วรอบขอบชิดที่สามารถควบคุมหรือจำกัดบริเวณให้สุนัขอยู่ในบ้านหรือที่พักอาศัยได้ และต้องมีบริเวณบ้านที่เหมาะสมกับการเลี้ยงสุนัขตามสายพันธุ์ ส่วนตัวบุคคล ต้องมีความพร้อมในเรื่องการดูแลสวัสดิภาพสัตว์ การดูแลให้อาหารเจ็บป่วยพาไปรักษา รวมถึงรับผิดชอบพาสุนัขไปทำหมัน หากไม่ต้องการหรือไม่สามารถเลี้ยงลูกสุนัขหลายตัวได้ และควรมีเวลาให้กับสุนัขด้วย นอกจากนี้ความรับผิดชอบของเจ้าของกิจการเพาะพันธุ์สุนัขเพื่อการจำหน่ายก็จำเป็นเช่นกัน ซึ่งความรับผิดชอบของผู้เลี้ยงเป็นส่วนสำคัญมากๆ เพราะถ้าผู้เลี้ยงไร้ความรับผิดชอบ สุนัขก็จะตกเป็นสุนัขจรจัดในที่สุด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะบังคับใช้กฎหมายหรือออกข้อบัญญัติมาบังคับใช้ให้เจ้าของเกิดความรับผิดชอบต่อสุนัขของตนเอง รวมถึงรับทราบข้อกำหนดและบทลงโทษตามกฎหมายก่อนตัดสินใจก่อนนำสุนัขมาเลี้ยง ความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขจึงเป็นแนวทางการลดปัญหาสุนัขจรจัดได้อีกแนวทางหนึ่งที่สำคัญมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สง่า อัครปรีดี (2562) การศึกษามาตรการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในรัฐนิวเซาท์เวลส์ (New South Wales) ซึ่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ มีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์และสวัสดิภาพของสัตว์เลี้ยง ได้แก่ กฎหมายป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ และกฎหมาย สัตว์เลี้ยงไว้เป็นเพื่อน โดยมาตรการที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด มีดังนี้ (1) การฝังไมโครชิปสุนัข และการขึ้นทะเบียนสุนัข (2) สถานกักสัตว์ของท้องถิ่น รัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลียมีกฎหมายกำหนดให้ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ที่ถูกทอดทิ้ง หรือที่พลัดหลงกับเจ้าของ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะนำสัตว์นั้นส่งคืนให้กับเจ้าของหรือส่งไปยังสถานที่ที่กำหนดไว้ (3) มาตรการสำหรับสัตว์เลี้ยงก่อความเดือดร้อนรำคาญหน่วยงานราชการของรัฐนิวเซาท์เวลส์ สามารถดำเนินการสอบสวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาเสียงเห่ารบกวนของสุนัขได้ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบพบว่า มีปัญหาตามการร้องเรียน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้เจ้าของสุนัขป้องกันไม่ให้สุนัขก่อความเดือดร้อนรำคาญขึ้นอีก ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบว่า เจ้าของสุนัขไม่สามารถปฏิบัติตามได้ จะออกคำสั่งให้สุนัขนั้นเป็นสุนัขที่ก่อความเดือดร้อนรำคาญ ซึ่งคำสั่งดังกล่าวจะทำให้เจ้าของสุนัข ต้องระงับมิให้สุนัขก่อความเดือดร้อนรำคาญขึ้นอีก มิเช่นนั้นจะได้รับโทษปรับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศนันท์ ปานาภรณ์ (2563) ศึกษาเรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดในประเทศไทย : ศึกษากรณีบทบาทของผู้ประกอบกิจการเพื่อจำหน่ายสุนัข พบว่าสาเหตุหนึ่งของปัญหาสุนัขจรจัดที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้น ปัญหาจากผู้ประกอบกิจการเพื่อจำหน่ายสุนัขที่ไม่มีความรับผิดชอบและขาดมาตรฐานในการประกอบกิจการ มีปัญหาในเรื่องของการดำเนิน

กิจการอย่างมีมาตรฐาน การจัดสวัสดิภาพที่ดีแก่สุนัขในสถานประกอบการ และปัญหาการทิ้งสุนัขที่ไม่สามารถจำหน่ายได้หมด ส่งผลให้มีการเพิ่มขึ้นของสุนัขจรจัดอีกทางหนึ่ง

3. ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข พบว่า แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จากแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีความรู้เรื่องการดูแลสุนัขแต่ละสายพันธุ์ และยืนยันแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัด จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ การสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่ผู้เลี้ยง และจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจในการเลี้ยงสุนัขและความรับผิดชอบ ทั้งนี้ต้องทำความเข้าใจก่อนว่าการเลือกสุนัขมาเลี้ยง เราจะเลี้ยงสุนัขเพื่ออะไร เช่น ต้องการเอามาเลี้ยงเพื่อคลายเหงา ต้องการเลี้ยงเป็นเพื่อนเล่น หรือต้องการเลี้ยงเพื่อเฝ้าบ้าน ซึ่งวัตถุประสงค์ หรือความต้องการของเรานั้น มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการเลือกสายพันธุ์ สุนัขที่เหมาะสมกับสิ่งที่เราต้องการ บางสายพันธุ์ต้องการพื้นที่การเลี้ยง บางสายพันธุ์ต้องการสภาพอากาศแบบไหน ต้องรู้ว่ามีความพร้อมหรือไม่ ความพร้อมในการความรับผิดชอบที่จะดูแลทั้งเรื่องค่าใช้จ่าย ที่เป็นเรื่องสำคัญมากเพราะปัจจุบัน ค่ารักษาพยาบาลสัตว์ ค่าอุปกรณ์การเลี้ยง ค่าอาหาร มีราคาสูง จึงจำเป็นต้องศึกษาความต้องการเลี้ยงสุนัขและความรู้เรื่องการดูแลสุนัขแต่ละสายพันธุ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ สุนนทะนาม , หัซซากร วงศ์สายัณห์ (2561) ศึกษานโยบายเรื่องสุนัขจรจัดของกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองชิคาโก ประการที่หนึ่ง การจดทะเบียนสุนัข ส่งเสริมให้เจ้าของสุนัขใส่ใจกับสุนัขเลี้ยงของตนมากขึ้น ด้วยการขอให้สุนัขมาฉีดไมโครชิปและทำประวัติไว้กับกรุงเทพมหานคร เมื่อฉีดไมโครชิปแล้วกรุงเทพมหานคร จะออกบัตรประจำตัวสุนัขให้ และประการที่หก ปลุกฝังเรื่องสวัสดิภาพสัตว์ให้ เด็กและเยาวชน โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างหลักสูตรการเลี้ยงสุนัขเลี้ยงสัตว์อย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดระยะยาว เป็นการสร้างจิตสำนึกอีกรูปแบบหนึ่งให้กับเจ้าของสุนัข รวมไปถึงหน่วยงานภาครัฐเองควรจะมีการสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่ผู้เลี้ยง อาจจะเป็นรูปแบบการจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจในการเลี้ยงสุนัขและความรับผิดชอบ รวมไปถึงการสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายการทารุณกรรมสัตว์ มีการออกเทศบัญญัติ บังคับใช้ ตลอดจนรณรงค์ให้เจ้าของสุนัขทำสุนัขที่ตนเองเลี้ยงไว้ไปทำหมัน ฉีดวัคซีน เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข ไม่ให้เกิดปัญหาสุนัขจรในอนาคตได้ หรืออาจจะมีการบังคับกฎหมายหากไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนก็ให้เสียค่าปรับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมปอง เจริญสุข (2556) ศึกษาวิจัย เรื่อง มาตรการในการจัดการสุนัขจรจัดในเขตเทศบาลตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จากการศึกษาพบว่าสภาพปัญหาในการจัดการสุนัขจรจัดในเขตเทศบาลตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เกิดปัญหาสุนัขจรจัดมีจำนวนมาก ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อมนุษย์ที่ปล่อยหรือทิ้งสุนัขให้กลายเป็นสุนัขจรจัด เทศบาลตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ได้แก้ปัญหาด้วยมาตรการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การทำหมันสุนัขจรจัด พร้อมทั้งฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การนำสุนัขจรจัดที่จับได้มาเลี้ยงในสถานที่เลี้ยงของหน่วย

ศูนย์ฝึกทหารใหม่ในความรับผิดชอบของทางเทศบาลตำบลบางเสร่ หรือส่งเสริมให้ประชาชนนำนัชจรจัดไปเลี้ยง จึงได้มีการพยายามที่จะจัดระเบียบสุนัขที่มีเจ้าของ ด้วยการอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข และเทศบัญญัติ เรื่องเกี่ยวกับการควบคุมสุนัข เพื่อแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในเขตเทศบาลตำบลบางเสร่ โดยให้เทศบาลประกาศให้เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือการปล่อยสุนัข ซึ่งมีผลห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยสุนัขในที่สาธารณะ หรือในเขตควบคุมการเลี้ยงสุนัข และนอกจากนี้ยังมีการกำหนดให้เจ้าของสุนัขต้องพาสุนัขของตนไปรับการจดทะเบียนฝังไมโครชิป พร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ต่าง ๆ ในการเลี้ยงดูสุนัข

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดปัญหาสุนัขจรจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

1.1 ด้านการควบคุมการขยายพันธุ์ เป็นแนวทางการทำหมันสุนัข จะสามารถแก้ปัญหาสุนัขจรจัดได้ในระยะยาวเป็นวิธีที่ยั่งยืนมากที่สุดเพื่อตัดวงจรสุนัขจรจัด เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถลดจำนวนประชากรสุนัขจรจัดและการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดได้อย่างแท้จริง

1.2 ด้านความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข เป็นปัญหาหลักของการเกิดปัญหาสุนัขจรจัด ควรมีความรู้ความเข้าใจก่อนตัดสินใจก่อนนำสุนัขมาเลี้ยง มีความพร้อมทั้งในด้านสถานที่และตัวบุคคล มีความพร้อมในเรื่องการดูแลสวัสดิภาพสัตว์ ควรมีการแจ้งขออนุญาตการเลี้ยงสุนัขต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาถึงความพร้อมและสร้างความเข้าใจก่อนอนุญาตให้มีการเลี้ยง

1.3 ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข เจ้าของผู้เลี้ยงสุนัขต้องมีความรู้เรื่องการดูแลสุนัขแต่ละสายพันธุ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่ผู้เลี้ยง เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัข ไม่ให้เกิดปัญหาสุนัขจรในอนาคตได้ หรืออาจจะมีการบังคับกฎหมาย หากไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนก็ต้องได้รับบทลงโทษตามกฎหมาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษานโยบายการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด อย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด เพื่อนำไปปรับปรุงและนำไปใช้ประโยชน์แก่ชุมชน

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงมหาดไทย, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). คู่มือแนวทางการบริหารจัดการ
สถานสงเคราะห์สัตว์. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

- ทยาวิริ์ ช่างบรรจง ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และพระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการสถานพักพิงสุนัขจรจัดต้นแบบในวัดตามหลักพุทธสันติวิธี: ศึกษากรณี วัดโตนด อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* 8(3), 855-869.
- นุชนารถ เจริญสุข. (2560). *มาตรฐานทางกฎหมายในการควบคุมเลี้ยงสุนัข*. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เบญจมาศ สุนทนนาม และ หัซซากร วงศ์สายัณห์. (2561). นโยบายเรื่องสุนัขจรจัดของกรุงเทพมหานคร : ศึกษา เปรียบเทียบระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองซิดนีย์. (เอกสารการนำเสนอโครงการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ปริญญาวิน ชมเสวก. (2558). *แนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสุนัขจรจัด : ศึกษากรณีที่มีการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน.
- พนมพร แสนประเสริฐ. (2563). ปัญหาการทอดทิ้งสัตว์ในสังคมไทยกับแนวคิดประโยชน์นิยม. *วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม.* 7(2), 175-186.
- พัชรินทร์ สิริสุนทร และคณะ . (2563). แผนชุมชนเพื่อการจัดการสุนัขเลี้ยงปล่อยและสุนัขจรจัดในเขตชุมชนเมือง กรณีศึกษาเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.* 8(1), 90-108.
- พิทักษ์พงษ์ ชัยคช. (2561). *มาตรการทางกฎหมาย และการควบคุมการเลี้ยงสุนัขเพื่อการค้าในประเทศไทย*. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์และปริทรรศน์.* 7(2), 689-696.
- ยศนันท์ ปานาภรณ์. (2562) *มาตรการทางกฎหมายในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดในประเทศไทย : ศึกษากรณีบทบาทของผู้ประกอบกิจการเพื่อจำหน่ายสุนัข*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิภาวี แสงสร้อย สิริศักดิ์ ชีช่วง. (2562). *การควบคุมประชากรสุนัขจรจัดโดยการตัดท่อนำสุจิในสุนัขผู้เลี้ยง*. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- สง่า อัครปรีดี. (2562). *กฎหมายเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงของประเทศออสเตรเลีย*. สืบค้นวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2565,
- จาก <http://web.krisdika.go.th/pdfPage.jsp?type=act&actCode=361>
- สมปอง เจริญสุข. (2556). *มาตรการในการจัดการสุนัขจรจัดในเขตเทศบาลตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรวิศ ธาณีโต. (2563). *โครงการสุนัขชุมชนเพื่อการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดอย่างยั่งยืน*. สืบค้นวันที่ 26 ธันวาคม 2564, จาก <https://dld.go.th/th/index.php/th/newsflash/director-news/22282-head-25630710-3>
- Likert, R. (1932). *A technique for the measurement of attitudes*. Archives of Psychology.

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัด
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Administration the Quality-of-Life Center and Elderly Occupation
Promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

บัณฑิต สวนขวัญ¹ นฤมล อนุนธิพัฒน์²

Bandih Suankwan, Nalaumon Anusonphat

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีการศึกษาปริญญาตรี อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีตำแหน่งคณะกรรมการ และมีอายุการปฏิบัติงานในศูนย์ 1-3 ปี 2. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน มีความคิดเห็นในระดับมาก 3. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ และอายุการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารจัดการ; ศูนย์พัฒนาอาชีพ; ผู้สูงอายุ

Received: 2022-10-03 Revised: 2022-12-13 Accepted: 2022-12-17

¹หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration Program Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
e-mail: lamjaybandith@gmail.com

² หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration Program Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author
e-mail: analaumon@aru.ac.th

Abstract

This study aimed to 1) study the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province 2) study the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province categorized by personal factors. The sample of this study was 210 board of directors of the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province. Tool of this study was the questionnaires. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test. The results found that 1. Most participants were women age over 60 years old, bachelor's degree of educational level, own their business or merchant for their occupations, and they hold the position of board of directors and their work experience is between 1 – 3 years. 2. In general, the opinions of the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province was at the high level. And when considering on each aspect found that the operation aspect, the organizing activities to promote quality-of-life aspect, the data system creating aspect, the network cooperation of network organization in the community aspect, and the promoting and supporting aspects were at the high level. 3. The comparison of the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province categorized by personal factors found that different sex and working experience had the difference of the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province at the 0.5 level of statistical significant.

Keywords: Administration; Occupational Promoting Center; Elderly

บทนำ (Introduction)

การสูงวัยของประชากรเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกในต้นสหัสวรรษนี้ ประชากรโลกมีอายุสูงขึ้น เนื่องมาจากอัตราเกิดที่ลดลงและผู้คนมีอายุยืนยาวขึ้นประชากรโลกกำลังมีอายุสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 2020 โลกของเรามีประชากรรวมทั้งหมด 7,795 ล้านคน โดยมี “ผู้สูงอายุ” ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป 1,050 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด “ผู้สูงอายุวัยปลาย” ที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากถึง 146 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 2 ของประชากรทั้งหมดในปี 2020 ทวีปที่มีอัตราผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ยุโรปร้อยละ 26 อเมริกาเหนือร้อยละ 23 และภาคพื้นมหาสมุทร ร้อยละ 18 โดยประเทศที่มีอัตราผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไปสูงสุด 3

อันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น ร้อยละ 34 อิตาลีร้อยละ 30 และโปรตุเกส ฟินแลนด์ กรีซ ร้อยละ 29 (สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2563.โดย มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ (มส.ผส.)

ตาราง 1.1 ประเทศที่มีอัตราผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก 10 อันดับแรก พ.ศ. 2563

	ประเทศ	จำนวน ประชากร ทั้งหมด (ล้านคน)	จำนวน ประชากร 60 ปีขึ้นไป (ล้านคน)	ร้อยละ ประชากร ร 60 ปี ขึ้นไป	จำนวน ประชากร 80 ปีขึ้นไป (ล้านคน)	ร้อยละ ประชากร 80 ปีขึ้นไป	ประชากร กร 65 ปีขึ้นไป
1	ญี่ปุ่น	126.5	43.3	34.3	11.6	9.0	28.4
2	อิตาลี	60.5	18.0	29.8	4.5	7.5	23.3
3	โปรตุเกส	10.2	3.0	29.4	0.7	6.7	22.8
4	ฟินแลนด์	5.5	1.6	29.0	0.3	5.6	22.6
5	กรีซ	10.4	3.0	28.8	0.8	7.5	22.3
6	เยอรมนี	83.8	24.0	28.6	5.9	7.10	21.7
7	โครเอเชีย	4.1	1.2	28.3	0.2	5.7	21.3
8	บัลแกเรีย	6.9	2.0	28.2	0.3	4.7	21.5
9	มอลตา	0.4	0.1	28.1	0.0	4.9	21.3
10	สโลวีเนีย	2.1	0.6	27.7	0.1	5.5	20.7

ที่มา. จาก สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2563.โดย มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ (มส.ผส.), กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2563, น. 28.

ทวีปเอเชียมีประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มากถึง 607 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 57.8 ของผู้สูงอายุของทั่วโลก ผู้สูงอายุวัยปลาย (80 ปีขึ้นไป) ชาวเอเชียก็มีมากที่สุดเช่นกันคือมีจำนวนมากถึง 72 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 49.1 ของผู้สูงอายุวัยปลายทั่วโลก 146 ล้านคน หากวัดระดับความสูงวัยของประชากรด้วยอัตราสูงอายุ ทวีปยุโรปมีอัตราผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) สูงที่สุดในโลกคือ ร้อยละ 25.7 รองลงมาคือ ทวีปอเมริกาเหนือที่มีอัตรา ผู้สูงอายุร้อยละ 23.1ทวีปที่มีประชากรเยาว์วัยที่สุด ได้แก่ แอฟริกาที่มีอัตราผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 5.5 การเพิ่มขึ้น ของผู้สูงอายุวัยปลาย (80 ปีขึ้นไป) เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ในปี 2020 ผู้สูงอายุวัยปลายในทวีปเอเชียมีจำนวน มากถึง 72 ล้านคน คิดเป็นอัตราผู้สูงอายุวัยปลาย ร้อยละ 1.5 ของประชากรทุกวัยในทวีปนี้ ทวีปที่มีอัตราผู้สูงอายุวัยปลายสูงที่สุดในโลกได้แก่ ยุโรป ร้อยละ 5.3 และ รองลงมาเป็นอเมริกาเหนือ ร้อยละ 4.0 ทวีปที่มีอัตรา ผู้สูงอายุวัยปลายต่ำสุด ได้แก่ แอฟริกา ซึ่งมีเพียงร้อยละ 0.4 เท่านั้นในปี 2020 อาเซียนมีประชากรรวมทั้งหมด 664 ล้านคน อาเซียนมีผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปเป็นจำนวน 73 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 11 ของประชากรทั้งหมด “ผู้สูงอายุวัยปลาย” ที่มีอายุ 80 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 7.6 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด ในปี 2020ประเทศสมาชิก

อาเซียน 6 ประเทศ เป็นสังคมสูงวัยแล้ว คือมีอัตรา ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปถึงร้อยละ 10 แล้ว ได้แก่ สิงคโปร์ (ร้อยละ 21) ไทย (ร้อยละ 18) เวียดนาม (ร้อยละ 12) มาเลเซีย (ร้อยละ 11) อินโดนีเซีย (ร้อยละ 10) และเมียนมา (ร้อยละ 10)

ปัญหาที่ผู้วิจัยพบจากการวิจัย การที่มีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นในสัดส่วนของประชากรอาจจะทำให้ผู้สูงอายุประสบภาวะยากลำบากสูงกว่าวัยอื่น โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม การที่ไม่มียุทธศาสตร์ดูแล เนื่องจากความเสื่อมสภาพของร่างกายตามวัย และโรคภัยที่มากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดภาวะการพึ่งพาที่สูงขึ้นและมีความต้องการดูแล ระยะยาวจากสังคม การแก้ปัญหาเรื่องนี้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรริบดำเนินการ เพื่อเป็นการรองรับสังคมสูงวัยของไทยที่จะต้องเผชิญกับปัญหาความยากจน การถูกทอดทิ้ง การเป็นผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการดูแลและก่อให้เกิดปัญหาภาระด้านงบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุ การที่ไม่มียุทธศาสตร์การให้ความช่วยเหลือการคุ้มครองผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพขาดการบูรณาการด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะส่งผลให้รัฐบาลไม่สามารถ ดูแลผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ

การแก้ปัญหาดังนั้นการยกระดับคุณภาพชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ภาครัฐต้องมีการวางแผน ในการวางระบบโครงสร้างการจัดสรรรายได้ การจัดสวัสดิการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การดูแล การสงเคราะห์ให้กับผู้สูงอายุในการจัดบริการสาธารณะ สร้างการมีส่วนร่วม การให้บริการทางด้านสาธารณสุขและการส่งเสริมสุขภาพให้กับประชาชนในพื้นที่ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ นอกจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ยังมีกลไกในระดับพื้นที่ในการขับเคลื่อนให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จึงมีความความสนใจศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เพื่อที่จะนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุให้เกิดประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและชุมชนอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัด ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 35 ศูนย์ รวมทั้งสิ้น 445 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากร ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 35 ศูนย์ ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่ม จำนวน 210 คน ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยด้วยการใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1967 อ้างถึงใน สมบูรณ์ สุริยวงศ์, 2542, หน้า 84 - 94) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นคำนวณหาขนาดตัวอย่างจาก กลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมเกณฑ์ที่กำหนด โดยมี ขั้นตอนการสุ่มดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างโดยให้มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } n &= \frac{442}{1 + 442(0.0025)^2} \\ &= \frac{442}{1 + 442(0.000625)} \\ &= \frac{442}{1.275} \\ &= 346.66666666666666 \end{aligned}$$

จากการคำนวณได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ = 210 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อนำมาเป็นตัวชี้วัดตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลมีจำนวน 6 ข้อประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) อาชีพ 5) ตำแหน่ง 6) อายุงาน

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วย

1) ด้านการดำเนินการของศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2) ด้านแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3) ด้านการจัดทำระบบของศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4) ด้านเครือข่ายความร่วมมือของศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อคำถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) มีสเกลการวัด 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และมีเกณฑ์ในการประเมินให้ค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น	5
มาก	ให้ค่าคะแนนเป็น	4
ปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเป็น	3
น้อย	ให้ค่าคะแนนเป็น	2
น้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น	1

แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างประกอบด้วยคำถามเชิงคุณภาพที่เสนอแนะเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่ศึกษา
2. ทำการกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย และเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการสร้างข้อคำถามแบบสอบถาม

สร้างแบบสอบถามโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยมีวิธีการดังนี้

1) การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้

2) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้จริง พร้อมทั้งสร้างคู่มือลงรหัสข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในพื้นที่วิจัยระยะเวลาเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 – 31 มีนาคม 2565 โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และส่งหนังสือถึงศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 35 ศูนย์ที่ส่งมาได้ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย

2. ติดต่อประสานงานกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อขอจำนวนศูนย์และจำนวนคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด มาเป็นบัญชีในการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ

3. ประสานขอความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตั้งอยู่

4. ผู้วิจัยเดินทางไปยังศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นชี้แจงวิธีการในการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด

5. ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

6. ลงรหัสข้อมูล โดยนำข้อที่เก็บรวบรวมได้มุลคีย์ลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ตามคู่มือการลงรหัส และวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของประชาชน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าสัณยัตริยลละ (Percentage)

2. ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ข้อมูลทั่วไปของประชาชนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกันทดสอบด้วยค่าที (Independent Sample t - test) คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การทดสอบแบบวิเคราะห์ความแปรปรวน 1 ตัวแปร (One - way ANOVA) หรือค่าเอฟ (F - test) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ในกรณีที่มีนัยสำคัญทางสถิติและใช้วิธีการของ Fisher's Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 ส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 มีตำแหน่งคณะกรรมการ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 76.7 และมีอายุการปฏิบัติงานในศูนย์ 1-3 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3

2. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน มีความคิดเห็นในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

3.1 เพศแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านจัดทำระบบข้อมูลแตกต่างกัน

3.2 อายุแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล และด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชนไม่แตกต่างกัน

3.3 ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริม

คุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนไม่แตกต่างกัน

3.4 อาชีพแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนไม่แตกต่างกัน

3.5 ตำแหน่งแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนไม่แตกต่างกัน

3.6 อายุการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน มีความคิดเห็นในระดับมาก สามารถแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้สูงอายุและผู้ที่มีส่วนได้เสียในชุมชน เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาแบบการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประโยชน์ที่ชัดเจนของการส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุ คือ การให้ความรู้ด้านสุขภาพ การให้มีบริการตรวจสุขภาพประจำปีสำหรับผู้สูงอายุ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการกายภาพบำบัดสำหรับผู้สูงอายุ และอื่นๆ ที่ผู้สูงอายุสามารถอยู่ในสังคมอันนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างต่อเนื่องด้วยก็จะเกิดประโยชน์กับตัวผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษยา ลิ้มงาม (2560) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการและแนวทางการพัฒนาการให้การสนับสนุนสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพ คือ ต้องการรักษาสุขภาพฟรีและต้องการคำแนะนำด้านสุขภาพ รัฐบาลควรให้การสนับสนุนการรักษาพยาบาลฟรี สำหรับผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป พร้อมทั้งคำแนะนำ ในการดูแลสุขภาพ เพิ่ม

ช่องทางการรักษา และครอบคลุมโรคต่าง ๆ ด้วย พร้อมทั้งจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ และจัดหาผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของการกินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การดูแลสุขภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ โฆษิตวานิช (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนตามแนวทางชุมชนเข้มแข็งและการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการดำเนินงาน และระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ มีกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ ในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุมีความต้องการให้ศูนย์ฯ ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาด้านจิตใจของผู้สูงอายุ เช่น การปฏิบัติธรรม การเข้าค่ายผู้สูงอายุ และศูนย์ฯ ควรจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น กิจกรรมรำวง วันผู้สูงอายุ การแข่งขันกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษยา ลิ้มงาม (2560) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการและแนวทางการพัฒนาการให้การสนับสนุนสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุ คือ ต้องการศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ แนวทางการพัฒนาสวัสดิการตามความต้องการของผู้สูงอายุ คือ ควรมีกิจกรรมรวมกลุ่ม และจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนาสวัสดิการของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ คือ จัดตั้งชมรมให้ผู้สูงอายุ เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม แนวทางการพัฒนาสวัสดิการของเจ้าหน้าที่พนักงานฝ่ายสวัสดิการ คือ จัดสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมหรือตั้งชมรมให้แก่ผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวณิชยา ประไพภักดิ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอมือง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอมือง จังหวัดพิจิตร ทั้งหมด 6 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับการผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสังคมและนันทนาการ

1.3 ด้านจัดทาระบบข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ มีการจัดเก็บข้อมูลในด้านสุขภาพของผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะว่าสวัสดิการด้านสุขภาพมีความสำคัญอันดับต้น โดยผู้สูงอายุและผู้ดูแลเกือบทั้งหมดต้องการให้ศูนย์พัฒนาฯ มีการจัดให้มีการมาตรวจสุขภาพฟรีให้กับผู้สูงอายุถึงบ้าน หรือสถานอนามัยใกล้ๆ บ้าน และต้องการให้ผู้สูงอายุไม่เสียค่ารักษาพยาบาลในยามเจ็บป่วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวณิชยา ประไพภักดิ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอมือง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุให้กับประชาชนเพื่อรองรับการก้าว

เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นงานการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาและมุ่งพัฒนาสังคมตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง

1.4 ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ ได้มีการประสานความร่วมมือในการสนับสนุนด้านวิทยากร/องค์ความรู้ ที่ เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุต้องการให้ผู้ศูนย์ พัฒนาฯ จัดหางานให้ผู้สูงอายุเท่าที่สามารถทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ บุญหลวง (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางการจัดการชุมชนต้นแบบบ้านทุ่งศรี จังหวัดแพร่” ผล การศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการชุมชนและนำไปสู่การเป็นชุมชน ต้นแบบของชุมชนบ้านทุ่งศรี หมู่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ประกอบด้วย 1. ผู้นำ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะสร้างสรรค์ชุมชนให้มีความเปลี่ยนแปลง 2.คนในชุมชนที่ต้องมี ความเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ มีความคิดที่จะร่วมมือในการพัฒนา 3.การเรียนรู้ของชุมชน นับเป็น ปัจจัยที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงชุมชนได้โดยง่าย 4. เครือข่ายและความร่วมมือ.โดยที่ความสำเร็จ ของชุมชนจะเกิดขึ้นได้ ย่อมต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆภาครัฐต้องสร้างศักยภาพ สร้างการเรียนรู้ สร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ให้แก่ผู้นำ และผู้ที่มีจิตอาสาในชุมชน ให้ สามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางการสร้างพัฒนาหรือจัดการชุมชนให้เกิดเป็น ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเอง พร้อมทั้งต้องสร้างความเป็นเครือข่าย และสร้างความร่วมมือในด้าน ต่างๆ ให้ชุมชนสามารถพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้อย่างไม่มีอุปสรรค หรือปัญหาใดๆ อันจะนำไปสู่ ความล้มเหลวของชุมชน

1.5 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ มีลักษณะสถานที่ตั้งสะดวกและสามารถให้ผู้สูงอายุเข้าไปใช้บริการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุก็มีความรู้ความสามารถเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว และถ้าได้มีการส่งเสริมให้ เกิดการรวมกลุ่มกันในชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมเสริมสร้างรายได้แก่ผู้สูงอายุ และศูนย์ควรจัดให้มี สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษยา ลิ้มงาม (2560) ได้ศึกษา เรื่องความต้องการและแนวทางการพัฒนาการให้การสนับสนุนสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การ บริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความต้องการ สวัสดิการของผู้สูงอายุ คือ ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากอาชีพเสริม แนวทางการพัฒนาสวัสดิการ ตามความต้องการของผู้สูงอายุ คือ ควรมีศูนย์ข้อมูลอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนา สวัสดิการของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ คือ จัดงบประมาณสำหรับเบี้ยยังชีพเพิ่มเติม และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีอาชีพ แนวทางการพัฒนาสวัสดิการของเจ้าหน้าที่พนักงาน ฝ่ายสวัสดิการ คือ จัดอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้สูงอายุ

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ ผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ และอายุการ ปฏิบัติงานแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุใน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาที่พบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริสุข นาคะเสนีย์ (2561) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองโดยภาพรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวณิชยา ประไพภักดิ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอเมืองจังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอเมืองจังหวัดพิจิตร พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ โรคประจำตัว อายุ ลักษณะการอยู่อาศัย และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีระดับความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภสร ตรีรัตน์พิจารณ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังและการรับรู้ของผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เทศบาลนครนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้ของผู้ใช้บริการต่อคุณภาพบริการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เทศบาลนครนนทบุรี พบว่า โดยการรับรู้คุณภาพบริการแตกต่างจากความคาดหวังในคุณภาพบริการทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปปรับใช้กับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ควรจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้สูงอายุโดยเฉพาะในกลุ่มที่มีโรคประจำตัวและไม่มีโรคประจำตัว
2. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุควรมีการให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ การจัดสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ แก่ ผู้สูงอายุ สมาชิกในครอบครัว ผู้ดูแลหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นประจำในรอบปีที่ผ่านมา ควรจัดให้มีสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ
3. ด้านจัดทาระบบข้อมูล ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุผู้สูงอายุควรมีการใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล ค้นหาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุได้อย่างสม่ำเสมอ ควรจัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา แก้ไขปัญหาแก่ผู้สูงอายุ
4. ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุควรมีการประสานความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของ

ศูนย์ฯ จากหน่วยงานภาคเอกชน และชุมชน ควรมีกิจกรรมการมอบรางวัลให้กับอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุดีเด่นประจำปี เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ

5. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุควรมีกองทุนกู้ยืมให้กับผู้สูงอายุไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ และควรมีเจ้าหน้าที่รักผิดชอบในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์ เพื่อให้มีการประสานงานร่วมกันในการทำกิจกรรมระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นในพื้นที่ที่ดำเนินงานตามนโยบายด้านสวัสดิการของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เพื่อได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ฯ ต่อไป

2. ควรศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีประสิทธิภาพและนำมาประยุกต์ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ

3. ควรศึกษาการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดอื่นๆ ซึ่งจะทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาอย่างแท้จริง

4. ควรศึกษาข้อมูลนโยบาย โครงการ แผนงาน ตลอดจนการอบรมส่งเสริมความรู้ให้ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งจังหวัด เพื่อกำหนดแนวทางความสำเร็จของการนายนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2560). คู่มือการดำเนินงานจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ , กรมกิจการผู้สูงอายุ.
- กรรณิการ์ เหมือนประเสริฐ. (2548). ทศนคติของพนักงานที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรม การปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรบริษัท คูเวต บิโตะเลียม (ประเทศไทย) จำกัด. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชีรวรรช งามละม่อม.(2558). แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565, จาก <https://learningofpublic.blogspot.com/>
- ชุบ กาญจนประกร. (2520). รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์.
- โชติ บดีรัฐ และยุวดี พ่วงรอด. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก. วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ดวงรัตน์ เรืองอุไร.(2555). ทฤษฎีองค์การ. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/454200>

ทิตยา สุวรรณชนู. (2517). “สังคมวิทยา” ใน วิทยาศาสตร์สังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ธงชัย สันติวงษ์. (2540). องค์การและการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ธงชัย สันติวงษ์. (2545). การจัดการ = Management. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

นงค์ลักษณ์ ตั้งปรัชญากุล. (2557). แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพชุมชนขององค์การบริหารส่วน
ตำบลโพรงาม อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์.มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดเชียงราย

Logistics Factors Affecting Tourists' Behaviors Visiting Chiang Rai Province

ศิริพรรณ จินะบุญเรือง¹

Siripan Jeenaboonrueang

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสำคัญของปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย 2) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดเชียงรายตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดเชียงราย จำนวนทั้งสิ้น 500 คน ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ปัจจัยด้านความยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยสูง รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางการเงิน ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ของข้อมูลตามลำดับ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก โดยเดินทางมากับแฟนหรือคู่สมรส นิยมไปท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ โดยได้รับคำแนะนำจากเพื่อนหรือคนรู้จัก ท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากแหล่งสื่อสังคมออนไลน์ และเดินทางโดยรถยนต์นั่งส่วนบุคคลมากที่สุด ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพ ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ด้านข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านความยั่งยืน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

คำสำคัญ (Keywords): ปัจจัยด้านโลจิสติกส์; ความยั่งยืน; พฤติกรรมการท่องเที่ยว

Received: 2022-09-05 Revised: 2023-02-15 Accepted: 2023-02-22

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: jiamwijak@yahoo.com

Abstract

The research on logistics factors affecting tourists' behaviors visiting Chiang Rai Province aimed to 1) study the importance of logistics factors affecting tourists' behaviors visiting tourist spots in Chiang Rai, 2) investigate tourists' behaviors visiting tourist spots in Chiang Rai, and 3) study the relationship of logistics factors affecting tourists' behaviors visiting Chiang Rai. This study is quantitative research and uses online questionnaires as a tool for data collection. The data was from 500 tourists visiting tourist attractions in Chiang Rai. The results showed that tourists focus on the overall logistics factors at a high level, in which the highest average was sustainable, financial flow, physical flow, facilities, and information flow factor respectively. The study showed that the behaviors of tourists traveling to Chiang Rai were mostly their first time, traveling with their partners or spouses, mostly visiting natural attractions, traveling on the recommendation of friends, traveling on holidays, searching for information from social media, and traveling by their cars. The Physical flow, information flow, facilities, and sustainable factors had a significant relation at 0.05 with tourists' behaviors while the financial transaction factor had no relation with tourists' behaviors traveling to Chiang Rai.

Keywords: Logistics factors; Sustainability; Tourist behaviors.

บทนำ (Introduction)

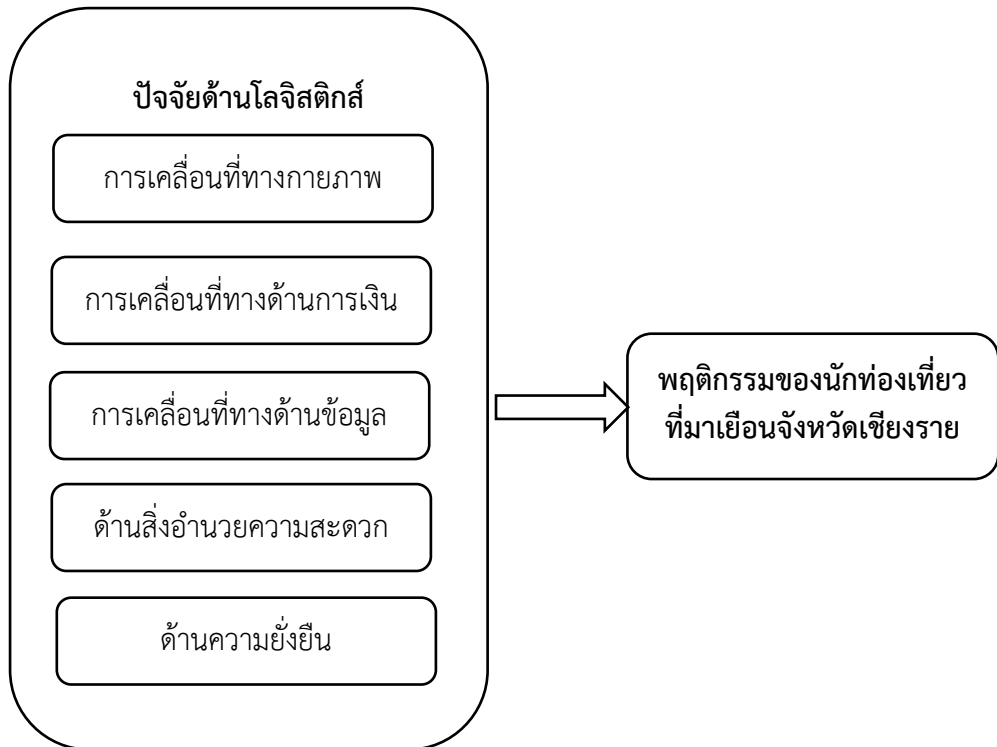
ประเทศไทยเป็นประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลก จึงมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยในปี 2563 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 822,578.62 ล้านบาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ม.ป.ป.) ซึ่งปัจจัยที่นักท่องเที่ยวต่างชาติใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกประเทศไทยเป็นจุดหมาย ปลายทางการท่องเที่ยวมีหลากหลาย โดยปัจจัยสำคัญที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ความสะดวกสบายในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) ซึ่งประเทศไทยก็สามารถตอบโจทย์ปัจจัยดังกล่าวได้ เนื่องจากประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งชายหาด ทะเล แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่าง ๆ ทางเลือกของการเดินทางที่หลากหลาย และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ

จังหวัดเชียงราย ก็เป็นจังหวัดท่องเที่ยวหนึ่งของประเทศ มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงรายในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายได้ ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ซึ่งสถานการณ์

การท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย ในช่วงปี 2562 – 2563 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564) พบว่า ในปี 2562 จำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลงในช่วงต้นปี เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม มีจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 403,624 คน และปรับตัวลดลงต่ำสุดในรอบปีในเดือนสิงหาคม เหลือเพียง 182,721 คน ก่อนจะกลับมาเพิ่มจำนวนขึ้นในเดือนธันวาคมกว่า 378,014 คน และต่อเนื่องมาในปี 2563 ช่วงเดือนมกราคม มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามากว่า 436,005 คน แต่กลับลดลงอย่างต่อเนื่องในเดือนเมษายน ถือเป็นเดือนที่มีนักท่องเที่ยวน้อยที่สุดเพียง 2,113 คน กระทั่งเดือนพฤษภาคม การท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายจึงเริ่มฟื้นตัวดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามโดยรวมแล้วทั้ง 4 ไตรมาสของปี 2563 สถิตินักท่องเที่ยวของเชียงรายยังมีจำนวนน้อยกว่า หากเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา สำหรับสถิตินักท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายปีล่าสุด ท่ามกลางวิกฤตโควิด-19 ทำให้ครึ่งปีแรกของปี 2564 เชียงรายมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาน้อยลงกว่าปีก่อนหน้าอย่างเห็นได้ชัด โดยเดือนมกราคมมีจำนวนนักท่องเที่ยว 108,859 คน จาก 436,005 ตามมาด้วยเดือนกุมภาพันธ์ 111,446 คน จาก 262,505 คน และเดือนมีนาคม 125,841 คน จาก 175,695 คน กระทั่งเดือนเมษายน พบว่ามีนักท่องเที่ยวจำนวน 132,092 คน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปีก่อนหน้า ทว่าการเดินทางเข้ามายังเชียงรายของนักท่องเที่ยวกลับชะลอตัวลงอีกครั้ง ในเดือนพฤษภาคม ซึ่งมีจำนวนเหลือเพียง 33,777 คน และเดือนมิถุนายนเหลือเพียง 26,342 คน

จากผลกระทบดังกล่าว รัฐบาลได้พยายามช่วยเหลือโดยการจัดสรรงบประมาณเข้าไปเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้มีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวอีกครั้ง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีการจัดสรรประมาณรายจ่ายเพื่ออุดหนุนให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมจำนวนทั้งสิ้น 26 โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น 93,101,600 บาท (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด, 2563) เพื่อนำไปพัฒนาและยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายในด้านต่างๆ รวมถึงการพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายด้วย

ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้ (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, 2550) รวมถึงยังส่งผลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวรวมถึงการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางด้านเศรษฐกิจภายในพื้นที่ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านโลจิสติกส์การท่องเที่ยวจะประกอบด้วย 5 ปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพ ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางการเงิน ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านข้อมูล ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านความยั่งยืน ซึ่งจากปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ทั้ง 5 ด้าน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะค้นหาการส่งผลของปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่มีต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดเชียงราย เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนและออกแบบในการพัฒนาคุณภาพปัจจัยด้านโลจิสติกส์ในด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย เพื่อช่วยฟื้นฟูและยกระดับการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายให้กลับมาคึกคักอีกครั้ง ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นและระดับชาติต่อไป ดังกรอบแนวคิดการวิจัย ด้านล่างนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความสำคัญของปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดด้านการจัดการโลจิสติกส์ พฤติกรรมของผู้บริโภค และองค์ประกอบของสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย เพื่อวัดปัจจัยด้านโลจิสติกส์ของสถานที่ท่องเที่ยวและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย เพื่อหาความสัมพันธ์ของทั้งสองปัจจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย จำนวน 945,343 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 399.83 คน แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพในระดับดีมาก ตามแนวคิดของ Comrey and Lee (1992) ผู้วิจัยจึงเก็บกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 500 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญกับนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านโลจิสติกส์ของสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย เป็นข้อคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales) และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (check list) และตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ตามคำแนะนำของ (Hair, J. F. et al., 2006) และมีความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ที่ 0.95 ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (Crano, W. D. et al., 2015)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยให้ตอบผ่านแบบสอบถามออนไลน์ ตามสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย ได้แก่ วัดร่องขุ่น วัดพระแก้ว สิ่งหาร์ค ดอยตุง ด่านศุลกากรแม่สาย ไร่ชาฉุยฟง ถนนคนเดิน หอนาฬิกา อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย วัดห้วยปลากั้ง วัดร่องเสือเต้น และพิพิธภัณฑ์บ้านดำ เมื่อได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้จึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ และนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมกับข้อมูลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับการบรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ของสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย โดยทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบบช่วงดังนี้

1.00 – 1.80	หมายถึง น้อยที่สุด	1.81 – 2.60	หมายถึง น้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง ปานกลาง	3.41 – 4.20	หมายถึง มาก
4.21 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด		

และใช้สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential statistics) ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโลจิสติกส์ของสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายโดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 500 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21 - 30 ปี สถานภาพสมรส ประกอบอาชีพรับราชการในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ตั้งแต่ 10,000 – 20,000 บาท มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือมากที่สุด

ความสำคัญของปัจจัยด้านโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านความยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.62) รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางการเงิน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.68) ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.64) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.73) และปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ของข้อมูล ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ ดังข้อมูลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านโลจิสติกส์

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพ	4.06	.64	มาก
2. ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านการเงิน	4.09	.68	มาก
3. ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านข้อมูล	4.04	.73	มาก
4. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.05	.73	มาก
5. ปัจจัยด้านความยั่งยืน	4.12	.62	มาก
รวมเฉลี่ย	4.07	.57	มาก

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านโลจิสติกส์รายด้านพบว่า ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การจัดระบบการต่อแถวหรือเข้าคิวเพื่อเข้าแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.83) รองลงมาได้แก่ สภาพของเส้นทางเดินทางเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.93) และน้อยที่สุดได้แก่ สภาพของธุรกิจห้องพัก ร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 1.01)

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านการเงิน ในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การเข้าร่วมโครงการทางการเงินของรัฐ เช่น คนละครึ่ง เทียวด้วยกัน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.85) รองลงมาได้แก่ ความหลากหลายของการให้บริการรับชำระเงินในแหล่ง

ท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.90) และน้อยที่สุดได้แก่ ปริมาณของแหล่งให้บริการทางการเงิน เช่น ตู้ ATM หรือ สาขาธนาคารต่างๆ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.85)

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านข้อมูล ในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ แผนที่แสดงถึงเส้นทางการเข้าถึงและเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.85) รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.97) และน้อยที่สุดได้แก่ ป้ายบอกเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.90)

ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ความเพียงพอของห้องน้ำที่ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.83) รองลงมาได้แก่ คุณภาพของห้องน้ำที่ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.93) และน้อยที่สุดได้แก่ สถานที่ในการจอดรถตามแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.87)

และปัจจัยด้านความยั่งยืน ในภาพรวมมีความสำคัญในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.85) รองลงมาได้แก่ ระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.85) และน้อยที่สุดได้แก่การจัดการการคัดแยกขยะในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 1.01) ดังข้อมูลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านโลจิสติกส์จำแนกรายด้าน

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพ	4.06	.64	มาก
1.1 ความสะดวกสบายของเส้นทางคมนาคมสู่แหล่งท่องเที่ยว	3.97	.85	มาก
1.2 ความปลอดภัยและสภาพของถนนหนทางในการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว	4.02	1.13	มาก
1.3 สภาพของเส้นทางการเดินทางเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยว	4.03	.93	มาก
1.4 การจัดการระบบต่อแถวหรือเข้าคิวเพื่อเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว	4.33	.83	มากที่สุด
1.5 สภาพของธุรกิจห้องพัก ร้านอาหาร ในแหล่งท่องเที่ยว	3.96	1.01	มาก
2. ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านการเงิน	4.09	.68	มาก
2.1 ปริมาณของแหล่งให้บริการทางการเงิน เช่น ตู้ ATM หรือ สาขาธนาคารต่างๆ	3.94	.85	มาก

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
2.2 ราคาค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว (ที่มีการเก็บค่าเข้า)	4.07	1.10	มาก
2.3 ความหลากหลายของการให้บริการรับชำระเงินใน แหล่งท่องเที่ยว	4.15	.90	มาก
2.4 การให้บริการ e-cash ของธุรกิจต่างๆ ตามแหล่ง ท่องเที่ยว	4.02	1.13	มาก
2.5 การเข้าร่วมโครงการทางการเงินของรัฐ เช่น คนละ ครึ่ง เที่ยวด้วยกัน	4.29	.85	มากที่สุด
3. ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านข้อมูล	4.04	.73	มาก
3.1 ความหลากหลายของแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวทั้ง Online และ Offline	3.95	1.01	มาก
3.2 ป้ายบอกเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	3.80	.90	มาก
3.3 ปริมาณของศูนย์หรือจุดบริการให้ข้อมูลแก่นัก ท่องเที่ยว	4.02	1.13	มาก
3.4 เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	4.11	.97	มาก
3.5 แผนที่แสดงถึงเส้นทางการเข้าถึงและเส้นทาง เชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยว	4.30	.85	มากที่สุด
4. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.05	.73	มาก
4.1 สัญญาณโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตตามแหล่ง ท่องเที่ยว	3.98	.99	มาก
4.2 คุณภาพของห้องน้ำที่ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว	4.07	.93	มาก
4.3 ความเพียงพอของห้องน้ำที่ให้บริการในแหล่ง ท่องเที่ยว	4.30	.83	มากที่สุด
4.4 สถานที่ในการจอดรถตามแหล่งท่องเที่ยว	3.84	.87	มาก
4.5 การให้บริการรักษาพยาบาลฉุกเฉินในแหล่ง ท่องเที่ยว	4.06	.89	มาก
5. ปัจจัยด้านความยั่งยืน	4.12	.62	มาก
5.1 ปริมาณถังขยะที่ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว	4.10	.83	มาก
5.2 การจัดการการคัดแยกขยะในแหล่งท่องเที่ยว	3.95	1.01	มาก
5.3 การรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในแหล่ง ท่องเที่ยว	4.10	.83	มาก
5.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่ง ท่องเที่ยว	4.29	.85	มากที่สุด

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
5.5 ระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว	4.13	.85	มาก

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก ร้อยละ 83.20 โดยเดินทางมากับแฟนหรือคู่สมรส นิยมไปท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ โดยได้รับคำแนะนำจากเพื่อนหรือคนรู้จัก ท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งสื่อสังคมออนไลน์ และเดินทางโดยรถยนต์นั่งส่วนบุคคลมากที่สุด ดังข้อมูลในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์ในการท่องเที่ยว		
เป็นครั้งแรก	416	83.20
มาซ้ำเป็นครั้งที่ 2	63	12.60
มาซ้ำเป็นครั้งที่ 3	16	3.20
มาซ้ำมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป	5	1.00
2. บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว		0.00
ท่องเที่ยวโดยลำพัง	47	9.40
แฟน หรือ คู่สมรส	265	53.00
ครอบครัวหรือญาติ	160	32.00
เพื่อน	28	5.60
3. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว		0.00
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	38	7.60
แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	26	5.20
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	300	60.00
แหล่งท่องเที่ยวชุมชนท้องถิ่น	33	6.60
แหล่งท่องเที่ยวแบบหลากหลาย	103	20.60
4. วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว		0.00
ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ	366	73.20
ท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ที่สนใจ	21	4.20
ท่องเที่ยวพร้อมกับการเข้าร่วมประชุม/สัมมนา	33	6.60

ท่องเที่ยวพร้อมกับการปฏิบัติงานหรือติดต่อธุรกิจ	80	16.00
5. บุคคลที่มีส่วนในการให้คำแนะนำในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว		0.00
ครอบครัว	141	28.20
เพื่อนหรือคนรู้จัก	224	44.80
ญาติ	116	23.20
แฟน/คู่สมรส	19	3.80
6. ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว		0.00
วันหยุดประจำสัปดาห์	201	40.20
วันหยุดนักขัตฤกษ์	249	49.80
วันหยุดพักผ่อนประจำปี	50	10.00
7. แหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว		0.00
สื่อวิทยุและทีวี	56	11.20
คนรู้จัก ญาติหรือเพื่อน	82	16.40
นิตยสาร หรือวารสารการท่องเที่ยว	8	1.60
สื่อสังคมออนไลน์	348	69.60
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการท่องเที่ยว หรือบริษัททัวร์	6	1.20
8. พาหนะในการท่องเที่ยว		
รถยนต์ส่วนบุคคล	480	96.00
รถตู้เอกชน	16	3.20
รถโดยสารประจำทาง	4	0.80

ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับบุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยว และแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านการเงินไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ด้านข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ บุคคลที่มีส่วนในการให้คำแนะนำในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว และแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับประสบการณ์ในการท่องเที่ยว บุคคลที่มีส่วนในการให้คำแนะนำในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว

และช่วงเวลาในการท่องเที่ยว และปัจจัยด้านความยั่งยืนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว และช่วงเวลาในการท่องเที่ยว ดังข้อมูลในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโลจิสติกส์และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

พฤติกรรมการท่องเที่ยว		ปัจจัยด้านโลจิสติกส์				
		การเคลื่อนที่ทางกายภาพ	การเคลื่อนที่ทางด้านการเงิน	การเคลื่อนที่ด้านข้อมูลข่าวสาร	สิ่งอำนวยความสะดวก	ความยั่งยืน
ประสบการณ์ในการท่องเที่ยว	Pearson Correlation	.004	-.084	-.019	-.112*	-.081
	Sig. (2-tailed)	.926	.064	.679	.012	.073
	N	483	485	485	500	485
บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว	Pearson Correlation	-.095*	-.048	-.055	-.037	-.139**
	Sig. (2-tailed)	.036	.295	.226	.412	.002
	N	483	485	485	500	485
ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	Pearson Correlation	.074	.037	.058	.049	.051
	Sig. (2-tailed)	.103	.420	.200	.271	.258
	N	483	485	485	500	485
วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว	Pearson Correlation	.030	.026	.021	.026	-.010
	Sig. (2-tailed)	.515	.565	.638	.561	.824
	N	483	485	485	500	485
บุคคลที่มีส่วนในการให้	Pearson Correlation	.055	-.076	.092*	-.095*	-.060
	Sig. (2-tailed)	.230	.094	.043	.033	.190

คำแนะนำ		483	485	485	500	485
ในการ						
ตัดสินใจเลือก	N					
แหล่ง						
ท่องเที่ยว						
ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว	Pearson	.041	-.082	.091*	-.118**	-.107*
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)	.373	.072	.046	.008	.019
แหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว	N	483	485	485	500	485
	Pearson	-.112*	-.066	-.119**	-.019	-.067
	Correlation					
ประกอบในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว	Sig. (2-tailed)	.014	.147	.009	.678	.139
	N	483	485	485	500	485
พาหนะในการท่องเที่ยว	Pearson	.055	.057	.081	-.007	.032
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)	.227	.208	.074	.877	.479
พาหนะในการท่องเที่ยว	N	483	485	485	500	485

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโลจิสติกส์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วาสนา จรุงศรีโชติกำจรและคณะ (2560) ที่พบว่า ประสิทธิภาพขององค์ประกอบของโลจิสติกส์ การท่องเที่ยวมีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในระดับมาก เนื่องจากการปัจจัยด้านโลจิสติกส์ จะเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการก่อนการเดินทาง ระหว่างการเดินทาง และภายหลังการเดินทาง ซึ่งการศึกษาวิจัยของ สุภัสสร ปัญญะรัฐโรจน์ (2561) ก็พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาด้านการจัดการโลจิสติกส์ให้มากขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย เกิดความพึงพอใจเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และเกิดการท่องเที่ยวซ้ำในอนาคต

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพ ในประเด็นของการจัดระบบการต่อแถวหรือเข้าคิวเพื่อเข้าแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้ให้ความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการท่องเที่ยว ลดปัญหาความขัดแย้งหรือการแย่งกันเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวในการพักผ่อนจิตใจและร่างกาย (อรอนงค์ เญียบแหลม และจันทิรา รัตนรัตน์, 2563) ซึ่งการจัดการระบบการต่อแถวเป็นองค์ประกอบหนึ่งในปัจจัยโลจิสติกส์ทางด้านการท่องเที่ยวตามแนวคิดของไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์ (2556) นอกจากนี้สภาพของเส้นทางการเดินทางเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยว ก็เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ตามแนวคิดของ บุญเลิศจิตตังวัฒนา (2549) โดยสภาพของเส้นทางการเดินทางเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยวยังส่งผลต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวมถึงการใช้เวลาอย่างคุ้มค่าในการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ นอกจากนี้ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญพฤติกรรมในการท่องเที่ยว เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งอาจมีความไม่เหมาะสมกับบุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงปัจจัยทางกายภาพ ก่อนการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวในแหล่งต่าง ๆ

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านการเงิน ในประเด็นของการเข้าร่วมโครงการทางการเงินของรัฐ เช่น คนละครึ่ง เที่ยวด้วยกัน เป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากทำให้นักท่องเที่ยวสามารถลดค่าใช้จ่ายในระหว่างการท่องเที่ยวได้ รวมถึงสามารถเพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศจินาฏ เรืองกุลและคณะ (2564) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในการเข้าร่วมโครงการของรัฐ โดยเฉพาะโครงการเราเที่ยวด้วยกัน เพื่อใช้สิทธิและเงินสนับสนุนในการไปใช้บริการที่พัก ร้านอาหารและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า นักท่องเที่ยวยังให้ความสำคัญกับความหลากหลายของการให้บริการรับชำระเงินในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในเรื่องของการใช้จ่ายผ่านโครงการของรัฐ การใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายในการใช้จ่ายในระหว่างการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านข้อมูล ในด้านการจัดทำแผนที่แสดงถึงเส้นทางการเข้าถึงและเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด เนื่องจากจะมีส่วนช่วยสนับสนุนข้อมูลและวางแผนการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังจะส่งผลทำให้เกิดความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย (อรยา สุพนิตย์ และสุรสิทธิ์ ศักดา, 2563) นอกจากนี้การที่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวจะมีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ กันธิกา กลิ่นเมือง (2558) ที่พบว่า การที่บุคลากรมีความพร้อมในการให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวจะสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับมาก ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านข้อมูลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนพัทธ์ หนองคู (2563) ที่พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลจะส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก ความเพียงพอและคุณภาพของห้องน้ำที่ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวถือว่าเป็นประเด็นที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการท่องเที่ยว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เถลิงศักดิ์ ชัยชาญ (2555) ที่พบว่า การมีห้องน้ำ-ห้องสุขา ที่สะอาด/เพียงพอ/สะดวกต่อการใช้งานมีความสัมพันธ์กับการกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยว ทำให้เห็นว่านักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความใส่ใจเรื่องของสุขอนามัยในระหว่างการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้นักท่องเที่ยวต้องใส่ใจกับความสะอาดและสุขอนามัยของห้องน้ำที่จะใช้ในระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวในการศึกษาวิจัยของ สณชัย ลั้งแท้กุล (2562) ที่มีความต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพิ่มห้องน้ำที่สะอาดและเพียงพอ

ปัจจัยด้านความยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการมีระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวจะส่งผลทำให้เกิดความยั่งยืนให้แก่แหล่งท่องเที่ยว จะทำให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อรอนงค์ เฌิบแหลมและ จันทิรา รัตนรัตน์ (2562) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการกลับมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวซ้ำในอนาคต หากมีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นในด้านการคงไว้ซึ่งความเป็นธรรมชาติดั้งเดิม ไม่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงจากความเป็นธรรมชาติ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวควรมีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมเพื่อรักษาไว้ซึ่งความยั่งยืนของทรัพยากรต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ดังนั้นองค์กรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ควรมีแผนในการพัฒนาปัจจัยด้านโลจิสติกส์ดังต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพ ควรให้แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดการระบบการต่อแถวหรือเข้าคิวเพื่อเข้าแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเข้าแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ลดปัญหาความขัดแย้งการแข่งคิวกันของนักท่องเที่ยว ออกแบบเส้นทางการเดินทางเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

1.2 ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านการเงิน ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ การเข้าร่วมโครงการทางการเงินของรัฐ เช่น คนละครึ่ง เราเที่ยวด้วยกัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมโครงการสามารถใช้บริการได้ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น รวมถึงการสร้างหลากหลายในการรับชำระเงินแก่นักท่องเที่ยว ในรูปของการจ่ายเงินสด การโอนเงินผ่านบัญชี คิวอาร์โค้ด

1.3 ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางด้านข้อมูล ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานรัฐได้จัดทำแผนที่แสดงถึงเส้นทางการเข้าถึงและเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยว และเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถบริหารจัดการเส้นทางการ

ห้องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนประกอบการตัดสินใจท่องเที่ยว

1.4 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ควรมีการจัดสร้างห้องน้ำให้มีความเพียงพอกับปริมาณนักท่องเที่ยว รวมถึงการดูแลความสะอาดของห้องน้ำ เพื่อให้ถูกสุขลักษณะลดการแพร่ระบาดของโรค หรือไวรัสต่าง ๆ

1.5 ปัจจัยด้านความยั่งยืน ควรส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในฐานะเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียและเป็นเจ้าของพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ทำให้เกิดความรักและผูกพันกับแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนต่อไปในอนาคต รวมถึงการกำหนดระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวเพื่อป้องกันปัญหาการทำให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับความเสียหายจากนักท่องเที่ยวที่ปฏิบัติตนเองไม่ถูกต้อง หรือไม่มีความรู้ในการเข้าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาผลกระทบของปัจจัยด้านโลจิสติกส์ที่มีต่อความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ ความยั่งยืนทางด้านสังคม และความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างความยั่งยืนให้แก่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย หรือแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). สถิตินักท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย เปรียบเทียบระหว่างปี 2562 – 2564 (ม.ค. – มิ.ย.). สืบค้น 6 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.facebook.com/CTRD.CMU/posts/1938207856336934>.
- กัญญา กลิ่นเมือง. (2558). แนวทางการพัฒนาการให้บริการของศูนย์บริการข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ) คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- เถลิงศักดิ์ ชัยชาญ. (2555). การจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในอำเภอวังน้ำเขียวจังหวัดนครราชสีมา. *Suranaree Journal of Social Science*, 6(2), 17-33.
- บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา. (2549). การพัฒนาและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- ไพรัช พิบุลย์รุ่งโรจน์. (2556). องค์ประกอบของการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยว. สืบค้น 8 สิงหาคม 2564, จาก <https://pairach.com/piffs/>.

- มิ่งสรรพ ขาวสะอาด. (2550). การบรรยายเรื่องโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวของประเทศญี่ปุ่น. สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาสนา จรูญศรีโชติกำจร, สุภาภรณ์ หมั่นหา, การันต์ เจริญสุวรรณ, กนิษฐา ศรีภิรมย์, วรางค์ รัมบุตร และชลธิชา แสงงาม. (2560). ประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*. 10(2), 213-229.
- ศจินาฏ เรืองกุน, ศุภิตา หัสติน และพิกานต์ อาวชันการ. (2564). ศักยภาพของโครงการ “เราเที่ยวด้วยกัน”: จากมุมมองของนักท่องเที่ยวไทยและผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย. *MFU Connexion: Journal of Humanities and Social Sciences*. 10(1), 75-90.
- สัณชัย ลั้งแท้กุล. (2562). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการโลจิสติกส์เพื่อการเดินทางท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน: กรณีศึกษาจังหวัดตรังและจังหวัดสตูล. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 11(1), 31-39.
- สำนักงานปลัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). *โครงการค่าใช้จ่ายสำหรับสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย*. สืบค้น 6 มิถุนายน 2565, จาก <https://shorturl.asia/Dcw2M>.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด. (2563) *การโอนจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 งบเงินอุดหนุน เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว*. สืบค้น 6 มิถุนายน 2565, จาก http://www.chiangrailocal.go.th/system_files/308/01593a82496c5436555aa2cc95e93fe1.pdf.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2554 – 2563*. สืบค้น 6 มิถุนายน 2565, จาก <https://shorturl.asia/CXtn9>.
- สิริกร ประทุม. (2563). การพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*. 3(2), 71-87.
- สุภัทสร่า ปัญโญรัฐโรจน. 2561. การจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. 4(ฉบับเสริม), 151-161.
- อนพัทธ์ หนองคู. (2563). พฤติกรรมและปัจจัยด้านสื่อดิจิทัลทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่สวนดุสิต. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 12(2), 1-15.
- อริยา สุชนิตย์ และสุรสิทธิ์ ศักดา. (2563). ระบบการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนจากข้อมูล Geolocation ตามมาตรฐาน Google Maps. *วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ*. 23(1), 66-77.
- อรอนงค์ เนียบแหลมและ จันทิรา รัตนรัตน์. (2562). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเยือนชุมชนท่องเที่ยว บ้านถ้ำเสือ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่. *วารสารการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*. 8(4), 42-54.

-
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A First Course in Factor Analysis* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Crano, W.D., & Lyrantzis, E. (2015). *Structure and change of complex political attitudes*. In J.P. Forgas, K Fiedler, & W.D. Crano (Eds.), *Social psychology and politics* (pp. 21-39). New York, NY US: Psychology Press.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E. and Tatham, R.L. (2006) *Multivariate Data Analysis*. Vol. 6, Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.

การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Managing Online Learning Effectively in the Digital Age Epidemic Situation Coronavirus Disease 2019 (Covid-19) Demonstration School Suan Sunandha Rajabhat University

เจตนา ศาสตร์ประเสริฐ¹ วรวิทย์ จินดาพล²

Jattana Sartprasert, Worawit Chindapol

บทคัดย่อ (Abstract)

การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนที่เป็นอยู่เดิมเป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการจัดการเรียน การสอน แบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้กระบวนการ จัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและ การประเมินผล โดยรูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ทำให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้ ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อไปสู่ เป้าหมายเดียวกันในการเรียนรู้วิถีใหม่ (New Normal) เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิมแต่ผู้เรียน สามารถใช้วิธีที่แตกต่างในการไปถึงจุดหมายได้ ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องการการปรับเปลี่ยนรูปแบบการ เรียนรู้ (Change Learning) เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่ เกิดขึ้น และด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ในปัจจุบัน ส่งผลต่อการเลื่อนเปิดสถานศึกษา และเกิดการแพร่หลายของแนวทางจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสารสนเทศขึ้นอย่างมากมาย ดังนั้น

Received: 2022-09-18 Revised: 2022-12-14 Accepted: 2022-12-16

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program in Public Policy, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: kannika.th@ssru.ac.th

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program in Public Policy, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University

ครูผู้สอนในฐานะผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้แก่นักเรียน ต่างก็มีการปรับตัว และเตรียมทักษะเพื่อรับมือกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใหม่อย่างทันทั่วทั้งที่ พร้อมรับกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ

คำสำคัญ (Keywords): การเรียนการสอนแบบออนไลน์; องค์ประกอบการสอน; การประยุกต์ใช้

Abstract

Organizing online learning classes in the digital age Epidemic Situation of Coronavirus Disease 2019 (Covid-19) Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University is an educational innovation that Transforming the existing learning method into learning that uses advanced technology for teaching and learning. effectively online which will result in learners to achieve learning outcomes according to the objectives which Teaching online consists of teachers, learners, content, learning materials, and learning resources. manage learning communication system Information technology network system, measurement and evaluation. There are various methods of teaching and learning. This allows us to learn all content from everyone, everywhere, at any time to reach the same goal of learning a new way (New Normal). The goals of education may remain the same but the learners can use different ways to reach the destination This reflects that teaching and learning management needs to change the learning model in order to be suitable for the situation of the COVID-19 epidemic and with the epidemic situation. Infected with the Coronavirus 2019 (Covid-19) at present, affecting the postponement of the opening of educational institutions. and the spread of online learning management methods through internet network And information has increased a lot, so teachers as a transferor of knowledge. to students have to adjust and prepare skills to deal with new approaches to learning management in a timely manner Always ready for any uncertainty that may arise. and the spread of online learning management methods through internet network And information has increased a lot, so teachers as a transferor of knowledge. to students have to adjust and prepare skills to deal with new approaches to learning management in a timely manner Always ready for any uncertainty that may arise. and the spread of online learning management methods through internet network And information has increased a lot, so teachers as a transferor of knowledge. to students have to adjust and prepare skills to deal with

new approaches to learning management in a timely manner Always ready for any uncertainty that may arise.

Keywords: Online Learning, Teaching elements, Application

บทนำ (Introduction)

การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ในยุคดิจิทัล เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนที่เป็นอยู่เดิมเป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าสำหรับการจัดการเรียนการสอน แบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ซึ่งการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการ จัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัด และการประเมินผล โดยรูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ที่จะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประชาชน สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้การศึกษาของประเทศไทยเกิดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ก้าวทันต่อความต้องการในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย การเรียนการสอนแบบ ออนไลน์ (Online Learning) จึงได้เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับ กระแสโลกาภิวัตน์ และการศึกษาแบบไร้พรมแดน รวมทั้งการขยายโอกาสให้กับผู้เรียนเลือกเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา 1 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning) ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และเป็นพลเมืองที่สร้างความยั่งยืนให้กับประเทศ 2 การเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นวิธีการถ่ายทอดเนื้อหา รูปภาพ วิดีโอ การใช้สื่อหลายๆประเภท (Multimedia) ร่วมกับการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยี สมัยใหม่ 3 เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ทันสมัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตาม ความต้องการ ซึ่งการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีความจำเป็นมากในปัจจุบัน เนื่องจากการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะทางการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4 รวมทั้งในสถานการณ์ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019-COVID-19) โดยองค์การอนามัยโลกได้ประกาศ เป็นภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุข5 ทำให้สถาบันการศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ หนึ่งในมาตรการเพื่อการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ COVID-19 6 ภายใต้สถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน ด้านสาธารณสุขนั้น ได้แก่ วิธีการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เป็นการเว้นระยะห่างในการ ทำกิจกรรมต่างๆ ระหว่างบุคคล ทำให้เกิดกระแสของการ

ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตการทำงานและการศึกษา จำนวนมาก โดยในส่วนของการศึกษา มีการปรับเป็นรูปแบบการสอนออนไลน์ 7 เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วย ตนเองอย่างต่อเนื่อง บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำประสบการณ์ของคณะผู้นิพนธ์ซึ่งเป็นผู้สอนใน สถาบันการศึกษา ที่ได้ปรับบทบาทการสอนตามผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 เข้าสู่ระบบการสอนห้องเรียนออนไลน์ในประเด็นองค์ประกอบ รูปแบบ และการประยุกต์ใช้ การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้สอน และพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ต่อไป

การเรียนการสอนออนไลน์ (Online learning) จัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีเรียนในรูปแบบเดิมๆ ให้เป็นการเรียนใหม่ ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำการสอน นอกจากนี้ความหมายอีกในหนึ่งยังหมายถึง การเรียนทางไกล , การเรียนผ่านเว็บไซต์ อีกด้วย

การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) จะเป็นเรียนทางผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์คุณภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทาง เกิดความสะดวกและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชากร

การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นการศึกษาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความชอบของตนเอง ในส่วนของเนื้อหาการเรียน ประกอบด้วย ข้อความ , รูปภาพ , เสียง , VDO และ Multimedia อื่นๆ สิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ทั้งผู้เรียน , ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นทุกคน สามารถติดต่อ สื่อสาร ปรีक्षा แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยการใช้ E-mail, Chat, Social Network เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้ออนไลน์ จึงเป็นเหมาะสำหรับทุกคน , เรียนได้ทุกเวลา

ลักษณะสำคัญของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning)

1. ผู้เรียนเป็นใครก็ได้ อยู่ที่ใดก็ได้ เรียนเวลาใดก็ได้ เอาตามความสะดวกของผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากโรงเรียนออนไลน์ได้เปิดเว็บไซต์ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง
2. มีสื่อทุกประเภทที่นำเสนอในเว็บไซต์ ไม่ว่าจะเป็นทั้ง ข้อความ , ภาพนิ่ง , ภาพเคลื่อนไหว , เสียง , VDO ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจ ในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังทำให้เนื้อหาของเนื้อหาต่างๆ ง่ายดายนมากขึ้น
3. ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามความต้องการ
4. เอกสารบนเว็บไซต์ที่มี Links ต่อไปยังแหล่งความรู้อื่นๆ ทำให้ขอบเขตการเรียนรู้กว้างออกไป และเรียนอย่างรู้ลึกมากขึ้น

ประโยชน์ของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning)

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน เนื่องจากไม่ได้จำกัดอยู่ในสถานที่เดียวเท่านั้น

2. เกิดเครือข่ายความรู้ โยงใยออกไปไกล

3. เน้นการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

4. ช่วยลดช่องว่างระหว่างการเรียนรู้ในเมืองกับท้องถิ่น

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ฐาปณีย์ ธรรมเมธา (2557 : 11-17) แบ่งองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ออกเป็น 6 องค์ประกอบ

- 1) เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้
- 2) ระบบนำส่งสารสนเทศและการสื่อสาร
- 3) ระบบการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน
- 4) ระบบการวัดและการประเมินผล
- 5) ระบบสนับสนุนการเรียนรู้
- 6) ผู้สอนและผู้เรียน

ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของระบบการเรียนการสอนออนไลน์ ที่มา : ฐาปณีย์ ธรรมเมธา (2557 : 11-17)

กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 10) ได้กำหนดมาตรฐานสำหรับสถาบันการศึกษาที่จะจัดการเรียนการสอนทางไกล ที่ใช้เครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการจัดการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ต้องมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1) โคมเพจ 2) การนำเสนอเนื้อหาสาระ 3) แหล่งทรัพยากร 4) แหล่งสืบค้นความรู้เสริมจากภายนอก 5) ห้องปฏิบัติการทางอิเล็กทรอนิกส์ 6) ศูนย์สื่อโสตทัศน์ 7) การประเมิน 8) ป้ายประกาศ 9) ห้องสนทนา 10) การสื่อสารทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ 11) คำถามพบบ่อย 12) ข้อมูลส่วนบุคคล

หลักการเรียนรู้ออนไลน์

ด้วยการเติบโตอย่างรวดเร็วของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลให้เว็บไซต์ถือเป็น เครื่องมือที่มีพลังและมีประสิทธิภาพด้วยเป็นเครื่องมือที่มีความยืดหยุ่น แพร่หลายไปทั่วโลก มีความคล่องตัว ในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนทางไกล (Taylor, 2014) การเรียนการสอนออนไลน์ เหมือนกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนตรงที่ครูผู้สอนจะต้องจัดเตรียมกิจกรรมและประสบการณ์เรียนให้กับ ผู้เรียนโดยคำนึงถึง และการเรียนการสอนที่ ดังนั้น ผู้เรียนและผู้สอนควรต้องปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นการ เรียนการสอนออนไลน์จึงไม่ได้เป็นเพียงแค่การสร้างบทเรียนบนเว็บ เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามาศึกษาเนื้อหาบทเรียน เท่านั้น หากแต่ยังต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

Worathan Technology (ม.ป.ป.) ได้อธิบายไว้ว่า การเรียนการสอนออนไลน์ (Online learning) จัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีเรียนในรูปแบบเดิม ๆ ให้เป็นการ เรียนใหม่ ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำการสอน นอกจากนี้ความหมายอีกในหนึ่งยังหมายถึง การเรียนทางไกล, การเรียนผ่านเว็บไซต์ อีกด้วย สอดคล้องกับ Calder & McCollum (1988) กล่าวว่า คำจำกัดความโดยทั่วไป ของการเรียนรู้แบบเปิด คือการเรียนรู้ตามเวลา ตามความต้องการ และสถานที่ของตนเอง

การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) จะเป็นเรียนทางผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ใน รูปแบบของคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างการศึกษาที่มี ปฏิสัมพันธ์คุณภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทาง เกิดความสะดวกและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชากร

การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นการศึกษาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถ เลือกเรียนตามความชอบของตนเอง ในส่วนของเนื้อหาการเรียน ประกอบด้วย ข้อความ , รูปภาพ , เสียง , VDO และMultimedia อื่น ๆ สิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ทั้งผู้เรียน , ผู้สอน และ เพื่อนร่วมชั้นทุกคน สามารถติดต่อ สื่อสาร ปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียน ทั่วไป โดยการใช้ E-mail, Chat, Social Network เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้แบบออนไลน์ จึงเหมาะ สำหรับทุกคน , เรียนได้ทุกเวลา

ลักษณะสำคัญของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) ผู้เรียนเป็นใครก็ได้ อยู่ที่ใดก็ได้ เรียนเวลาใดก็ได้ เอาตามความสะดวกของผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากโรงเรียนออนไลน์ได้เปิดเว็บไซต์ ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง มีสื่อทุกประเภทที่นำเสนอในเว็บไซต์ ไม่ว่าจะเป็นทั้ง ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง VDO ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจ ในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังทำให้เนื้อหาของ เนื้อหาต่าง ๆ ง่ายดายนมากขึ้น ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามความต้องการ เอกสารบนเว็บไซต์ที่มี Links ต่อไปยังแหล่งความรู้อื่น ๆ ทำให้ขอบเขตการเรียนรู้กว้างออกไป และเรียนอย่างรู้ลึกมากขึ้น

ประโยชน์ของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน การสอน เนื่องจากไม่ได้จำกัดอยู่ในสถานที่เดียวเท่านั้น เกิดเครือข่ายความรู้ โยงใยออกไปไกล เน้นการเรียน แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ช่วยลดช่องว่างระหว่างการเรียนรู้ในเมืองกับท้องถิ่น

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์โควิด - 19

ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงแรกไม่กระทบวง การศึกษามากนัก เพราะเป็นช่วงระยะเวลาที่สถาบันการศึกษาส่วนมากปิดภาคการศึกษา ไปเรียบร้อยแล้ว ยกเว้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา หลังจากมีการประกาศ สถานการณ์ฉุกเฉิน หลาย ๆ แห่ง ได้มีการประกาศปิดการเรียนการสอนและงดจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทำให้ยกเลิกทั้งการเรียนการสอน และการ สอบ วัดผลปลายภาคลง โดยให้อาจารย์ได้ทำการวัดผลการเรียนรู้ด้วยวิธีพิเศษ ตามที่ตกลงกันเอง ภายใน

หลังจากที่สถานการณ์โควิด - 19 ไม่มีที่ท่าที่จะยุติการแพร่ระบาดง่าย ๆ ผลกระทบที่ เกิดขึ้นตามมา คือ การจัดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อน สถาบันต่าง ๆ ได้เริ่มปรึกษาถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยพัฒนาจาก Application การประชุมออนไลน์ใน แพลตฟอร์ม ต่าง ๆ คือ Google Meet, Zoom, Skype, Slack และ Microsoft Team เป็นต้น แต่ละ Application มี รายละเอียดดังนี้

Google Meet เป็นโปรแกรมประชุมออนไลน์ในรูปแบบของ VDO Conference สามารถ นำเสนอ งานหรือประชุมทางไกลได้ง่าย ๆ เพียงแค่ตั้งค่า Google Meet ใน Google Calendar และเมื่อถึงเวลา ประชุมก็เพียงกดตาม Link ที่สร้างขึ้นใน Google Calendar ก็สามารถเข้าร่วม ประชุมได้ทันที ไม่ต้องเชื่อมต่อ ให้ง่ายๆ เป็นการประชุมออนไลน์ในรูปแบบที่เรียบง่าย

Zoom เป็นโปรแกรมการประชุมผ่านระบบคลาวด์ในรูปแบบของการ VDO Conference สามารถ เปิดวิดีโอคอลเพื่อสื่อสารกันได้ อีกทั้งยังสามารถแชร์หน้าจอเพื่อการอธิบายรูปแบบงานให้

เข้าใจได้ง่ายขึ้น สามารถรองรับผู้ใช้งานได้พร้อมกันสูงสุดถึง 50 ซึ่งนอกจากการประชุมแล้วก็ยังสามารถใช้เพื่อการเปิด คอร์สสอนออนไลน์ หรือการอบรมสัมมนาได้ด้วยเช่นกัน

Skype น่าจะเป็นโปรแกรมที่หลายคนคุ้นเคยดีกับการเป็นแอปเพื่อการสนทนาที่มีประสิทธิภาพมาก ที่สุด ทั้งในเรื่องความคมชัดของเสียง และการเชื่อมต่อที่หลากหลาย สามารถพูดคุยผ่านเว็บแคมเครื่องพีซี กล้องโทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ตได้ ซึ่ง Skype ก็เป็นอีกหนึ่งโปรแกรมที่มักใช้กันในงานมากที่สุด ทั้งสัมภาษณ์ งาน ประชุมงาน สามารถรับส่งไฟล์ต่าง ๆ ซึ่งกันและกันได้ รวมไปถึงการส่งทั้งภาพและเสียง

Slack เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้ในการสื่อสารภายในองค์กรที่มีรูปแบบการใช้งานที่สามารถพูดคุยกัน ส่ง ภาพถ่าย วิดีโอ ลิงค์ โค้ดต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ยังสามารถสร้างห้องขึ้นสำหรับพูดคุยกันในเชิงองค์กร มีการ สนทนาแบบ IRC แชร์ไฟล์ อัปโหลดไฟล์กันได้ และมีฟีเจอร์การใช้งานมากมายที่ดูสนุกสนาน ทั้งอีโมจิ ไอคอน ให้การทำงานดูน่าสนใจไม่น่าเบื่อ

Microsoft Team เป็นบริการสนทนาแบบกลุ่มทำงานร่วมกับ Office 365 สำหรับองค์กร ลักษณะ คล้ายกับ Slack สามารถเชื่อมต่อกับ Office ได้ทั้งหมด รองรับการคุยด้วยเสียง-วิดีโอผ่าน Skype ในตัว มี หน้าติดตามการทำงานของคนในทีม รองรับการสร้างบ็อตด้วย Microsoft Bot Framework ทั้งยังสามารถ เชื่อมต่อได้กับหลายแพลตฟอร์มทั้ง Windows Mac Android ทั้งยังสามารถใช้งานบน web browser ได้อีก ด้วย

การจัดการห้องเรียนออนไลน์

ในการเรียนการสอนออนไลน์จำเป็นต้องมีการทำความเข้าใจถึงรายละเอียดการเรียนการสอนในแต่ละครั้งที่เข้าเรียน โดยผู้สอนจะต้องกำหนดกรอบเวลาการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้งให้ชัดเจนว่ามีอะไรบ้าง เช่น ในการบรรยาย 1 ครั้ง ใช้เวลา 3 ชั่วโมง อาจมีกิจกรรม ทักทาย เช็กชื่อ บรรยาย แบ่งกลุ่มทำงาน นำเสนออภิปราย สรุป ทำ แบบทดสอบ เป็นต้น
2. กำหนดสื่อการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การการบรรยาย ผู้สอนอาจ ไม่จำเป็นต้องเป็นการใช้บรรยายแบบออนไลน์ แต่ใช้การบรรยายอัดเป็นวิดีโอ ไว้สำหรับผู้เรียนได้เปิดดูได้ ตลอด
3. กำหนดระยะเวลาของแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอนว่าใช้เวลาเท่าไร ในแต่ละกิจกรรมจะต้อง แบ่งเวลาให้เหมาะสม และเป็นไปได้ในการเรียนการสอน เพราะการกำหนดเวลา

ต้องชัดเจนเพื่อไม่ให้กินเวลา ของรายวิชาอื่น ๆ ดังนั้นในกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องดำเนินการไม่กินเวลาของการบรรยายรวม

4. กำหนดว่ากิจกรรมการเรียนการสอนใดบ้างที่จะควรจะเป็นการออนไลน์ กิจกรรมใดบ้างควรจะ ออฟไลน์เช่น กิจกรรมบางกิจกรรม อาจไม่จำเป็นต้องออนไลน์ แต่เป็นการให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองก่อน ก่อนที่จะเข้าสู่การออนไลน์ ดังนั้น ในการบรรยาย 3 ชั่วโมง อาจจะแบ่งเป็นกิจกรรมที่ออฟไลน์ได้ เช่น การศึกษาเนื้อหา ด้วยเอกสารประกอบการสอน การฟังบรรยายจากสื่อวิดีโอ เป็นต้น สำหรับการออนไลน์ เลือกเฉพาะกิจกรรมที่ต้องการพบปะเห็นหน้ากัน เช่น การบรรยายสรุปเนื้อหาสำคัญ การนำเสนอ การอภิปราย เป็นต้น

อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์

ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ จากการปฏิบัติที่ผ่านมาพบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติจริง ดังต่อไปนี้

1. ทักษะของผู้สอน ถึงแม้ว่าจะมีการอบรมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มาระยะหนึ่ง แล้ว และบางสถานที่มีการอบรมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แล้ว แต่เมื่อมีการปฏิบัติจริง ยังมีผู้สอนบาง ท่านที่ยังเข้าใจในแนวคิด หรือการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งการ จัดการเรียนการสอนออนไลน์การจัดการห้องเรียนที่บางครั้ง อาจารย์บางท่านยังถนัดการบรรยายอย่างเดียว นั่งบรรยายตาม power point ตลอด 3 ชั่วโมง การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนยังคงยึดติดการสอบ แบบเดิมเป็นหลัก

2. ความชำนาญการใช้เทคโนโลยี การเรียนการสอนออนไลน์เป็นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อาจารย์ผู้สอนที่บางคนอายุมากแล้ว ยังไม่สามารถปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นมีผลต่อการเรียนการสอนออนไลน์

3. การผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน โดยเฉพาะการผลิตสื่อวิดีโอเพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้ เกิดความน่าสนใจ ที่อาจารย์ผู้สอนโดยส่วนมากยังไม่มีความรู้และความสามารถผลิตสื่อเองได้

4. ขาดบุคลากรฝ่ายสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ต้องมีบุคลากรฝ่ายสนับสนุนด้าน เทคโนโลยีไว้คอยสนับสนุนอาจารย์ผู้สอนที่ไม่ค่อยชำนาญในการใช้ รวมทั้งช่วยในการผลิตสื่อการสอนด้วย

5. ปัญหาด้านเทคนิค ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องไฟฟ้าดับ คอมพิวเตอร์มีปัญหา ระบบอินเทอร์เน็ตล่ม ล้วนก่อให้เกิดผลกระทบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ทั้งสิ้น

6. ความพร้อมของผู้เรียน การขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียน ขาดสัญญาณเน็ต ซึ่งผู้เรียนบางคนมี ปัญหาอยู่ในสถานที่ห่างไกล

7. การเพิ่มขึ้นของต้นทุนในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ก่อให้เกิด ต้นทุนสำหรับการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนในระบบฮาร์ดแวร์ และค่าไฟฟ้าที่สูงขึ้น

สรุปท้ายเรื่อง

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นสิ่งใหม่ในการรับรู้ของบุคคลทั่วไป แต่สำหรับแวดวงการศึกษา ได้รับรู้และตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นก่อนที่จะมีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 แล้ว ด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่มีการปรับตัวที่ละน้อย แต่เมื่อมีการแพร่ระบาดของ ไวรัสโคโรนา 2019 จึงได้มีการปรับใช้ในอัตราที่เร่งขึ้น อาจจะมีปัญหาบ้าง แต่เมื่อตั้งหลักได้ก็สามารถ นำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเลือกใช้แพลตฟอร์ม ตามที่ถนัด การออกแบบบทเรียน การจัดการ ห้องเรียน การใช้สื่อในการเรียนการสอน และการวัด และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ถึงแม้จะมีปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติ แต่ต้องยอมรับว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นวิถีใหม่ที่จะเป็นไปของ การศึกษาไทยในอนาคต อันใกล้นี้ และการเรียนรู้แบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ เป็นการเรียนที่มีความมีความยืดหยุ่นสูง เป็นการ เตรียมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความใฝ่เรียนรู้ สำหรับนักเรียนนักศึกษาทั่วไปที่ต้องเข้าเรียนตามหลักสูตร ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนมากกว่าปกติ เพราะเป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

เอกสารอ้างอิง (References)

กมลชนก แก้วทอง. (ม.ป.ป.). กระบวนการจัดการเรียนการสอน E-learning แบบออนไลน์. แหล่งสืบค้นออนไลน์

<https://sites.google.com/site/kamonchanok561031350/krabwnkarcadkar-reiyn-kar-sxn-e-learning-baeb-xxnlin> สืบค้นเมื่อ วันที่ 26 พฤษภาคม 2563.

พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2563). เรียน “ออนไลน์” กับการปิด-เปิดโรงเรียนในช่วงโควิด-19. แหล่งสืบค้นออนไลน์ <https://www.posttoday.com/finance-stock/columnist/621935> สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2563.

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. (2563). คิดใหม่ ทำใหม่ กับการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วง COVID-19. แหล่ง สืบค้นออนไลน์ <https://www.chula.ac.th/news/29739/> สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2563.

หลักการออกแบบของ ADDIE model. (ม.ป.ป.). การเรียนการสอนผ่านเว็บ. แหล่งสืบค้นออนไลน์ <https://sites.google.com/site/prae8311/hlak-kar-xxkbaeb-khxng-addie-model> สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2563.

- Support Thai Mooc. (ม.ป.ป.) ระบบที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบ MOOC.
แหล่ง สืบค้นออนไลน์ <https://support.thaimooc.org/help-center/articles/78/mooc> สืบค้น เมื่อ วันที่ 26 พฤษภาคม 2563
- กวิตา ปานล้ำเลิศ และ ณมน จีรังสุวรรณ. (2556). “การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนผ่านเอ็ม
เลิร์นนิงด้วยวิธีการ เรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน” การประชุมวิชาการ
แห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 10. 744-752
- จิรภา อรรถพร และประกอบ กรณีกิจ. (2014). "การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อ
ส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ ของนิสิตปริญญาบัณฑิต" วารสาร OJED, Vol.9,No.4 2014,
pp.122-136
- สมัครสมร ภัคดีเทวา. (2553). การพัฒนารูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนอีเลิร์นนิง ระดับ
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร.

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน

Information Exposure Influencing Buddhists' Five Precepts

Observation

สมาน งามสนิท¹

Sman Ngamsnit

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน เพื่อเปรียบเทียบการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน และเพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พุทธศาสนิกชน จำนวน 150 คน ซึ่งทำการสุ่มจากประชากร โดยวิธีแบบบังเอิญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที่ สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสถิติทดสอบ ไค – สแควร์ ผลการวิจัยพบว่า 1.พฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติดนินทาในทางร้ายได้แก่ ศีลข้อที่ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ และศีลข้อที่ 5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศีลข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ 2.ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลที่ต้องการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที่ (t-test) โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่าการรักษาศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติดนินทาในทางร้ายระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนโดยการทดสอบไคสแควร์สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านการรับรู้จากสื่อบุคคล พบว่า ไม่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ด้านการรับรู้จากสื่อชุมชน พบว่า มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ด้านการรับรู้จากสื่อมวลชน พบว่า ไม่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Received: 2022-09-18 Revised: 2022-12-14 Accepted: 2022-12-16

¹คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: 1281sn@gmail.com

คำสำคัญ (Keywords): การเปิดรับรู้ข้อมูลข่าวสาร; การรักษาเบญจศีล; พุทธศาสนิกชน

Abstract

Objectives of this research article were to study the Buddhists' Five Precepts observing behaviors, to compare the media exposure influencing the Buddhists' five precepts observation and to study the information perception influencing the Buddhists' five precepts observation, conducted by the quantitative research, collected data by questionnaires. The samples were 150 Buddhists by accidental sampling. The Statistics used for the data analysis were the percentage, the mean, the Standard Deviation, the t-test. The One - Way Analysis of Variance; The F-test and the Chi-square test. The results of the study were as follows: 1. The Buddhists' five precepts observation behavior, by overall, was at high level. Considering each precept, it was found that 4 precepts were at high level and 1 precept was at medium level. The 4 precepts with the high level were the 3rd precept, abstaining from sexual misconduct, followed by the 2nd precept, abstaining from stealing, the 1st precept, abstaining from killing and the 5th precept abstaining from taking alcoholic beverage accordingly. The precept with the medium average was the 4th precept, abstaining from telling a lie. 2. The comparative analysis of information exposure influencing Buddhists' five precepts observation, classified by gender by t-test was found that there was no difference at 0.05, denying the set hypothesis. Considering by item, it was found that the 3rd precept observation, not to commit sexual misconduct was different at significant level of 0.05. Information exposure influencing the five precepts observation by chi-square test was found as follows: 1. Person media, information did not have influence on the five precept observation at statistical level of 0.05. 2. Community media exposure was found to have influence on the five precepts observation at statistically significant level at 0.05. 3. Mass media exposure was found not to have influence on the Buddhists' five precept observation at statistically significant level at 0.05.

Keywords: Media Information Exposure; Buddhists; Five Precept Observation

บทนำ (Introduction)

ชุมชนของวัดนั้นได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต SMS ทางโทรศัพท์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วกันว่าแพร่หลายได้อย่างรวดเร็วและเข้าถึงทุกพื้นที่

หรือจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นยุคของโลกอินเทอร์เน็ตก็ไม่ผิด สามารถติดต่อกันทุกมุมโลก สื่อเป็นมวลชนมีความสำคัญมากในปัจจุบันและได้รับความนิยม จากประชาชน เพราะเป็นสื่อที่สามารถเผยแพร่ไปสู่ผู้ชมในรูปของภาพและเสียงและสามารถให้ท่านผู้ชมร่วมกิจกรรมได้ด้วย ไม่ว่าจะในสถานที่ส่วนตัว เช่น ที่พักอาศัยหรือสถานประกอบการณ์ต่างๆ ก็สามารถชมโทรทัศน์หรือรับโทรศัพท์ ใช้อินเทอร์เน็ต (internet) ได้ ส่งข้อมูลข่าวสาร ทางอินเทอร์เน็ตได้หรือจะชมภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ต ก็สามารถทำได้ การรับข้อมูลข่าวสารเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษยชาติ ประชาชนสามารถรับข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ได้ โดยผ่านสื่อมวลชนทางวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้การรับข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและบางครั้งพฤติกรรมบางอย่างของเราอาจจะถูกกำหนดด้วยการรับข่าวสารที่เข้ามาสู่เราทางตรงและทางอ้อม ทำให้การดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันเปลี่ยนไปจากเมื่อก่อนมาก จากสังคมที่เรียบง่ายกลายเป็นสังคมแห่งการบริโภคสื่อ เพื่อต้องการรับรู้ข่าวสารแต่ละวันที่สื่อมวลชนรายงาน ซึ่งมีหลายประเด็นที่เราคือผู้บริโภคสื่อจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาสาระที่ได้รับ เพราะสื่อแต่ละอย่างจัดกลยุทธ์และยุทธวิธีการต่างๆ เข้ามาใช้ในการผลิตสื่อของตนให้ได้รับความนิยมให้ทันสมัยกับเป็นยุคไอที จึงสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายและฉีกแนวจากรูปแบบเดิมๆ ของการรายงาน เพื่อให้เป็นจุดของแต่ละรายการไม่เว้นแม้แต่สื่อทางพระพุทธศาสนา ก็ได้มีวิวัฒนาการสร้างสรรค์ให้มีรูปแบบของรายการให้มีความน่าสนใจยิ่งหย่อนไปกว่ารายการอื่นๆ สื่อทางพระพุทธศาสนาก็มีอิทธิพลทำให้พฤติกรรมของคนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้ เพราะสื่อทางพระพุทธศาสนา เป็นสื่อที่เป็นไปในทางบวก เป็นการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนและแนะนำให้คนใช้ชีวิตให้มีศิลปะในการดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาท ใช้สติปัญญาไตร่ตรองถึงเหตุผลด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะแล้ว กับการบริโภคสื่อในสังคมปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการสเถติแห่งชาติ, 2549) ชุมชนของวัดก็เช่นเดียวกัน ถือว่าเป็นผู้บริโภคสื่อ ได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆและการรับข่าวสารต่างๆ ก็ทำให้พฤติกรรมของคนในชุมชนเปลี่ยนไป เพราะการบริโภคสื่อขาดการพิจารณาไตร่ตรองว่า สิ่งที่เราได้รับรายงานจากสื่อมวลชนนั้นเป็นเรื่องจริงหรือเป็นเรื่องเท็จ แต่เราก็รับทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยไม่รู้ตัว

สื่อที่ได้รับความนิยมสูงสุดจากประชาชน คือ โทรทัศน์จะเห็นได้จากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2546 ที่ได้ทำการสำรวจไว้ จำนวนครัวเรือนที่ชมโทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักรพบว่า มีทั้งสิ้นประมาณ 16.5 ล้านครัวเรือนและในจำนวนนี้เป็นครัวเรือนที่ชมโทรทัศน์เป็นรายภาค พบว่า กรุงเทพมหานคร มีอัตราการชมโทรทัศน์สูงสุด สูงสุดประมาณ 57.9 ล้านคน ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีอัตราการชมโทรทัศน์มากที่สุด แสดงว่าคนในกรุงเทพมหานครบริโภคสื่อมากที่สุด สื่อจึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน การนำเสนอของสื่อจึงเป็นเครื่องคองบจำกัดใจ คนจะทำดี หรือทำชั่ว สื่อก็มีส่วนเช่นกัน ในปัจจุบันคนไทยก็จะบริโภคสื่อทั้งสองอย่าง คือ สื่อในทางที่ดีและสื่อในทางลบ เป็นดาบสองคมที่จะให้เราพิจารณาไตร่ตรองด้วยสติปัญญาของผู้บริโภค สื่อต่อไป

ปัจจุบันสังคมไทยเป็นสังคมรีบเร่งนี้ ทำให้คนไม่ค่อยสนใจเรื่องพระพุทธศาสนา ละเว้นการรักษาศีล ก็เลยมองเห็นเรื่องเล็กน้อย ไม่ค่อยใส่ใจเรื่องบาปบุญ เรื่องเวรกรรมจากการกระทำที่จะ

ส่งผลต่อการดำรงชีวิต เพราะทุกคนก็มีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบทางครอบครัว จึงทำให้คนไทยเราเริ่มห่างเหินจากการเข้าวัด ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมดวงใจของคนไทยมาแต่โบราณช่วยให้คนไทยมีเกณฑ์การดำเนินชีวิตที่ดี งดเว้นจากอบายมุขต่างๆ และรณรงค์ส่งเสริมให้คนรู้จักรักษาสุขภาพไม่ดื่มเหล้า เล่นการพนัน ให้ตระหนักถึงโทษของการดื่มสุราและปฏิบัติ ตามนโยบายของรัฐบาลสนับสนุนให้มีกลุ่มงานรณรงค์ส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมและจริยธรรม ในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐแต่ยังไม่มีการศึกษาว่า ประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธโดยรวมแล้ว มีคุณธรรมและจริยธรรมช่วยส่งเสริม ขับเคลื่อนเข้าสู่สังคมอภิบาลที่ดี การที่สังคมจะก้าวสู่สังคม อภิบาลที่ดีคนในสังคมไทยเรานั้น พุทธศาสนิกชน หรือผู้นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นประชาชนส่วน ใหญ่ของประเทศไทย จะต้องมียุทธธรรมระดับสามัญชนอย่างน้อยคือการรักษา ศีล 5 ยึดเป็น แนวทางปฏิบัติในการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันนี้

แต่สภาพความเป็นจริงพบว่าอาชญากรรมที่ร้ายแรงทั้งหมดเป็นเรื่องของการละเมิด ศีล 5 ที่ สื่อนำเสนอรายวันตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือทางโทรทัศน์ ซึ่งประชาชนนั้น ได้รับข่าวสารเหล่านี้ ทุกวันจากสื่อต่างๆ ทำให้เกิดอิทธิพลต่อสภาพจิตใจ ประชาชน ชุมชน โดยเฉพาะในสังคมที่มาด้วยการสังหาร ฆาตกรรม การบ่อนทำลาย การทำร้ายกัน การลักขโมย ปล้น แอ่งชิง การทำผิดทางเพศ มีคดีฆาตกรรม โจรกรรม การข่มขืน หลอกหลวง การเสพของมีเงินมาและสิ่งเสพติด ตลอดจนการ ก่อปัญหาและอุบัติเหตุต่างๆ ล้วนแต่เนื่องมาจากของมีเงินมาและสิ่งเสพติดเหล่านั้น ระบาด แพร่หลายทั่วไป ชีวิตและทรัพย์สินไม่ปลอดภัย จะอยู่หรือไปที่ไหนก็ไม่มี ความมั่นใจ เต็มไปด้วย ความหวงใยวิตกกังวลจิตใจหวาดผวาลบๆ ผู้คนพบเห็นกันแทนที่จะอบอุ่นใจ กลับหวาดระแวง ต่อกัน อยู่กันไม่เป็นปกติสุข สุขภาพจิตของประชาชนเสื่อมโทรม ยากที่จะพัฒนาคุณภาพและ สมรรถภาพของจิตและสังคมเช่นนั้นก็ไม่เป็นสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลสำหรับการสร้างสรรค์สิ่งดีงามที่ สูงขึ้นไป เพราะมีความเดือดร้อนระส่ำระสายกับสังคมที่เสื่อมโทรมไป

การขาดศีล 5 จะเนื่องจากสาเหตุใดก็ตามจึงเป็นมาตรฐานวัดความเสื่อมโทรมของสังคมได้อย่างดี ส่วนสภาพพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตตรงกันข้ามคือ การมีศีล 5 ดังนั้นศีล 5 จึงเป็นเกณฑ์ มาตรฐานอย่างต่ำที่สุดของความประพฤติเป็นมนุษย์สำหรับรักษาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้อยู่ใน ภาวะที่เกื้อกูล และเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตที่ดีงามต่อไป

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพราะสังคมเราเปลี่ยนไป ทุกคนให้ความสำคัญน้อยมากไป เพราะ สื่อมีทั้งที่เป็นและไม่ใช่ประโยชน์ก็มี ฉะนั้นการบริโภคสื่อจำเป็นต้องใช้การพิจารณาในการรับรู้สื่อ ต่างๆ โดยเฉพาะเด็กเยาวชนนั้น สื่อทางโทรทัศน์จะมีอิทธิพลต่อเด็กและการเรียนแบบ สิ่งเหล่านี้ ชุมชนกำลังประสบปัญหาอย่างมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน

3. เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน

วิธีดำเนินการวิจัย(Research Methods)

งานวิจัยเรื่องศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากหนังสือ ตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ สารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปบริการทางสังคมศาสตร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่พุทธศาสนิกชน จำนวน 1,500 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane) (สุวริย์ โกการภิรมย์, 2546) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มของตัวอย่างจำนวน 1,500 คน แล้วทำการสุ่มจากประชากร โดยวิธีแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากประชากร ช่วงเดือนกันยายน ถึง เดือนตุลาคม 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษาโดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบและกรอกข้อมูล

ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางด้านการศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการแนะนำให้รักษาศีลตามหลักพระพุทธศาสนา

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางด้านการศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน ลักษณะคำถามเป็นแบบRating Scale โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ในระดับมาก
3	หมายถึง	ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Questions) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยศึกษาจากเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักเบญจศีล และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของชุมชน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากพระไตรปิฎก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างเครื่องมือจากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
4. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยปรับปรุงแก้ไขตามที่
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence) (Cronbach, Lee J, 1971)
6. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรพุทธศาสนิกชนผู้รักษเบญจศีล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย 40 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ประยูร อาษานาม, 2541) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.972
7. นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลจากพุทธศาสนิกชนผู้รักษเบญจศีล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. นำแบบสอบถามจำนวน 150 ชุด โดยกระจายกลุ่มตัวที่รักษเบญจศีลที่อุโบสถ และเก็บรวบรวมคืนภายใน 2 สัปดาห์
2. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคือจากพุทธศาสนิกชนที่รักษเบญจศีลในอุโบสถทั้งหมดโดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน 150 ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลวิเคราะห์ด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่มีผลต่อการรักษเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ (วัฒนา สุนทรชัย, 2547, 71) ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีระดับการรับรู้ข่าวสารในระดับ มากที่สุด

- ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีระดับการรับรู้ข่าวสารในระดับ มาก
 ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีระดับการรับรู้ข่าวสารในระดับ ปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีระดับการรับรู้ข่าวสารในระดับ น้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีระดับการรับรู้ข่าวสารในระดับ น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของ พุทธศาสนิกชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของ พุทธศาสนิกชน จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: F-test) และ ทำการทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

5. วิเคราะห์การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนโดยการ ทดสอบไค-สแควร์ (Chi - square test)

6. เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว จะนำเสนอในรูปแบบของประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 150 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 55.33 เป็นชาย จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 44.67

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.33 รองลงมาได้แก่ มีอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 อายุ 21 - 30 ปี และ อายุ 51 - 60 ปี จำนวน 20 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.33 อายุ 20 ปี และ ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ตามลำดับ

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพพนักงานเอกชน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมาได้แก่อาชีพรับราชการ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.33 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.33 อาชีพค้าขาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67 อาชีพ รับจ้างทั่วไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 อาชีพเจ้าของกิจการ จำนวน 15 คน คิดเป็น ร้อยละ 10.00 และอาชีพอื่น ๆ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.33 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาได้แก่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 43 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.67 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.33 ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

รายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ 5,001 - 7,500 บาท/เดือน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.67 รองลงมาได้แก่ มีรายได้ 7,501 - 10,000 บาท/เดือน จำนวน 45 คน คิด

เป็นร้อยละ 30.00 รายได้ 10,001 - 12,500 บาท/เดือน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.67 รายได้ มากกว่า 12,501 บาท/เดือน ขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 และรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.67 ตามลำดับ

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนมาแล้ว 6 ปี ขึ้นไป จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 52.67 รองลงมาได้แก่ 4 - 6 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 32.67 2 - 4 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.67 และ 1 - 2 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.09 ตามลำดับ

การรับรู้ข่าวสารการรักษาพยาบาลจากสื่อบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 150 คน ซึ่งเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับรู้ข่าวสารการรักษาพยาบาลจาก พระภิกษุ/สามเณร จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60 จากเพื่อน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 จากผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ผู้สูงอายุ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 จากสื่ออื่น ๆ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 จากเพื่อนบ้าน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 จากครู/อาจารย์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 และจากพ่อแม่ / ผู้ปกครอง จำนวน 30 คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

คำแนะนำให้รักษาศีลของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 150 คน ซึ่งเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับคำแนะนำให้รักษาศีลนาน ๆ ครั้ง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 69.30 รองลงมาได้แก่ ได้รับคำแนะนำให้รักษาศีลทุกวัน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 ได้รับคำแนะนำให้รักษาศีลทุก 2-3 วัน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.30 และได้รับคำแนะนำให้รักษาศีลทุกสัปดาห์ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ตามลำดับ

การรับรู้หรือพบเห็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศีล 5 จากสื่อ/ป้าย ในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 150 คน ซึ่งเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้รับรู้ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70 ไม่สนใจ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 และได้รับรู้ 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.70 ตามลำดับ

ชนิดของสื่อที่รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศีล 5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 150 คน ซึ่งเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศีล 5 จากการอ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 62.70 รองลงมาได้แก่ จากหนังสือวารสาร/นิตยสาร จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.67 จากสื่ออื่น ๆ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 จากการประกาศข่าวทางโทรทัศน์ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.67 จากสถานีวิทยุ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.30 จากอินเทอร์เน็ต จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และจากการส่งข้อมูลผ่าน SMS จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.33 ตามลำดับ

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม ศีลข้อที่ 2 เว้นจากการ

ลักทรัพย์ ศิลข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ และศิลปข้อที่ 5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศิลข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่าการรักษาศิลปข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกามระหว่างชายและหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน จำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance: ANOVA) สรุปได้ดังนี้

1. จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าพฤติกรรมการรักษาศิลปข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าพฤติกรรมการรักษาศิลปข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. จำแนกตาม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าพฤติกรรมการรักษาศิลปข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.5 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนารายณ์ประดิษฐ์ กรุงเทพมหานครโดยการทดสอบไค – สแควร์ (Chi – square test) สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการรับรู้จากสื่อบุคคล ที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน โดยภาพรวมพบว่า ไม่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แล้วพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการรับรู้จากสื่อบุคคล มีผลต่อการรักษาเบญจศีลข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ ของพุทธศาสนิกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านการรับจากสื่อชุมชน ที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน โดยภาพรวมพบว่า มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แล้วพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการรับรู้จากสื่อบุคคล มีผลต่อการรักษาเบญจศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม ของพุทธศาสนิกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านการรับจากสื่อมวลชน ที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน โดยภาพรวมพบว่า ไม่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แล้วพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการรับรู้จากสื่อบุคคล มีผลต่อการรักษาเบญจศีลข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ ของพุทธศาสนิกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัยเรื่อง ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน ได้ข้อสรุปที่มีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจสมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม รองลงมาได้แก่ ศีลข้อที่ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ และศีลข้อที่ 5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศีลข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ ผลการวิจัยดังกล่าวโดยภาพรวมสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรักษาศีลข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ ศีลข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม และศีลข้อ 5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัยในระดับมากที่สุด ส่วนการรักษาศีลข้อ 4 เว้นจากการพูดปดอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาปัญญา ชยปัญโญ (ดาบพลหาร) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง “กาเมสุมิจฉาจารกับปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน” เมื่อปี พ.ศ. 2536 จากศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบันนี้ส่วนหนึ่งมาจากเรื่องของกามและพฤติกรรมในการเสพกามของปัจเจกบุคคลที่ดำเนินชีวิตตกอยู่ในอำนาจวัตถุนิยม (Materialism) เชิงบริโภคนิยม โดยเห็นว่าความสุขทางกายเป็นเรื่องสำคัญและมีค่าสูงสุดในชีวิต และปัจเจกบุคคลประเภตินี้วันแต่จะเพิ่มปริมาณมากขึ้นโดยลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอิสระ สิงห์เปีย ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ปัญหาอาทินาตามพุทธจริยศาสตร์เถรวาทในบริบทสังคมไทย” เมื่อปี พ.ศ. 2545 จากการศึกษาวิจัยพบว่า การปฏิบัติเคร่งครัดต่อหลักศีลธรรมหรือพุทธจริยศาสตร์ขั้นพื้นฐานตลอดชีวิตนั้น เป็นสิ่งยากลำบากมาก เพราะทุกคนมักเผชิญกับสถานการณ์บางอย่าง ที่เป็นเหตุจูงใจให้กระทำอาทินาตามในบางครั้ง บางคนแม้จะรู้ว่าการกระทำอาทินาตามเป็นสิ่งผิดศีลธรรมและผิดกฎหมาย แต่ก็ตัดสินใจเลือก

กระทำเพราะไม่สามารถเอาชนะใจตนเองได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาพิชิตชัย ยมพาลไพ ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติเรื่องศีล 5 ของชาวพุทธไทยปัจจุบัน ศึกษาเฉพาะกรณีการฆ่าสัตว์” เมื่อปี พ.ศ.2542 จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ประชาชนทั่วไปในปัจจุบันจะดำเนินชีวิต โดยไม่ต้องฆ่าสัตว์ชนิดใดเลยนั้นเป็นไปได้ มีเพียงพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เชื่อว่า จะดำเนินชีวิตได้โดยไม่ต้อง ฆ่าสัตว์ ทั้งนี้ เพราะว่าประชากรส่วนใหญ่จากทุกกลุ่มสาขาอาชีพมีความเห็นว่า การฆ่าสัตว์ไม่ใช่สิ่งผิดธรรมชาติ จากการสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไปพบว่า ชายและหญิงเห็นต่างกันเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เห็นว่าการไม่ฆ่าสัตว์มีประโยชน์ และกลุ่มที่เห็นว่าไม่มีประโยชน์ โดยแบ่งประโยชน์เป็น 2 อย่างคือ ประโยชน์ด้านจิตใจและประโยชน์ตนกับประโยชน์ผู้อื่น ส่วนนักวิชาการเห็นว่า การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์มีประโยชน์ทำให้ไม่มีการเบียดเบียนระหว่างมนุษย์ด้วยกัน และระหว่างมนุษย์กับสัตว์อื่นจะช่วยให้เกิดความเมตตา กรุณาต่อกันมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสารวย ญาณสวโร (พินดอน) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย” เมื่อปี พ.ศ. 2542 จากการศึกษาวิจัยจึง พบว่า มีผลกระทบแก่สังคมโดยรวม สรุปได้ 2 ประเด็นคือ ด้านสังคมเป็นโทษทางสังคมคือเป็นสิ่งที่ชาวโลกติเตียน (โลกวัชชะ) นำความอับอายเสื่อมเสียมาสู่วงศ์สกุล เพราะคนที่เสพสุราเมรัยและของเมา จะกระทำการทุกอย่างได้โดยไม่รู้ตัว เช่น เสพสุราเมรัยและของเมาแล้วฆ่าสัตว์เบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน เสพสุราแล้วลักทรัพย์ ฉ้อโกง ทุจริตต่อหน้าที่ เป็นต้น เสพสุราเมรัยและของเมาแล้วประพฤติดิในสตรีหรือบุรุษที่ต้องห้าม เสพสุราเมรัยและของเมาแล้วพูดปด พูดหลอกลวง และเสพสุราเมรัยและของเมาแล้วกระทำให้หมดความละอาย หมดความเกรงกลัวการทำชั่วทั้งปวง และด้านตนเองเป็นโทษทางธรรมที่ให้ผลในชาตินี้ ทำให้สติปัญญาเสื่อมถอย ทำให้ความเคารพยำเกรงไม่มีใครเชื่อถือ และสุดท้ายจะมีปัญญาเสื่อมถอยกลายเป็นคนบ้า และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทนา อังสุรังสี ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมและการปฏิบัติเกี่ยวกับเบญจศีลของชาวพุทธในสังคมเมืองและชนบท ที่มีอยู่ในและนอกโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง โดยศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ จากการศึกษาวิจัยภาคสนาม พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ใน 3 พื้นที่ ยังคงมีค่านิยมและปฏิบัติต่อบุญจศีลสอดคล้องตามหลักทฤษฎี คือ มีความเห็นว่าเบญจศีลมีความสำคัญมาก และบัญญัติไว้ให้ทุกคนปฏิบัติเพื่อความสงบสุขของสังคม และเห็นว่าการถือศีลนำไปสู่สุคติ พรุ่งพร้อมด้วยทรัพย์ และถึงความดับทุกข์ได้ ประชากรทั้งหมดยังเห็นว่า เบญจศีลข้อที่ปฏิบัติยากที่สุด และมีความเชื่อในผลกรรมน้อยที่สุดคือ ศีลข้อปาณาติบาต หรือศีลข้อที่ 1

จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าพฤติกรรมการรักษาстилข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าพฤติกรรมการรักษาстилข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตาม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าพฤติกรรมการรักษาстилข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา จิตต์สุพรได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการปฏิบัติสัฬาของนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจสัฬาของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจที่ดีกว่านักเรียนในระดับอื่น ๆ สำหรับในด้านทัศนคติของนักเรียนทั้ง 3 ระดับ ที่มีต่อสัฬาอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านของปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติสัฬาของนักเรียนทั้ง 3 ระดับ นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเห็นว่าสัฬาข้อที่ 1 เว้นการฆ่าสัตว์เป็นข้อที่ปฏิบัติได้ยากกว่าสัฬาข้ออื่น ๆ ในทางตรงกันข้ามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ให้ความเห็นว่าสัฬาข้อที่ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จเป็นข้อที่ปฏิบัติยากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวรีย์ ตะโพนทองพฤติกรรมการนำสัฬา 5 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษารัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องความหมายของสัฬา และรู้ว่าการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นการละเมิดสัฬา 5 โดยจะรับรู้เรื่องสัฬา 5 จากสื่อโทรทัศน์มากกว่าสื่ออื่น ๆ ส่วนพฤติกรรมการนำสัฬา 5 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน นิสิตนักศึกษาจะละเมิดสัฬาข้อ 1 เพราะต้องตบยุงหรือแมลงที่มารบกวน ละเมิดสัฬาข้อ 2 โดยทุจริตในการสอบ ลอกการบ้านหรือรายงานของเพื่อน ละเมิดสัฬาข้อ 4 โดยเล่าเรื่องไม่ตรงกับความจริงต่อพ่อแม่และละเมิด สัฬาข้อ 5 โดยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สำหรับสัฬาข้อ 3 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยละเมิดหรือนาน ๆ ครั้งจึงจะทำผิดสัฬาข้อนี้ เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่จะรักและซื่อสัตย์ต่อแฟน สำหรับความแตกต่างทางพฤติกรรมการนำสัฬา 5 ไปปฏิบัติใน ชีวิตประจำวันพบว่า เพศชายจะละเมิดสัฬาข้อ 3 มากกว่าเพศหญิง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างสัฬาทั้ง 5 ข้อมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกข้อ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัยครั้งนี้ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงจากผลการวิจัยและจากข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

วัด หรือ องค์กรทางศาสนาควรจัดรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรมหรือสื่อรณรงค์เกี่ยวกับการรักษาศีล 5 ให้มากขึ้น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ดังจะเห็นว่าผลการวิจัยพบว่าศีลข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จ ประชาชนมีการรักษาปฏิบัติได้ในระดับที่ต่ำ ซึ่งอาจจะไม่ได้มาจากการพูดเท็จอย่างเดียว มีการพูดคำหยาบ ด้วยเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น วัด หรือ องค์กรทางศาสนาควรจัดรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรมหรือสื่อรณรงค์ กำหนดแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับการรักษาศีล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนเพื่อให้ได้แนวความคิดที่หลากหลายครอบคลุมความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในหลายเขตพื้นที่เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง และเป็นกรณีศึกษาในการส่งเสริมศีลธรรมแก่ประชาชน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *คู่มือพระสังฆาธิการ ว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และ การพระศาสนา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุวรีย์ โภคารภิรมย์. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- Cronbach, Lee J. (1971). *Essentials of psychological testing*, 4th ed., (New York: Harper& Row.
- ประยูร อาษนาม. (2541). *คู่มือวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

**การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลการบริหารงาน
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**
**New Government Administration and Management Effectiveness
Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University**

เจตนา ศาสตร์ประเสริฐ¹ วรวิทย์ จินดาพล²
Jattana Sartprasert, Worawit Chindapol

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 145 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลองค์การ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในความคิดเห็นของบุคลากร พบว่า การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่มีความสัมพันธ์สัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำ ($r=0.041$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ด้านการมุ่งความเป็นเลิศสู่องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง มีความสัมพันธ์สัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลองค์การ

Received: 2022-10-06 **Revised:** 2022-12-08 **Accepted:** 2022-12-22

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program in Public Policy, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: kannika.th@ssru.ac.th

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program in Public Policy, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทน์ ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำ ($r=0.165$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีความสัมพันธ์สัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลองค์กรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทน์ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำ ($r=0.214$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่; ประสิทธิภาพองค์กร

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the opinion level of the new government administration of the personnel of the Suan Sunandha Rajabhat Rajabhat University Demonstration School; 2) the opinion level about the organizational effectiveness of the personnel of the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University; and 3) the relationship between new government administration and organizational effectiveness of the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University. A total of 145 teachers and academic staff were drawn to be the sample of the study, which is quantitative research. The research tool was a questionnaire. The research instrument, a questionnaire, was used to collect the data which were analyzed by descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation) and correlation analysis. The results showed as follows: 1) The level of opinions about the new government administration of the personnel of the Suan Sunandha Rajabhat Rajabhat University Demonstration School as a whole was at a high level. 2) The opinion level about the organizational effectiveness of the personnel of the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University as a whole was at a high level. 3) The results of an analysis of the relationship between the new government administration and the organizational effectiveness of the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University in the opinions of personnel found that the new style of public administration had a positive relationship with the organizational effectiveness of the Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University in the same direction was at a low level ($r=0.041$) at a statistical significance level of .05. When considering each aspect, it was found that the new approach of government administration in terms of excellence towards organizations with high performance was positively correlated with organizational effectiveness of Suan Sunandha

Rajabhat University. The ability to change and develop schools in the same direction was low ($r=0.165$) at the statistical significance level of .05 and positively correlated with organizational effectiveness of Rajabhat University.

Keywords: New Government Administration, Organizational Effectiveness

บทนำ (Introduction)

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในพระอุปถัมภ์ฯ เป็นโรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2480 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในพระอุปถัมภ์ฯ ประวัติความเป็นมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในปลายรัชกาล สำหรับเป็นที่ประทับพักผ่อนพระราชอิริยาบถแทนการเสด็จประพาสหัวเมือง จึงพระราชทานกระแสพระราชดำริให้กะแบบแปลนแผนผังมีลักษณะเป็นสวนป่ากลาย ๆ นอกจากนี้ยังมีพระราชดำริไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เป็นที่ประทับของพระมเหสี พระราชธิดา เมื่อเปลี่ยนรัชกาลของพระองค์แล้ว การที่พระองค์พระราชทานนามสถานที่แห่งนี้ว่า "สวนสุนันทา" เพื่อเป็นพระราชอนุสรณ์ถึงพระอัครมเหสีสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์พระบรมราชเทวี ซึ่งสิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. 2423 ต่อมา "สวนสุนันทา" เปลี่ยนสภาพเป็นสถานศึกษา ทางราชการได้แบ่งอาณาเขตส่วนหนึ่งเป็นโรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย ส่วนหนึ่งเป็นโรงเรียนการเรือน และอีกส่วนหนึ่งเป็นหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย

ครั้งแรกเมื่อสวนสุนันทาได้เปลี่ยนเป็นสถานศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการให้จัดตั้งเป็นสถานศึกษาของ กุสสตรีมีชื่อว่า โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย อาจารย์นิลรัตน์ บรรลือธีรศาสตร์ เป็นอาจารย์ใหญ่ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2480 ในระยะเริ่มแรก กระทรวงศึกษาธิการให้ย้ายนักเรียนมาจากหลายโรงเรียนเช่น โรงเรียนเบญจมราชาลัย โรงเรียนโชติเวช และโรงเรียนเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ จัดการสอนตั้งแต่ระดับชั้น เตรียมประถม จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 และรับผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 เข้าศึกษาประโยคครูประถม หลักสูตร 1 ปี

ในปี พ.ศ. 2481 ทางราชการให้ทดสอบนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ในโรงเรียนทั่วไป (ให้มีสอนเฉพาะที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งเดียว) ทางโรงเรียนจึงจัดการสอนแผนกฝึกหัดครู ประถมขึ้นกำหนดหลักสูตร 3 ปี รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การจัดการศึกษาของโรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย จึงมี 3 แผนก คือ 1) แผนกประถมศึกษา (พ.ศ. 2484 ยุบชั้นเตรียมประถม คงเหลือชั้นประถมปีที่ 1 - 4 2) แผนกมัธยมศึกษา 3) แผนกฝึกหัดครู

สำหรับแผนกมัธยม เมื่อยุบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ในปี พ.ศ. 2481 จึงมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 เป็นชั้นสูงสุด และในปี พ.ศ. 2482 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 นี้ก็จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ดังนั้นนักเรียนในแผนกมัธยมจึงมีตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบ่งเป็น นักเรียน 9 ห้องเรียนคือมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นละ 1 ห้องเรียน รวม 3 ห้องเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ชั้นละ 2 ห้องเรียน

รวม 6 ห้องเรียน นักเรียนมัธยมแต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา แต่ปักอักษรว่า ส.ส.ว. ที่อกเบื้องซ้าย ในปี พ.ศ. 2501 โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการให้เปลี่ยนชื่อเป็น "วิทยาลัยครูสวนสุนันทา" การจัดการศึกษาในแผนกมัธยมเปลี่ยนเป็น "ฝ่ายมัธยมศึกษา" มีอาจารย์หัวหน้าฝ่าย ครู - อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นตัวจักรกลในการดำเนินงาน และรับนักเรียนหญิงที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเปลี่ยนอักษรย่อจาก ส.ส.ว. เป็น ส.ว.ส. (สาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา)

พ.ศ. 2508 เปลี่ยนแปลงการรับนักเรียนจากนักเรียนหญิงล้วน มาเป็นสหศึกษา ทางวิทยาลัยกำหนดเครื่องแบบของนักเรียนโรงเรียนสาธิตขึ้นใหม่ และใช้กันมาจนปัจจุบัน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถานศึกษาตามกฎหมายในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่มีลักษณะแตกต่างจากโรงเรียนสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมหาวิทยาลัย เพื่อสนับสนุนการผลิตบัณฑิตของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นสถานศึกษาที่เป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาครู และอาจเป็นต้นแบบในด้านต่างๆ ให้แก่โรงเรียนทั่วไป รวมถึงการจัดการศึกษาเพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษด้วย

การบริหารสถานศึกษาปัจจุบันต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 50 (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2557, หน้า 18) ซึ่งเป็นการกำหนดให้สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเน้นประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการบริหารงานผู้บริหารครูผู้สอนบุคลากร ทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจในอำนาจอย่างจริงจังโดยมีองค์กรอิสระทั้งภาครัฐและ เอกชนตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนคอยตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในเรื่องนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 กำหนดให้ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) มีฐานะเป็นนิติบุคคลการกำหนดให้ สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระมีความเข้มแข็ง ในการบริหารเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพสถานศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิภาพองค์กรเป็นเรื่องสำคัญยิ่งตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย ให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยนำหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์และสนอง

นโยบายจึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
3. เพื่อศึกษาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย อาจารย์, บุคลากรทางการศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 145 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้พิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประเภทบุคลากร ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามความคิดเห็นของบุคลากร 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมุ่งเน้นต่อผลสัมฤทธิ์ 2) ด้านการมุ่งความเป็นเลิศสู่องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง 3) ด้านการสร้างแรงจูงใจและให้รางวัลตอบแทน

4) ด้านความโปร่งใส มั่นใจ และสามารถตรวจสอบได้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามความเห็นของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 4 ด้าน ได้แก่

1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนา

นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา
4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาใช้เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติเชิงอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา จะใช้สถิติการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Chi-square)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความโปร่งใส มั่นใจ และสามารถตรวจสอบได้ การสร้างแรงจูงใจและให้รางวัลตอบแทน ด้านการมุ่งความเป็นเลิศ สู่องค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง และด้านการมุ่งเน้นต่อผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ

2. ประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิผลองค์การ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในความคิดเห็นของบุคลากร พบว่า การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่มีความสัมพันธ์สัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำ ($r=0.041$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ด้านการมุ่งความเป็นเลิศสู่องค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง มีความสัมพันธ์สัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลองค์การของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำ ($r=0.165$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีความสัมพันธ์สัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลองค์การของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำ ($r=0.214$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ กับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งผลการวิจัยที่พบสามารถนำมาเป็นประเด็นสำคัญสำหรับอภิปรายผลได้ดังนี้

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากเรียงลำดับความสำคัญของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความโปร่งใส มั่นใจ และสามารถตรวจสอบได้ กรณีนี้อธิบายได้ว่า โรงเรียนสาธิตฯ มีการประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือนเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่และผลสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2556 - พ.ศ.2561) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : การยกระดับความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและวางกลไกให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของทางราชการ ตลอดจนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และมาตรการในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ด้านที่รองลงมาคือ การสร้างแรงจูงใจและให้รางวัลตอบแทน โรงเรียนสาธิตฯ มีการยกย่องยอมรับในผลงานและความประพฤตินในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจากเพื่อนร่วมงาน พร้อมสนับสนุนให้ได้รับรางวัลพนักงานดีเด่นแห่งปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุช บุญยฤทธิฐานนท์ (2551) ที่ได้ศึกษา ผลลัพธ์การนำแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในการปฏิรูประบบราชการของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ระบุว่า การนำแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ พบว่ามีทั้งผลกระทบทางบวกและทางลบต่อขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กล่าวคือ ผลกระทบทางบวก ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ได้ทำงานในหน้าที่ที่ตรงกับความรู้ความสามารถ 2) เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจกับหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายในปัจจุบัน 3) เจ้าหน้าที่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายเสมอ และผลกระทบทางลบต่อขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ 1) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ต่อการทำงานได้อย่างเป็นอิสระ 2) การได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถและงานที่ได้รับมอบหมาย

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยรองลงมา คือ การมุ่งความเป็นเลิศสู่องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง กรณีดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า บุคลากรได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมฝึกอบรมพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันและงานที่อาจจะได้รับมอบหมายในอนาคต สอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2556 - พ.ศ.2561) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาองค์การให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ ในเรื่องการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐมี

การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมุ่งเน้นต่อผลสัมฤทธิ์ กรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่าเนื่องจากโรงเรียนสาธิตฯ มีเป้าหมายในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ และมีการกำหนดตัวชี้วัดประเมินผลการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน คือ เป็นมหาวิทยาลัยแม่แบบที่ดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ มุ่งสร้างผลผลิตภาพสูงสุด ของ Pollitt (2001) (อ้างถึงในชมภูษ พูนาค, 2560 : 133) ที่กล่าวว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์มากกว่าปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ เน้นตัวชี้วัดและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ด้านที่รองลงมาคือ การสร้างแรงจูงใจและให้รางวัลตอบแทน โรงเรียนสาธิตฯ มีการยกย่องยอมรับในผลงานและความประพฤตินในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจากเพื่อนร่วมงาน พร้อมสนับสนุนให้ได้รับรางวัลพนักงานดีเด่นแห่งปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุช บุญยฤทธานนท์ (2551) ที่ได้ศึกษา ผลลัพธ์การนำแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในการปฏิรูประบบราชการของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ระบุว่า การนำแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ พบว่ามีทั้งผลกระทบทางบวกและทางลบต่อขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กล่าวคือ ผลกระทบทางบวก ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ได้ทำงานในหน้าที่ที่ตรงกับความรู้ความสามารถ 2) เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจกับหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายในปัจจุบัน 3) เจ้าหน้าที่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายเสมอ และผลกระทบทางลบต่อขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ 1) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ต่อการทำงานได้อย่างเป็นอิสระ 2) การได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถและงานที่ได้รับมอบหมาย

ประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประสิทธิผลองค์กรของสถานศึกษา ได้ใช้หลักการแนวคิดของรูปแบบประสิทธิผลองค์กรโดยในปัจจุบันจะใช้ประสิทธิผลองค์กรในรูปของพหุเกณฑ์หรือการบูรณาการที่พัฒนาขึ้นจากดัชนีการรับรู้ประสิทธิผลของโรงเรียน (The Index of Perceived Organizational Effectiveness : IPOE) ของมิสเกลและคณะ (ภารติ อนันต์นาวิ, 2555, หน้า 215) โดยวัดประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 มิติ ดังนี้

ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โรงเรียนสาธิตฯ มีประสิทธิผลในระดับมากที่สุด โรงเรียนสาธิตฯ ยังเห็นความสำคัญของปัจจัยอื่นอีกมากที่จะส่งผลให้เกิดคุณภาพที่พึงประสงค์ได้ ดังนั้นถ้ามองในด้านประสิทธิผลการจัดการศึกษา การที่สถานศึกษาสามารถผลิตนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถและมีส่วนร่วมสนับสนุนให้นักเรียน ลงมือปฏิบัติจริง มีจริยธรรม คุณธรรม ที่เหมาะสม สามารถอยู่ร่วมในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างชาญฉลาด สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ถือว่าสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jindapong (2006) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารองค์กรแห่ง การ

เรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก โรงเรียนสาธิตฯ มีประสิทธิภาพในระดับมาก มีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมทัศนคติที่ดีแก่นักเรียน ให้ความร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี และผู้บริหารเป็นตัวอย่างในการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องงานวิจัยของพิรุณโปรย สำโรงทอง 2554 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู

ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนสาธิตฯ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน / สังคม ในรูปแบบของการบริการวิชาการ ซึ่งเป็นหนึ่งในพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยในปีงบประมาณ 2561 มีการจัดกิจกรรมโครงการบริการวิชาการจำนวนทั้งสิ้น 458 โครงการ (สารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2561) นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยยังมีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นำผลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่าประสิทธิภาพด้านกระบวนการภายในนี้ มีระดับปฏิบัติที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่สอง เนื่องจากกระบวนการภายในจะรวมถึงกระบวนการในการเรียนการสอนทั้งหมด ตลอดจนงานบริหารที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาก็สามารถดำเนินงานได้เป็นอย่างดี

ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนมีความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปัญหาเฉพาะหน้าของโรงเรียนที่เกิดขึ้นได้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของโรงเรียนเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้มีความเฉลี่ยต่ำกว่า ด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านพฤติกรรมนักเรียน และด้านอื่น ๆ ควบคู่กันไป ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีกระบวนการบริหารความขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้คลี่คลายลง ต้องดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอก และนำผลที่ได้มาใชวางแผนปรับปรุง พัฒนาโรงเรียน ซึ่งหากโรงเรียนมีความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ และมีเหตุผล ย่อมทำให้เกิด การพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิภาพองค์กรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ กับประสิทธิภาพองค์กรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในภาพรวมจะพบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

ความสัมพันธ์ของการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ด้านการมุ่งความเป็นเลิศสู่องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง มีความสัมพันธ์สัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพองค์กรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

ราชภัฏสวนสุนันทา ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนในทิศทางเดียวกัน และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน กรณีดังกล่าวนี้อธิบายได้ว่า โรงเรียนสาธิตฯ มีผู้บริหารที่สนใจข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการทำงานเสมอ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายของโรงเรียน และโรงเรียนสาธิตฯ จัดให้มีการเรียนการสอนครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรโดยใช้เทคนิคการสอนที่ทันสมัยและมีความหลากหลาย ซึ่งแนวคิดของมอท์ Mott (1972) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนในแง่ของความสามารถจะต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Boonsanong (2012) ที่พบว่า การดำเนินงานขององค์การแห่งการเรียนรู้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับ ประสิทธิภาพขององค์การ เพราะว่าเมื่อองค์การพร้อมที่จะเรียนรู้จากการมีบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิด การเรียนรู้ สอนวิธีเรียนรู้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พบปะ พูดคุย วิเคราะห์แลกเปลี่ยน ประสบการณ์จากองค์การภายนอก ย่อมจะทำให้บุคลากรเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้ได้ง่าย สามารถนำความรู้ที่ได้ไป ปรับใช้ในการทำงาน ส่งผลให้การทำงานราบรื่น นำไปสู่การ เกิดประสิทธิผลขององค์การ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพองค์การของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เนื่องด้วยโรงเรียนสาธิตฯ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจนแล้ว ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ปัจจุบันโรงเรียนแต่ละแห่งในประเทศไทยกำลังประสบปัญหาขาดแคลนจำนวนนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนควรมีการปรับเปลี่ยนการบริหารให้เป็นการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่เป็นรูปธรรม ชัดเจนในการปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผลในด้านต่างๆ และเป็นที่ยอมรับ เพื่อให้นักเรียนสนใจเข้าเรียนต่อมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้เป็นเพียงอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีเพิ่มประชากรให้มีความหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหาร นักศึกษา ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาอาจจะได้ผลที่แตกต่างกัน

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลที่ได้รับอาจไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม

2.3 ควรศึกษาประสิทธิผลด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนโดยทำการศึกษาแบบเชิงลึกถึงสาเหตุที่ทำให้มีประสิทธิผลกว่าทุกๆ ด้าน ทั้งนี้เพื่อเป็นการวิเคราะห์รายละเอียดต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กองนโยบายและแผน. (2561). สารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีงบประมาณ 2561. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- ชมภูษ หุ่นาค. (2560). การจัดการภาครัฐแนวใหม่ : การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างผลิตภาพสูงสุด. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). ปีที่ 7 ฉบับที่ 3, 125-139.
- นิรุช บุญยฤทธิฐานนท์. (2551). ผลลัพธ์การนำแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในการปฏิรูประบบราชการของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเชียงใหม่. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2555). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2552. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- Jindapong, S. (2006). The Relationship Between Learning Organization Behavior of Administators and the Effectiveness of Primary Schools Under the Office of Srakaeo Educational Service Area 1. A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master of Education in Educational Adminsitration Faculty of Education, Burapha University. (in Thai).
- Pollitt, C. & Bouckaert, G. (2001). Public Management Reform: A Comparative Analysis (2nd ed.). New York, NY: Oxford University Press.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication.

การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน
Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
Personal financial planning for Gen X retirement living in Phraya Prasit
Community Area, Dusit District, Bangkok

ธวธิดา สุวรรณรัตน์¹
Thuwathida Suwannarat

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งเกิดในระหว่าง พ.ศ. 2524 - 2509 โดยมีอายุตั้งแต่ 41-56 ปี และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 200 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษวิจัยพบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยมีอายุตั้งแต่ 41-56ปี และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 46 – 50 ปี มีสถานภาพ สมรส มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 25,000 ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen Z ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทางพฤติกรรมทางการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรู้จักหาเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การรู้จักหาให้เงินออกเงย อยู่ในระดับมากที่สุด การรู้จักออมเงิน อยู่ในระดับมาก และด้านการรู้จักใช้เงิน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords) : การวางแผน, การเงินส่วนบุคคล, คน Gen X

Received: 2022-09-02 Revised: 2022-12-10 Accepted: 2022-12-10

¹ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: Somying2023@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of personal financial planning for Gen X retirement age living in Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok. The sample group used in this research was the population living in Phraya Prasit community area, Dusit District, Bangkok. which were born during the year 1981 - 1966, aged 41-56 years and living in Bangkok from 5 years and over, 200 people. Statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, t-test and analysis of variance. The statistical significance was determined at the 0.05 level. The results of the study showed that Population residing in Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok found that the population living in Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok They were aged 41-56 years and lived in Bangkok for 5 years or more. Most of them were female. Most of them were in the age range of 46-50 years old, married, having occupations, civil servants/state employees. Most have a bachelor's degree. and most of them earn less than 25,000 Level of personal financial planning for Gen Z retirement living in Phraya Prasit community area, Dusit district, Bangkok the overall financial behavior is at a high level. When considering each aspect, it was found that knowing how to make money at the highest level, followed by knowing how to make money grow at the highest level knowing how to save money at a high level and the knowledge of the use of money at a high level, respectively.

Keywords: Planning, Personal Finance, Gen X People

บทนำ (Introduction)

การวางแผนการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับคนไทยเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะช่วยทำให้สามารถเกษียณอายุได้แล้ว ยังช่วยให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศดีขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้การวางแผนการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล ตามความหมายของ รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2010: 25-26) ซึ่งกล่าวว่า การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล หมายถึง การค้นหาทางเลือกเพื่อสนับสนุนกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับปริมาณและเวลาของเงินทุน แหล่งของเงินทุน และการจัดสรรเงินทุน ด้วยการกำหนดกิจกรรม วิธีการ เวลา และผู้รับผิดชอบประกอบบริหารจัดการความเสี่ยงต่างๆ ทางการเงิน โดยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล มีองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ดังนี้ การจัดการในเรื่องทรัพย์สิน การบริหารสินเชื่อเพื่อการบริโภค การออมและการลงทุน การบริหารความเสี่ยงและการประกันชีวิต การวางแผนเพื่อเกษียณอายุ และการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยสรุปแล้วการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลนั้น เป็นกระบวนการประเมินสถานภาพทางการเงิน และทำการปรับปรุงพัฒนา การหารายได้ การใช้จ่าย และการลงทุนให้มีฐานะที่ดีขึ้น และในขณะเดียวกันก็ต้องเรียนรู้ถึงวิธีการออม การใช้

จ่าย การลงทุน และการบริหารจัดการให้บรรลุถึงเป้าหมายทางการเงิน และเป้าหมายแห่งชีวิตที่ตนได้กำหนดไว้ และผลลัพธ์ที่ประสงค์คือ การมีชีวิตความเป็นอยู่ และลักษณะการใช้ชีวิตที่ดีขึ้นเป็นลำดับ

ทักษะทางการเงิน หรือหากจะแปลตรงตัวรากศัพท์ภาษาอังกฤษก็ต้องเรียกว่า “การอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน” ตามนิยามที่ทาง องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ในการสำรวจครั้งนี้ คือ “การตระหนักรู้ ความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญ ทักษะ และพฤติกรรม ในลักษณะที่มีผลให้บุคคลเกิดการตัดสินใจทางการเงินที่ดี และในที่สุดจะช่วยส่งผลให้บุคคลมีสุขภาพทางการเงินที่ดี” (เดอมิรกุกุนต์, เบค, และโฮโนฮาน (Demirgüç-Kunt, Beck, and Honohan. 2008: OECD)

ทักษะทางการเงินเป็นพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของประชาชน ผู้ที่มีทักษะทางการเงินดีจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน สามารถวางแผน และบริหารจัดการการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการใช้จ่าย การเก็บออม และการจัดการหนี้สิน ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันทางการเงินสำคัญที่จะช่วยเพิ่มพูน ความมั่นคงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว สามารถรับมือกับความท้าทายต่างๆ ได้อย่างมั่นคง และคนที่มีทักษะทางการเงินสูง มีความสามารถที่จะเลือกใช้บริการทางการเงินที่หลากหลาย เพื่อบริหารจัดการการเงินของตนเอง (สอดคล้องกับงานศึกษาของ Loke. (2014) และ Klapper & Zia. (2009) ซึ่งสอดคล้องกับ สถณี อาชวนันทกุล นักวิชาการอิสระ เขียนไว้ในบทความเรื่อง “ความรู้เรื่องทางการเงิน” ระบุว่า ความรู้เรื่องทางการเงิน หมายถึง “ชุดทักษะและความรู้ที่ช่วยให้ปัจเจกสามารถจัดการทรัพยากรทางการเงินของตนเองทั้งหมดได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีข้อมูลครบถ้วน”

ดังนั้น การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X นั้นจึงเป็นเรื่องหนึ่งที่ไม่ควรมองข้ามและควรค่าแก่การศึกษา เพราะมันเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับครัวเรือน โดยส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ และอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระดับประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากร อยู่ในช่วง Gen X ที่อยู่ในเขตของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ และเป็นเมืองที่มีค่าครองชีพสูงที่สุดในประเทศ ทั้งยังมีประชากรที่อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและความหลากหลายของประชากร เพราะกว่า 50% ของที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นคนที่มีมาจากทั่วทุกภูมิภาคและทุกจังหวัดในประเทศไทย นอกจากนี้ กรุงเทพฯยังเป็นเมืองที่มีการแข่งขันด้านการทำางานที่สูง ซึ่งจากที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่ากรุงเทพฯสามารถเป็นตัวแทนของประชากรไทยทั้งประเทศได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้พบว่าประชากรกลุ่ม Gen X ที่อาศัยและทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ มีอัตราการประสบกับปัญหาทางการเงินที่สูงและมีปัญหาด้านการวางแผนการเงิน นั้นจึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยตั้งใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการทางการเงินเพื่อความมั่นคงทางการ

เงินของคน Gen X ในกรุงเทพมหานคร เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการวางแผนการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อความมั่นคงทางการเงิน ของคน Gen X ในกรุงเทพมหานคร ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Purpose or Objective)

1) เพื่อศึกษาระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ วิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชาชนในชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนในชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพ, อาชีพ, ระดับการศึกษา และรายได้รวมต่อเดือน

3.1.2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) จำนวน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการรู้จักหาเงิน 2) ด้านการรู้จักออมเงิน 3) ด้านการรู้จักใช้เงิน 4) ด้านการรู้จักหาให้เงินออกเงย โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกระดับความคิดเห็นของประชาชน

3.1.4 ข้อเสนอแนะ

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ศึกษาจากศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งเป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

3.2.2 ดำเนินการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content

Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

3.2.3 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ทำการศึกษาก่อน 30 ชุด โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) และหาค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของ Cronbach โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นจากผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับประชากรที่ทำการศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามเรื่อง การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน และได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยมีการกำหนดคุณสมบัติไว้ล่วงหน้า คือ ประชาชนในชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากตำราเอกสาร และค้นคว้าจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

5.1.1.1 เพื่อบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ, อายุ, สถานภาพ, อาชีพ, ระดับการศึกษา และรายได้รวมต่อเดือน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentages)

5.1.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการนำนโยบายป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ไปปฏิบัติ จำนวน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการรู้จักหาเงิน 2) ด้านการรู้จักออมเงิน 3) ด้านการรู้จักใช้เงิน 4) ด้านการรู้จักหาเงินนอกวง วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูล

5.2 สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics)

5.2.1 T-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ

5.2.2 F-test ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป เช่น อายุ, สถานภาพ, อาชีพ, ระดับการศึกษา และรายได้รวมต่อเดือน เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ (Least Significant Different: LSD)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) เพื่อศึกษาระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทางพฤติกรรมทางการเงิน โดยภาพรวม

พฤติกรรมทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล(ระดับ) ลำดับที่	
1. ด้านการรู้จักหาเงิน	4.35	1.112	มากที่สุด	1
2. ด้านการรู้จักออมเงิน	4.15	1.352	มาก	3
3. ด้านการรู้จักใช้เงิน	3.96	1.323	มาก	4
4. ด้านการรู้จักหาให้เงินออกเลย	4.21	1.151	มากที่สุด	2
รวม	4.17	1.137	มาก	

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับผลการศึกษา พบว่า ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทางพฤติกรรมทางการเงิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรู้จักหาเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมา คือ การรู้จักหาให้เงินออกเลย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) การรู้จักออมเงิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) และด้านการรู้จักใช้เงิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ระดับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ในพื้นที่ชุมชนพระยาประสิทธิ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน ทักษะทางการเงิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรู้จักหาเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การรู้จักหาให้เงินออกเงย อยู่ในระดับมากที่สุด การรู้จักออมเงิน อยู่ในระดับมาก และด้านการรู้จักใช้เงิน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิษฎา จิวพัฒนกุล; วรางคณา อติศรประเสริฐ ; และ ศุภินญา ญาณสมบูรณ์ (2558) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ได้ทำการศึกษา ประชากร ผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์ ขึ้นไปอาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพก่อนเกษียณอายุการทำงานเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ สถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-5 คน จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 1-2 คน แหล่งที่มาของรายได้ในปัจจุบันมาจากบุตร/หลาน รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท เป็นผู้ไม่มีภาระหนี้สินแล้ว สำหรับผู้ที่ยังคงมีภาระหนี้สินอยู่ มีหนี้สินคงเหลือสูงกว่า 500,000= บาทขึ้นไป ด้านภาวะการทำงานส่วนใหญ่ไม่ทำงานแล้ว สำหรับผู้ที่ยังทำงานอยู่มีสถานการณ์ทำงานเป็นลูกจ้างด้านภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ ประเมินว่าตนเองแข็งแรงแต่มีโรคประจำตัว, ด้านข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวรเป็นที่ดิน โดยผลรวมมูลค่าการออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวรมีค่าเฉลี่ย 1,289,058.66 บาท และมีรูปแบบการออมในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงินในระบบและนอกระบบเป็นเงินฝากกับสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยผลรวมมูลค่าการออมในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงินในระบบและนอกระบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51,442.54 บาท เหตุผลหลักในการออม คือ เพื่อไว้ใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพและวางแผนการออมในอนาคตว่ามีแนวโน้มจะออมเพิ่มขึ้น, และด้านข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตเป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม โดยมีค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตโดยเฉลี่ย 9,212.93 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมด้านสังคม โดยมีค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงพักผ่อนโดยเฉลี่ย 2,162.06 บาทต่อเดือน เวลาไปซื้อสินค้าและบริการมักไปกับบุตรหลาน สถานที่ที่ใช้จ่ายเงินบ่อยที่สุดคือ ห้างสรรพสินค้า และในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมากำลังในการซื้อสินค้าและบริการมีค่าเฉลี่ยโดยรวมในระดับน้อย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการจัดอบรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณให้กับคน Gen X ได้รู้เพื่อเป็นทางเลือกการเก็บออมเงินหรือการใช้เงินในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้ในวัยเกษียณของคน Gen X ให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3 (2559-2563).

กรุงเทพฯ : ธนาคาร

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2556.

สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/knownfcc/> /2013

อนุสรฯ สุภา. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางการเงินกับการเลือกรูปแบบการออม :

กรณีศึกษาลูกค้าของธนาคารกรุงไทยสาขาเซ็นทรัลเวิลด์เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.

อัจฉรา โยมสินธุ์. (2555). คำศัพท์การเงินและการลงทุน. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

วิวรรณ ธาราหิรัญโชติ. (2550). วางแผนการเงินอย่างไร. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://www.nidambe11.net>.

วิวรรณ ธาราหิรัญโชติ. (2554). เงินทองต้องจัดการ = Money Pro. กรุงเทพฯ : กรุงเทพธุรกิจ.

Johan & Anna. (2012). Gender, Stock Market Participation and Financial Literacy

Lawrence J. Gitman, David S. Morrison, Michael D. Joehnk. (2007). Personal financial planning. South Melbourne, Vic: Thomson.

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่

"วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น" เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักการบริหารจัดการนิติบุคคล รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา พัฒนาสังคม และการศึกษา เชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review)

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง และแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ผสมผสานเปรียบเทียบและผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.11 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่นต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/index>. เท่านั้น

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าหน้ากระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข⁽¹⁾ เขียนไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้พิมพ์เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข⁽¹⁾ กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา กรณีที่ผู้พิมพ์มีสถานภาพเป็นนักศึกษาให้ระบุหลักสูตรที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ เช่น หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย เป็นต้น ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์นั้น ผู้นิพนธ์ต้องระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษด้วย

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่ง ขิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้ จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ขิดขอบทั้ง สองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมี ความยาวไม่เกิน 350 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญ/อังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขิดขอบกระดาษ ด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (;) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียง ตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็น รูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ขิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ขิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ขิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ขิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ขิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ขิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ขิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
(ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)			
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
(พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style)			
โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ			
จำนวนต้นฉบับ : มีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า			

เอกสารอ้างอิงในบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การอ้างอิงต้นเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยระบุชื่อ-นามสกุล ตามด้วย วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุปีที่ตีพิมพ์ เช่น อนุวัต กระสังข์ (2560) เป็นต้น

2. การอ้างอิงท้ายเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1. ผู้แต่งหนึ่งคน ให้อ้างชื่อผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (อนุวัต กระสังข์, 2561)

2. ผู้แต่งสองคน ให้อ้างชื่อของผู้แต่งทั้งสองคนโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (อนุวัต กระสังข์และสมาน งามสนิท, 2560)

3. ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 คนให้อ้างชื่อของผู้แต่งคนแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (สมาน งามสนิทและคณะ, 2562)

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1. ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งคนให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Therry, 2018)

2. ถ้ามีผู้แต่งสองคนให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองคน โดยใช้เครื่องหมายแอมป์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Horry & Peter, 2018)

3. ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 คนให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งคนแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ (Peter et al., 2010)

เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ

เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

1. หนังสือ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.// (ปีที่พิมพ์).//ชื่อหนังสือ.//ครั้งที่พิมพ์(ถ้ามี).//เมืองที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์.
Author.// (Year of Publication).// Title of Book.// Edition of Book.// Place of
Publication:/ Publisher Name.

ตัวอย่าง

อนวัต กระสังข์. (2560). *พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์*. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.

Cook, Robert D. (1995). *Finite Element Modeling for Stress Analysis*. New york:
John Wiley & sons.

2. วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.// (ปี, เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ชื่อวารสาร.//ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่
พิมพ์)/: เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.
Author.// (Date of Publication).// Title of Article.// Name of
Journal.// Year(Volume):/ page.

ตัวอย่าง

ยรรยงวรกร ทองแย้ม. (2563). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่นในการ
สร้างแบรนด์ชุมชนกาแฟไทยของบ้านรักไทย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก.
วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น. 6(4), 55-68.

3. หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.// (ปี, เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ชื่อหนังสือพิมพ์.//
เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.
Author.// (Date of Publication).// Title of Article.// Name of Newspaper.//
page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). เกียรติอันภาคภูมิใจ. *กรุงเทพธุรกิจ*, น. 13.

Jewell, Mark. (2006, November 7). Silent Aircraft' Spreads its Wings.

Bangkok Post, p. 13

4. วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อวิทยานิพนธ์.//วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต,
มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน)//ชื่อสถานศึกษา.

Author.//(Year of Publication).//Title of Thesis.//Degree of Thesis.//

Publisher Name.

ตัวอย่าง

อนุกวัตร กระสังข์. (2557). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรตามแนวพุทธภายใต้กระแสบริโภคนิยม.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

5. รายงานการวิจัย

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง.//รายงานผลการวิจัย.//สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

อนุกวัตร กระสังข์. (2557). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรตามแนวพุทธภายใต้กระแสบริโภคนิยม.
รายงานผลการวิจัย. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

6. สัมภาษณ์

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.//(ปีที่สัมภาษณ์, วัน เดือน).//ตำแหน่ง.//[บทสัมภาษณ์].

สุรพล สุยะพรหม. (2560, 5 มีนาคม). รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย [บทสัมภาษณ์].

7. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง.//(ปีที่เผยแพร่).//ชื่อเรื่อง.//สืบค้น วัน เดือน ปี.//จาก/แหล่งที่มาของข้อมูล.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์. สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548, จาก
<http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com3.htm>

Buddhism Meditation Triratna Find us Community. (2020). *Who Was The Buddha?*.
Retrieved March 20, 2020, from <https://thebuddhistcentre.com/text/who-was-buddha>.